
NAZIONALE
BIBLIOTECA
VITT. EMANUELE
8
33 G
17
ROMA

R. P.

LVDOVICI DE PONTE

SOCIETATIS IESV,

MEDITATIONVM

PARS SECVNDA,

QVAE MYSTERIA COMplectitur Incarnationis & Infantiæ IESV CHRISTI Domini Nostri, vsque ad eius Baptismum.

HIS INSERVNTVR MEDITATIOnes de vita B. Virginis Dominæ Nostræ, vsq. ad idem tempus.

INTERPRETE

R. P. MELCHIORE TREVINNIO, eiusdem Societatis Presbytero.

COLONIAE,

Sumptibus Ioannis Kinckij sub Monocerote.

ANNO M. DC. XIII.

INDEX MEDITATIONVM SECVNDAE PARTIS.

Med. 15.

FINIS INDICIS.

AVE GRATIA PLENA DNS TECV BENEDICTA TV IN MVLIERIB. Luc 1 cap.
ET VNDE HOC MIHI VT VENIAT MATER DOMINI MEI AD ME Luc 1 cap.
Gloria in altissimis Deo. Luc 2 cap.
TVLERVNT ILLV IN IERVSALEM VT SISTERENT EVM DOMINO Luc 2 cap
POST TRIDVVM INVENERVT ILLV I TEPLO SEDERE I MEDIO DOCTORV Luc 2
Fuge in Ægyptum Mat 2

INTRODVCTIO DE PERFECTA CHRISTI IMITATIONE, QVI HARVM MEDITATIONUM scopus est.

EDITATIONES, *quæ ad* ILLVMINATIVAM, *quam vocant, viam pertinent, de quibus in secunda hac Parte agere aggredimur: versantur circa vitæ* CHRISTI *Domini Nostri mysteria, ab Incarnatione vsque ad Mortem eius in Cruce. Quæ (vt Paragr. 4. Introductionis primæ Partis dictum est) in tres partes distribuuntur. Quædam enim circa Christi ipsius Incarnationem, & Infantiam; aliæ circa Prædicationem; aliæ deniq; circa Passionẽ & Mortem eius versantur: quam sequitur vita eius Glorificata: quæ quidem iam spectat ad* VIAM VNITIVAM; *quamuis ab ea non multum absint etiam Passionis mysteria, in quibus, (vt suo loco videre licebit) Christus Dominus singularem sui amoris excellẽtiã demonstrauit. Quæ omnia mysteria ita distinxit diuina sapiẽtia, vt*

grata quadam varietate spirituale adferant nutrimentum animabus, ad perfectionem tendentibus: quas supremus hic a Rex in generosissimorum vinorum cellam introducit; & ex eisdem mysterijs, quasi ex vasis quibusdam cælestibus, feruentissimi amoris, aliorumq; accensorum affectuum potum educit, ac propinat; quo illas exhilarat, sustentat, & inebriat; eo in ipsis modo charitatem ordinans, quo actus ipse suos exercuit. Ad quos inuitans, exhortatur dicens: b Veni in hortum meum, soror mea sponsa: messui myrrham meam cum aromatibus meis: comedi fauum cum melle meo; bibi vinũ meum cum lacte meo: comedite amici, & bibite, & inebriamini charissimi. *Quasi nobis diceret: per Incarnationem meam veni in* hortum *Ecclesiæ: statimq; ac ingressus sum mũdum,* messui myrrham *multarum amaritudinum & calamitatum, quas ab infantia mea pertuli, cum* aromatibus *odoriferarum virtutum. Prædicaui Doctrinam meã, tanto reuera sensu, atque si* mellis fauum *edissem. Amoris mei* vino *adeò sum inebriatus, vt nudatus in cruce expirauerim; perinde delectatus calicem Passionis haurire, atque qui vinum dulcedine* lactis *temperatum ebibit. Quapropter amici & dilecti mei, animarum vestrarum hortum & vos præparate: teneor enim desiderio in eis tria his similia perficiendi.*

a Can. 2. 4.

b Cant. 5. 1.

Primùm: *metite myrrham & variarum aromata virtutum, quæ passiones vestras coërceant, & vos à peccatorum corruptione præseruent: in quo meam imitabimini puritatem.* Mox *fauum meum*

meum cum melle suo, hoc est, excellentẽ, quam tradidi, doctrinam, per ceram faui, exorcessam ruminantes comedite: Sed ea non sola seorsimq; comedenda erit; sed simul cum virtutum heroicarum, quas in se continet, quasq; melle illo dulciter nutriẽte significaui, imitatione coniuncta. Sic demùm *bibite, & inebriamini vino perfecti amoris mei; diuinarum, quas vobis propinabo; consolationum lacte permixto quo hausto, facilè affectibus omnium rerum terrenarum renunciabitis, vsque ad ipsam, si opus fuerit, crucis nuditatem; quò me perfectiùs imitemini, ac diligatis, sicut à me dilecti estis.*

HAEC *itaque tria pracipua sunt charitatis bene ordinata in trib⁹ suis quasi gradibus* INCHOATAE, PROFICIENTIS, & PERFECTAE *exercitamenta. eademq; eo ordine, quo sunt posita, fines sunt pracipui, ad quos Meditationes de* INFANTIA, PRAEDICATIONE & PASSIONE CHRISTI *diriguntur.* De *quibus tres, qua proximè sequentur,* Partes *ex instituto tractabunt. Quarum hæc secunda, quæ est de* INFANTIA, *hoc alijs prestat, quòd nos ad teneriorem incitet amorẽ suauioremq; imitationem. Sicut enim ipse, factus pro nobis infans, accommodatum & proprium infantium (vt Isaias ait) cibum sumpsit, c* Lac & mel, *ita eius* Infantiæ *mysteria meditantibus, Tyronibus pracipuè, abundantiùs solet diuinarum cõsolationum* lac & mel *communicare: quò faciliùs eos à terrenis ablactet; excitetque ad heroicarum virtutum suarum imitationem.* c *Isai. 5, 15.*

Ad hos fines consequendos, hisce Meditationibus conandum est ipsum IESVM *Christum Dominum nostrum, Deum & hominem verum certa, propria, integra, & perfecta cognitione cognoscere; quæ eò pertingat, vt ad infinitã personæ illius dignitatem, inæstimabiles diuitias, & gratiæ ipsius thesauros penetret, digno eorum precio & æstimatione facta.*

Ioan. 17. 3. IN *hac siquidem d* cognitione, *ipsemet dixit,* vitam æternam esse, *quando ex ea tanquam ex semine, proueniunt media, quibus illa obtinetur; eiusq; afflatu, e* in meditatione exardescit ignis CHARITATIS, *qui nos inflãmat: ex quo fortitudo cordis exoritur, ad eius vitam adeò perfectè imitandam, vt* (Gregor. Nysseno teste) Christianus, alter Christus *possit appellari, in humilitate, patientia, & reliquis virtutibus, eo modo, quo valdè sapientem quempiam, alterum Salomonem appellare solemus.*

e Psal. 38. 4.

Serm. de perfect. forma homi. Christ.

P. N. Ignatius 1. Exercit. 2. & 3. hebd.

RATIO *in horum mysteriorum Meditationibus versandi, quò voti compotes euadamus, erit oculos in quatuor circumstantias attentè perpendendas conijcere.* PRIMA est, Personarum, quæ in mysterio sunt, excellentia, & interiores earum affectus. SECVNDA, earundem verba, finisque & modus ea proferendi. TERTIA, earundem opera, actiones, & virtutes in eis elucentes. QVARTA, ea quæ eædem patiuntur, cum alijs circumstantijs Finis, & occasionum, quæ aderunt. *Ex his autem singulis fructus aliquis nobis ipsis erit legendus: vt nos ad imitationem eorum, quæ imitari licet, reli-*

quosque

quosq; affectus & colloquia, quæ initiò 1. Partis dicta sunt, excitemus.

ATQVE hæc omnia circa singula meditationum puncta sunt factitanda, seruata historiæ serie, vt in ipso progressu licebit obseruare. Et quoniam personarum, quæ in multis mysteriis (huius præcipuè secundæ partis) locum habent, valdè insignis est beatissima Virgo Domina nostra, conandum est in his meditationibus cognitionem eius, amorem, & heroicarũ virtutum imitationem haurire. quò ab imitatione matris, gradum ad filij imitationem faciamus: siquidem potiori illa iure, quàm Apostolus, dicere posse videtur, f Imitatores mei estote, sicut & ego Christi. f 1. Cor. 11. 1.

Quò verò meliùs ad desideratum finem, debitamq; eius æstimationem nos disponamus, multum conferet, tanquam cæterarum fundamentum, proxima Vocationis ad Christi imitationem meditatio: qua nobis eum ob oculos proponemus, instar excellentis cuiusdam Regis, à Deo electi, militem aduersus hostes suos conscribere volentis, subditosq; suos ad se sequendum inuitantis: Victoriæ ac spoliorum cõsortium omnibus, quotquot ipsum ad pugnam fuerint comitati, pollicentis. P. N. Ignatius initio 2. hebdo.

R. P. LVDOVICI DE PONTE SOCIETATIS IESV,

MEDITATIONVM PARS SECVNDA,

QVAE MYSTERIA COMplectitur Incarnationis & Infantiæ IESV CHRISTI Domini Nostri, vsque ad eius Baptismum.

HIS INSERVNTVR MEDITATIOnes de vita B. Virginis Dominæ Nostræ, vsq. ad idem tempus.

INTERPRETE
R. P. MELCHIORE TREVINNIO, eiusdem Societatis Presbytero.

COLONIAE,
Sumptibus Ioannis Kinckij sub Monocerote.
ANNO M. DC. XIII.

INDEX
MEDITATIONVM SECVNDAE PARTIS.

Med. 15.

FINIS INDICIS.

AVE GRATIA PLEA DNS TECV BENED… MVLIERIB. Luc 1 cap.
ET VNDE HOC MIHI VT VENIAT MATER DOMINI MEI AD ME Luc.1.cap.
Gloria in excelsis Deo. Luc 2 cap.
TVLERVNT ILLV IN IERVSALEM VT SISTERENT EVM DOMINO Luc 2 cap
POST TRIDVVM INVENERVT ILLV I TEPLO SEDENTE I MEDIO DOCTORV Luc 2
Fuge in Ægyptum Mat 2

INTRODVCTIO DE PERFECTA CHRISTI IMITATIONE, QVI HARVM MEDITATIONVM SCOPUS EST.

EDITATIONES, *quæ ad* ILLVMINATIVAM, *quam vocant, viam pertinent, de quibus in secunda hac Parte agere aggredimur: versantur circa vitæ* CHRISTI *Domini Nostri mysteria, ab Incarnatione vsque ad Mortem eius in Cruce. Quæ (vt Paragr. 4. Introductionis primæ Partis dictum est) in tres partes distribuuntur. Quædam enim circa Christi ipsius Incarnationem, & Infantiam; aliæ circa Prædicationem; aliæ deniq; circa Passionē & Mortem eius versantur: quam sequitur vita eius Glorificata: quæ quidem iam spectat ad* VIAM VNITIVAM; *quamuis ab ea non multum absint etiam Passionis mysteria, in quibus, (vt suo loco videre licebit) Christus Dominus singularem sui amoris excellētiā demonstrauit. Quæ omnia mysteria ita distinxit diuina sapiētia, vt*

meum cum melle suo, hoc est, excellentē, quam tradidi, doctrinam, per ceram faui, expressam ruminantes comedite: Sed ea non sola seorsimq; comedenda erit; sed simul cum virtutum heroicarum, quas in se continet, quasq; melle illo dulciter nutriēte significaui, imitatione coniuncta. Sic demùm bibite, & inebriamini vino perfecti amoris mei; diuinarum, quas vobis propinabo, consolationum lacte permixto: quo hausto, facilè affectibus omnium rerum terrenarum renunciabitis, vsque ad ipsam, si opus fuerit, in cruce nuditatem; quò me perfectiùs imitemini, ac diligatis, sicut à me dilecti estis.

HAEC itaque tria præcipua sunt charitatis bene ordinatæ in trib⁹ suis quasi gradibus INCHOATAE, PROFICIENTIS, & PERFECTAE exercitamenta: eademq; eo ordine, quo sunt posita, fines sunt præcipui, ad quos Meditationes de INFANTIA, PRAEDICATIONE & PASSIONE CHRISTI diriguntur. De quibus tres, quæ proximè sequentur, Partes ex instituto tractabunt. Quarum hæc secunda, quæ est de INFANTIA, hoc alijs præstat, quòd nos ad teneriorem incitet amorē suauioremq; imitationem. Sicut enim ipse, factus pro nobis infans, accommodatum & proprium infantium (vt Isaias ait) cibum sumpsit, c Lac & mel, ita eius Infantiæ mysteria meditantibus, Tyronibus præcipuè, abundantiùs solet diuinarum cōsolationum lac & mel communicare: quò faciliùs eos à terrenis ablactet; excitetque ad heroicarum virtutum suarum imitationem. c Isai. 5, 15.

Ad hos fines consequendos, hisce Meditationibus conandum est ipsum IESVM *Christum Dominum nostrum, Deum & hominem verum certa, propria, integra, & perfecta cognitione cognoscere; quæ eò pertingat, vt ad infinitã personæ illius dignitatem, inæstimabiles diuitias, & gratiæ ipsius thesauros penetret, digno eorum precio & æstimatione facta.*

Ioan. 17. 3. IN *hac siquidem d* cognitione, *ipsemet dixit*, vitam æternam esse, *quando ex ea tanquam ex semine, proueniunt media, quibus illa obtinetur; eiusq; afflatu, e* in meditatione exardescit ignis CHARITATIS, *qui nos inflãmat: ex quo fortitudo cordis exoritur, ad eius vitam adeò perfectè imitandam, vt* (Gregor. Nysseno teste) Christianus, alter Christus *possit appellari, in humilitate, patientia, & reliquis virtutibus, eo modo, quo valdè sapientem quempiam, alterum Salomonem appellare solemus.*

e Psal. 38. 4.

Serm. de perfect. forma homi. Christ.

P. N. Ignatius 1. Exercit. 2. & 3. hebd.

RATIO *in horum mysteriorum Meditationibus versandi, quò voti compotes euadamus, erit oculos in quatuor circumstantias attentè perpendendas conijcere.* PRIMA est, Personarum, quæ in mysterio sunt, excellentia, & interiores earum affectus. SECVNDA, earundem verba, finisque & modus ea proferendi. TERTIA, earundem opera, actiones, & virtutes in eis elucentes. QVARTA, ea quæ eædem patiuntur, cum alijs circumstantijs Finis, & occasionum, quæ aderunt. *Ex his autem singulis fructus aliquis nobis ipsis erit legendus: vt nos ad imitationem eorum, quæ imitari licet, reli-*

quosq; affectus & colloquia, quæ initiò 1. Partis dicta sunt, excitemus.

ATQVE hæc omnia circa singula meditationum puncta sunt factitanda, seruata historiæ serie, vt in ipso progressu licebit obseruare. Et quoniam personarum, quæ in multis mysteriis (huius præcipuè secundæ partis) locum habent, valdè insignis est beatissima Virgo Domina nostra, conandum est in his meditationibus cognitionem eius, amorem, & heroicarũ virtutum imitationem haurire. quò ab imitatione matris, gradum ad filij imitationem faciamus: siquidem potiori illa iure, quàm Apostolus, dicere posse videtur, f Imitatores mei estote, sicut & ego Christi. f 1. Cor. 11. 1.

Quò verò meliùs ad desideratum finem, debitamq; eius æstimationem nos disponamus, multum conferet, tanquam cæterarum fundamentum, proxima Vocationis ad Christi imitationem meditatio: qua nobis eum ob oculos proponemus, instar excellentis cuiusdam Regis, à Deo electi, militem aduersus hostes suos conscribere volentis, subditosq; suos ad se sequendum inuitantis: Victoriæ ac spoliorum cõsortium omnibus, quotquot ipsum ad pugnam fuerint comitati, pollicentis. P. N. Ignatius initio 2. hebdo.

MEDITATIO SEV FVNDAMENTVM HVIVS PARTIS.

DE INFINITA COELEstis regis IESV *Christi Domini nostri Excellentia, & hominum ad sequendum inuitatione.*

PVNCTVM I.

RIMVM CONSIDERA, Christum Dominum esse Regem excellentissimum, ad homines regendos & gubernandos ab æterno Patre electum: qui vniuersim omnes iubet illi tanquam Regi proprio legitimoque Domino obedire iuxtà illud Dauidis: a *Ego autem constitutus sum Rex ab eo super Sion montem sanctum eius: prædicans præceptum eius.* CIRCA quam verissimam sententiam, perpendenda primùm est infinita Patris æterni charitas, in hoc Rege deligendo. Volens enim aliquē dare; optimum, quem dare elegit: qui tùm verus esset homo & nostræ consors naturæ: quò suo nobis præiret exēplo, &, quasi vicem nostrā dolens, indulgētiùs tractāret: tùm verus Deus, ipsius vnigena: quò & auxilio & remedio nobis esse posset. *Nisi enim* (ait S. Leo Papa) *verus Deus esset, nō adferret nobis remedium:*

a Psal. 2. 6.

Serm. 1. de Natiuit.

dium: &, nisi esset verus homo, non praeberet exemplum.

II. HINC ergo Regis huius excellentiam considerare incipiam, in quo simul sunt omnes perfectissimi Regis qualitates, vt b *Prophetae* testantur. Præcipuè tamen hasce perpendam: infinitam eius SAPIENTIAM: qua necessitates omnes & miseram nostram conditionem agnoscit; & OMNIPOTENTIAM, qua potest eam subleuare; MISERICORDIAM, qua nobis ob eam compatitur; BONITATEM qua remedium ei adferre vult; PROVIDENTIAM, qua solicitè nostris commodis prospicere studet; MANSVETVDINEM, & AFFABILITATEM, qua erga nos, vt fratres suos, se gerit. LIBERALITATEM & MAGNIFICENTIAM, qua suas nobis diuitias & quicquid habet, etiam proprium corpus & sanguinem impertit. IVSTITIAM & PRVDENTIAM in gubernatione, qua nos magna integritate & rectitudine dirigit. Eius deniq; AETERNITATEM & in cœlesti suo imperio FIRMITATEM, quæ nunquam sit finem habitura.

b *Psal.* 44. 3 *vsque ad* 10. *Hiere.* 23. 5.

III. QVÒ verò in his omnibus solidior euadam, terrenos Reges cum hoc cœlesti conferam. Illi enim c tributa & vectigalia subditis imponunt; ac seuerè exigunt: hic ab illis omnibus liberat, eorumq; debita, pro eis amanter exsoluit. Illi suos redigunt ad paupertatem, quò ipsi abundent: hic se d *ipsum facit pauperem, quò* paupertate sua *ditiores suos*

c *Isaiæ* 10. 1.

d 2. *Cor.* 8. 9

reddat. Sæpè illi a recta gubernatione deflectunt, ignorantiá, passione, malitiâ; hic semper rectè gubernat, quia infinitè sapiens, iustus, bonus est. Grauissimas illi subditis leges im-
Matt. 11. 30 ponunt; quas ipsi non seruant: hic tum e *suauissimas* statuit, tum easdem ipse custodiens, exemplo suo alios ad eas implendas animat. Illi denique ad tempus tantum sunt Reges, vt qui aliorum hominum more & ipsi intereant;
Dan. 2. 35. eorum autem imperia f siue *aurea* sint, siue *argentea, ærea, ferrea*, tandem *comminuuntur*: quia basim *testaceam* habent: hic verò æternus est Rex, cuius *Regnum* nunquam *finietur*, quia in Deo fundatum est.

Ex tribus hisce considerationibus varij laudis, gaudij, & grati animi affectus sunt eliciendi, & firma animi decreta ac proposita concipienda, plurima tanti Regis gratia præstandi: & colloquia modò cum æterno Patre, modò cum ipso Rege eius filio, modò etiam mecum ipse instituenda: memetipsum ad hæc exhortando. O anima mea: lauda & glorifica cælestem Patrem, qui tam potentem, sapientem, sanctumque tibi Regem dederit: gaude tantam hanc felicitatem tibi contigisse: vt Regem tam tui amantem haberes: cum quo maximam possis & arctissimam inire familiaritatem. Si tanti homines faciunt, aliquo loco esse apud terrenos Reges: quantò pluris meritò facies, apud talem te Regem bono esse loco? O Rex superne, exulto gaudio de infinita tua excellentia: ob quam hu-

milli-

millimè supplico, recipi me sub tutela tua. si enim tu me g *protexeris, nihil mihi deerit*. g *Psal.* 22. 1.

PVNCTVM II.

CONSIDERANDVM secundò est, quem ad subditos sermonem Rex hic cęlestis habeat, ad patris sui a *praeceptũ* explendum. Mea, inquit, iustissima est voluntas, bellum aduersus omnes hostes meos, b *daemonem*, mundum, & carnem, omniaq; vitia & peccata, mouere: ijsq; triumphatis, Patris mei Regnum intrare: qui igitur in hac expeditione me sequi statuerit, viuere eum oportet simili mecum conditione, quò simili etiam regnet, imitetur me in pugna; & certus sit, habiturum etiam se partem in victoria. Hic sermo ex eiusdem Regis verbis apud S. Ioan. colligitur: c *Si quis*, inquit, *mihi ministrat, me sequatur: & vbi sum ego, illic minister meus erit*. Quod est dicere: ei, qui se vult obsequio meo mancipare, viuendum est, vt ego viuõ; & sic aeterno, quo ego fruor, praemio fruetur.

a *Psal.* 2. 6.
b 1. *Ioan.* 3. 8
c *Ioã.* 12. 26.

HVIVS euocationis suauitatem & efficacitatem, rationesque siue causas ad talem Dominum audiendum & sequendum inducentes, diligenter perpendam. PRIMVM, quòd is, qui vocat, tantae sit Rex maiestatis, tantus benefactor, & donorum profusor: qui mille me nominibus obsequio suo deuinxerit. DEINDE, quod proposita expeditio sit iustissima, plusque mihi, quam ipsi Domino commodi allatura, vt quae ad hostes meos, à quibus tot

accipio incommoda, debellandos dirigatur, TERTIÒ, quòd ipsemet Dominus, qui vocat, me ad pugnam præcedat; descenderitq; cœlo, quò mihi esset exemplo: vt magnum quid censendum non sit, si vilis miles id præstet, quod Dux & Rex ipse præstat: cùm constet Gedeoni, & Abimelecho, statim ac milites
Iudic. 7. suos exhortati sunt: d *Quod me facere videritis, hoc facite: & quod fecero, sectamini.* absque
7. & 9 49 mora vlla illos esse obsecutos. QVARTO, quòd certissimam polliceatur Rex iste victoriam; tantique momenti, post eam, præmium. QVINTO, quòd tanta sit gloria futura, tantusque honor tùm ipsi, tùm Patri æterno, & omnibus eius subditis. O Rex æterne, gratias ago, quòd vocatione tàm suaui ad obsequium
Osea 11.3. tuum e *in funiculis Adam, & in vinculis charitatis* nos trahas, tot efficacibus rationibus adhibitis. O si omnes, diuina tua luce illustrati, eas caperent: quò ardenti charitate ad te sequendum incitarentur.

PVNCTVM III.

TERTIÒ CONSIDERANDVM, quàm sit hominũ huius mundi, ad quorum aures hæc vocatio peruenit varia conditio. Quidam enim ad eam obsurdescunt, & honorum huius vitæ amore capti, Regem vocantem sequi contemnunt. simulque perpendenda talium miserorum ingratitudo & infidelitas, eisque propterea compatiendum; ac dolendum, tantum eorum esse numerum.

si quidem (Bernardo teste) Christiani omnes peruenire volunt ad Christum; sed pauci ipsius vestigia sequi: omnes præmium eorum, qui Christum sequuntur, accipere cupiunt; sed laborem in sequendo plurimi recusant: qui in suæ inobedientiæ pœnam, ad dulcissimam eius societatem non peruenient, sicut qui ad cœnam inuitati venire noluerunt; quibus iurauit Dominus, a *quòd nemo virorum illorum, qui vocati sunt, gustabit cœnam meam.* Quibus & illud obiicietur: b *Quia vocaui, & renuistis, ego quoque in interitu vestro ridebo*; repugnantiam vestram æterna morte mulctando. Serm. 21. in Cantic. a Luc. 14. 24 b Prou. 1. 24

II. SECVNDVM genus est hominum, Regem hunc sequi, & in expeditione hac comitari volentium; sed minus liberaliter: contenti videlicet sunt, præcepta tantũ seruare, diuitiis interim, dignitatib⁹, licitisq́;, quales in matrimonio sunt, voluptatibus recentis: ad maiorẽ perfectionem pusillanimes: illi similes adolescẽti, qui, cùm Dei præcepta ab infantia custodiuisset, audito à Christo, verbo illo: c *Si vis perfectus esse, vade, vende quæ habes, & da pauperibus, & habebis thesaurũ in cœlo, & veni sequere me:* abiit tristis, satis sibi esse existimãs se ea præstare, quæ consueuerat. Huiusmodi, etsi faciunt quod ad salutẽ consequendam satis est vt tamen eorum obsequium & imitatio illiberalis est; ita præmium erit exiguum. Inurbanitatis enim genus est, nolle militem (quod in se est) Ducem suum, in quibus potest imitari: c Matt. 19. 22.

paupertate, castitate, etiam libertate mea abnegata; & omnibus, quæ ad me pertinent, pro gloria tua, relictis, si ad tale vitæ institutum me vocare dignaberis.

IV.

TRIPLICI huic hominum generi quartũ licet adiungere eorum, qui ab eodem cælesti Rege vocantur, non solùm, vt ipsi paupertate, castitate. & obedientia eum imitentur; sed etiam vt ipsius sint ad alios vocandos instrumenta; non solùm cum ipso Rege aduersus proprios; sed etiam aduersus proximorum hostes pugnaturi; eosdem in salutis negotio iuuantes, & (vt Sapiens ait) h *vocantes ad arcem & ad mœnia ciuitatis*, hos est, ad altissimam Christianam perfectionem. h *Prou.* 9. 3.

IN hoc genere illi sunt Religiosi, quorum vocatio est, ad imitationem Apostolorum, nõ solùm saluti & perfectioni propriæ, sed aliorum etiam incumbere: qualis est nostræ Societatis IESV, cuius Religiosi, IESV socios se esse in hac expeditione profitentur. Et qui hac ratione vocati sunt, contentissimos ea sorte esse decet; (si eius excellentia benè expendatur) gratiasque pro ea, vocanti agere; eidemque seipsos promptissimos offerre, ad quosuis labores, & profectiones ad fideles & infideles, vsque ad sanguinis, vbi opus erit, pro Dei gloria, & animarum salute, effusionem; illud Isaiæ quouis ipsorum vsurpante: i *Ecce ego, mitte me*, quocunque & quomodocunque volueris; paratus enim sum ad omnia, quæ mihi iniungere dignaberis. i *Isaia* 6. 9.

PRAEDICTORVM CONCLVSIO.

EX dictis in hac Meditatione colligere licet, quo spiritu sequentes aggressuri simus. conandum est enim singulis, iuxta vitæ rationem, ad quam quisq; vocatus est, ipsumChristum Dominum, quàm poßit perfectißimè, imitari. Si in statu est continentiæ, aut sacerdotij, omnes eius obligationes integrè præstando si in coniugali, cor suum ab inordinatis affectibus rerum, quas poßidet, exeundo, iuxta illud Apostoli: k Qui habent vxores, tanquam non habentes sint: & qui emunt tanquam non possidentes, & qui vtuntur hoc mundo, tanquam non vtantur. *Sua denique non omnia ita disponentes, ne, propter illa, Christum amittant, aut eius amorem seruitiumq; relaxent. Qui autem adhuc nulli sunt vitæ generi adstricti; cupiunt verò illud eligere, quod ad propriam salutem & perfectionem consequendam, sit illis aptißimum: scopum illum sibi præfigant, vt, quid Christus in ipsis loquatur, diligenter obseruent; quò in eo perfectionis gradu illum imitentur, ad quem se ab ipso moueri sentient. ad quod multum conferent Meditationes sexta, septima, & octaua tertiæ Partis.*

k 1. Cor. 7. 29.

MEDI-

MEDITATIO I.

DE SANCTISSIMAE TRInitatis Decreto, ut secunda diuina Persona, pro reparatione humani Generis, peccato Adami sauciati homo fieret.

N *huius & sequentium de hoc Mysterio Meditationum vestibula, operæ pretium fuerit, Deum Dominũ nostrum Trinum & Vnum, in Throno infinitæ Maiestatis sedentem imaginari a* Iride *(vt S. Ioannes vidit)* circundatum, *infinitæ eius misericordiæ symbolo, tribus* BONITATIS, SAPIENTIAE, & POTENTIAE *infinitæ coloribus distincto: quibus omnia gubernat, vult, scit, ac potest nostris miserijs opem ferre: mox homines oẽs & me ipsum inter illos, ob Adami peccatum humi iacentes, spoliatos, vulneratos, semiuiuos, illi misero similes, qui, b* ab Hierusalem descẽdens in Iericho, incidit in latrones: *tres verò ipsas diuinas Personas illos aspiciẽtes, eorum miseriæ compatientes, ac de medio reparationis consultantes, intuebor.* a *Apoc.* 4.3. b *Luc.* 10.30

PIA *hac repræsentatione præmissa, prostratus spiritu corã illo Throno, adorataq; ipsa Trinitate sanctissima, humillimè supplicabo, diuina sua luce me illustret, quò initi illius consilij ac decreti profunditatem, quod ad nostrã reparationem elegit, benè intelligam, fructumq; ex eo capiam. Dulcis verò ac iucũdus cœlestis iridis aspe-*

c Hebr. 4. 16. *ctus, animum mihi addet*, c Adeundi *(vt Apostolus loquitur)* cum fiducia ad Thronum gratiæ eius; vt misericordiam consequar, & gratiam inueniam in auxilio opportuno, *quod est tempore orationis*.

PVNCTVM I.

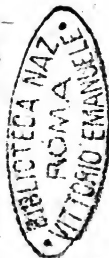
D. Tho. 3. p. q. 1 a 1. & 2. & q. 4. a. 1. PRIMVM PVNCTVM, & cæterorum fundamentum erit, Decretum illud considerare, quo Deus in æternitate sua statuit, humanum genus ob Adami peccatum collapsum, erigere; causis, quæ ipsum ad tale Decretum induxerunt, diligentiùs perpensis: aliis quidem ex parte eius misericordiæ; aliis ex parte nostræ miseriæ, & luctuosi modi, quo in eam deuenimus.

I. PRIMVM ergo considerandum, Deum duo creaturarum genera, ad imaginem & similitudinem suam, condidisse, quæ ipsi seruirent, eumque laudarent, a *Angelos & homines*: illos in cælo Empyreo; hos in Paradiso terreno. Vidensque magnam Angelorum partem & homines peccasse, decreuit, Iustitiæ suæ seueritatem in Angelos ostendere; quos iræ suæ sagittis transfixos, è b *cœlo in infernum* repulit; c *nullo eis pœnitentiæ loco relicto: in homines* verò, etsi eâdem irâ & supplicio dignos, voluit infinitas MISERICORDIAE *suæ diuitias* ostendere; remedium statuens, quo ex miseria, in quam inciderant, eriperentur; & d *lapsus sui veniam* obtinerent. Nihil enim ita Dei misericordiam exaltat, atque peccatorum condonatio, & erga proprios hostes commiseratio.

a Heb. 2. 16. *Nusquam Angelos apprehendit; sed semen Abrahæ.*
b 2. Pet. 2 4
c Sap. 11.
d 24. & 12. 10. 20.

ſeratio. Nec porrò decebat Miſericordiâ huic occaſioni, ex qua tantoperè exaltaretur, ſeſe ſubducere. Quare veriſſimè dixit Apoſt. e *Apparuit benignitas & humanitas Saluatoris noſtri Dei, non ex operibus iuſtitiæ, quæ fecimus nos; ſed ſecundum ſuam miſericordiam ſaluos nos fecit*. Cuius benignitatis causâ infinitas ei debent omnes homines gratias agere, attendentes quòd, cùm viles omninò eſſent, ac digni, in quos diuina iuſtitia ſeueriſſimè animaduerteret; miſericordia tamen inter ipſos ac Deum ſeſe interponens, eos ab ea ſeueritate protexerit: quod non fecit cum Angelis, multò nobis nobilioribus. O æterne Deus, verè miſericordiarum Pater, qua ratione tanto beneficio poterimus reſpondere, quo immerentibus remedium, ad veniam peccatorum obtinendam, dediſti! Laudent te pro tanta hac gratia Angeli illi, qui fideles tibi in cœlo perſtiterunt: Agnoſcant illam, fructumque ex ea capiant homines, qui ſunt in terra: & anima mea deficiat amore tui, multitudinem cantans, & magnitudinem miſericordiæ tuæ, cuius intuitu omnia mea peccata mihi dimitti ſupplico, gratiamque conferri, ad illa nunquam reuertendi.

e Tit. 3. 4.

EANDEM porrò conſiderationem opportunè mihi ipſi accommodabo, perpendens: quòd, etſi Deus miſericordiâ ſuâ ſtatuerit peccatoribus veniam; ac reipſa det eam illis, qui verò dolore & pœnitentiâ ſeſe ipſi ſubmittunt; rebelles tamen ſeuerâ iuſtitia, ſicut Dæmones,

repellat ac damnet. Quare solicitè mihi curandum est, ne misericordiæ resistam; nisi velim seueras iustitiæ manus experiri.

II. SECVNDO loco perpendendæ sunt causæ, quæ modo aliquo diuinam misericordiam ad miseriæ nostræ compassionem permouerunt. Quarũ vna illa fuit, quòd Adamus præuaricatione sua nõ sibi soli nocuerit, sed in posteros etiam suos illam transfuderit; quos propterea necesse erat peccatores, & æternæ mortis carcerisq́; reos nasci; quam tamen præuaricationẽ non voluntate singulorum propria, sed quam in primo parente habuisse censebantur, incurrerunt. Cùm verò Deus tantoperè in misericordia excelleret, non potuit eius clementia ferre, totum suum opus, ob vnius culpam, ita miserè perire; & spectabilem hunc mundum, qui hominis causâ conditus erat, fine suo frustrari, peccatori, & creaturis sui inimico seruiendo. Quare tanto malo remedium adhibere decreuit. Ex quo duas confidentiæ, de diuina misericordia, causas eliciam; quas vt duo nomina siue titulos ad propriæ miseriæ remedium impetrandum, possim exemplo Dauidis allegare. Altera est, quòd *in* f *peccato conceptus sim*: ex quo miseriæ meæ omnes originem ducunt: Altera quod g *opus sim manuum eius*; quare non decet me repellere in finem, aut odisse, qui h *nihil odit eorum quæ fecit*. O Misericordissime Pater, qui massam, ex qua filij tui formati sumus, perspectam habes: quæ à te quidem bona prodiit, sed fuit

f *Psal* 50. 6
g *Psal*. 137. 8
h *Sap*. 11. 25.

ab Adamo corrupta: compatere nobis, & repara illatam ab eo corruptionem: quò bonum à te conditum restauretur. Manus etiam meæ deleuerunt, quod tuæ fabricarunt: reparent ergo tuæ gratiâ, quod meæ culpâ destruxerunt.

ALIA causa ad compassionem mouens fuit, quòd homo peccauit quidē, sed tentatus & inductus à Dæmone, eius bono inuidente, & in Deum ipsum rabie quadam acto: qui hac ratione vindictā de creatore sumere conabatur; in creatura quam ab eo diligi, & in qua eiusdem imaginē expressam esse videbat. Propterea ergo Deus compassione motus, hominis causam vt propriam accipiens, remedium illi statuit adferre; ne semper hostis de victoria gloriaretur. Ideoq; statim, post Adami lapsum, serpenti, hoc est ipsi Dæmoni denunciauit: i *Inimicitias ponam inter te & mulierem: & semen tuum & semen illius: ipsa cōteret caput tuum.* & vincet eum, à quo victa fuit; ac de suo triūphatore triūphabit. Ex quo etiā spes mihi fit, quòd mihi quoq; compatietur; meamq; causam vt propriā accipiet: siquidē eâdem nunc me Dæmon persequitur inuidiâ ac rabie, qua primū hominem. Ideoq; cum Dauide licebit dicere: k *Exurge Deus, iudica causam tuam.* & iuua me gratiâ tuâ, serpentis caput conterere; qui, quòd te odio habeat, semper me persequitur.

i Gen 3. 15.

k Psal 37. 22.

PVNCTVM II.

SECVNDO ipsum Sanctissimę TRINITATIS Decretū est perpendendū, quo statuit secundam Personā, hoc est *Filium*, fieri

hominem,& humanum genus Adami peccato sauciatum redimere. Expendendæ etiam sunt eius Decreti causæ, tàm ex parte nostra, quæ est nostra necessitas & miseria: quàm ex parte Dei, quæ est infinita eius misericordia.

CONSIDERABO ITAQVE PRIMVM: Sanctissimã TRINITATEM in æternitate sua, plura vidisse humanæ reparationis media. Nã aut purâ meraq; misericordiâ peccatũ poterat condonare;aut creare nouũ hominem,qui pro cæteris satisfaceret; aut curã hanc Seraphinis committere. Sed noluit, quod faciliùs aut minùs perfectum esset, eligere; nec alteri alicui præclarũ hoc opus committere: sed aptissimũ, quod esse posset, medium elegit: hoc est, vt spartam hanc ipse Dei filius assumeret; homoque fieret,vt hominem redimeret. Nullũ itaque aptiorem reparatorem,nullum potentius remedium, nullam copiosiorem redemptio-
Rom 5.20. nem nobis potuit adhibere; dum voluit, a *vbi abundauit delictum, superabũdare & gratiam.*

II. DEINDE: quò veritas hæc appareat magis, expende,quid primus homo fecerit cõtra DEVM; quidq; Deus versus hominẽ faciat: & vtriusq; cogitationes inuentionesq; inter se inuicem confer. Adamus.n. superbè disponebat, contra Deum sese erigere; eius diuinitatem & sapientiã,rerumq; omnium imperiũ sibi vsurpare: ob quod scelus, cũ dignus esset, qui à Deo humiliaretur, & odio haberetur, totaque eius natura in nihilum redigeretur: Deus tantum malum pro malo reddere noluit: sed infinitâ

sua

suâ bonitate, non solùm iniuriam condonare statuit; sed insuper tale remediũ inuenit, quod sibi quidem summæ abiectioni & labori esset; homini verò honori & vtilitati. Nam b *cùm* diuinũ ipsum verbum *in forma Dei esset, semetipsum exinaniuit, formam serui accipiens, in similitudinẽ hominum factum*, inimici sui naturam mortalem & patibilem induit, sibiq; in vnitate personę coniunxit, quò eum à summa, in qua, ob culpam iacebat, miseria, erigeret; & ad summum honorem & felicitatẽ, quam ipsius gratiâ habere poterat, eueheret: quandoquidẽ (Augustino teste) Deus factus est homo, quò homo fieret Deus: & virtute Dei incarnati, homines Dei fierent participatione. b *Phil.* 2. 6. *Serm.* 9. *de Nat.*

Et tandem, inspecto hoc diuino decreto, in admirationem rapiar & stuporem de infinita Dei bonitate & misericordia: quam modò cum Moyse extollam, dicens; c *O Dominator Domine Deus, misericors & clemẽs, patiens & multæ miserationis, ac verax, qui custodis misericordiam in millia: qui aufers iniquitatem & scelera, atque peccata: nullusq; apud te per se innocens est*; nisi tu dederis: modò Seraphinorũ instar, Dei faciem pedesq; operiam, hãc Diuinitatis cum Humanitate vnitionem venerans, clamansq; d *Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus exercitium: plena est omnis terra gloria eius*, ob misericdrdiæ magnitudinem. Aliàs eidẽ huic Domino gratias agam pro tam glorioso hoc beneficio, in hunc modum: O Deus æterne, pro admiranda hac in meum commo- c *Exo.* 34. 6. d *Isai.* 6. 3.

dum inuentione, qua vt altitudinem tuam mihi communicares, vilitatem meam assumpsisti, summas gratias ago. Concede mihi, quæso, vt tuo me subiiciam obsequio: sicut te pro meo remedio demisisti: præstemque ego summum, quod tui obsequij causa possum; qui summum quod potuisti, mei causa præstitisti. O anima mea, fac Dei tui amore quidquid potes: siquidem totum id satis parum erit, si cum tuo debito illud contuleris. Disce Deum plurimi æstimare, quo te ipse æstimet. & cùm ipse tantoperè te exaltauerit, ne quid, quod à tali dignitate degeneret, admitte.

Leo ser. I. Natiu.

PVNCTVM III.

TERTIÒ considera, hoc INCARNATIONIS mysterio voluisse Deum, infinitam perfectionum & virtutum suarum excellentiam nobis manifestare; dum eas, magnæ vtilitatis nostrę causâ, in summa, quam habere poterant, perfectione exhibuit. Quod deprehendere licebit, de præcipuis illarum ratiocinantibus.

I. PRIMVM, infinitam suam BONITATEM manifestauit, dum maxima, quâ potuit cōmunicatione esse suum personale, naturæ humanæ coniunxit: cognationem hac ratione cum toto hominum genere contrahens.

II. CHARITATEM ostendit, dum tam arctâ vnitione hanc naturā sibi connexuit, vt vnus idemque Deus esset & homo: quo oēs homines vnū essent amore cū Deo: largiente ipso illis gratis ac liberaliter, ꝙ plurimum ipse amabat,

ac æsti-

ac æstimabat: & a *cum eo* reliqua omnia. a *Rom. 8. 32.*

III. MISERICORDIAM infinitã ostendit, admirando eam nexu, germanaq; cognatione cũ iustitia connectens. Neq; enim maior esse potuit misericordia, quàm quòd ipsemet Deus in persona sua ad miserias nostras reparandas venerit; tristitięq; capax fieret, quò earũ compassione tangeretur. Nec exactior esse IVSTITIA potuit, quam quod idẽ ipse Deus, homo factus, debita nostra per solueret, admissa in se mortis pœna, quam nostra fuerat merita culpa; nec arctius germanitatis vinculũ, quam reliquis hominibus eam solutionem misericordiâ tribuere, quam Deus homo iustitia pro meritus fuisset. His excitabo confidentiam cõsequendi ab eo omnia, quæ mihi expediunt: siquidem ea omnia, quæ sua ipse meritus est iustitia, mihi applicat misericordiâ. IV.

V. SAPIENTIAM quoq; immensam ostendit, dum talem modũ & rationẽ inuenit, quâ tum res adeò dissitæ, Deus scil. & homo; æternũ, & tẽporale; patibile & impatibile cõiungerẽtur: tum difficilis ille nodus solueretur, vt peccata nostra ita misericordiâ condonarentur; vt iustitia nullũ propterea detrimentũ sentiret. *Damasc. 3. de Fide Orthod. initio.*

VI. OMNIPOTENTIAM suam in eo manifestauit: quòd hominis honorãdi & ditandi gratiâ, summum, quod potuit, fecit. Nam in diuinis omnibus operibus, nullum est eo sublimius, quo Deus factus est homo.

VII. OSTENDIT demum SANCTITATEM suã infinitã, & virtutes reliquas, dum eas Deo

homi.

homini facto infudit: quo illarum omniũ exemplar esset spectabile: & nos ipsos tali exẽplo ad imitationẽ prouocaret. gratiâ interim suâ nos iuuans, ne quis se posset excusare. Si enim Deus proximos diligit; quis ab ea dilectione iure se excuset? Si Deus inimicis suis benefacit; quis noceat suis? Si Deus sese demittit; quis se exaltet? si Deus patitur & tolerat; quis sit impatiẽs, & ferre nolit? & si Deus obedit; cur non obediat homo?

SEPTEM ergò hæ diuinæ perfectiones, quæ in hoc Incarnationis opere eminent, incentiua mihi esse debent ad septies in die, & septies millies si fieri posset, Deum laudãdum, amandum, eiq; maxima, qua possum perfectione seruiendum. Si enim, antequam Deus homo fieret, exigebat à nobis b *amorem ex toto corde, ex tota anima, mente, & viribus*; quanto potiori nunc iure hunc amoris gradum, & in seruitio suo feruorem exiget? Cumq; *amoris probatio* (Gregorio teste) *operis sit exhibitio*, necesse est, reipsa hunc amorẽ ostendere: studendo excellentissimas illas perfectiones: quæ in hoc opere nobis sunt manifestatæ, pro viribus imitari BONITATEM; inquã, CHARITATEM, LIBERALITATEM, MISERICORDIAM & reliquas, quas imitari licet: nominatim verò illas, quas incarnatus Deus ad nostrum exemplum in mundo exercuit.

Deut. 6. 5.

reg. hom. 7. in Euang.

O TRINITAS beatissima, quas tibi, ob manifestatas hasce excellentias, referam gratias? quas hactenus quidem intra pectus tuum clau-

ſas retinebas; nunc verò in hoc opere ſpectabiles nobis feciſti. Quid offerre poſſum, quod exiguum non ſit, ad tantum donũ? Quomodò eius cauſa te diligam, & ſeruitio tuo dignum aliquid faciam? Ecce me, Domine, totum diuino tuo obſequio dicatum, cupientem ita diligere te, vt à te ſentio me amatum; & virtutes mihi oſtenſas imitari, & ſiquidem, quod plus eſt, donaſti: da etiam quod eſt minus: vt te diligam propter infinitum hoc in me collatum beneficium. Amen.

MEDITATIO II.

DE INFINITA DEI CHARITATE, QVAE IN MYſterio Incarnationis elucet, ac de ingentibus bonis ex eo nobis prouenientibus.

QVAMVIS *diuinæ omnes perfectiones in Decreto Incarnationis, vti diximus, emineãt, omnes tamen excellit charitas, de qua (reliquis in 6 partẽ reiectis) hæc inſtituetur Meditatio. cuius Thema & Argumentum erit Chriſti ſententia Nicodemo propoſita.* a Sic Deus dilexit mundum, vt filium ſuum vnigenitum daret: vt omnis qui credit in eum non pereat; ſed habeat vitam æternã. *Quibus verbis tria huius myſterij potiſſima membra* a *Ioan. 3. 16. 1. Ioan. 4. 9.*

com-

compendio complexus est Christus: Præcipuum eius fontem, ex quo charitas illa manauit; eius excellentiam; & finem effectusq; eius admirandos.

PVNCTVM I.

Sic Deus dilexit mundum.

PRIMVM omnium est perpendenda infinita eius, qui nos dilexit, & excellentissimum hoc beneficium contulit, magnitudo; cum qua si eius, qui dilectus est, cuique hoc beneficium est collatum, vilitas conferatur, erit propè infinita.

I. ORIGO præclarissimi huius beneficij, fuit charitas Dei infinita, qui vtilitatis aut beatitudinis suæ intuitu, neminé, extra seipsum, amare opus habet, quiq; sui ipsius aspectu & amore, infinitè beatus est. Nihilominus merâ suâ gratiâ voluit creaturas amare, eisq; benefacere, eo solo nomine quod ipse bonus sit; & vt in eis diuitias suæ bonitatis ostenderet, iuxta illud Apostoli: b *Deus qui diues est in misericordia, propter nimiam charitatem suam dilexit nos.* quasi nobis diceret, non dilexit nos Deus, quod nostri indigeret, aut quod nos id iustitiâ meriti essemus: sed quod eius misericordia miseriæ nostræ compassa sit; & charitas suffundere se voluerit, vt amaret nos.

b *Ephes. 2. 4*

II. DEINDE pergam considerando, infinitam Dei charitatē vlteriùs multò progressam esse, quod MVNDVM talē diligere voluerit: mundi enim nomine multitudinem intellexit hominum peccatorum, qui non modò in Adamo peccasse, & originalis illius culpæ maculam

con.

contraxiſſe cenſentur; ſed ſponte etiã ac voluntate propria in grauiſſima poſtea actualia ſcelera ſunt prolapſi: ob quæ non ſolùm dilectione digni nõ erant; ſed odij potius rei constituti fuerunt. Non itaque ſolùm dilexit Deus homines, antequam eſſent; ac proinde nec amici nec inimici; ſed etiam cùm inimici, rebelles, & innumeris beneficiis, quæ acceperant, ingratiſſimi eſſent: quò infinitos miſericordiæ & charitatis ſuæ theſauros manifeſtaret.

CONFERAM TERTIÒ quæ Deus in cælo, cum ijs quæ homines in terra faciunt: perpendens quod Deus mundum, à quo odio habetur, diligat; mundus Deum, à quo diligitur, deteſtetur; mundus in Deo offendendo occupatur, cùm Deus in benè eidẽ faciendo verſetur. Obſtupeſcam deteſtandam mundi iniquitatem; & admirabor infinitam Dei charitatem. O Deus infinitæ maieſtatis! quomodo mundum infinitæ vilitatis dignaris diligere? qui noſti, qualis ille ſit: quomodo non illum potius perhorreſcis? quomodo tantum ſcelus non mergis in profundum, aut in nihilum redigis? Benedicta ſit immenſa iſta tua charitas, in cuius ſinu amor erga ingratiſſimam creaturam tantum locũ habet. Oſtende eam erga me Deus: vt ſicut tu me; ita ego te diligam, tibiq; vt par eſt ſeruiam. Hæc tria mihi ipſi applicabo, me ipſum loco mundi collocans: qui vt ingratiſſimus Deum horruerim & offenderim: nec propterea, ille me diligere intermiſerit, III.

cupiens

cupiens benefaciendo mihi, in suum me perducere amorem.

PVNCTVM II.

I. *Vt filium suum vnigenitum daret.*

DEINDE, ipsius doni à Deo mũdo oblati magnitudo infinita perpendenda est: ipse enim est vnigenitus Patris æterni filius. Illud autem hic inprimis obseruatu dignum est: Dei amorem non in solis verbis, aut pulchris verborum lenociniis positum esse; sed in verè ac reipsa benefaciendo dilectis, ei verò præ aliis, quẽ plus diligit. Hinc est, quòd ad infinitam huius amoris magnitudinem ostendendam, preciosissimum quod habuit nobis donauit, hoc est æqualis dignitatis, vnumque ac eundem Deum secum, qui est vnigenitus filius eius: volens illum hominem sicut nos fieri; a *& in ipso inhabitare omnem plenitudinem diuinitatis corporaliter.* b *& de plenitudine eius nos omnes accipere.* Propterea ipse Christus Dominus noster, vt diuini amoris magnitudinem extolleret, dixit: c *Sic Deus dilexit mũdum, vt filium suum vnigenitum daret.* quasi diceret, non potuit amplius Deus mundum diligere, qui filium suum, nec qualemcunque, sed naturalem & vnicum illi dedit. Loco vocis illius: *Dilexit*, similes alias licebit substituere. v.g. tanti Deus mundum fecit; ita honorauit, glorificauit, exaltauit, ditauit, protexit, vt filium suum vnigenitum daret: idque merâ suâ gratiâ, cùm sit nemo qui tantum possit donum promereri.

a *Col.* 2. 9.
b *Ioan.* 1. 16.
c *Ioan.* 3. 16.

Mox perpendam, Cui donum hoc sit collatum? peruerso, inquam, ingrato & nō agnoscenti, adeoq; bestiali mundo, venientem magnum illum Dei vnigenitum ad cohabitandū, d *non cognouerit*, non æstimauerit, non, vt par erat, sit reueritus; nec pro accepto tanto honore & beneficio gratus esse nouerit. Quare si, quod Deus hominum gratiâ præstat, dum vnigenitum suū ei dat, cum eo conferam, quod homines aduersus Deum faciunt, dum tantum beneficium non agnoscentes, ipsum offendere audent; vehementer diuinam Dei charitatem admirabor, optans, illum pro tanto beneficio seriò amare, & reipsa amorem hūc ostendere: vt, sicut Deus vnicum, quem habet, filium mihi dedit; vicissim ego vnicam, quam ab ipso accepi, animam eidem reddā; & cor ipsum, memoriam, voluntatem, mentemque meam, & sensus omnes ac facultates in amando ac seruiendo tali Patri, qui talem mundo filium dedit, omninò collocem. II. d *Ioan.* 1.10.

O Pater Aeterne, quantas possum maximas gratias tibi ago, pro infinita tua erga nos charitate, qua rem tibi charissimā & pretiosissimam nobis dedisti. Cupio Domine amare te, vt sentio me amari à te: ideoque pretiosissima, quæ habeo tibi trado: accipe cor meum, in pignus ac recognitionem tanti amoris tui: vt ex hoc nunc e *non verbo & lingua tantùm, sed opere & veritate diligam te*, gloriamque tuam semper, absque prophani cuiuspiam admixtione quæram. e 1. *Ioan.* 3. 18.

PVNCTVM III.

Vt omnis qui credit in eum non pereat sed habeat vitam æternam.
a *Ioan.* 3.16
b *Ioan.* 12. 47.

TERTIò, considerãdus est finis, ob quem Deus vnigenitum suum mundo dederit; & commoda, quæ hominibus inde proueniunt. a *vt omnis*, inquit, *qui credit in eum non pereat sed habeat vitam æternam.* Perpende igitur, eundem filium Dei ad hoc venisse in mundum. b *vt* (quod ipsemet est testatus) *saluificet mundum*, perfectissima quadam saluatione, quæ in duobus cõsistit. PRIMVM, quod remouet omnia, quæ causa sunt, cur ille pereat & damnetur: dum peccata illi condonat; à dæmonis seruitute vindicat; ab æterno inferni carcere, reliquisq; miserijs culpæ annexis, atque ad eandem impellentibus eripit. SECVNDVM, quod vitam dat gratiæ, cum cæteris supernaturalibus virtutibus, eam comitantibus, ac vitam demum æternam. In quibus duobus innumera alia includuntur, de quibus in posterum dicetur. DENIQVE, vt finẽ magni huius beneficij cõsiderationi imponamus, vult Deus illud ad omnes huius mundi homines extendi, cuiuscunque illi status sint & conditionis; nemine, quod in ipso est, excluso, qui fide viua credere in eum velit, quorum nullus peribit; sed omnes vitam æternam consequẽtur. Quod si ita est, ad me quoque beneficium hoc spectare intelligam: licebitque, mihi ipsi verba illa omnia accommodare, vereque dicere: *sic Deus dilexit* me, *vt filium suũ vnigenitum* mihi *daret*; *vt credens in eum* fide viuâ, *non pe-*

I.

II.

ream,

ream, sed habeam vitam æternam. O vnigenite Patris fili, quas tibi grates referam pro eo quod in mundum hunc veneris, nos à tantis malis liberaturus, & ad tanta bona deducturus? Tu nostra peccata condonas, infernũ spolias, Paradisi ostia pandis, Dæmonem vincis, de mundo triumphas, carnem nostram domas, imminentia nobis pericula auertis, tristitias solaris, opera nostra viuificas, merita promoues, perseuerantiam in tua gratia largiris; ac denique tuâ nos gloriâ coronas. Horum nihil absque te habuissemus; & omnia per te habemus: per quem benedictiones omnes cælestes, & misericordiæ, quæ terram repleant, ad nos descendunt. Sit semper benedictus Pater, qui te nobis dedit: sisque tu, fili, benedictus, qui vt nobis subuenires, remedium tantum attulisti. Subueni mihi, Domine, efficaciter, *ne peream*; sed *æternam* per te *vitam* obtineam.

Ex *dictis in vtraque proxima Meditatione* constat, *causas & incentiua* Incarnationis *ad* tres *ordines reduci posse, inter annulorum catenæ instar cohærentes.* Vnus *est ex parte* perfectionum *diuinarum; quò scilicet illæ manifestentur:* Secundus *ex parte nostrarum miseriarum; vt illæ reparentur:* Tertius *ex parte supernaturalium diuitiarum gratiæ & gloriæ;* vt *illæ nobis communicentur. Ex quibus tribus* fortissimus *funiculus est contexendus, quo* nos ipsos *diuino verbo colligemus, perfectoque* amore *connectamus: cùm tot sint amoris huius*

excitamenta, quot sunt perfectiones diuinæ nobis manifestatæ: quot miseriæ nostræ, à quibus nos liberauit; quot denique gratiæ, quas nobis est promeritus.

MEDITATIO III.

DE DIVINO ILLO DECRETO, QVO DEVS STAtuit, ex Fœmina nasci; & de B. Virginis in matrem suam electione, ac singularibus gratijs eidem in puncto suæ conceptionis ad id collatis.

PVNCTVM I.

D. Thom. 3. p. q. 31. a. 4.

RIMVM considera: Deum, etsi, postquam homo fieri decreuit, perfecti viri corpus, quale fuit Adami, accipere potuisset, non tamen ita fecisse; sed a *ex muliere nasci*, (vt Apostolus ait) matremque, vt cæteri homines, habere voluisse; idque in ipso mundi initio reuelasse, cùm serpenti dixit: b *Semen mulieris caput eius contriturum*. Ad hoc statuendum aliquæ illum causæ induxerunt, quibus infinitam suam, in commodum nostrum, charitatem aperuit. I. PRIMA, quò diuina bonitas, quæ suis creaturis adeò libenter se communicat, ampliùs sese diffunderet, in vtrum-

a Gal. 4. 4.

b Gen. 3. 51.

que humanæ naturæ sexum: virum quidem ad infinitam filij Dei naturalis; fœminam autem, ad matris ipsius Dei dignitatem euehendo: quę (Sancto Thoma teste) quodam modo est etiam infinita. Quo quidem facto certum nobis pignus & arrhabonem dedit, se omnibus, nemine excepto, benefacturum. c *Nam* (vt Apostolus ait) *in Christo* IESV *non est Iudaus neque Gracus; non est seruus neque liber; non est Masculus neque Fœmina*. SECVNDA causa fuit, vt perditio nostra, quæ à viro & fęmina originem duxit, ab alio viro & fœmina reparari inciperet. à viro quidem præcipuè tanquam à capite, & vnico Mediatore nostro, Patreque futuri seculi; sed ab eius Matre tanquam coadiutrice in opere Redemptionis. Ad quos propterea in nostris necessitatib⁹ recurreremus eâ confidentiâ, qua solemus ad patrem matremque confugere. NOMINATIM etiam voluit Christus habere matrem, vt ea peccatorum quoque Mater esset & Aduocata, vt si qui pusillanimes ad ipsum accedere timerent, vtpotè non hominem solùm & nostrum Aduocatum, sed Deum simul ac iustum Iudicem; ad Matrem suam confidentius confugerent, ad quam iudicis munus non pertinet, sed tantum Aduocatæ: illa autem, vt misericordię, pietatisque mater, pro omnibus intercederet. Quo facto satis nobis ostendit Deus, quantoperè nostram salutem, eiusque consequendæ fiduciam exoptet, qui tot ac tam suauia efficaciaque media ad eam adinuenerit.

S. Thom. 1. p. q. 25. a. 6. ad 4

c Gal. 3. 28.

2.

3.

GRATIAS tibi ago Pater æterne, quod talem patrem & matrem ex nostra ipsa natura nobis dederis, per quos gratiam tuam securè obtinere possimus. Et tibi etiam gratias ô verbum diuinum, quod matrem habere volueris, quæ simul nostra esset; per quã accessus pateat ad Thronum infinitæ misericordiæ tuę; ne nos
4. seuera tua iustitia condemnet. VLTIMA causa fuit, quia cõplacuit Deo, vt fieret pro nobis infans; matremq; haberet in terra, cui obtemperaret, & cui se aliorum hominum more subijceret: quò nobis, humilitatis, aliarumq; virtutum, magis insigne præberet exemplum. *de quo Meditatione 9. & sequentibus agetur.*

PVNCTVM II.

SECVNDÒ consideranda est Electio ipsius Virginis Dominæ nostræ in Dei Matrem: atq; expendendum, quo pacto sanctissima Trinitas inter innumeras fœminas, quas in æternitate sua præuidit, oculos suos in ipsam B. Virginem gratiosè coniecerit, eandemque ad maxima illa, quæ proximo pùncto posuimus, munia elegerit. vt esset inquam incarnati Verbi diuini mater; ac ad mũdi Redemptionem cooperatrix: mater & aduocata hominum: & cui ipsemet Deus, quà homo erat, se subijceret & obediret. Electio hæc (vt placet sanctis patribus) radix fuit ceterorum donorum & Magnalium huius Dominæ, quam propterea ipsa plurimi semper fecit, grataque pro ea fuit, benè conscia, eam

Franc. Suarez to. 2. in 3. p. Disp. 1.

absque

absque vllis suis meritis collatam, ac proinde merè gratuitam, fuisse. Sicut enim ipsam elegit Deus in matrem suam, potuisset alias plurimas elegisse, talesq; illas, qualis ipsa esset, fecisse. Sed ego exultabo, quòd tam felix illi sors contigerit; & eo nomine ei congratulabor, dicens: Gaudeo Virgo SS. te ad tantam dignitatem, quanta est, eius esse matrem, cuius sis filia, euectam esse. & quoniam cum ea dignitate simul tibi datum est, peccatorum esse matrem & aduocatam; monstra te esse matrem, nobis fauendo; & intercedendo, vt digni efficiamur eius esse filij, cuius tu es mater.

PVNCTVM III.

HINC gradum faciam ad cōsiderandum, Deum, qui in æterno suo consilio hanc Virginem sanctissimā in matrem suam elegit, simul eandem elegisse in excellentissimum ipsius misericordiæ vas, in quo magnalia gratiæ & gloriæ, quæ talis filij matrem decerent, reponerētur; ac proinde maxima quæ puræ creaturæ cōcedi possent, reponerētur. Quo nomine de ea dicitur, quod sit a *Electa vt Sol.* vt enim Sol vnicus est, &, inter astra cætera, excellentiæ singularis: ita virgo hæc electa est, vt inter puras creaturas vnica esset ac singularissima in donis gratiæ, cui alia nulla par esset. Hoc licet generatim colligere ex illo Apost. b *Elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, vt essemus Sancti & immaculati in conspectu eius in charitate.* Nam, in toto illo Electionis

Prædestinatio B. Virg.

S. Tho. 3. p. q. 7. a. 10. ex Au. de Nat. & Gratia c 36.

a *Cant.* 6. 9.

b *Ephe.* 1. 4

genere, eminentiſſima fuit ipſius B. Virginis
I. Electio. PRIMVM quod electa fuerit, vt omnibus Sāctitatis gradibus, & omni genere gratiarū ac virtutum, quæ creaturis alijs cōmunicandæ erant, & maiori adhuc excellentia, ipſa emineret. Nam (vt S. Hieron. ait) gratię omnes, quæ diuiſim alijs ſanctis ſunt datæ, Mariæ fuerunt ſimul pleniſſimè conceſſæ: eo quod ex ea naſciturus eſſet auctor ipſe gratiarū Chriſtus IESVS. qui cū ſit c *Sanctus Sanctorū*, ſanctificare eā voluit, quę ipſius futura erat d *tabernaculum*: vt ipſa etiā inter creaturas Sancta eſſet Sanctarum, & omnibus in ſanctitate ſuperior.

Tom. 4. ſer. de Aſſump.

c *Dan* 9.24

d *Pſal.* 45 5.

II. SECVNDÒ, electa fuit, vt pura & abſq; macula eſſet in omni gradu puritatis, qui poſſit in pura creatura eſſe, nulla culpæ, nec veſtigij quidem eius admixtione. Quia (S. Anſel. teſte) decebat, Virginem tanta ſplendeſcere puritate, qua poſt Deum, nulla eſſet excelſior, vt quæ mater eius eſſet futura, qui eſt ipſa puritas; quiq; vt, quà Deus eſt, purum & ab omni peccato mundum habet Patrem, ob diuinam eius eſſentiam; ita, quà homo eſt, matrem haberet puram & mundam ea ex ſpeciali dono puritate, qua terrena Mater ſimilis fieret Patri cœleſti.

De conceptu Vir. c. 18.

III. TERTIÒ, fuit electa, non vt quouis modo ſancta eſſet & abſque macula; ſed vt talis eſſet *in conſpectu ipſius Dei*: hoc eſt nō in ſpecie tantùm, & ficta, ſed vera; non externâ tantùm, ſed internâ etiam Sanctitate in Dei conſpectu ambularet: tum in diuinitatis præſentia,

oculos mentis in eā ita coniiciens vt in omnibus actionibus suis, fidelis filia, grataque esse studeret; tùm in conspectu incarnati Dei, cui tanquam mater indulgens, blanda & materna officia ei exhiberet: & vtroque nomine ardē tissima charitate diligeret. quibus obsequiis innumera & præclarissima sibi merita cumulauit: ob quæ postea in optata, cum clara visione, præsentia, cumulatior sibi quā aliis gloria communicaretur. Quæ omnia ab infinita charitate, qua Trinitas sanctissima præ aliis omnibus eam dilexit, ac ad tantam gloriam prędestinauit, profluxerunt. Pater quidem ea illi præstitit, quòd filij sui naturalis mater esset futura; Filius, quòd ipsius propria, Spiritus sanctus, quòd huius filij veri Dei & hominis conceptionem in ea esset perfecturus.

HIC finis est Electionis & Prædestinationis B. Virginis, cuius causa laudanda est ipsa Trinitas sanctissima, & gaudendum de gloria, quæ ex ea orta est ei, quam matrem agnosco. & quoniam idem Deus, infinita sua charitate, me quoque vocauit, vt in eius *conspectu sanctus essem* & absque macula; meritò ipsam Virginem tùm tanquam perfectissimam horum omnium exemplar accipiam, vt in tribus illis, quæ dixi, imitari eam studeam, tùm tanquam Aduocatam, vt eadem mihi à filio suo impetret: me interim quod in me erit, iuxta S. Petri consilium, e *Satagente bona opera certam meam vocationem & electionem facere.* e 2. Pet 1.1[illegible]

O VIRGO SANCTISSIMA, tota mente exulto, quòd sis vt sol electa, in qua nulla sit culpæ obscuritas, sed maximus gratiæ splendor; ex quo postea clarissimum gloriæ lumen, reliquos sanctos, sicut sol stellas cæteras superans, orietur. Fac mecum solis officium illuminans tenebras meas, quò purus & splendens tanquam sidus Firmamenti reddar, in æternas lucens æternitates. O Deus æterne, cuius charitate nullis nostris meritis electi sumus, vt in conspectu tuo mundi essemus & sancti, gratias tibi ago, quòd hanc Virginem excellenti electione eligere sis dignatus, per eam supplex peto, animam meam vt purges ab omni macula, tuisque virtutibus ornes: quò semper talis in conspectu tuo viuam; & æternam tandem vitam consequar: Amen.

PVNCTVM IV.

Conceptio B. Virgin.

CONSIDERANDVM nunc est: DEVM, accedente iam tempore, quo homo fieri decreuerat, vt primum ædificij huius lapidem poneret, hanc Virginem, ipsius matrem futuram, iis gratiis priuilegiisq; ornatam creasse, quibus par erat, filium ditissimum ac potentissimum matrem suam, quam sponte & magna elegerat charitate, ornare ac ditare. Hæc priuilegia ad quatuor velut capita reuocabimus; perpendentes etiam non solùm aliquas eorum causas; sed rationem etiam indicantes, qua earundẽ participes esse possimus.

I. PRIMVM fuit priuilegium, quod ab Origi-

nis

nis macula fuerit immunis, quam vtpote Adami filia, aliàs contraxisset. Sed qui potens est, eam ita præuenit, vt in ipso creationis momēto, quo anima corpori iungitur, & quo aliàs macula illa contrahitur, sanctificauerit. Vt enim eodem momento, quo solem creauit, cū lumine eum, & absq; tenebris vllis creauit; & vt Angelis primisq; parentibus simul cum natura gratiam etiā dedit: sic B. huic Virgini, quo momento eam creauit, etiā eius animam sanctificauit; & vt solem electā fecit, nullis peccati tenebris affectam. Cuius ratio, præter eam, quæ proximo puncto adferebatur, ea est: quòd Christus Dominus noster, ad redimendos homines ab omni culpa, & nominatim ab Originali, duplici ratione vti poterat, vel post lapsum eos erigendo; vel præueniendo, ne laberentur: quæ posterior ratio præstantior est, & magis Dei omnipotentiā, & Redemptoris misericordiā prodit. vt enim peccati maculâ nullū maius est malū (sicut dictum est suprà) *1. Part. Meditat. 6.* ita præseruatione à peccato (ne vel ad momētū illius serui sim⁹) nulla est maior misericordia. Quare ad ipsius Redemptoris gloriā & Redemptionis eius dignitatē pertinuit, vt singulari hac misericordia erga futuram matrem vteretur, & optima, qua posset ratione, eā redimeret: ab infamia nimirum & miseria culpæ Originalis eam præseruando, & hoc gratiæ suæ ornamento decorando; quò mater filio esset in ea puritate similior; si vterque maculam illam euaderet: ille quidem iure

suo, vt qui nec potuerit quidem eâ tangi; hæc priuilegio, sine quo illam incurrisset: ille vt Redemptor mundi; hęc vt eius in Redemptionis opere coadiutrix. O fili Dei viui, qui ex virgine nascens, homo fieri voluisti, quò vnam tibi

a *Ephes.5.27* a gloriosam *Ecclesiam absq; macula & ruga*, aliave imperfectione *exhiberes*, gratias tibi ago, quas possum, quòd matrem tuam speciali gratia ab ipsa conceptione feceris, ea puritate gaudere, quam cæteri sancti consequuntur in gloria. O mater gloriosissima, vehementer gaudeo de ea puritate, quam in primo huius mundi ingressu præferre te video, splendentem gratiæ lumine, sicut filius ipse tuus iustitiæ sol ingressus est. Liberum tibi est, in primo hoc tuo ingressu idē vsurpare, quòd ille vsurpauit in suo:

b *Psal. 39.9.* b *In capite libri scriptum est, de me vt facerem voluntatem tuam: Deus meus volui, & legem tuā in medio cordis mei*, verè enim in medio cordis tui impressa eius lex est, hoc est, gratia & charitas eius: & siquidem tali fauore Redemptor meus te dignatus est, vt ipsum in Redemptionis officio iuuares, ora eum, redēptionem vt suam mihi excellenter applicet, admissa hactenus delicta condonans, & ab iis, in quæ labi possem, præseruans: tantò mihi eorum horrore incusso; vt ne ad momentum in eis hærere libeat. Atque hic præcipuus est fructus ex hac consideratione decerpendus: vt

c *Sap. 7. 26.* c *speculum* illud Virginis sanctissimæ *sine macula* intuens, puritatem eius, qua potero maxima imiter perfectione; memor illius, Dei ad

populum suum vocis: d *Perfectus eris & absque macula cum Domino Deo tuo.* d *Deu.* 18.13.

II.

SECVNDVM priuilegium fuit: *Fomitē peccati*: hoc est carnis aduersus spiritum, sensusq; aduersus rationem rebellionem illi abstulisse: quò tota illa anima cum omni sua interiori familia, id est, facultatibus omnibus, perpetua pace concordiaque frueretur, vt quæ Principis pacis futura esset habitaculum, iuxta illud Dauidis: e *Factus est in pace locus eius*. Nunquam itaque Virgo sanctissima interiores pugnas sensit, quas nos gementes sentimus: nec quicquam eius f *caro aduersus spiritum concupiscebat*; neque hic illam cum difficultate gubernabat: Non Appetitionum sensuumve lex, Rationis legi adversabatur: neq; in huiusmodi appetitionibus coercendis, aut sibi subiiciendis, Ratio laborabat: magna potiùs g *voluptate* inter se concordes, æternæ *Dei legi* sese subiiciebant. O pacis excelsa Princeps, macte hac interiori pace, qua, nulla præcedente pugna, frueris. impetra mihi, quæso, interioris meæ, quam patior, pugnæ moderationem; quò aliqua saltem pacis ac felicitatis tuę parte frui mihi liceat.

D Tho 3.*p.* *q* 27.*a*.3. *& sequent.*

e *Psal.* 75. 3.

f *Gal.* 5.17.

g *Rom.* 7.22.

III.

TERTIVM priuilegium fuit, singulari quodam modo fuisse in gratia confirmatam, ita vt toto vitæ suæ tempore nullum actuale peccatum admiserit, non opere solùm, sed nec verbo, neque cogitatione; Deo Domino nostro singulari sua prouidentia ita illi assistente, vt omnia eius opera (iuxta Apostoli de Ecclesia

dictum)

Ephe.5.27 dictum) h *sancta essent & immaculata*, secundum tres omnino gradus puritatis: absque lethalis videlicet peccati macula; absque venialis ruga; & absque omni imperfectione: declinato non solùm malo, sed etiam imperfecto quocunque, minusque bono opere; electo autem semper eo, quod cæteris melius, pulchriusque iudicabat: singulis suis actionibus excellentem & gloriosam illam imprimens; puritatem, qua Triumphans in cœlo gaudet Ecclesia. Hunc puritatis modum, quo mihi gradu est possibilis, obtinere contendam, sic eum à Deo postulans. O

Psal. 45.5. Deus æterne, qui matris tuæ i *tabernaculum sanctificasti*, & *in medio eius* continuè assistens *non commouebaris*, sed quotidie *mane diluculo* illam præueniens in omnibus, quæ ageret, *adiuuabas*: sanctifica & animam meam, assistens illi semper; gratiâ tuâ mane me præueniens: quò mea opera pura sint, absque macula, aut ruga, aut re alia, quæ in me tibi displiceat, Amen.

IV. PRIVILEGIVM QVARTVM fuit, eandem, ipso conceptionis momento, tanta gratiæ, charitatis, ceterarumque virtutum ac donorum Spiritûs sancti abundantiâ & plenitudine fuisse repletam, vt Angelos atque ipsos Seraphinos superaret: quò digna esset Dei mater; digna Angelicarum Hierarchiarum

Heb.1.4. Regina: k *tantò melior ipsis Angelis*, sanctiorque *effecta, quantò excellentius præ illis*, qui serui solùm & administri in domo eius futuri

erant, *nomen* erat acceptura, hoc est MATRIS. Ibi itaque censenda est Virgo sanctissima cursum suum incepisse, quò Angeli suum perduxerant, & absoluerant. Ideoque plures sanctitatis gradus adhuc in terra degens assecuta est, quàm haberent qui in cœlo ipso iam habitabant: (iis exceptis, quæ status illius sunt propria) Et in ea locum habet, quod de ciuitate Dei Propheta Dauid dixit: l *Fundamenta eius in montibus sanctis.* Eius enim vitæ initia altiora in sanctitate fuerunt, ea summitate, ad quam magni Ecclesiæ sancti pertigerunt. O quanta voluptate sanctissima ipsa Trinitas perfundebatur, excellentis huius infantulæ aspectu! Pater ipse æternus talem se filiam habere delectabatur; Dei filius tanta futuræ matris suæ pulchritudine lætabatur: Spiritus sanctus talem se sponsam habere exultabat: Omnesque tres diuinæ personæ gratia sua eam ingressæ, summo in ea gaudio habitabant. O cœli Angeli, qui postea m *filium Dei mundum ingredientem adorastis*, accedite nunc; & eam, quæ eius mater, vestra verò Regina futura est, supplices veneramini. O Angelorum Regina, iam nunc te adhuc in ventre matris latentem verbis illis saluto, quibus Gabriel Angelus te postea salutauit: n *Aue gratia plena: Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus.* idque meritò facio, quia in ipso, quo concepta es, momento, gratiam apud Deum supra omnes illas inuenisti. Ora DOMINA illum, vt spiritum meum mundet,

l *Psal.* 86. 1.

m *Heb.* 1. 6.

n *Luc.* 1. 28.

refre-

refrenet carnem, passiones coerceat ac moderetur; gratiaq; suá ita repleat, vt feruore magno seruire illi incipiam, & in eo, donec obtineam coronam, perseuerem: Amen.

MEDITATIO IV.

DE VITA B. VIRGINIS VSQVE AD INCARNAtionem, in qua de eius Natiuitate, Præsentatione in templum, & Desponsatione cum S. Iosepho agitur.

PVNCTVM. I.

De B. Virginis Natiuitate.

ONSIDERANDVM PRIMO, nouem post conceptionem elapsis mensibus natam B. Virginem fuisse in paterna domo: eiusque NATIVITATEM, (vt Ecclesia canit) gaudium vniuerso mundo annuntiasse.

I. EXPENDAM HIC PRIMVM sanctissimæ Trinitatis gaudium, cùm infantulam hanc, adeò sibi dilectã, vidit iã in lucẽ editam; per q̃ res adeo celebres pro gloria sua, & commodo nostro perficere statuerat. Quare fas est credere, communicasse Deum hoc die Angelis in cœlo, iustis in terra, sanctisq; in Limbo Patribus nouam quandam lætitiam, (quamuis eius causa non omnibus reuelata) velut progno-

sticum eius gaudij, quo, ipso Deo in mundum veniente, afficiendi essent, cuius mater, infantula hæc futura erat: eo modo, quo solet aurora, cùm surgit, gaudium quoddam leuamenq; viuentibus adferre, quasi orituri mox solis indicium. Si enim multi in S. Ioannis Baptistæ natiuitatis gauisi sunt, eo quòd velut Phosphorus & Præcursor esset Christi: multò sine dubio plures gaudebant eius virginis Natiuitate, quæ Christum ipsum esset progenitura, materq; eius futura. Hac consideratione excitabor ad affectus laudis & gaudij, congratulans Trinitati sanctissimæ de huius infantulæ Natali. Patri quidem æterno, quòd talis ei nata sit filia; Filio eius Domino nostro quòd nata ea sit, quæ ipsius sit mater futura; Spiritui sancto, quòd talis sit ei exorta sponsa. O TRINITAS beatissima ter quaterque sit felix dilectæ huius tuæ Natiuitas: Impertire mihi etiam, quæso, aliquid illius gaudij, quod aliis in hoc Natali communicas: siquidem hæc virgo etiam mihi nascitur.

HINC etiam aliud magni spiritalis gaudij incentiuum eliciam. Nam vt huius virginis natiuitas, eò quòd aduentus Saluatoris esset prænuntia, magnum mundo gaudium attulit; ita cùm eius deuotio in aliqua anima oritur, magnam ei lætitiam adfert, eò quòd certum sit pignus secuturi mox Christi, salutem ipsi allaturi, & propterea S. Anselmus dixit: Esse signum prędestinationis ad gloriam, quòd aliquis valde sit B. Virgini deuotus: II. *Deuotio B. Virginis Prædestin. est signum.* *De excellentia virginis c. 4.*

eam enim deuotionem sequuntur prædestinationis effectus, quos ipsa Virgo suis procurat deuotis: illa enim, vt pia mater, cœlestis inspirationes, vocationem, iustificationis gratiam, tentationum victoriam, præseruationem à lapsu, meritorum augmentum, perseuerantiam in gratia, ac gloriæ tandem coronam impetrat: vt in sequentibus meditationibus licebit obseruare. O virgo excellentissima, quæ Dei iussu, a *in Electis eius* ad cœlum, *mittis radices*, tam altas quæso in anima mea mitte deuotionis & imitationis tuæ, vt æternæ prædestinationis per te pignus obtineam: Amen.

a *Eccl.* 24. 13.

PVNCTVM II.

De nomine MARIÆ.

SECVNDO considerandum: Parentes huius Virginis, reuelatione, vt piè creditur, diuina, MARIAE ei nomen imposuisse; (sicut b Baptistæ nomen fuit etiam reuelatum) & proinde voluisse Deum eo nomine, Infantulæ huius excellentias manifestare: quæ vt multæ erant, ita hoc, præ aliis, quòd variis linguis varia haberet significata, ad id fuit accommodatum: siquidem ad commune illa omnium bonum nascebatur: MARIA enim *maris Stellam*, aut *Amarum mare*; *Dominam*, aut *Exaltatam*; *Illustratam* aut *Illustrantem*, aut *populi Magistram* significat, quæ omnia in hac Virgine reperiuntur. Est enim c MARIS STELLA, quia lux est, solatium, ac ductrix in huius mundi mari nauigantium; qui variis tentationũ fluctibus & damnationis periculorum tempestatibus iactantur: huius

b *Luc.* 1. 27.

S. Bonauen. in Speculo B. Virg. c. 3.

c *Num.* 24. 17.

I.

enim Virginis precibus, exemplis, & fauore, quo eos prosequitur, valde illi lætificantur, & corroborantur; vt & viam rectam inueniant, & portum tandem salutis teneant. Est MARE *amarum* diuersis rationibus. *Mare* enim est ob cœlestium gratiarum immensitatem, quas habet ab eius sibi liberalitate communicatas, qui ipsam elegit in matrem. Est AMARVM, ob multitudinem amaritudinum, quas in filij sui passione perpessa est. Consueuit enim Deus eadem mensura consolationes ac desolationes metiri, id quod apertè seruauit in hac virgine. Est DOMINA & EXALTATA: quia facultatum suarum, appetitionũ, imaginationis, ac sensuum omnium eminenter fuit Domina: magno, vt diximus, imperio omnibus illis imperans. Angelorum etiam est Domina; quia super eos omnes eleuata. & quid mirũ? siquidem modo quodam ipsius etiam Dei fuit Domina, impetrans illi, quà homo erat; qui & ipse, vt filius *matri* d *subditus* erat. Est ILLVSTRATA seu ILLVSTRANS, quia insigne à Deo sapientiæ lumen accepit, non sibi tantùm, sed vt alios etiam illustraret: ideoque Apostolorum ipsorum, omniumq; fidelium MAGISTRA fuit, vt postea dicetur.

II.

S. Bonauen. Serm 2. in Missus est.

III.

d *Luc. 2. 51*

IV.

BREVIBVS his considerationib⁹ varios in anima mea affectus excitabo, gaudij, confidẽtię, ac deuotionis magnę: ad hoc MARIAE nomẽ ipsi Virgini supplicãs, ea vt erga me pręstet officia, quę eo nomine significãtur. O Virgo sacratissima optimo iure dicere possũ: *Nomẽ tuũ*

c *Cant. 1.3.* ficut & filij tui, esse c *Oleum effusum*, quod illuminat, confortat, sanat, ac exhilarat cor. Effunde larga manu preciosum hoc oleum in me. Et, quæ *Maris* es *Stella*, duc me ac protege in tentationibus & periculis; quæ *Mare* es *gratiarum* & *amaritudinum*, aliquam earum mihi partem impertias: cùm non minor censenda sit gratia, amaras acerbasq; Christi pœnas intimè sentire ac dolere; quàm iucunda alia dona de manu eius accipere. Sis & mihi Magistra, vt ignorantias meas illustrans, meq; passionũ mearum dominum efficiens, per semitas perfectionis deducas; vt eius culmen sancti tui nominis inuocatione, tandem attingam, Amen.

LICET & hic considerare: Infantulam hanc sanctissimam, statim ac rationis vsum habere cæpit (siue id fuerit adhuc in ventre matris speciali priuilegio, vt S. Ioan. Baptista habuit; siue circa tertium ætatis annum, anteq̃ in templo præsentaretur) magno feruore negotiationem donis & gratiis acceptis instituisse, mediis illis, quę puncto 4. proponentur.

Suarez. in 3 p. tom. 2. disput 3. Sect. 7.

PVNCTVM III.

Præsentatio Virg. in templo.

CONSIDERANDVM TERTIO: Virginem paruæ adhuc ætatis, (trium vt creditur annorum) Dei inspiratione fuisse à parentibus in templo præsentatam; quò diuino illic obsequio dicaretur, & cum aliis eiusdem instituti virginibus occuparetur. Circa Præsentationem in tres personas, quæ illic interuenerunt, coniiciendi sunt oculi.

PRIMA persona fuit ipsa diuina maiestas,

quæ B. hanc virginem ſibi elegit; eiq́ue huiuſmodi inſtitutionem in templo, inſpirauit, paternam ſuam prouidentiam erga eam oſtẽdens, dum ex huius mundi ſtrepitu eam extrahens, in domum ſuam, templum videlicet deduxit: quia ipſamet futura erat viua domus in qua Deus incarnaretur; & viuum templum, in quo habitaret. Quare magna amoris ſignificatione, eius cordi verba illa Pſalmi inſpirauit: a *Audi filia, & vide, & inclina aurem tuum, & domum patris tui: & concupiſcet Rex decorem tuum.* Audiuit hanc vocem & inſpirationem Dei B. Virgo; animaduertit, quod ſibi conferebatur beneficium; inclinauit aurem ſuam ad obediendum, & celeriter, quod iubebatur, præſtandum; oblita eſt omnino populi ſui; paternæ domui terrenæ renuntiauit: quò cœleſti patri, qui filiam eam compellabat, gratum faceret. Adeoque recenti hac obedientia & humilitate, eius creuit pulchritudo, vt cælorum terræq́ue Regis erga eam amori magna fieret acceſſio gauderetq́ue, quod ſe in tanti Regis matrem videret electam. a Pſal. 44. 11.

COLLIGAM hinc, quanti ſit Dei erga eum beneuolentia, quẽ efficaciter permouet, vt ex huius mundi occaſionibus & periculis expeditus, patriæ ac paternæ domui renũcians, illi ſeruiat: quamq́ue ſit æquum, omnes huiuſmodi motioni, cùm eam ſentiunt, obtemperare: cùm non minus ſit paterni erga dilectos filios amoris indicium, eos à talibus periculis eripere; quàm Abrahamum ex Chaldæorũ flam-

ma, & fratrem eius Loth ex incendio Sodomorum liberare.

II. DEINDE sanctorum Ioachimi & Annæ, B. Virginis parentum, pietas est perpendenda: qui, vt iusti erant, tantum abest, vt piis filiæ votis repugnarent, vt Dei inspiratione excitati, filiam potiùs præuenirent; & vnicum ventris sui fructum, quem à Deo acceperant, eidẽ libentissimè redderent; felices se existimantes, ita filiam suam Deo placuisse, vt ad suum obsequium illam vocaret. Nec minori spiritus feruore id fecisse sancti isti censendi sunt; quàm b *Anna illa Samuelis mater*, dum filium suum, Deo in templo seruiturum, obtulit sibi persuadens, gratissimam hanc Deo futuram oblationem. Horum sanctorum exemplo discam, magno spiritus feruore vnicam, præ cæterisque animæ meæ dilectam Libertatem, primumque eius affectum, qui est Amor, Deo offerre: ea firma resolutione, quòd aliud nolim, quam ipse velit; id verò solùm diligere, quod ipse diligit; ac porrò daturum me libenter quicquid petierit.

b 1. Reg. 1. 28.

III. TERTIO B. Virginis ipsius in hac sui præsentatione deuotionem perpendam. Statim enim atque à parentibus audiuit, se in templum deducendã, gaudio exultãs, Dauidicũ illud vsurpauit: c *Lætata sum in his, quæ dicta sunt mihi: in domũ Domini ibimus.* Cum verò in templũ est deducta, quindecim eius gradus magno spiritũs feruore conscendere cæpit: mente sibi proponens, per omnes virtutum grad⁹ ad culmen

c Psal. 121. 1.

men perfectionis conſcendere velle, dauidicum illud adimplens: d *Beatus vir, cuius eſt auxilium abs te, aſcenſiones in corde ſuo diſpoſuit, in valle lachrymarum, in loco quem poſuit. Ibunt de virtute in virtutem: videbitur Deus Deorum in Sion.* O virilis & felix infantula, cui Deus auxilio ſuo fauit, e *Adiuuans te mane diluculo.* Quàm ſolida intus in corde tuo propoſita; quã aptè aſcenſiones in virtute diſponis in loco iſto, quem in tuum habitaculum elegiſti! Conſcende feliciter gradus iſtos de virtute in virtutem: patet enim tibi aditus; licetque omnipotentem Deum contemplando aſpicere, in ſancta iſta ciuitate Sion.

d *Pſal.* 83.6

e *Pſal.* 45.6

IV. POSTQVAM templum conſcendiſſet B. Virgo, Deum proſtrata adorans; ſeipſam præſentauit, obtulitque in obſequium perpetuum. Non enim, vt aliæ virgines, ad annum, aut decem, offerre ſe voluit, ſed in perpetuum, ita vt, quod in ſe eſſet, toto vitæ ſpatio in ſancto illo templo Deo deſeruiret. O quantum Deus in hoc holocauſto ſibi complacuit! quanta iucunditate illud acceptauit! quantã viciſſim donorum gratiarumq; copiam ipſi ſe offerenti impertiuit! Dixerit illa fortè, Ecce Domine in domum tuam venio, accipe ancillam tuam in perpetuum obſequium tuum: neq; enim glorioſiorem reputo ſortem, quàm tibi ſeruire: cui viciſſim Dominus: f *Veni in hortum meum, ſoror mea ſponſa*: ponam in te thronum meum: tu futura es ſol, in quo habitationem meam collocaturus ſum; ex eoque

f *Cant.* 5.1.

vt sponsus è thalamo, exiturus. Orna illum virtutum floribus: propè enim est tempus, nuptias in eo meas celebrandi. Ad huius Virginis imitationem, debeo & ego meipsum Deo præsentare & offerre, vt seruum perpetuum, cum certo animi decreto, nunquam ab eius seruitio recedendi.

PVNCTVM. IV.

I. Vita Virginis in templo. Lib. 2. de Virgin.

CONSIDERANDA QVARTO loco est excellentissima huius virgunculæ in templo vita. PRIMVM enim vt ætate, ita spiritu crescebat coram Deo & hominibus; vt (Ambrosio teste) singulos corporis gressus exercitio & augmento virtutis comitaretur; & a *quasi lux splendens procederet & cresceret vsque ad perfectam diem.* Quia vt Spiritus sanctus illam inspirationibus suis vrgebat; illa viribus suis omnibus cooperabatur: studens, (iuxta consilium Sapientis) b *in omnibus operibus suis præcellens esse*, quatuor præcipuis excellentiis. PRIMA vt singulis actionibus cresceret in charitate & sanctitate. SECVNDA, vt omnia eius opera essent plena: omni enim intentione & plenitudine perfectionis, quam viribus suis adhibere poterat, operabatur. TERTIA, vt in singulis actionibus magna vteretur sapientia ac discretione, constantiaque singulari, donec ad finem perduceret. QVARTA, vt singulis actionibus varios virtutum affectus misceret, quò simul in omnibus progressum faceret. Propter quatuor hasce ex-

a Prou. 4. 18

b Eccl. 33. 23.

cellen

excellentias admirati Angeli dicebant: c *Quæ est ista quæ progreditur quasi aurora cõsurgens, pulchra vt luna, electa vt Sol, terribilis vt castrorum acies ordinata?* Quæ hæc est infantula, quæ de virtute *in virtutem*, vt AVRORA crescens, absque mora aut retrocessione progreditur? *pulchra vt luna* plena, gratiarum plenitudine, absq; earum decremento? ELECTA VT SOL, quæ nullam in terra parem habet? & quę ista est, quæ cùm naturâ sit debilis virgo, est tamẽ in gratia firmissima, & TERRIBILIS VT CASTRORVM ACIES ORDINATA? intra se habẽs virtutum exercitum, inuictæ charitatis ordine dispositum. Talia Angeli admirationis affectu dicebant: ipseq; Deus, eius cernens feruorem, plurimum sibi in ea complacebat: homines quoque tanta sanctitate in ætate tantilla conspecta, magnoperè eam suspiciebant, atque ædificabantur. Sed ego eodem nomine admirans & gaudens, erubescam tamen, cernens me valdè ab ea remotũ, ob meum teporem in studio virtutum: optabo tamen emergere, & pro viribus imitari.

c Cant. 6. 9.

II. PROXIME perpendam: eandem Infantulam, magnam diei partem expendere solitam ascendẽdo & descẽdendo mysticam illã d *Scalam* Iacob, *stantem super terram, cuius cacumen tangebat cælum, cui Dominus innixus erat*. cuius gradus, suprà diximꝰ, esse LECTIONEM, MEDITATIONEM, ORATIONEM, & CONTEMPLATIONEM. Diei enim partem vnam Lectioni Scripturæ sacræ magna animi

d Gen. 28. 12.

sui voluptate tribuebat: Deo illius intelligentiam illustrante, vt eas intelligeret ac penetraret. Inde ad Meditationem transibat, conferens in corde suo quæ legisset, & nouas inquirens veritates; quæ tum mentem illustrarent: tum cor amoris igne, ac deuotionis in Deum accenderent. Hinc alio tempore, Orationis gradum conscendebat, à Deo feruenti prece dona gratiæ petens non soli sibi, sed suis etiam socijs, totique populo. Vltimo denique Contemplationis gradum conscendens, longiores in ea moras trahebat, animam suā cum Deo coniungens: à quo tanta suauitate & dulcedine afficiebatur, tamque extraordinaria cœlestia dona accipiebat, vt nemo præter ipsum Deum, qui ea largiebatur; & ipsam, quę accipiebat, æstimare valeat: e *Manna* enim illo *abscondito* fruebatur, cuius dulcedinem *nemo scit, nisi qui accipit.* In huiusmodi pijs exercitationibus sæpius visitabatur ab Angelis, per scalam illam ascendentibus & descendentibus; eosque consolantibus, qui eam frequentant: multò verò singularius B. hanc Virginem, à cuius puritate suam superari animaduertebant. Ac propterea ascendentem eam cernentes, admirati, illud Canticorū dicebant: f *Quæ est ista, quæ ascendit per desertum sicut virgula fumi ex aromatibus myrrhæ & thuris, & vniuersi pulueris pigmentarij?* Quæ, inquiunt, hæc est infantula, in huius mundi deserto, & templi solitudine habitans, quæ non vt virga, sed vt virgula in oculis suis paruula, in Dei vero

e Apoc. 2. 17.

f Cant. 3. 6.

con-

conſpectu, odoris pleniſſima & gratioſiſſima aſcendit, creſcitque ſemper myrrha mortificationis, thure orationis, & continuá virtutum omnium exercitatione.

III. DESCENDENS denique hanc ſcalam, in operibus manuum, ſeruiens templo, & ſociarum commodis, ſeſe occupabat; ita tamen, vt externis actionibus ſemper coniungeret orationem. propter quam cauſam de ea dictũ eſt. g *Odor veſtimentorum tuorum, ſicut odor thuris.* O excellentiſſima virgo, & virga ex Ieſſe radice orta, ad tuum aſcẽdens dilectum vt virgula odorifera: impetra, quæſo, mihi, vt paruus ſim in humilitate, & ſolicitus in orationis ſcala conſcendenda, quam tu aſcendiſti; donec cum Deo coniungar: deſcẽdam etiam ad mortificationis opera in me; pietatis verò in proximos ſedulò exercenda; in virtutibus omnibus profectum faciam: & omnibus boni exempli odorem impertiam, & glorificent Deum per omnia ſecula. Amen.

g *Cant. 4. 11.*

PVNCTVM V.

CONSIDERANDVM QVINTO loco eſt: hoc ipſo tempore excellentiſſimam hanc Virginem oblationem aliam nouam, ſed Deo gratiſſimam, obtuliſſe, perpetuæ videlicet virginitatis votũ, ſpeciali ad id Spiritus ſancti inſtinctu, ſingularique deuotione inductam; tantus enim eius erga Deum erat amor, vt totum cor ſuum ei tradendi, ipſumque ſolum ſponſum habendi, vehemens

Virginitatis votum. *S. Thom. 3. p. q. 28. a. 4.*

in ea desiderium excitaret: Nec aliam cogitationem admitteret, quàm a *quomodo placeret Deo*; ne diuisa esset, quemadmodum se diuidũt coniugatæ. Sciensque virginitatem voto firmatam, eâ, quæ simplici proposito seruatur, pretiosiorem esse: particulari ad eam perpetuò seruandam voto se obstrinxit, meliora semper, firmiora, securiora, & quæ Deum magis glorificarent amplexa. In ea tunc impletum est, quod Sponsus de ea dixerat: b *Hortus conclusus soror mea sponsa, hortus conclusus, fons signatus*. Bis *hortũ* appellat, eo quòd perfectam corpore & animo castitatem, voto perpetuo firmatam seruaret, quod ad instar seræ, maiorem ei securitatem adferret: adiunctis præsertim fidelibus custodibus, humilitate, modestia, silentio, & abstinentia: quò respexit etiam, cùm eam sponsus *hortum* appellauit, significans, eius virginitatem non esse sterilem, sed multis virtutum floribus, bonorumque operum fructus fœcundam: illis quidem mentem, his corpus exornantibus: c *vt esset sancta corpore & spiritu*. O quàm hic hortus cœlesti sponso gratus erat! cuius aspectu, odoreq; floridarum eius virtutum mirificè recreabatur: d *dulces* operum eius *fructus* auidè comedens; gaudensq; quod nouo illo seræ genere, voto videlicet, tam solidè cõclusus esset; talibusq; custodibus communitus. Ideoq; copiosis consolationum & cœlestium donorum imbribus frequenter eum irrigabat; imò fontem, puteumque viuentium aquarum, suarum

vide-

a 1. Cor. 7. 33.
b Cant. 4. 12.
c 1. Cor. 7. 34.
d Cant. 2. 3

videlicet gratiarum, in eo extruxit: quem diuina sua protectione ampliùs obfirmauit.

Ex heroico hoc B. Virginis exemplo, vehemens excitabo in me castitatis seruandæ desiderium; ad cuius maiorem, qua potero, custodiam, meipsum, iuxta statum meum offeram: B. Virginem in meam ad id patronam & protectricem eligens, in hac ipsi adeò grata expeditione: repetamque sæpius versum illum Ecclesiæ:

Virgo singularis,
Inter omnes mitis,
Nos culpis solutos,
Mites fac, & castos. Amen.

Ad eius verò imitationem, corporis & animæ meæ hortum, voti etiam serâ (si Deus id mihi inspirauerit) occludam. Quod si hac ratione claudere non licebit, adhibebo certè custodes virtutes illas, quæ, iuxta vitæ meæ rationem, castitatem meam custodiant.

PVNCTVM VI.

CONSIDERANDVM SEXTO: Beatissimam virginẽ, appropinquante Incarnationis Christi tẽpore, cum diuina reuelatione didicisset, nullum se propterea castitatis periculum subituram: quod sponsum acciperet, promptè diuinæ voci paruisse: a *viroq;* iusto, *cui nomen erat Ioseph*, *desponsatam* fuisse. Expendendæ igitur hîc sunt causæ, ob quas Deus voluerit, matrem suã viro desponderi: eisdem enim prouidentiam, quam de suis habet, satis ostendit.

Desponsatio eius.

a *Matt.* 1.18. *Luc.* 1.27. *D Thom* 3. p. q 29.

I. PRIMA causa fuit, quò Mysterium Incarnationis, & partus ipse B. Virginis ad certum vsque tempus celaretur. DEINDE, vt sic matris suæ honori consuleret: ne, si non sponsa cōcepisset, adultera apud homines haberetur. TERTIÒ, vt haberet, qui ipsam aleret; in occurrentibus necessitatibus inseruiret; & in peregrinationibus comitaretur: & vt filius nasciturus, nutritum haberet, à quo educaretur, ac de rebus ei necessarijs prospiceretur. DENIQVE vt ipsum etiam S. Ioseph hac occasione exaltaret; quem ad matris suæ sponsi, suique ipsius nutritij dignitatatem euehebat. O Pater amātissime, gratias tibi ago, propter curā, quam de filijs & domesticis tuis geris; illorum honori, leuamini, sustentationi benignè prospiciens: præuidens in tēpore eorum remediū, quorum præsentia molestiam adferret: imò eos exaltandi occasiones quærens. Felicem illum, qui sub tua est protectione & adiutorio. Aspice ergò, mi Domine, creaturam tuam; & fac me tuo semper occupari obsequio, qui me semper te impendis gubernationi.

II. PERPENDENDA deinde est fidei, & confidentiæ B. Virginis præstantia, quam in Deum collocauerat de castitatis suæ integritate, etiamsi viro despōderetur: Obedientia item eius insignis, dum eam vitæ rationem, à qua maximè abhorrebat, acceptauit: voluntatem propriam resignans, seque totam Dei manibus liberaliter committens. In qua re meritò ipsam, iuxta vitę meæ rationem, imitari conabor: certò mihi

tò mihi persuadens, propterea quòd obediam Deo, (modò me totum illi committam) nec virtutem aliquã, nec solatium, nec aliud quiduis, quod ad salutem meam optare possem, me amissurum: Quia Deus nouit, ac potest Virginitatem cum Desponsatione coniungere; contemplationẽ cum occupatione; Rachelis pulchritudinem cum Liæ fæcunditate ita, vt neutra detrimentum ferat.

PVNCTVM VII.

CONSIDERANDA septimò sunt Beatæ Virg. inflammata, Christi in mundũ Aduentus desideria, quæ quò Incarnationis tempus appropinquabat magis, eò magis accendebãtur, id agente Spiritu S. cuius est propriũ, cùm aliquid electis suis statuit elargiri, vehemens in eis desiderium eius excitare: quò tali desiderio orationeque, ad eam gratiam recipiendam, sese magis disponant. DEINDE sua ipsius a *charitas* ipsam B. Virg. *vrgebat* vtroq; nobilissimo actu suo, amoris Dei & proximi; *Zelusq;* gloriæ Dei, & salutis animarum: quæ enim Deum vehementer diligebat, eundem hominem factum (quò eius Magnalia melius cognoscere, & stupenda opera cernere, ac familiarius cum versare liceret) videre desiderabat, illud Canticorum vsurpans. b *Quis mihi det te fratrem meum, sugentem vbera matris meæ, vt inueniam te foris, & deosculer te, & iam me nemo despiciat? Apprehendam te, & ducam in domum matris*

Desideria Incarnationis. I.

a 2. Cor. 5. 14. II.

b Can. 8. 1.

mea. Ibi me docebis & dabo tibi poculum ex vino condito. & mustum malorum granatorum meorum. O me felicem, si te hominem factum cernerem, sugentem alicuius fœminæ vbera; & extra cœlum istud spectabilem, & cum hominibus in terra conuersantem inuenirẽ: quò pacis osculum tibi infigerem, & tu mihi. Tunc studerem conuersari tecum, doctrinam tuam in hoc tẽplo audire; & ad id te inuitare, quod tibi est maximè in votis: amorem inquam meum, plurimosq; eius affectus, & opera charitatis.

III. TERTIÒ accedebat zelus, qui eius viscera comedebat, cùm Dei offensiones adeò crebras magnasque cerneret; & hominum tantam iacturam. Quare magnis gemitibus & orationibus ad Deum clamans, vt tandem veniret, subsidiumq; ferret, petebat; ingenti affectu, Dauidis & Isaiæ petitiones iterans, quibus Ecclesia tempore Aduentus vti consueuit. c *Excita, Domine, potentiam tuam & veni, vt saluos facias nos.* d *Ostende nobis misericordiam tuam; & Salutare tuum da nobis.* e *Vtinam disrumperes calos, & descenderes.* f *Rorate cali desuper, & nubes pluant Iustum: aperiatur terra, & germinet Saluatorem.*

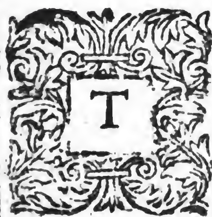
c Psal. 79. 3.
d & 84. 8.
e Isai. 64. 1.
f & 45. 8.

IV. AD EXTREMVM: Tantum valuit oratio B. Virginis apud Deum, vt mundo adhuc perditissimo, (vt mox videbimus) hominibusque nihil minus, quam eam gratiam merentibus, sola ipsa, merita sua, orationesque tot malis meritis opponens, obtinuerit, vt Dei filius

Incarnationem suam accelerarer, nulla habita ratione, quod mundus eo beneficio adeò indignus esset. O Virgineę orationis efficacitatem! Exulto ô Domina mea, tanti te fieri apud Deũ, vt moras eum rumpere, & suum tandem Aduentum accelerare cogas. Ora, quæso te; vt ad me visitandum festinare dignetur: & quò tali eius conspectu dignus inueniar, ora Spiritum diuinum, feruentia vt mihi desideria inspiret. Amen.

MEDITATIO V.

DE TEMPORE, QVOD Deus elegit, ad annuntiandum, & executioni mandandum Incarnationis Mysterium.

RIA *tempora potuit Deus ad exequendum Incarnationis Decretũ eligere;* Primum *in ipso mundi initio, mox scilicet post Adæ peccatum;* Secundum, *in medio durationis eius: quod Habacuc* a mediũ annorum appellat: Tertium *ad eius finem. Sed diuina sapientia, primo illo tempore hoc mysterium (quà peccati tunc recens admissi remedium erat) promisit secundò illud est executa: quò deinceps, ad tertium vsque, copiosos ex eo prouenientes fructus colligeret: ordinem hunc in bo-*

D.Tho.3.p. q.1.a.5.

a Habac. 3. 2.

num nostrum statuens, ob causas in punctis subijciendis perpendendas.

PVNCTVM I.

.Tho.2.2. .2 a.7. illo Gen.

osa conte- t caput um.

PERPENDENDVM ergò primum: Deum Dominum nostrum, statim atq; Adamus & Eua in peccatum sunt prolapsi, hoc Incarnationis suæ Mysterium in remediũ & reparationem illius peccati, pœnarumq; quas propter illud commeriti fuerant, eis reuelasse: quò suæ charitatis ac misericordiæ in homines magnitudinem manifestaret.

HAEC autem statim apparuit in eo, quòd cum ipse, tanquam iudex, ab Adamo & Eua, inobedientiæ rationẽ exacturus accederet; mortisque sententiam, quam sua culpâ incurrissent, promulgaret; simul se misericordem patrem ostenderit: promittens, non solùm pro illis se hominem suscepturum; sed mortem etiam, quò illos à morte liberaret, subiturum. Hac promissione volens, eos, fide tanti Saluatoris munitos, de venia à misericordia diuina impetranda non diffidere; sed pœnitentiâ ductos, quòd tam benignum erga se Patrem offendissent, eam quærere. Cùm itaque Deus parentes nostros, & in eis eorum etiam posteros, è paradiso terreno pelleret; simul dignatus est eum, qui cœlestes esset portas eisdem aperturus, promittere: &, cùm pœnam & maledicta ob culpam meritò inferret; auctorem cœlestium benedictionum obtulit ex sua gratia: cùm denique à Dœmone prostrati victiq; iacerent; certos esse iubet, futurum ex illorum

poste-

posteris, qui à tali tyranno eripiat, & vindicet in libertatem. O misericordiarum Pater, & totius consolationis Deus, gratias tibi ago: quòd, a *cùm iratus fueris, misericordiæ recorderis*: & quòd cùm omnes homines propter Adamum primum, maledicti esse mereremur; Adamum secundum promiseris, per quem benediceremur. Ostende erga me Domine, hanc misericordiam, vt à maledicto (quod meis peccatis sum promeritus) ereptus, benedictionibus replear, quas filius tuus, meritis suis mihi acquisiuit. O fili Dei viui, b *Agnus ab initio mundi morti destinatus*, (ab eo enim tempore mors tua promulgata fuit, quæ ijs, qui peccauerunt vitam veram adferret) gratias tibi pro tanto beneficio ago, per illud ipsum petens, eius mihi fructum applicari: quò à culpę morte per te liber effectus, per te quoque gratiæ vitam obtineam. Amen.

a *Habac.* 3. 2.

b *Apoc.* 13. 8.

II. PERPENDENDA deinde est eadem infinita Dei misericordia, ex eo quod promissionem hanc, de remedio nobis adferendo, non ad multos dies, imò neque horas distulerit: nam eodem, quo Adamus peccauit, die, & errati sui illum admonuit, & adhibiturum se remedium promisit. Desiderat enim Deus vehementer, eos præcipuè, qui ob debilitatē deliquerunt, quàm citissimè ex eo statu emergere, ob ingentia, quæ ex eo illis proueniunt, mala; pœnitentiaque ad Deum conuerti. Hæc omnia mihi ipsi accommodans, expendam, quoties Deus, post meum in peccatum ali-

quod lapsum, loco iustæ punitionis, Sanctis suis me præuenerit inspirationibus, ac veniam ex misericordia obtulerit. Quare plurimas illi debeo gratias: & meritò contendam eodem die, quo cecidi, pœnitere ita, vt (quemadmodum Apostolus ait) c *sol non occidat super iram* meam, aut superbiam, aut aliam quamcunque culpam.

Ephe. 4. 26.

PVNCTVM II.

Gal. 4. 4. Venit plenitudo temporis.

CONSIDERANDA SECVNDO loco est temporis opportunitas, quod elegit Deus ad decretæ Incarnationis executionem: quò infinita eius misericordia magis eluceret. Ad id autem expendam ipsius mundi, cùm ad eum subleuandum Deus venit, dispositionem: ratiocinando per hominum, qui tũc in eo erãt, verba, opera, cogitata: quæ cum Dei cogitatis, verbis & operibus conferam. Nam (Isaia teste) a *sicut exaltantur cœli à terra; sic exaltatæ sunt viæ meæ à vijs vestris; & cogitationes meæ à cogitationibus vestris.*

a *Isai. 55. 9.*

I. PRIMVM itaque, oculis in cœlum intentis, sanctissimamq; Trinitatem in Throno gloriæ suæ intuens, eius circa imminentẽ humani generis reparationem, media ipsius Verbi Incarnatione, cogitationes decretaque expendam. Quemadmodũ enim tres diuinæ personæ ante Adami creationem dicebant: b *Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram:* ita nunc: Subueniamus, inquiũt, homini, quem creauimus; nostramque in eo imaginẽ & similitudinem reparemus. Quam iucundè tres ipsæ

b *Gen. 1. 26.*

diui-

diuinæ personæ consiliũ hoc instituebãt! quàm illarum quæq; libenter partes suas in rem tan tam conferebat! Pater filium suum mittebat in mundum, Filius veniens humanam naturam personæ diuinæ coniungebat; Spiritus S. huic vnitioni operam suam præstabat. Gratias tibi Trinitas sanctissima, quod tanta tua voluptate de meo cogites remedio. Vtinam & ego magna animi promptitudine ac voluptate in ijs verser, quæ tuum concernunt obsequium.

II. STATIM verò, demissis in terram oculis, ea circumspiciam, quæ tunc in mundo ita gerebantur, quasi ad iniquitatum profundũ peruenisset. Gentes enim eò vsque in sua Idololatria processerant, vt seipsos tanquam Deos adorari ab hominibus vellent: Iudæi hypocrisi, auaritia, ambitione, alijsque innumerabilibus peccatis exuberabant: Terra tota diluuio im-immunditiarũ, & obscœnitatũ velut submersa iacebat: & (quod Oseas dixit) c *Maledictum, & mendacium, & homicidium, & furtum, & adulteriũ inundauerunt, & sanguis sanguinem tetigit.* Quæ omnia Deus, cuius conspectum nulla iniquitas effugere potest, d *è cælo prospiciebat*. Nec tamen tanta iniquitatum moles, quæ iram eius irritabat, efficere potuit, vt suũ decretum diutiùs differret: quin potius (vt Habacuc dixit) e *cùm iratus esset, adeò misericordiæ recordatus est*, vt, loco secundæ totius mundi per Diluuiũ submersionis; aut per ignẽ, sicut Sodomorum, conflagrationis, misericordiarum inundatione totum illum operire,

c *Ose.* 4.2.

d *Psal.*13. 2

e *Haba.*3.2

amorisque sui igne inflammare voluerit; misso in eum proprio filio, qui à tantis malis ereptum, amoris igne vehementer ascenderet. O charitas infinita, cuius incendia multis fluminum innumerabiliū peccatorum aquis extingui non potuerunt, quin apertioribus maioris amoris indicijs excrescerant: dum hoc beneficium omnium longè maximum mundo, in dies eo magis indignum se præbenti, contulisti? Gratias tibi, amantissime Domine, pro adeò apertis tanti amoris indicijs: per eundem tibi supplico, si ego tanquam peccator, iram tuam commeritus fuerim: ne tu, qui adeò es benignus, misericordiæ tuæ magnitudinem cohibeas.

Eandem considerationem licebit mihi applicare, si expendam, quoties mihi id euenerit, vt, cùm reipsa Deum offenderem, magnū aliquod ab eo beneficium acciperem, eò destinatum, vt plura postea maioraque conferret: Quale illud est, quod è mundi huius periculis, & rerum eius vinculis expeditus, statum Religiosum amplexus fuerim; aut simile aliud insigne donum acceperim: pro quo ingentes gratias agere teneor.

III. Hinc etiam conscendere licet, ad cogitandum, multò adhuc magis eandem diuinam misericordiam elucere, in eo quod eò vsque homo fieri distulerit, donec tota Iudæa ita esset ob peruersos hominum mores disposita, vt venientem ipsum non modò receptura, vt Saluatorem, non esset; sed tanquam seductorem, ad

mor-

mortem vsq; persecutura: ex quo ipse occasionem acciperet, eandẽ, totumq; humanum genus sua morte redimendi. O Dei sapientia infinita, quam es mundi sapientiæ cõtraria? quæ de eius redemptione tunc maximè agendũ iudicas, cùm, ad eã perficiendã, sis maiores, plura patiendi, occasiones habitura. Quàm his contrariæ sunt carnis meæ cogitationes! quæ quietem & otium captans, cuiusuis laboris ac difficultatis in obsequio tuo, fugit occasiones. Euanescant, quæso, hæc mearum cogitationum ludibria, vt tuam fidelius directionem amplectar, nec labores pro te vllos refugiam, qui nullis pro me subeundis pepercisti.

PVNCTVM III.

CONSIDERANDAE etiam sunt causæ, cur Deus per tot annorũ millia Aduentũ hunc suũ distulerit: duas tamen potissimũ in cõmodum meum expendã. PRIMA fuit, quò experientia ipsa grauissimorum I.
suorum scelerũ discerent homines extremam, qua tenebantur, huius Redẽptoris necessitatẽ: qui, ꝙ tanquã medicus, nostris morbis sanãdis, è cælo veniret, eousq; venire distulit, vt, illis quotidie crescentibus, & sese magis prodentibus, ipsius medici sapientia & potentia infinita magis eluceret, qui tam grauibus diuturnisque morbis curandis adeò proportionatis vteretur antidotis. Hac inquam causâ, quòd mũdi superbia eousq; ascẽdisset, vt Dei maiestatem sibi homines vsurparẽt; voluit Deus, hominis formã accipere, & profundissima humilitate

insolentissimam curare superbiam: & cùm diuitiarum cupiditas, honorum ambitio, & voluptatum auiditas maximè ferueret: tunc Deus ipse paupertatem, ignominias, doloresq; amplexus est; quò inflammatam illam rerum huius mũdi cupiditatem, inflammato earundem rerum contemptu extingueret. O cœlestis medice: grates tibi maximas, quòd talem aduentus tui elegeris opportunitatem, ad morbos nostros tam aptis medicamentis curandos. Aspice Domine, quantoperè creuerint vulnera mea: ne, quæso te, vltrà differas medicinam: sed fac, citiùs experiar magnitudinem misericordiæ tuæ.

II. SECVNDA eiusdem moræ causa fuit, quòd voluit Deus dona sua, magna potissimùm, magni ab ijs fieri, quibus conferuntur; petique ac orationibus & gemitibus solicitè quæri. Quod Patres illi, qui in Limbo detinebantur, & iusti, dum terram adhuc habitabant, toto illo tempore præstiterunt. Eadem verò huius moræ operâ, confidentiam & patientiam eorum probabat, quibus Aduentus huius facta erat re-
Heb.11.13. promissio. Est enim heroicæ, singularisq; virtutis, confidentiam non amittere, cùm, quod promissum est, diu differtur impleri. Quapro-
Haba.2.3. pter dicebat Habac. b *si moram fecerit expecta eum, quia veniens veniet & nõ tardabit*. Quasi dicere voluerit: Si iuxta cordis tui desideria moram eum facere iudicabis, confide; quia nõ trahet eam vltra prouidentiæ suæ præscriptum, tuæque necessitatis exigentiam: certò

enim

enim, statuo tempore, veniet; quando eius aduentus vtilior tibi & commodior erit.

HAS duas causas mihi ipsi licebit accommodare, si perpendam, solere Deum interdum permittere, Electis suis diuturnas afflictiones & ariditates: vt hac experientiâ intelligant, quantoperè indigeant ipsius visitatione, ad altius iaciendum humilitatis fundamentum: vt ipsa morâ, & visitantis velut absentiâ, remedij crescant desideria, in probatione fidei ac cōfidentiæ: ac demùm ipsum visitationis donum, cùm venerit, magni fiat, soliciteque custodiatur. Quare felicem me iudicans, quòd natus sim, post hoc mysterium mundo exhibitum, quò gratiarum donorumq; per illud collatorum copiosiùs essem particeps; studebo vt mea suspiria, gemitus, ac desideria in eo versarentur vt ipse Deus in cor meum per gratiā veniat; animamque totam donorum suorum abundantiâ replere dignetur; vt compellationem illam c *Viri desideriorum*, qua Danielem Angelus compellauit, promerear; meis omnibus desideriis in eius aduentum directis, qui d *desideratus gentium* est cognominatus: nunquā defatigationi ita dans locum, vt ab iis desideriis vel minimum remittam, licèt eius aduentus diu prolongari mihi videatur: certò sciens; nullum esse terminum, quantumuis remotum, qui non tandem aliquando adueniat. Quò verò solicitudo anxietasq; mea, in desideriis excitandis, maior erit: eò mora breuior apparebit, præmiumque erit amplius.

c *Daniel.* 9. 23. & 10. 11.
d *Aggei* 2. 8.

MEDITATIO VI.

DE GABRIELIS ARCHANgeli ad Annuntiandum B. Virgini Incarnationis Mysterium aduentu, & qua ratione eam salutarit, eiq; timorem depulerit.

PVNCTVM I.

ONSIDERANDVM HIC PRIMVM, quid in cœlo gestum sit, cũ tempus peruenit à Deo constitutum, quò Dei filius homo fieret. Conspiciam itaque sanctissimam Trinitatem in Throno gloriæ suæ; quæ, cùm hoc ipsum vellet ei, quam in æterni Verbi matrem elegerat, notum facere, Legationem honorificam instituit, qua eius in eam dignitatem consensus requireretur. Cuius seriem
Luc. 1.26. Euangelista describit his verbis: a *Missus est Angelus Gabriel à Deo in ciuitatem Galilaa, cui nomen Nazareth, ad Virginem desponsatam viro, cui nomen erat Ioseph, de domo Dauid: & nomen Virginis Maria.*

IN qua Legatione consideranda hæc: quis illam expediat, quis exequatur, ad quam dirigatur, & quodnam eius sit argumentum: & ex singulis fructus aliquis spiritualis erit excerpendus.

QVI

I.

QVI Legationem expedit, DEVS est omnipotés, qui, etsi creaturis suis nō indigeat; quia tamen ipse summè bonus est, vt hominibus benefaciat, complacet sibi cum eis agere; nuntios legatosq́; eis mittere nobilissimos Angelos, b *qui omnes* (Apostolo teste) *sunt administratorij spiritus, in ministerium missi propter eos, qui hereditatem capient salutis*: quorum assiduum est ministerium, c *descendere* per scalam, quam vidit Iacob, Dei ad homines mandata deferētes; & eandem *conscendere*, hominū vota precesque Deo offerentes. O immensæ Deus maiestatis! d *Quid est homo, quòd memor es eius? aut filius hominis, quoniam visitas eum?* Laudent te Angeli ipsi tui, propter amorem adeò tenerum, quo homines prosequeris?

b *Heb.* 1.14.

c *Gen.* 28.12.

d *Psal.* 8.5.

II.

QVI legationem executus est, fuit ANGELVS, adeò inter suos excellens, vt Gabriel, hoc est Dei fortitudo nominetur: quò fortitudo mittentis Domini; & illius, qui carnem est assumpturus; operumq́; quæ idem perfecturus; ac Ministrorum, quos ad ea mundo promulgāda adhibiturus est, significetur: Quos legatus hic refert, qui Dei e *virtute* fortis erat, ac *potens* implere, quæcunq; sibi iniungerentur, nō in hac modò tam honorifica occasione; sed in quacunq; alia etiam humili, vt postmodum videbimus: quia eius gloria est, exequi, quod vult Deus. Ad cuius imitationem contendam & ego, diuinâ gratiâ, fortitudinem induere, ad Dei voluntatem in omnibus exequendam.

S *Gregor. homil.* 34. *in Euang.*

e *Psal.* 102. 20.

Meditat. 13.

III.

EA, ad quam Legatio destinatur est pauper

VIRGO,

VIRGO, in obliuione apud mundum; pauperi fabro desponsata; in ciuitate adeo vili inhabitans, vt vix credi posset, f *boni aliquid ex ea prodire*: eadem verò sanctissima, atque purissima; ideoque apud Deum tanta, vt Regum & Imperatorum mundi filiabus præferatur. In oculis enim Dei nulla maior est excellentia, quàm sanctitatis; nec in meis alia esse debet; sed id solum magnum & æstimandum censebo, quod æstimat Deus.

f *Ioan.* 1. 46.

IV. LEGATIONIS argumentũ est, CONSENSVS Virginis, vt mater Dei esse velit. Est enim Dominus hic adeò ingenuus, vt quamuis absolutus sit creaturarum Dominus; earum tamen obsequia, in rebus adeò excellentibus, nisi libera sint, & spontanea, non admittat: & quamuis matrem esse Dei, res sit adeò excelsa & præclara; quia tamen non paruæ difficultates ei coniunctæ erant: non abs re erat, Virginem vtrumque scire; vt dignitatem cum onere sciẽs, volensq; acceptaret: quò plus apud Deum haberet meriti; & facilius suauiusq; ad portandum onus illi redderetur. Eundem in modum nec ad habitandum quidem per gratiam, hominum corda ingredi, nec ad filiorum Dei dignitatem eos vult eleuare; nisi liberè (cum libertatis vsum habent) in id consentiant.

V. HINC, ad eandem Legationem spiritualiter perpendendam, fiet transitus; quam mihi ipsi ita accommodabo. Nam Deus quotidiè inuisibiles Legationes, suis inspirationibus, ad me mittit; quæ (teste S. Bonauentura) nuntij sunt

Tract. de 7. donis Spiri. sanct. c. 6.

ſunt & legati Dei inuiſibiles; per quos voluntatem ſuam aperiens, ingreſſum petit in animam, & obſequia mea requirit. Quare, cùm tales ſenſero inſpirationes, par eſt eas, vt Dei nuntios venerari; eíque gratias agere, quòd ſic mihi loqui dignetur. O dulciſſime Pater! qui tanto amore ſtudioque conſenſum à me requiris, atque ſi tua potiùs, quàm mea intereſſet; dona tua ſuſcipere; inſpira quod vis: quia omnibus, quæ inſpirare dignaberis, paratus ſum aſſentire.

PVNCTVM II.

CONSIDERANDVS SECVNDO loco eſt Angeli ad B. Virginē ingreſſus, modúſq; ſalutationis. Et primùm quidem Angelus fabricatum ex aëre corpus humanæ figuræ pulcherrimum accepit, & ad cubile, in quo B. Virgo erat, ſummâ modeſtiâ, reuerentiâ & grauitate ingreſſus eſt, eam in vultu ſanctitatem præferens vt interiorem latentem facilè oſtenderet. Vt hinc diſcamus, quales eſſe debeant etiam exteriori compoſitione viri apoſtolici, qui (Apoſtolo teſte) a *Legatione pro Chriſto funguntur*: & ſimiliter Religioſi, qui Angelicam vitam profitentur: quorum externa facies ſanctitatem meritò referet, vt, qui illos viderint, ad eandem permoueantur.

a 2. *Cor.* 5. 20. *Ephe.* 6. 20

INGRESSVS Angelus B. Virginem ſalutauit verbis non vanis, ſed diuinis, quæ Deus illi ſuggerens, quaſi poſuit in ore dicens: AVE GRATIA PLENA, DOMINVS TECVM,

S. Ambros. & Beda in Lucæ c. 1.

LIBERIBVS. Hæc salutandi formula (vt sancti dicunt) noua fuit, & à sanctissimâ Trinitate ad honorandam Virginem: eiusque sanctitatis, nouæq; dignitatis manifestandæ causa inuenta: sicut ipsum mysterium, ad quod reuelandum dirigebatur, b *nouum* erat & inauditum. Vt enim Christus nou° homo erat, veteri Adamo contrarius; ita Virgo, quæ ipsum concepit, noua erat fœmina, antiquæ Euæ contraria. Hoc ergo spiritu & æstimatione dicenda ac meditanda est hæc salutatio, singulorum verborum excellenti, quam continent, significatione perpensa, gaudij gratitudinisque affectibus adhibitis, exultando animo ob tantam Virginis excellentiam: Deo etiam gratias agendo, qui eam illi tribuit; & aliquã eius partem humiliter petendo, imitatione eius, quatenus nobis, licebit, propositâ.

b *Hier.* 31. 22.

A V E.

I. PRIMVM, Angelus, vt gaudium suum, nuntiumque lætissimum, quod ferebat, aperiret, ipsamq; B. Virginem securam redderet, in ipso ingressu dixit: AVE, quod idem est atque saluet te Deus, pax tecum, gaude, esto secura: nuntium enim pacis & prosperitatis tibi adfero. O excellentissima Virgo, Virgo, toto cordis affectu te saluto, & AVE dico: per te siquidem nostra cœpit salus, dum eius auctorem concepisti. Tu Euæ nomen commutasti, eius calamitates dissoluisti, nos misericordiis repleuisti. c Eua illa, culpæ initium dedit; Tu,

c *Gene.* 3. 6.

gratiæ

gratiæ: illa nos serpenti subiecit; Tu eius caput contriuisti. Gaude ô Virgo beatissima ob fœlicem, quæ tibi obtigit, sortem: innoua cor meum, quò nouum hoc laudum tuarum canticum, nouo quotidie spiritus feruore, tibi decantem.

II. DEINDE expendendum, cur Angelus initio huius Salutationis, proprium ipsius Virginis nomen non expresserit? nec dixerit: Aue Maria; sed *Aue gratia plena!* Hoc enim fecisse videtur, vt intelligamus, noua & gloriosissima nomina Deum illi nunc imponere, vt apud Isaiam noua Messiæ nomina imposuit: d *Et vocabitur*, inquit, *nomen eius Admirabilis, Consiliarius, Deus, Fortis, Pater futuri seculi, Princeps pacis*: quæ per excellentiam ei erant in Ecclesia tribuenda. Vt sicut Salomonem nomine sapientis, Paulum Apostoli voce nominamus; sic Virginem: *Plenam gratia, Benedictam inter mulieres* compellemus. & vt Messiæ nomen (eodem Isaia teste) est e *Emanuel*, quod est *nobiscum Deus*: ita Virginis huius nomen, per excellentiam sit: *Dominus tecum.* O Virgo sanctissima i alij te Virgam Iesse, Portã cœli, Sedem Sapientię, aliisq; nominibus compellent: mihi nunc cum Angelo præ aliis placet, *Gratia plenam, Dei habitaculum, Benedictam in mulieribus* appellare: ac horum nominum significata magnifica, honoris tui causa, declarare.

d *Isaiæ* 9. 6.

e *Isaiæ* 7. 14

GRATIA PLENA.

I. CONSIDERANDVM HIC PRIMVM: quæ hæc sit GRATIAE PLENITVDO: expendendumq; B. Virginē omnibus plenitudinis modis, gratiâ plenam fuisse. Fuit enim in primis plena iustificante gratiâ, charitate, fide, spe, humilitate, obedientiâ, patientiâ. ceterisque virtutibus: Plena item fuit sapientiâ, scientiâ, pietate, timore Dei, ceterisq; Spiritus sancti donis. Memoria eius sanctis cogitationibus replebatur; Intelligentia, insignibus Dei illustrationibus; Voluntas, feruentibus amoris, zelique actibus & affectibus; vehementibus gloriæ Dei, Messiæ aduentûs, Redemptionis mundi desideriis. Et totam hāc plenitudinem reipsa habebat, cùm Angelus ad eam salutandam est ingressus: erat enim & tūc & ferè semper horum mysteriorum contemplationi intenta. Gratiâ præterea erat plena in actionibus suis: quia eius opera erant plena, integra, solida in ea plenitudine, quam habere poterant, rectæ intentionis, feruoris, amoris, vt non illud ei obiiceret Deus, quod Episcopo
f Apoc. 3. 2. illi in Apocalypsi: f *Non inuenio opera tua plena coram Deo meo.*

II. EXPENDAM DEINDE huius plenitudinis eminentiam: nam etsi vasa multa precioso liquore sint plena, quod tamē capacius est, plus continet liquoris: ita multi quidem sancti gratia fuerunt pleni: sed hæc tamen Virgo

(S. Thoma

(S. Thoma teste) eò quod esset capacior, præ aliis plena fuit; ea plenitudine, quæ Matris Dei dignitati erat consentanea: quæ quidẽ dignitas multis superat aliorum sanctorum dignitatem & officia. Ipso porrò gratiarum vsu, vas illud magis quotidie dilatabatur; ampliorumque gratiarum indies capacius fiebat. O Virgo sanctissima, quis edicere sufficiat, quantum plenitudo tua aliorum sanctorum plenitudinem antecellat! illi enim, vt flumina fortè, gratiâ pleni erant: tu autem, iuxta nominis tui Etymon, plena es vt *Mare*. vehementer gaudeo, quòd te S. Gabriel GRATIA plenam per excellentiam compellauerit: certus, nullũ tibi in ea plenitudine parem esse: imò se sociosq; suos ad te collatos, vacuos videri posse. Grates tibi Trinitas beatissima ob tantã gratiarum plenitudinem, quam Virgini huic contulisti: ob cuius te merita supplex oro, vt eius mihi partem aliquã donare digneris, quò animæ meæ vas, etsi paruum, repleatur tamẽ iuxta capacitatem suam. O misericordiæ mater, & immensum gratiarum Mare, siquidem g *flumina ex mari exeunt*, in quod ingressa fuerant; exeat etiam ex te gratiarũ aliquod flumen, quo animæ meæ vacuitas repleatur, & opera mea coram Deo plena sint & perfecta, Amen. g *Eccl.* 1. 7.

DOMINVS TECVM.

TERTIO: hoc verbo salutationem suam supra modum extulit Angelus: Dicens enim:

DOMINVS TECVM: omnes rationes, quibus Deus in puris creaturis suis esse potest, indicauit, in ipsa Virgine reperiri. *Tecum* itaq; est nō tantùm per essentiam, præsentiam, & potentiam, vt in cæteris hominibus; nec per solam gratiam, vt in iustis; sed eminenti & speciali gratia, amicitia, arctaq; familiaritate intra te est. Tecum est, omnes animæ tuæ facultates mirabiliter sibi coniungens: Est in memoria, eam, vt semper de ipso cogitet, ad se rapiens; in intelligentia est, eam, vt continuè ipsum cognoscat, illustrans; in voluntate est, eam, vt semper ipsum amet, inflammans. *Tecum* etiā est, rebus tuis omnibus speciali prouidentia & protectione assistens, inspirationibus te suis gubernās; & in omnibus, quæ agis, te dirigēs. *Tecum* est, vt in cœlo suo, in tēplo suo, in thalamo suo, in deliciarum suarum domo: & mox etiā, vt filius tuus erit in vtero tuo: Quare eminenter, plenoq; ore tibi dico: *Dominus tecū*. Sed & illud non est prætereundū, ꝙ nō dixerit Angelus: Dominus est tecū, *fuit*, aut *erit*; sed absolutè *Dominus tecum*, quò fuisse, esse, & semper cū illa futurū significaret: atq; si distinctiùs diceret: à creatione tua fuit tecū, & nūc est, & æternū erit. h *non commouebitur*, nec mutationē à te faciet, aut mutatio vlla vnquā in te erit: quæ diuinæ obstet prouidentię. O Virgo beatissima, congratulor tibi tantū bonū ipsummet Deum, eiusq; tam dulcem societatē: ora, quæso, eū, vt & mecum per gratiam suam esse non dedignetur, meque

h *Psal. 45. 6.*

tali

tali amore possidere, vt nec ipse à me vnquã, nec ab ipso ego, in æternum auellar, Amen.

BENEDICTA TV IN MVLIERIBVS.

QVARTO: hoc verbo salutationi suæ Angelus finem imposuit: BENEDICTA, inquit, TV IN MVLIERIBVS: & quia nullo Virginitatis tuæ detrimento, eris à maledicto sterilitatis immunis: & ab altero illo i *in dolore pariendi*, quia sine voluptate concipies. Eris in vniuersis mulieribus benedicta: quia, vt fæmina vna omnibus maledictis, quæ vniuersos homines comprehenderunt, initiũ dedit; ita tu benedictionibus omnibus cœlestibus, quæ eisdẽ superuenient, benedicto ventris tui fructu, initium dabis: per quẽ k *serpentis conterens caput*, eos à maledictis omnibus, quæ execranda eius suggestio illis adferret, eripies. Quapropter benedicta eris, interq; mulieres omnes laudaberis; milleq; benedictionibus, ab l *Angelis cœli, & ab hominib. in terra*, iustis & peccatorib⁹, repleberis; ad omnes enim copiosæ tuæ benedictionis fructus descendet. Et ego, indignus licèt seruus tuus, te laudo, benedico atq; glorifico, animo exultans, quòd idem ab omnibus præstari videam. Quare supplex te oro, vt benedictionum dulcissimi filij tui capitis nostri, quas per te, tanquam per collum suum Ecclesiæ suæ corpori communicat, me participem facias. Libera me, quæso Domina, à culpæ maledictis; & pœnæ, cuius sum reus; quò

i Gene. 3. 16.
k Gen. 3. 15.
l Ephe. 1. 10.

benedicere seruireque possim eidem tuo filio per seculorum secula: Amen.

PVNCTVM III.

CONSIDERANDVM TERTIÒ, qua ratione B. Virgo salutationem Angeli exceperit. *Quæ cum audisset* Maria, *turbata est in sermone eius, & cogitabat, qualis esset ista salutatio.* Quatuor hic insignes *virtutes* prodidit, quas licet imitari: Castitatem, Humilitatem, Prudentiam, silentium. CASTITATEM in eo ostendit, quòd, conspecto repente viro in medio cubili suo, cùm sola & sine vllo teste esset, turbata sit. Cautarum enim Virginum (ait S. Ambrosius) est, ad cuiusvis viri aspectum, verbumque turbari: sicut viri casti est, oculos suos auertere, vt sicut ait Iob, a *ne cogitet quidem de virgine.*

I.

Lib. 2. de Virginibus, & in Exhortat. ad Virg.

a *Iob. 31. 1.*

II.

SED raram illam suam animi DEMISSIONEM magis patefecit, quòd, cùm, Angelo ingrediente, collecta ipsa in cubiculo esset in altissima Magnitudinum Dei, & Messiæ, ac Matris eius futuræ contemplatione defixa: de seipsa tamen quàm vilissimè senserit: Cùm verò contrà Angelus in salutatione sua, adeò magnifica de ipsa proferret, *turbata est*, non tam ob conspectum Angelum, quàm, quòd tot laudum honorumque, quos ab eo audiebat, fundamentum in se non deprehenderet.

III.

PRVDENTIAM ostendit in eo, quòd tantã salutationẽ, nec sine examine; nec priùs, q̃ eius finem scopumq; cognosceret, admittendã existimarit. Ideò non temerè aut præcipitanter

respon-

responſum aliquod dedit, donec Angelus in ſermone progrederetur: ſed ad ſibi charũ vſitatumq́; confugit SILENTIVM, externo humilis verecũdæq́; ſuæ turbationis indicio, potiùs quàm verbo, tunc reſpondendum rata. O VIRGO puriſsima, quàm opportunè illud ſpõſi tui nunc tibi accommodatur: b *Pulchra ſunt genæ tuæ ſicut turturis*, auis caſtæ ac verecundę: in quibus tuæ caſtitatis pulchritudo, humiliſque ſapientiæ ſplendor elucet. Hæ Virginis virtutes & ornamenta apparebunt etiam magis, ſi eandem cum Eua illa prima muliere cõferamus: illa enim, adhuc virgo vagabatur in paradiſo; & ad primum verbum, quod malus Angelus, ore *ſerpentis*, illi eſt locutus, mox *reſpondit*, longioremque cum eo ſermonem inſtituit, quo ſuperbiæ, curioſitatis, imprudentiæ, & ad colloquia propenſionis, aliorumque vitiorum, in quibus filij eius facilè eam imitamur, aperta dedit indicia. Quapropter meritò erubeſcam; & prudentiſſimam hanc Virginem deprecabor, me vt iuuare dignetur: quò in ſimilibus occaſionibus, ipſius potiùs amplectar virtutes, quàm illius veſtigiis inſiſtam. IV.

b *Cant.* 1. 10.

c *Gen.* 1. 3. 1. *&c.*

PVNCTVM IV.

COGNITA ſancta Virginis turbatione, & timore: *Ait Angelus ei: Ne timeas Maria, inueniſti enim gratiam apud Deum.* In quo illud PRIMVM eſt perpendendum: Boni ſpiritus proprium eſſe, quemcunq; timorem & turbationem cordis ſedare, quò cum quiete paceque diuinas reuelationes I.

suscipiat. & quamuis turbatio hæc Virginis omni culpa & imperfectione caruerit; ex ea tamen coniicere licet, quantâ curâ bonus Angelus studeat illas, quæ cũ aliqua culpa aut imbecillitate nostra sunt coniũctæ, cõponere Quare, ꝙ in me erit, meritò contendã, illas à me repellere; ne diuinis visitationibus impedimẽto
Luca 10.41. sint; & illud Christi ad Martham: *Solicita es & turbaris erga plurima, cùm vnum sit necessariũ*, audire merear. Meũ igitur custodẽ Augelũ instãter sic orabo: Aufer à me, ô beatissime spiritus, vanũ omnem timorẽ, vt amoris diuini capacior fiã: Sed à turbationem illam, quã in hisce terrenis patior: quò expeditior sim ad contemplanda cælestia; & illo vno contentus, in quo æterna mea est reposita requies: Amen.

II. CONSIDERANDA deinde dulcissima illa Angeli, ad Virginis timorẽ repellendũ, adiecta sententia: *Inuenisti gratiã apud Deũ*, qua si illi dixisset: non est ꝙ vel Dęmonẽ, vel infernũ, aut inimicũ vllum visibilem aut inuisibilẽ hic timeas; aut quæ à me audisti magnifica; & altiora, quæ subiungã, suspecta habeas: *Inuenisti enim gratiam apud Deũ*: quòd ad tuã plenam securitatẽ & quietẽ satis tibi esse debet. Nã ex hoc tibi prouenit, quòd *plena sis gratia*, quòd *Dominus* sit *tecũ*, quòd *in mulierib.* sis *benedicta*: qui enim gratiã apud Deũ inuenerit, quæ bona ab eo nõ recipiet, larga manu?ô fortunatã milliesq; felicẽ illam animã, quæ gratiã inuenit apud Deũ! Si apud terrenũ Regem gratiã inuenire, felicitati tribuitur; quantò maior illa

cen-

censenda est, quę inuenitur apud cæleste! Ex illa. n. gratia prouenit diuitiarũ, honorũ, dignitatũ, aliorumq; huiusmodi bonorũ, quæ Rex terrenus priuatis suis elargitur, abundantia; quæ sæpè implacabili eius indignatiõe terminatur: at ex cœlestis Regis gratia, virtutum & cœlestium donorũ prouenit copia, quã Deus suis cõmunicat dilectis. Quapropter de præcipuis sãnctis dicit Scriptura, quòd *gratiã apud Deũ inuenerint*, vt de a Noe, b Moyse, c Dauide & aliis: præ quib⁹ tamẽ omnibus B. Virgo coram Deo gratiã inuenit: ad quẽ tã propè accessit, vt illa cum illo, & ille cũ illa semper fuerit, donec in ventre suo illũ, vt vera mater, cõciperet. O MATER dulcissima! gaudeo tantam te gratiam apud Deum inuenisse. & quoniam Esther Regina, ꝙ d *gratiam apud Assuerũ Regẽ inuenisset*, in causa fuit, cur eius etiam populus apud eundẽ in gratia, & magno loco esset: esto tu nostra mediatrix, vt & hic gratiã apud Deũ inueniamus: & illam tandem consummatam, quæ æterna gloria est, consequamur, Amen.

a *Gen.* 6. 8.
b *Exod.* 33. 13.
c *Act.* 7. 45.
d *Esth* 2. 17.

EST autẽ diligentiùs attẽdendum: quamuis Deus hoc fauore non dignetur hominem propter eius merita; sed suâ solâ misericordiâ: ad eum tamen obtinendũ maximè conferre animi demissionẽ, qua illũ B. Virgo obtinuit. Ideo Spiritus S. dixit: e *Quanto magnus es, humilia te in omnibus: & coram Deo inuenies gratiam: quoniam magna potentia Dei solius, & ab humilibus honoratur*. Ab humilibus honorari Deum ait, quia omnium, quæ habent, honorem &

e *Eccl.* 3. 20.

gloriam Deo attribuunt: quapropter multò ampliùs Deus illos honorat, & maiorem semper apud eum gratiam inueniunt. Si itaque anima mea, gratiam apud Deum inuenire cupis, sicut sanctissima hæc virgo inuenit, humilia te in omnibus sicut se illa humiliauit: f *quia Deus superbis resistit: humilibus autem dat gratiam.*

f *Iacob.* 4. 6

MEDITATIO VII.

QVA RATIONE ANGELVS, Incarnationis Mysterium Virgini annuntiauerit.

PVNCTVM I.

POSTQVAM B. Virginem à turbatione sua Angelus erexisset, legationem suam sic proposuit. a *Ecce concipies in vtero, & paries filium, & vocabis nomen eius IESVM: hic erit magnus, & filius Altissimi vocabitur: & dabit illi Dominus Deus Sedem Dauid patris eius, & regnabit in domo Iacob in æternum; & Regni eius non erit finis.*

a *Luc.* 1. 31.

IN quib. verbis, multiplex celsitudo præstãtiaq́. illius filij, quẽ Angelus Virgini promittit describitur. PRIMA est, ꝙ IESVS sit, mundiq́ue SALVATOR: idq́; eminentiùs, quàm fuerint reliqui huius nominis, vt postea dicetur.

I.

Deinde,

DEINDE, plenò ore & absq; limitatione pronuntiat eum fore MAGNVM: verè enim magnus diuinitate & humanitate; magnus sapiétiâ & sanctitate, vitâ & doctrina, verbo & exemplo; magnus potestate, quam in res omnes habebit; vt magnitudinis huius suæ participatione alios etiam magnos coram Deo efficere possit. TERTIA, quod idē ipsius Virginis Filius sit etiā FILIVS ALTISSIMI. QVARTA, quòd æternus eius Pater daturus ei sit SEDEM, thronum scil. imperiumque super Electos oēs, designatum per Sedem Dauid, & Domum Iacob, à quibus, quà homo est, descēdit. QVINTA, quòd eius Regnum æternum, & *sine fine* duraturum sit. O Legationem gloriosam, nuntiumq; lætissimum! O felicem Virginē, cui tanta promittitur proles! Felicem filium, in quo tot coeunt dignitates! quas oēs Angelus distinctè nuntiauit, vt certior Virgo fieret, quem esset conceptura, eum esse Messiā illum, per Prophetas antè promissum, cuius tot essent excellentiæ prænuntiatæ. Ex quo inducar in magnam æstimationē & amorem erga altissimum hunc Messiam, de singulis eius quinq; prædictis excellentijs exultans: simul memor quinq; vulnerum principalium, quæ in cruce postea suscepit; quò eorum fructus Electis ipsius mihique applicentur. Nam ideò illæ omnes fuerunt in cruce manifestatæ, vt suo loco videbimus.

II.

III.

IV.

V.

NVNC tantùm perpendam; Excellentias hasce ab altissima vnigeniti filij Dei animi de-

missione prouenisse, quę primo Angeli ad Virginem verbo exprimitur: *Ecce concipies in vtero*. ac si apertius dixisset: quamuis tantus iste sit Saluator, & Rex æternus: eò tamen se demittet, vt maiestatem suam ad infantuli, qui fœminæ vtero concipitur, paruitatem contrahat: ex qua paruitate magnitudo eius sumet initium. vt impleatur illud Isaiæ: b *Paruulus natus est nobis, & filius datus est nobis: & factus est Principatus super humerum eius. & vocabitur nomen eius Admirabilis, Consiliarius, Deus Fortis, Pater futuri seculi, Princeps pacis. Multiplicabitur eius imperium, & pacis non erit finis: super solium Dauid, & super Regnum eius sedebit.* O Princeps supreme qui c *de monte*, id est, è cælo, tanquam *lapis sine manibus abscissus* descendisti, absq; viri opera in vtero Virginis conceptus; & ad tantam montis altitudinem *factus es, vt impleres terram*; Regnum tuum, quod æternum & sine fine est, per eam dilatādo: grates tibi, quod extremam paruitatem tātæ magnitudinis fundamentū posueris: concede mihi, vt non meis, sed tuis innitens manibus, talia tibi seruiendi cōcipiam desideria, vt in magna gloriæ tuæ opera crescant. Amen.

b Isai. 9. 6. &c.

c Dan. 2. 34. 45.

PVNCTVM II.

AVDITO hoc nuntio, dixit Angelo virgo: *Quomodò fiet istud, quoniam virum non cognosco*; quasi diceret: Nihil de omnipotentia Dei, nec de tuis promissis dubito; sed cupio tamē à te instrui, qua ratione ijs,

quæ

quæ dixisti, obtemperare liceat, cùm voto non cognoscendi virum, me obstrinxerim? Quo responso ostendit B. Virgo insignem prudentiam, maximumq; virginitatis amorẽ: vt iure merito Ecclesia sancta prudentissimam eam Virginem appellet. Quamuis enim excelsa omninò Angeli promissio esset: non tamen statim eius splendore capta, eam acceptauit, donec intelligeret, qua ratione cum virginitatis voto, quo se obstrictam teneri sciebat, cohęreret. Adeò enim castitatis seruandæ studio tenebatur, vt graue illi futurum esset, cum eius iactura etiam tantæ prolis matrem constitui: & quãuis Messiæ matrẽ, iuxta Isaiæ Prophetiam, VIRGINEM futuram non ignoraret: voluit tamen Angeli reuelationem prudẽter examinare; vt, quo pacto cum Prophetæ reuelatione consentiret, depræhenderet. Ad cuius imationem, tùm magnũ concipiam amorẽ castitatis, fugiens pro viribus oẽs eam inficiẽdi occasiones, etiã quę pietatis & religionis speciem pręferant: tum diligenter spiritũ examinabo, qui ad aliquid inclinet, in quo ei⁹ integritatis minuendæ periculum appareat: ne fortè sit Sathanas, qui (Apost. teste) b *transfigurans se in Angelum lucis*, me subducat, vt alios etiã innocentissimos, sed sibi nimium fidẽtes, aut aliorum salutis zelo imprudenti actos, propriæ non tanta ratione habita, decipit. a *Isai. 7. 14.* b *2. Cor. 11. 14.*

IN eisdem verbis (quæ prima à B. Virgine prolata leguntur) quatuor sunt obseruandæ circumstantiæ, in quibus pręclara quædã pru- *Regula prudenter loquendi.*

denter loquendi Regula depicta esse videtur. Fuerũt enim verba hæc pauca, nec plura quam essent necessaria, in occasione magni momẽti, modo humili, valdeq; decenti prolata: vt videatur B. Virgo memor omninò fuisse consilij sapientis: c *Adolescens loquere in tua causa vix: si bis interrogatus fueris, habeat caput responsum tuum. In multis esto quasi inscius, & audi tacens, simul & quærens* omnia suo tempore. Hæc omnia mirè seruauit virgo breuibus hisce suis verbis: quæ non priùs locuta est, quàm bis Angelus loqueretur. & licet nõ deesset occasio in sua interrogatione pergendi: nihil tamen, nisi quod necessarium fuit tetigit, idque breuissimè, aperiens tantùm, quo obstricta esset, castitatis votum: verbis humilibus, castis, & quæ satis essent, vt Angelus intelligeret: *Virum non cognosco.* O virgo sanctissima, meritò Sponsus in labijs tuis sibi complacuit, cùm dixit: d *Sicut vitta coccinea labia tua: & eloquiũ tuum dulce.* quasi mellis fauus sensim distillans: quia verba tua succincta sunt ac præmeditata; cum quiete, dulcedine, & charitate prolata. Ora ergò eum, Domina, vt cui tantoperè hæc loquendi Regula arridet, eam cordi meo imprimat: quò verba mea, benè prius ponderata, ex eo prodeant.

c *Eccl.* 32 10

d *Cant.* 4. 3

PVNCTVM III.

HVIC Virginis quæstioni Angelus respondit: *Spiritus S. superueniet in te, & virtus Altissimi obumbrabit tibi: ideoq;*

& quod

& quod nascetur ex te Sanctum vocabitur filius Dei. In quibus Angeli verbis, tria sunt promissa perpendenda. PRIMVM: eam conceptionem non viri, sed Spiritus sancti operâ, qui in Virginem è cælo superuenturus esset, perficiẽdam: &, quoniam spiritus huius opera, perfecta sunt; eum simul etiam nouam esse gratiæ plenitudinem eidem allaturum: qua magis, ad hoc opus admirandum disponeretur. SECVNDVM Promissum fuit: *Virtus altissimi obumbrabit tibi*: quæ te à sensus voluptate in conceptu præseruans, ex purissimo tuo sanguine, infantuli corpus efformatura est, volucris instar, quæ alis suis oua fouens, calore suo vitam impertit. TERTIVM fuit, quo prioris vtriusque rationem reddidit: *Ideoque & quod nascetur ex te sanctum, vocabitur filius Dei*: non adoptione vt cæteri iusti; sed naturâ, propter humanæ naturæ cum diuina coniunctionem: ideoque sanctum futurum, non priuilegio, sed virtute sanctæ ipsius conceptionis. O quantam tria hæc promissa lætitiam Virgini pepererunt! O Virgo sanctissima! si ad Angeli ingressum gratiâ eras plena: quantò eris plenior, noua illa plenitudine ex aduentu Spiritus sancti accedente? Si antè Dominus erat tecum, qui te gubernaret, protegeret, ac solaretur: quantò nunc erit magis, cùm Altissimi virtus te obumbrauerit? Nouo nunc iure licebit tibi dicere: a *Sub vmbra illius, quem desideraueram, sedi: & fructus eius dulcis gutturi meo.* Sedens sub vmbra Altissimi secura esto.

I.

II.

a *Cant. 2. 3.*

illa remouebit in conceptu, sensus tui voluptatem: cuius conceptionis fructus Deo erit in primis gratus; Angelis iucundus & suauis; nobis salutaris. Felix faustaque, ô virgo purissima, tanta isthæc sit plenitudo; felix vmbra, cũ spe dulcis adeò fructus; & quæ tantam hodierna die gratiam apud Spiritum S. inuenisti, ora, vt & super me venire dignetur, & mihi virtute sua obumbrare, quò sub dilecta eius protectione sedens, diuinæ ipsius præsentiæ fructus delibem.

HINC discam: si, vt B. Virgo filium Dei cõciperet, opus fuit Spiritum S. in eam superuenire; & Altissimi virtutem eidẽ obumbrare: multò magis esse necessariam diuini Spiritus inspirationem, & virtutem, Deique omnipotẽtiam, quæ mihi obumbret; appetitionum mearum sensualium ardorem attemperet; & in tentationibus ac periculis omnibus mihi assistat, vt ego b *Spiritum salutis* in anima mea *concipiam*, per quem adoptiuus Dei filius efficiar. Hac fide meritò in cęlum clamabo; O Spiritus sanctissime, veni ex alto in pauperem animam meam, & diuinæ tuæ inspirationis semen in ea sparge, vt salutis spiritum concipiat. O Altissimi virtus. c *Sub vmbra alarum tuarum protege me.* d *Obumbra super caput meum in die belli.* & tentationis: ne infernales milui præualeant aduersum me; neve amittam ego debilitate mea, quod tu in me inchoasti gratiâ tuâ. Amen.

b *Isai.* 26.18 *Fulgent. lib. de Incarn. c.* 20.

c *Psal.* 16. 8.
d *Psal.* 139. 8

PVN-

PVNCTVM IV.

HIS, quæ prius dixerat, adiecit Angelus: *Ecce Elisabeth cognata tua, & ipsa concepit filium in senectute sua: & hic mensis est sextus illi, quæ vocatur sterilis: quia non erit impoßibile apud Deum omne verbum.*

AD tria respexit Angelus his verbis: PRIMVM, vt rem ipsi virgini reuelaret, gratissimã ob eius charitatem, cuius est proprium a *flere cum flentibus, & gaudere cum gaudẽtibus*. Beatissima enim Virgo, quæ doloris cognatæ suæ Elisabeth, ob sterilitatem, particeps fuerat: meritò, ob exoptatam conceptionem, eidem nunc congratularetur. I. a Rom. 12. 15

SECVNDVM fuit, vt Legationi ac dictis suis exẽplo aliquo sensibili fidem faceret. si enim senex & sterilis cõcepit: facilè est credere, virginẽ concepturã: quia Deus omnia potest: & quã facilè illud effecit, ita & hoc efficiet. Ex quo illud etiã discere licet: quemadmodũ meritò bonus spiritus eos, q ipsius reuelationibus fidẽ non habent, corripit, si incredulitatis affectu signũ aut miraculũ petant: (vt Zachariam idẽ Gabriel Angelus in pœnam incredulitatis b *mutum ad tempus* reddidit: quod dicenti, filium ipsi nasciturum, respondisset: c *vnde hoc sciam? ego enim sum senex; & vxor mea processit in diebus suis.*) ita signum non petentibus, quia dictis fidem habent, libenter aliquod offert: vt nunc B Virgini, ad eam exhilarandam & consolandam, Elisabeth exemplũ stupendũ obtu- II. b Luc. 1. 18. c 12.

lit. ea-

lit, eadem etiam operâ ipsam iam credentem, in sua fide confirmans. Ex eodem porrò facto intelligam, quanti referat, res fidei firmissimè
d Ioan 15.15. credere: nam sic d credentibus solet Deus maiora veritatis signa interiùs conferre: quæ incredulis & hæsitantibus negat, iuxta illud
e Isai. 7. 9. iuxta 70. Isaiæ, e *si non credideritis, non intelligetis.*

TERTIVM, quod voluit Angelus, fuit omnium, quæ dixerat, fundamentum aperire, cùm verbum illud memorabile attulit: *Non erit impossibile apud Deum omne verbum.* quia quicquid vult, potest; & implet quidquid promittit: nominatim illud vtrunque stupendum, quod iam retuli: & Sterilem, & Virginem concipere, & parere posse. Ex quo duo etiam alia ad spiritualem meam consolationem di-
1. spiciam. PRIMVM: quamcunq; animam, etiã quæ diu ad bona opera sterilis fuerit, etiam cùm sterilitas illa profundas egit radices, posse Dei omnipotentiâ mutari, & fœcundari; vt sanctæ huius Elizabeth exemplo (quæ S. Ioannem (quod gratia interpretatur) post tam longam & inueteratam sterilitatem concipere & parere potuit) possit in se gratiæ & benedictionis fructus eximios Deoque placentes concipere. Et hac spe me ipsum exhilarare licebit, ac ad assequendam felicem illam fœcunditatem excitare; memor Isaiæ &
f Isai. 54. 1. &c. Gal. 4. 27. Apostoli dicentium: f *Lætare sterilis, quæ non paris: erumpe & clama, quæ non parturis: quia multi filij desertæ, magis quam eius quæ habet virũ.* Tu enim, quæ vt Sara sterilis hactenus

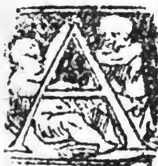
fuisti, plures habebis proles; quàm fœcunda alia quæcunq; Agar. SECVNDVM est, Quod 2.
vt B. Virgo Domina nostra, Spiritus S. virtute concipere potuit ac parere vnicum filium, qui centum millibus alijs præferri potuit; ita qui g *Virginitatem* Deo vouerunt ac seruant, spiritales concipient filios, qui carnales omnes longo interuallo excedant; Deo illis reddĕte, quod promisit per Isaiam, *vt Parte* 1. *Medit*.20. *dictum est*.

g *Matt*.19. 12. *Isai*.56. 4. *&c*.

MEDITATIO VIII.

DE VLTIMA VIRGINIS ad Angelum responsione, qua illius Legationi consensit.

PVNCTVM I.

VDITA integrâ Angeli Legatione, respondit Virgo sanctissima: *Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuū*. Perpende hic, quanto desiderio, responsum hoc Angelus exspectarit! nec Angelus tantùm, sed sponsus ipse Spiritus S. qui ad cor Virginis illud Canticorum canens: a *Sonet vox tua in auribus meis: vox enim tua dulcis*: eidem verba, quę responderet, inspirabat: ipsa verò insignes aliquas virtutes exercens, vltimam dispositioni manum imposuit, qua digna redderetur, quæ Dei mater esset.

a *Can*.2. 14.

I. PRIMA virtus fuit, magna *fides*, qua verbis Angeli credidit, quòd virgo manens, mater esse posset: altissimè de omnipotentia Dei sentiens.

II. SECVNDA fuit, profunda *animi demissio*, qua inter tot excellentes, quæ simul sibi offerebantur, dignitates, DOMINI ANCILLAM se esse professa est; ac proinde indignam, quæ mater esset eiusdem. quapropter, quod in se erat, in vltimo, qui ancillis debetur, loco se collocauit.

III. TERTIA fuit, insignis OBEDIENTIA, suique in manus Dei resignatio, dum ad exequendum, quæ Angelus dixerat, & quidquid Deus amplius iubere vellet, se promptam exhibuit. O virgo sapientissima, à quo didicisti tam exactè coniungere, quæ tam remotè à se inuicem distant? Si Dei matrem futuram te credis; quomodo eius te ancillam profiteris? & si ancillam iudicas; quomodo te offers vt sis Dei mater? Quid habet quod agat mater cum ancilla; & quomodo in vno sese compatiuntur tantæ humilitatis fides, cum fide tantæ excellentiæ? & tam profunda humilitas cum tam excellenti celsitudine? O diuinæ sapientiæ altitudo! O eius omnipotentiæ miracula! Tua sunt hæc stupenda Domine: & tu verè nosti, & potens es, matrem & virginem coniungere; ancillam & matrem, humilitatem & magnanimitatem: & horum omnium fidem cum humana intelligentia. O PATER cœlestis, b *qui abscondisti hæc* mysteria *à sapientibus &*

b Matt. 11. 25.

pru-

prudentibus, & reuelasti ea paruulis; & propterea c *vbi est humilitas, ibi & tua est sapientia.* Doce me demissè locum infimum eligere in terra; & magnanimiter altissimum in cælo, vt nihilum, quod ex me habeo, cum maximo, quod gratiâ tuâ esse possum, feliciter coniungam. c Prou.11. 2.

PVNCTVM II.

QVoniam mysterijs multis hac B. Virginis verba sunt prægnantia, expedit, singula seorsim meditari, spiritum in eis contentum, in commodum nostrum perpendendo.

ECCE.

FAMILIARIS hæc vox est Scripturæ, cùm magnum quid, & magna consideratione dignum vult indicare. Eâ vsus est Angelus hic initio Legationis suæ, cùm dixit: *Ecce concipies*, eâdem voluit beata Virgo vti, cùm respōdit: *Ecce ancilla Domini.* Nam, vt Angelus magnopere optabat, Virginem sanctissimam diligenter secum perdendere grandia illa, quæ Dei nomine promittebat; ita Virgo ipsa magno tenebatur desiderio, vt Angelus, ipsius vilitatē expēderet, quam ipsa ex proprio in se agnoscebat; & simul tamen propensionem, Dei mandatis obtemperandi. Humiles enim, cùm dona, quæ à Deo acceperunt, manifestari audiunt; vehemēter cupiunt, miserias; quas ex seipsis habent, alijs innotescere: ne dona illa, proprijs ipsorum meritis, sed diuinæ

largitati, ea donanti, tribuantur: cui summoperè cupiunt se gratos exhibere; ac propterea etiam promptos & obedientes.

ANCILLA DOMINI.

Grãde quid est, Dei esse seruum.

HOC verbo antiquam de se opinionem, hoc est à tempore quo vti ratione cœpit, conceptam, clarè manifestauit, & quamuis Serui & Mancipij nomen, qua parte diuinum seruitiũ ex a *spiritu timoris* & quasi coactum designat, in Scriptura reprehẽditur; quando tamen seruitus amori coniungitur, nomen est honorificum: quia seruus non suus est, sed Domini sui: nec libertatem habet, quæ velit faciendi; sed quod iubet Dominus, cui non ob salarium aut mercedem inseruit; sed, quia ad id tenetur. non sibi sed Domino suo laborat: nec soli ipsimet Domino, sed omnibus, qui in familia & domi sunt, seruit: & in ea infimum tenet locum: eique ad suũ vsum, quidquid deterius & ab alijs reiectum est, datur. Hæc omnia B. Virgo de se sentiebat, cùm se *Domini ancillam* nominauit.

a *Rom.* 8.15 *Gal.* 4.7.31.

I. PRIMVM enim non se suam esse reputabat; sed Dei Domini sui, vt ipsius possessionem: tum quòd ab ipso creata esset; tum quòd se ipsam totam perpetuo eius seruitio omninò mancipasset; verba illa in corde suo conferens, quæ de iusto refert Isaias b *Iste dicit: Domini ego sum: idq; manu propria scribet*, & subscribet, quòd Domini sit. Nam vt fidelis seruus nunquam fugit à Domino suo, aut se illi subtrahit, aut alteri alicui simul seruire vult, cum

b *Isai.* 44.5.

c *nemo possit duobus Dominus seruire* simul. Ita B.Virgo nec ad momentum se à Dei seruitio separauit; aut alteri alicui, præterquam ipsi Deo seruiuit. Perfectissimè illud implens: d *Dominum Deum tuum adorabis, & illi* SOLI *seruies*. In omnibus DEINDE rebus, non quod ipsa volebat; sed, quod iubebat Deus, exequebatur: quia voluntatem propriam non habebat, neque carnis libertatem: ideoq; voluntati Dei affixa ita erat, vt nec ab ea discedēdi libertatē habere videretur: sed potiùs gloriaretur: se ita e *ancillam esse, vt eius oculi in manibus essent Domini sui*, attendens quid sibi faciendum insinuaretur: vt ad eius nutum moueri se sineret. PRAETEREA, non ob stipendium seu mercedem Deo seruiebat, aut in præmium aliquod præcipuè respiciebat: sed tanquam ancilla, ad omnia se teneri existimabat: gaudens, si quid Domino suo gratum efficere posset. Quare fixam valde sententiam illam, quam postea Christus ipse docuit, cordi suo habuit: f *Cùm feceritis omnia, quæ præcepta sunt vobis, dicite: serui inutiles sumus: quod debebamus facere fecimus.*

c Mat. 6 24

d Deut. 6.13

II.

III.

e Psal. 122.2.

f Luc. 17 10

HINC & illud oriebatur: quidquid perficeret aut laboraret, non sibi, sed Domino suo perfectum voluisse. Etsi enim meritum præmiumque ipsi remaneret; id tamen totum in Dei gloriam, non suam dirigebat; illud dicens Canticorum: g *In portis nostris omnia poma: noua & vetera, dilecte mi, seruaui tibi.* Omnia, inquit, vitæ meæ opera, tam præsentis,

IV.

g Can. 7. 13.

quàm præteritæ, volo palato tuo grata esse, ad gloriam tuam referri: quia nec viuere nec mori volo mihi, sed tibi, cuius me totam esse libenter agnosco.

V. TANDEM B. Virgo non solùm *Domini ancillam* se agnoscebat, vt ipsimet tantùm seruiret; sed omnibus eius domesticis & familiaribus. Nam & cùm esset in templo, parentum; & cùm esset apud sponsum suum Ioseph, illius seruitio multo promptius attendebat, quam

h 1. Reg. 25. 41. Abigail cum diceret Dauidi: *Ecce famula tua, sit in ancillam, vt lauet pedes seruorum Domini mei.* Quo humilitatis spiritu infimum semper in domo Dei locum elegit, & quod in mundo vilissimum & abiectissimum erat, vt postea apparebit.

HAEC omnia animi sensa habuisse B. Virginem credere licet, cùm se *Ancillam Domini* appellauit. Quo nomine propterea multum gloriabatur, quod Deo valdè gratum esse sciret, qui & Messiam ipsum filium suum i *Serui* nomine, quà homo erat, appellauit. imò ipsemet (vt k Prophetæ referunt) eodẽ titulo gaudebat. Quod si B. Virginis deuotio curæ est, eadem appellatione & spiritu, qui in prædictis omnibus latet, exultare debeo, dicens cum Dauide: *O Domine, ego seruus tuus, ego seruus tuus, & filius ancillæ tuæ: Dirupisti vincula mea, tibi sacrificabo hostiam laudis, & nomen Domini inuocabo.* O Deus animæ meæ, gloriam mihi reputo, quòd seruus sim tuus: quia me creasti; & iterum seruus sim: quia me redemisti.

i Isai. 44. 1. Zach. 3. 8.
k Ps. 115. 16.

Filius

Filius sum ancillæ tuæ, quia hæreditate habeo, quod seruus sim: sed nominatim ancillæ tuæ Virginis sanctissimæ matris tuæ filium me profiteor; cuius meritis supplex oro, vt peccatorum meorum, appetitionumque catenas dirumpas: quò à pessima hac seruitute expeditus, tibi in spiritus libertate deseruiam; laudemque, ac sanctum tuum nomen glorificem in æternum. Amen.

FIAT MIHI.

NON vacat mysterio, quod beata Virgo non responderit Angelo: Ego faciam, aut accepto, quod mihi dicis: sed vsa sit verbo FIAT, quo Deus ipse, dum crearet mundum, est vsus, dicens l *Fiat lux* &c. Intelligebat enim Beata Virgo, Incarnationem, esse omnipotentiæ Dei opus, sicut fuit ipsa mundi creatio: ideoque vno FIAT omnipotentiæ eius esse perficiendam: nullo ipsius merito rem adeò gloriosam exigente: quamuis, dum dixit FIAT, simul, vt fieret, acquieuerit. atque si distinctiùs dixisset: licet consensus meus, vtpotè Dei ancillæ, necessarius non sit: quia potest ipse liberè de me disponere: neque ego digna eram, cui talis gratia fieret: quia tamen ipse Deus ita vult: FIAT. Mihi enim nihil gratius esse potest, quàm quod ipsum velle intelligo. Ex quo perspicitur excellentissima B. Virginis obedientia, resignatioque in sui

l *Gen.* 1. 3.

nihili cognitione fundata: quæ se obtulit prõptissimam, nulla Dei illi verbo, FIAT, opposita resistentia: sicut nec insensibiles creaturæ, nec quod nihil est resistunt, cùm Deus dicit: FIAT.

SED, quò huius consensus præstantia clariùs appareat, expendendum est: B. Virginem non tantùm in magnifica illa Angeli promissa, mentis oculos coniecisse; sed simul in grauissimos labores, quos promissus filius erat perpessurus; quosque ex Scripturis sacris ipsa didicerat; & quorum esset magnam partem subitura. Quare ita matris tanti filij dignitatem acceptauit, vt eius quoque onus grauissimum amplecteretur. Ac propterea etiam se Domini ancillam nominauit, cui non vt Dominæ ministraretur; sed ipsa potiùs, vt ancilla, ministraret, ac pateretur. GRATES tibi sanctissima Virgo, quòd ita generosè, & tanta cordis magnanimitate offeras te ipsam. Laudent propterea te Angeli cæli, iusti huius terræ, & ij qui in Lymbo tuum istum consensum expectabant: qui omnes eius sunt participes effecti. Ora, quæso, filium tuum, eam vt mihi resignationem concedat, ne vlli ipsius mandato resistam: aut laborem ab ipso impositum [illegible]ugiam: sed ad omnia, quæ ipsius sunt voluntatis, verbum illud *Fiat* vsurpem: & illud: m *Dominus est: quod bonum est in oculis suis, id faciat* mihi seruo suo.

1. Reg. 3.

SECVN-

SECVNDVM VERBVM tuum.

NEQVE istud mysterio caret: quòd B. Virgo non dixerit, FIAT in me, quod Deus mandat, aut vult; sed FIAT mihi *secundùm verbum tuum*: sic enim fidei & obedientiæ suæ perfectionem magis ostendit. Fides enim perfecta æquè, quod per alios reuelat Deus, credit, atq; quod per seipsum; & perfecta obedientia æquè obedit Dei ministris, cùm aliquid iubent, atque Deo, cûm iubet per se. Nam n *qui vos audit*, inquit ipse Christus, *me audit*. Licet tamen eandem Virginem etiam inspicere, quasi se supra seipsam in hoc momento, etiam supra Angelos, & quicquid creatum est, eleuasset; & responsionem suam non tam ad Angelum ipsum, cum quò loquebatur; quàm ad ipsum Deum, legationis auctorem, direxisset. Atque si expresse sic locuta esset: Pater æterne, *Ecce ancilla Domini; fiat mihi secundum verbum tuum*: non solum iuxta verbum, quod mihi Angelus proponit: sed iuxta *Verbi*, quod tu in æternitate tua intra te ipsum loqueris, desiderium: quòd, cùm tuus sit filius, meus etiã esse cupit: quod, quia ipse vult, fiat mihi, vt ipse iubet. Ad huius verò Virginis imitationem, dicam & ego sæpiùs Deo, eodem quo illa sensu: Ecce seruus Domini, fiat mihi secundùm verbum tuum: paratus sum enim opere exequi, quicquid diuino tuo verbo mihi præscripseris.

n Luc. 10. 16.

PVNCTVM. III.

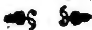
I. AVDITA Virginis responsione, *discessit ab ea Angelus*. Perpendendum hic *primùm* est: quàm iucundus hilarisque ille fuerit, tali Virginis accepto responso: eius prudentiæ, excelsæque virtutis admiratione, affectus gaudio ingenti; exultabat, quòd tantam sibi à Deo legationem commissam, tam feliciter expediuisset. Hæc enim duo summæ consolationi sunt Angelis & iustis: neque vlla alia animi oblectatio conferri potest cum ea, quæ ex diuinæ voluntatis executione proficiscitur; & ex eo, quòd alios videamus eandem
Psal. 29. 6. auidè amplecti: a *vita* enim, ait Dauid, *in voluntate eius*.

II. CONSIDERANDVM deinde: Angelum nec ad momentum, post acceptum Virginis responsum, moras traxisse; sed cælum mox repetiuisse. Ex quo discemus: quemadmodum Angeli, expedito commisso sibi à Deo ministerio in terra, statim in cœlum, tanquam in centrum suum remeant; ita nos, Religiosos præcipuè, decere, cùm nostrum erga proximos ministerium expediuerimus, non diutiùs inter illos morari; sed statim ad nostrum Oratorium, quod cœlum nostrum est, nos reci-
III. pere: vt cum Deo ibi quiescamus. ET vt mo do nostro cogitare licet, Angelum, cùm cœlũ ingressus est, non solum suæ legationis rationem Deo reddidisse; sed promptum etiam ac

paratum

paratum se ad iterum exeundum, & quicquid iniungeretur, exequendum, obtulisse: ita meritò nos facturos, si iis expletis, ad quæ obligamur, Deo nos promptos exhibeamus, ad exequendum, quod nobis vlteriùs iniungere, & imponere dignabitur, iuxta illud quod ipse Deus dixit sancto Iob: b *Nunquid mittes fulgura, & ibunt; & reuertentia dicent tibi, Adsumus?* O REX æternæ, & omnipotens, fac me vt vnum ex his fulguribus cœlestibus, luce tua splendentem, amoris tui igne incensum, & ad obediendum diuinæ tuę voluntati expeditum, vt grato animo, post executionem, tibi gratias agam. b *Iob*. 38.35

IV. LICEBIT demùm, piè meditari, eundem S. Angelum Gabrielem, ex legatione sua reuertentem, sociis suis humilitatem, sapientiã, sanctitatem Virginis sanctissimæ prædicasse, magna omnium congratulatione, quòd talis tamque Deo grata virgo esset in terra, atque sunt ipsius cœli incolæ. Proprium est enim Sanctorum, cùm alios vident in amore & feruenti Dei seruitio supplere quod ipsis deest, exultare; quia gloriam & honorem ab omnibus ei tribui exoptant, in secula seculorum, Amen.

MEDITATIO IX.

DE IPSA INCARNATIONIS Executione, & aliquibus eius, quoad Christi Domini nostri corpus circumstantiis.

PVNCTVM I.

D. Thom 3. q. 32. & 1.

ONSIDERANDVM PRIMVM: Quo momento sanctissima Virgo suum expressit consensum, eodē Spiritum sanctum ex purissimo eius sanguine perfectissimum corpus effinxisse, excellentissimamque animam rationalem creasse; easque inter se & cum verbo ita coniunxisse, vt Deus maneret homo factus, & homo Deus: Deusque cum natura humana in virgineo illo thalamo desponsatus: ipsa deniq; virgo ad matris Dei dignitatem euecta. In opere hoc admirando perpendenda est personarum, quæ ei interfuerunt, lætitia, sanctissimæ TRINITATIS præcipuè, cùm antiquam suam promissionem vidit impletam, ac suam omnipotentiam, bonitatem, & charitatem euidentiùs hominibus patefactam. Quā fuerit lætus æternus PATER, quòd Filium suum nobis dedisset! quanto infantem hunc, Deum verum & hominem, amore prosecutus!

Ioan. 1. 14.

I.

quàm

quàm super omnia creata in eo sibi complacuerit: siquidem (teste S. Thoma) multò amplius Deus Christum solum amat, quàm Angelos homines, & creaturas omnes simul: cui propterea a *nomen dedit super omne nomen*, quod est nomen & esse Dei. Ideoq; eius aspectu, præ rebus omnibus, siue creatis, siue creandis, delectatur. 1.p.q. 20. a. 4. ad 1. a Phil. 2. 9.

HAC consideratione congaudebo æterno Patri, simul pro collato nobis tanto hoc beneficio gratias agens: & per eundem filiũ, q̃ ẽ tam sibi charum habet supplicabo, me quoque amare dignetur, suumque amorem mihi impertire. O Pater æterne, a *Protector noster respice in* nouã *faciem Christi tui*, in quo tibi tantoperè cõplaces: & ei, qui in nostra natura nobis similis factus est, nos fac similes in gratia. a Psal. 85. 10

II. DEINDE VERBI ipsius æterni gaudium, cũ se vidit hominẽ factum, perpendam; & simul eius intimum aduersus humanitatem sanctissimam amorem: quo ita arctè eam complectebatur, vt statueret, nunquam dimittere, quam semel assumpsit. cuius intuitu omnes homines tanquam sibi cognatos complecti, & in intima sua viscera immittere optabat. Quare confidentissimè dicere illi possumus, quod Ruth aliquando Boozio dixit: b *Extende pallium tuum super me, quia propinquus es*. O diuinum verbum, verus Booz & fortitudo Patris, qui cognationem cum hominibus contraxisti: extende super me diuinæ tuæ protectionis pallium, meq; tibi in fide & charitate coniunge. b Ruth. 3. 9

ç Cant. 1. 1. d 2. 6. Da mihi c *oris tuo osculo*, pacis *osculum*; & d *dextera* omnipotentiæ tuæ *amplectere me*: ne res vlla creata separare me possit ab amicitia tua.

III. SPIRITVS etiam SANCTI lætitia, ex absoluto tanto hoc opere, est perpendenda: quod ei propterea tribuitur, quòd eius Personæ proprietas sit bonitas & amor; tuncque desiderium suum expleuisse videatur, cùm maximi amoris opus, quod facere potuit, perfecerit. Ob quod dixit Isaias: e *Egredietur virga de radice Iesse & flos de radice eius ascendet: & requiescet super eum spiritus Domini.* Quoniã in æterno hoc Verbo incarnato, quod virgâ Iesse, eiusque flore significatur, inuenit Spiritus sanctus requiem, gaudiumq; perfectum, tanquam in re præ aliis omnibus chara sibi, atque dilecta.

e Isaiæ 11. 1.

IV. HINC transitus fiet ad sanctißimæ illius HVMANITATIS exultationem, cùm se ad tantam dignitatem vidit euectam, vt ex profunditate Nihili, ad altissimum diuini esse culmen ascenderit. Dixerit tunc proculdubio, maximâ exultatione, illud sponsæ: f *Inueni quem diligit anima mea: tenui, nec dimittam.* O HVMANITAS sanctißima, congratulor tibi de tam felici sorte, & tam iusto ex ea orto gaudio: cumque adeò sis tuo dilecto deuincta, oramus, vt eius nos amoris participes facias, quo illum prosequeris; vt simul tecum, eo frui mereamur.

f Cant. 3. 4.

V. IPSIVS tandem VIRGINIS lætitiam per-

pendam, qua ipso Incarnationis momento perfusa est. Communicauit enim tunc illi Deus insolitam copiosamque lucem, qua etiam modum, quo mysterium ipsum in visceribus suis peractum fuit, assequeretur. Videns itaque Deum ipsum intra se hominem factum, se verò Virginem, simulque tanti filij matrem, ineffabili fuit gaudio repleta. O quas gratiarum actiones, quas laudes, quos iubilos persenserit! O quantum bonorum plenitudinem eo momento acceperit! Vt enim sol hic aspectabilis, statim atque creatus fuit, in hoc mundo, lumine suo illum repleuit, caloremque & alias Influentias ei impertiuit: ita iustitiæ sol Christus noster, eodem, quo fuit conceptus instanti, & in abbreuiato matris suæ mundo efformatus, copiosissima eam luce, cœlesti calore, atque æternæ vitæ influxibus repleuit: & quæ antè plena erat gratia, multò tunc plenior, omnibusque gratiis super effluens effecta est; & inenarrabili ex earum possessione gaudio perfusa. O Virgo sanctissima, quàm felix faustumque est, quòd incarnati Dei sis mater effecta: ac quoniam etiam hominum incipis esse mater, communica nobis aliquid istius lucis gaudiique, quod accepisti; quò & nosse, & amare eum possimus, eique seruire, quem feliciter concepisti.

D. Thom. 3. p. q. 27. a. 5. ad 2.

VI. POSTREMO causas expendam, ob quas tanta felicitate contenti esse debeamus: cùm ad eam dignitatem euectos, ipsiusque

Dei

Dei cõſanguineos effectos nos eſſe videamus. Quamobrem maximas illi gratias agere, Angeloſq; inuitare oportet, qui nos in hac gratiarum actione iuuent; nouumq; par eſt nos, ac generoſum cor aſſumere: ſtatuentes; (vt S. Leo Papa dixit) vitam noſtram, vt tanti Regis cognatos decet, inſtituere; nulla re admiſſa, quæ nos faciat à tanta nobilitate degenerare.

Serm. 1 de Natiuit.

PVNCTVM. II.

CONSIDERANDAE ſunt deinde INCARNATIONIS circumſtantię, quo ad ipſi⁹ Dei & hominis corpus: attendẽdo. ꝙ patibile ſit ac mortale; & quæ huius ſint cauſæ. Si.n. quod ipſius Chriſti perſonæ ſua natura, debebatur, ſpectemus; nec mortale illud eſſe oportuit, nec patibile: idq; ob duas cauſas.

I. PRIMA, quòd Chriſtus ipſe Dominus, vniuerſim fuerit, ab originis culpa immunis; nõ ex gratiâ aut priuilegio, ſed iure: quia fili⁹ Dei naturalis erat; nec viri operâ, ſed Spiritus ſancti virtute conceptus: ac propterea nihil ad illũ ſpectabat mortalitatis & patibilitatis pœna, originis culpæ tantũ inflicta. Voluit tamen ſponte ſua hic Dominus, ad ſuam humilitatem & charitatem oſtendendam, non quidem culpam, ſed culpæ pœnam ſubire: & cum reuera peccator non eſſet, voluit (vt Apoſtolus ait) a *in ſimilitudine carnis peccati* venire; quò morte propria, aliiſque pœnis ſuſceptis, noſtras lueret culpas. Benedicta ſit immenſa hęc

a *Rom.* 8. 3.

chari-

charitas, ex qua tam profunda fluxit humilitas. O quàm iustè ob superbiam meam erubescam, qui contra huius Domini exemplum, culpam eligo, cuius pœnam refugio: sum peccator, & peccatorum pœnis subiacere nollem. Resume spiritum, anima mea, ad tantum humilitatis exemplum imitandum: & quæ peccato subijcere te voluisti; ne commeritam propterea pœnam refugito, sed sponte subito.

II. SECVNDA causa, cur Christi corpus, mortale esse non debuit, ea est: quòd eius anima, glorificata esset ac beata; ac propterea corpus quatuor illas dotes habere debuit: Claritatem, impatibilitatem, subtilitatem, agilitatam: quas etiam nunc habet in cœlo. Voluit tamen charitate plenissimus hic Dominus, non sine miraculo, huic iuri suo renunciare; & horum gloriæ ornamentorum loco, quæ iure sibi debebantur, mortalitatem, ignominiam, ceterasque miserias nostras suscipere: quò ipsius b *corpus* (vt in Psalmo est, & apud Apostolum) ad *hostiam & sacrificium* in ara crucis, pro nostris peccatis, *aptum esse posset*. Benedicant te, Domine, Angeli tui, & anima mea laudet semper, pro tanta nobis exhibita charitate, qua inuenisti modum illum prodigiosum, mortem pro nobis subeundi, reiectis omnibus, quæ te iure poterant à patiendo eximere. Erubesco vehementer, cùm video, me adeò solicitè pœnas commeritas fugere, vt etiam miracula ad eas euaden-

b *Psal.* 39. 7. *Hebr.* 10 5.

das exigere à te audeam. Desidero ex nunc honori omni ac voluptati renunciari, quò te, in ferendis ignominijs, pœnisque alijs tolerandis, imitari possim: tu qui hoc mihi desiderium suggeris; gratiam, illud etiam exequendi, ne denega.

PVNCTVM III.

EXPENDENDAE sunt etiam causæ, ob quas Deus a *Paruulus* infans fieri, & in fœminæ b *vtero concipi* voluerit, qui potuit, perfecti viri corpus assumere, quemadmodum Adami c *corpus formauerat*.

a *Isaiæ* 9. 6.
b *Luc.* 1. 31.
c *Gene.* 2. 7.

I. HVIVS causæ (illis prætermissis, quas Meditatione 3. attigimns) hæ sunt. *Prima*, vt (quod Apostolus dixit) d *per omnia fratribus* suis, hominibus *assimilaretur*: quò ad teneriorem sui amorem magis eos obstringeret. O dulcissime Deus, qui matris instar in tuis nos gestas visceribus: quis te infantulum fecit, & maternis inclusit visceribus! Charitas proculdubio tua id effecit, ingensque desiderium, quo à nobis amari cupis: vt, si id à nobis non impetraueris ob maiestatem, quam præfers vt Deus; obtineas saltem ob teneritudinem, quam infans nobis ostendis.

d *Hebr.* 2, 17

II. SECVNDA fuit causa, vt humilitatis nobis esset exemplo, ad eamque nos alliceret, oculis fidei videntes Deum maiestatis factum infantulum: & e *quem cœli cœlorum capere non possunt*, vtero virginis contineri. Ex quo, magni

e 3. *Reg.* 27.

tudine Dei cum tanta hac paruitate collata, in admirationis & imitationis affectus prorumpam dicens: O diuinum verbũ quod quà Deus es, in immenso Patris sinu subsistis; quà homo in angustum matris tuæ vterum te constrinxisti: clarifica, quæso, mentis meæ oculos, quò magnitudine, quã in altero sinu habes; & paruitate quam habes in altero, benè perpensis, vtramq; admiratus, illam cum tremore venerer; hanc amplectar cum humilitate & amore.

III. TERTIA fuit causa, vt mundum ingressus, exemplum statim patientiæ, & mortificationis perfectissimæ nobis præberet; dum nouem integros menses, durum illum, obscurum & angustum in matris vtero carcerem tolerauit; in quo infans strictus, itaque compressus tenetur, vt huc illucve sese, aut pedem vel manum mouere non valeat; non videre, audire, olfacere, aut rem aliquam gustare illi liceat. Et quamuis infantes cæteri, vtpotè rationis vsu carentes, hæc non sentiant incommoda: hic tamen benedictus infans, qui perfectissimum illum vsum habebat, sentiebatque, libenter carcerem illum, sensuumq; mortificationem tolerabat, vt nos ab æterno carcere liberaret; Euæq; libertatem, qua huc illucq; in paradiso discurrens, vetitæ arboris fructum curiosè aspexit, & contra diuinam prohibitionem etiam gustauit, in se ipso lueret: imò vt sensuum quoque meorum libertatem ac leuitatem in se castigans, exemplo mihi esset, ad eos in posterum mortificandos,

& ad reclusionem aliquam, ac in cubili, strato, aliisque rebus ad carnis laxitatem pertinentibus, angustias aliquas sponte amplectendas excitaret.

GRATIAS tibi, Verbum æternum incarnatum, ob tuum hunc in mundum ingressum, cum strictæ adeo custodiæ, horrendique carceris tolerantiâ; cum diuturna adeo prolixaq; carnis mortificatione, eius intuitu supplico, vt ab æterno inferni carcere me liberare; & importunis vitiorum meorum vinculis expedire velis: passiones meas mortificare, sensuumque meorum inordinatum vsum strenuè refrenare iuues, Amen.

MEDITATIO X.

DE SANCTISSIMAE CHRIsti Domini nostri Animæ præstantia: heroicisq; virtutum actibus, quos ipso Incarnationis momento exercuit.

PVNCTVM I.

D. Tho. 3. p. q. 34. & q. 7 &c.

ONSIDERANDVM PRIMVM. Quoniam Christi Domini nostri anima diuinitati coniuncta erat, immensas ei fuisse communicatas gratias & excellentias. Nam vt eius Præcursor dixit: a *Non ad mensuram dat Deus spiritum. Pater enim diligit filium; & omnia dedit in manu eius.* quasi diceret: reli-

a Ioan. 3. 34.

quis iustis datur spiritus in certa mensura: ita enim Apostolus ait: b *Diuisiones gratiarum sunt*: & his hæ, illæ illis dantur: at Christo Domino dedit Pater spiritum absque limite & mensura: imò omnes ei gratias dedit, non solum vt ipse eas haberet; sed cum potestate etiam aliis eas distribuendi, c *cuiq; iuxta mensuram* suam: quia inenarrabili ipsum amore, tanquam vnigenam suum, prosequitur. Ideóque tantam sapientiæ & gratiæ plenitudinem illi contulit, quanta talis filij gloriam decebat. & propterea S. Ioannes dixit: d *Vidimus gloriam eius, gloriam quasi Vnigeniti à Patre.* Præterea, cùm diuinum verbum animæ huic sanctissimæ summum quod habebat, communicauerit; diuinum videlicet suum esse personale; ad ipsius honorem spectabat, gratiarum donorumque immensitatem eidem impertire, quam eum habere par erat qui nobili adeo esset naturæ coniunctus. Quas gratias ad septem velut capita reducere possumus.

b 1. *Corint.* 12. 4.

c *Ephe.* 4 7.

d *Ioan.* 1. 14

I. PRIMA gratia fuit immensa PVRITAS adeò, vt non solùm nunquam e *peccauerit*; sed nec peccare vllo modo potuerit; nec errare, aut decipi; aut imperfectionem vel minimam admittere, quæ ab hac puritate & cordis munditia degeneraret Erat enim f *Agnus Dei* non terrenus; sed cœlestis; Agnus innocentissimus absque macula: cuius aduentus cùm fuerit ad tollenda peccata mundi; iure ipso erat ab omnibus liber.

e 1. *Pet.* 2. 22.

f *Ioan.* 1. 38.

II. SECVNDA fuit gratia SANCTITATIS,

qua omnium hominum & Angelorum simul sanctitatem incomparabiliter excessit: quo etiam gradu charitatem, humilitatem, obedientiam, cæterasque virtutes habebat ita, vt
g Daniel. 9. 24. per excellentiam g *Sanctus Sanctorum* diceretur: in quo Spiritus sanctus, septem donorum suorum immensa plenitudine eum replens, h *requieuit*.
h Isaiæ 11.2.

III. TERTIA fuit GRATIA CONSVMMATA, hoc est, Beatitudo & visio beatifica: quia à primo conceptionis suæ instanti, anima eius vidit essentiam diuinam, maiori claritate, quàm beati omnes simul: qua etiam perfectione tum Deum dilexit, tum gaudio summo affectus est. De quo propterea dictum est: i *Propterea vnxit te Deus, Deus tuus oleo lætitiæ, præ consortibus tuis.*
i Psal. 44. 8.

IV. Ex his quarta profluxit gratia, quæ thesauros SAPIENTIAE & SCIENTIAE Dei complectitur: eosque non diuisos, sed (vt Apostolus loquitur) simul omnes. k *In quo sunt*, inquit, *omnes thesauri sapientiæ, & scientiæ Dei absconditi*, quò res omnes creatas præteritas, præsentes, & futuras, nulla prorsus excepta, cognoscere: quarum erat iudex futurus, & præmio bonas, pœnâ malas affecturus.
k Colos. 2. 3.

V. QVINTA fuit POTESTAS, ad quæuis miracula sine limite aut termino patranda, sola voluntate suâ, qua mortuis vitam, infirmis omnibus sanitatem conferre; Dæmones è corporibus pellere; ventos, mare, omniaque E-

lementa compeſcere pro arbitratu ſuo poſſet: omnibus ſeſe, illius imperio omnino ſubiicientibus.

VI.

SEXTA fuit POTESTAS EXCELLENTIAE, ad l *dimittenda peccata*, conuertendos peccatores, eorũ corda tranſmutanda; ad Sacrificia, & Sacramẽta inſtituenda, gratiaſq; & ſpiritualia dona hominibus impertienda.

l Matt. 9. 2. 6 & c. vlt. 18.

VII.

SEPTIMA eſt GRATIA m CAPITIS tam Militantis, quàm Triumphantis Eccleſiæ, hominum & Angelorum: quibus omnibus ſuperior eſt, & fons benedictionum omnium cœleſtium, & donorum, quæ procedunt à n *Patre luminum*, in corporis myſtici, cuius ipſe caput eſt, vtilitatem. Ex quo intelligemus, hunc Dominum, primum ac præcipuum fuiſſe omnium prædeſtinatorum, vt multos ſocios haberet in gloria, ipſe verò eſſet nominatim o *Primogenitus* (vt Apoſtolus ait) *in multis fratribus*, ipſi in donis gratiæ ſimilibus & conformibus; ſicut erant in natura. Ideoque ante alios omnes in hanc gloriam ingreſſus, diuinam vidit eſſentiam, cœli portas reſerans, quò reliqui, ad eandem videndam, ſequerentur.

m Col. 2. 10. Ephe. 1. 10. 2

n Iaco. 1. 17

o Rom. 8. 29

Ex hac ſeptem donorum & gratiarum, quas Chriſti Domini noſtri anima accepit, conſideratione, varios affectus deducere ſtudebo: Nũc Patrem æternum, ob tot filio ſuo quà homo eſt, collata dona, laudando; nunc de eiſdem, apud me gaudendo; nunc eidem Domino gratulando; nunc vt eorundem donorum me participem facere velit obſecrando: ſiquidem

p Ioan.1.16. p *de eius plenitudine omnes accipiunt*. Quare amantiſsimè illi dicere licebit. O FILI DEI
q Pſal.44.3. viui, gaudio exulto, quòd te q *ſpecioſum forma*
r Can.5.10. videam *præ fil.is hominum:* r *candidum & rubi-*
s Zach.3.9. *cundum, electum ex millibus.* s *O lapis* viuus Angularis, quàm *ſeptem* his immenſi ſplendoris *oculis* factus es ſpectabilis, quos paterna in te manus collocauit! O fili hominis, quàm aptè
t Apoc.1.16. conueniunt tibi t *ſtellæ illæ ſeptem*, tibi quidem ad gloriam, ſed vt earum lumen mundo ipſi
u Ioan.1.14. communicaretur, collatæ. u *O verbum incarnatum gratiæ & veritatis plenum!* quandoquidē ex tua iſta *plenitudine omnes* homines *gratiam pro gratia accipiunt*, quiſque ſuam: eâdem gratiâ meâ imple animam, qua tibi placere, & gloriæ præmium promereri valeam, Amen.

Quatuor hoſce affectus in hac conſideratione exercebo, perpendens Fidei lumine, infinitam Dei bonitatem, & beneficiorum multitudinem, quæ is in me contulit immeritum.

PVNCTVM II.

CONSIDERANDO Secundo loco ſunt heroici virtutum actus, quos ſanctiſſima Chriſti anima, in primo illa inſtanti, erga Deum exercuit. Cùm enim tanta claritate diuinam eſſentiam vidiſſet; aliaque innumera beneficia gratis & abſque præcedentibus ſuis meritis in ſe collata cerneret, in momento eximios quatuor affectus eructauit.

quatuor instar fluminum, quæ fluunt ex paradiso. *Inflammatissimum*, inquam, *Dei amorem*, maximam *beneficiorum gratitudinem*, profundissimam *humilitatem*, cùm oculos in suum nihilum conijceret, & promptissimam *sui oblationem*, ad obediendũ in omnibus, quæ Deus ab ipsa præstari voluisset: vehemẽter cupiens, venire tandem occasionem, in qua reipsa hæc omnia præstaret. O quàm dulcia habuisse credenda est, ter benedicta anima, cùm tota Trinitate colloquia! nunc cum Patre, qui filio eam suo coniunxit; nunc cum ipsomet Filio, cui hypostatice coniuncta erat; nunc cum Spiritu S. qui vnitionẽ illam peregerat: cęlestem quandam quatuor vocum ex quatuor illis affectibus concinnatam musicam concinens; Verbo ipso æterno, tanquam chori magistro, eam dirigente ac gubernante. O diuinum Verbum, partem aliquam lucis illius, quam animæ tuæ dedisti, meæ quoque impartire; & charitatis vnitione eidem coniungere: quò similem huic tuæ, musicam etiam decantem: cor meum humilitate ad infimum vsq; locum deprime; sed erige gratitudine ad altissimum: amore illud in spiritu attenua; & in omnibus eius operibus, obedientiæ promptitudine dispone: quò te semper glorificet, & voluntatem tuam exequatur. Amen.

PVNCTVM III.

CONSIDERANDI Tertiò sunt excellentissimi virtutum actus, quos eodem momento idẽ Christus Dominus erga

I. proximos exhibuit. PRIMVM enim, videns hominum scelera,& grauissimas in Deum iniurias,& propterea dœmonem mundo dominari, infernumque animabus repleri, graui pœna doloreq; afficiebatur: tum quòd æternum suum Patrem, quem tam impensè amabat, cuiusque gloriam tam ardenter desiderabat, tot iniurijs affectum cerneret: tum quòd tot homines, iam fratres suos, qua homo ipse erat, perire videret. Qui internus eius dolor, maximus fuit omnium, qui in hac vita aut fuerunt, aut vnquam erunt. mirè concurrentibus in eadem anima summâ ex Dei aspectu lætitiâ, & summo ex aspectu nostrorum peccatorum dolore. O incarnatum Verbum, quis hic dolor est, qui te premit? Si a *musica in luctu est importuna narratio:* cur tanto gaudio tantam misces tristitiam? vix materna viscera ingressus es, *& iam* b *zelus Domus Dei tua comedit?* fac etiam, quæso, vt mea comedat, torqueatque dolore, quòd te offenderim; atque consumat quidquid amplius te offendendi occasio esse potest.

a Eccl. 22 6
b Psal. 68.10

HINC intelligam, quàm horrendum sit malum, lethale peccatum; cùm etiam non proprium sed alienum tantam in sanctissima illa anima, immenso alias gaudio repleta, tristitiam excitarit: & quam sit æquius, me ob propria mea tristari ac dolere; ob quæ ipse Christus adeò est tristatus. Quòd verò eum dolorem Christus non in vitæ suæ finem reiecerit; sed in ipso statim aditu locum ei dede

rit,

rit, me docet, non differre peccatorum meorum pœnitentiam; sed mox, atque lapsum me in ea deprehendero, dolorem, vt par est, de eis concipere.

CONSIDERA deinde: Eundem Dominum eodem momento vidisse & cognouisse, eam Patris sui æterni voluntatem esse, vt ipse tot hominum malis allatâ medicinâ, eorum esset Redemptor: nam ea ratione velle sibi tot in ipsum collata beneficia compensari; ita scilicet homines diligendo, vt eorum vulneribus sanandis, remedium inueniret; proptereaque sibi patibile mortaleque corpus esse tributum, vt mortem pro ijs posset oppetere. Quare statim, ac Patris hanc esse voluntatem cognouit; eádem, qua ipsum amabat, charitate, nos etiam dilexit: atque ad nos etiam propria morte redimendos, se ipsum promptissimum obtulit; exultans animo, quòd talis occasio, futura esset, tum amoris sui erga Patrem, Zeliquę eiusdem gloriæ, quo vrgebatur, certissimum signum; tum ad fratribus suis benefaciendum opportuna. Adiecitque illud Psalmi: c *Sacrificium & oblationem* antiquorum *noluisti*, d *Corpus autem aptasti mihi: Holocaustomata & pro peccato non tibi placuerunt, impossibile enim est sanguine taurorum & hircorum auferri peccata.* & quia corpus mihi aptasti, vt sacrificari possit, libentissimè ad id me offero: *Ecce venio, vt faciam voluntatem tuam* DEVS. In mundum, inquit, veni, vt in omnibus san- II. c Psal. 39. 7 d Heb. 10. 5

ctissi-

ctissimam tuam voluntatem amplectar; e & *legem tuam in medio cordis mei* statuam. Quàm haec filij *oblatio* Patri aeterno fuerit grata! f *In qua* (vt Apostolus ait) *sanctificati sumus per oblationem corporis* IESV *Christi*, qua nobis gratiam & sanctificationem promeruit. Vt autem, ob tam generosam hanc Christi oblationem, qua se in nostrum Redemptorem obtulit, gratum animum ostendam, offeram & ego vicissim illi adeò promptam ei seruiendi voluntatem, vt ad sanctificationem, quam ipse mihi promeritus est, suscipiendam, me disponam: eiusque exemplo dicam: *Ecce venio, vt faciam voluntatem tuam Deus*. Optarem hoc ipsum illo momento fecisse, quò rationis vsum accepi, sicut video te fecisse in eo, quo vitam accepisti: sed quod tunc non feci, ecce nunc facio: quia g *Nunc coepi*: volo enim, & certò statuo, tibi fideliter vsq; ad vitae terminum seruire.

e Psal. 39. 9.
f Heb. 10. 10.
g Psal. 76. 11

PVNCTVM IV.

VLTIMÒ, ad perfectius cognoscendam charitatis & obedientiae Christi, quam eo instanti exhibuit, magnitudinem,

I. PERPENDENDVM EST; aeternum Patrem omnes, quos ab ipso Incarnationis puncto, vsque ad expirationem in cruce labores erat perpessurus, eidem reuelasse, ac dixisse: Fili mi, haec mea est voluntas, vt ad homines redimendos, & virtutis omnis exempla eis danda, in paupere porticu & praesepio nascaris; circum-

cida-

cidaris; ab Herode, & Iudæis persecutionem patiaris, capiaris, flagelleris, spinis coroneris, magnisque alijs doloribus, & opprobrijs cruci affixus, vitæ tuæ finem imponas: quare, si me amas, hæc omnia mei amore, & in fratrũ tuorum vtilitatem amplectere. Cui Patris voluntati, (quam ipse a *mandatum* & præceptum mortis suæ appellat) è vestigio respondit, ad omnia illa promptissima voluntate toleranda se offerens. Illud est enim quod Apostolus de eo dixit, b *qui, proposito sibi gaudio, sustinuit crucem, confusione contempta.* Tunc etiam efficaci voluntate amarissimum Passionis suæ c *calicem* bibit, & dolorum c *baptismo* est baptizatus: idque fecit continuè (vt ipsemet fatetur) omnibus vitæ suæ diebus, vsque ad vltimum, quò illud exhausit; vt omnia, quæ Pater ordinauerat, exactissimè impleret.

a *Ioan.* 10. 18. *a.* & 14. 31.

b *Heb.* 12. 2.

c *Marc.* 10. 38.

II.

SED vlteriùs adhuc eius charitas & obedientia progressa est. Nam non contentus ijs, quæ toleranda proponebantur, generosissimo animo sitique ardentissima, ad multò plura toleranda, si æterno suo Patri ita placeret, & in commodum nostrum cederet, se obtulit. Si enim Apostolus, dicẽte Agabo Propheta: *Hæc dicit Spiritus S. virum, cuius est zona hac, sic alligabunt in Ierusalem Iudæ.* respondit: *Ego non solùm alligari, sed & mori in Ierusalem paratus sum, propter nomen Domini* IESV. quãtò magis existimandum est; dulcissimum Iesum aperienti Patri labores vitæ mortisque suæ, respondisse, se non illa solum, quæ propone-

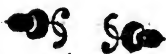
d *Act.* 21. 11. 13.

ban-

bantur, libenter laturum; sed eius amore etiam multò maiora.

III. Qvò autem melius adhuc intelligam, quam de me sit Christus optimè meritus, perpēdam, eodem tempore præsentes sibi habuisse in memoria sua omnes homines, & meipsum cum eis: & ad talia pro singulis, & pro me ipsò, atque si tali remedio solus ego opus haberem, sese obtulisse. Tunc itaque impleuit Christus, quòd sibi Apostol. applicauit, cùm dixit: e *Qui dilexit me, & tradit semetipsum pro me*: hoc est, mei amore sese ad mortem oppetendam obtulit. O TENERRIME INFANS, sed simul Gigas fortissime, quid ego pro alacri fortique isto animo offeram, quo te hodie ad currendam viam tuam offers, acceptans simul omnia, quæ in toto eius decursu erunt tibi perferenda! Laudent te Angeli omnes pro insigni hoc, quo homines affecisti, beneficio; & anima mea glorificet te, pro amore, quem erga me tunc concepisti: cuius causa me quoque ad subeundum offero, quidquid toto vitæ meæ decursu, pro gloria tua euenerit; adsistente tamen mihi gratia tua, ne in ea deficiam.

Gal. 2. 20.

MEDI-

MEDITATIO XI.

DE VERBI AETERNI, maternis visceribus inclusi, ad Zachariæ domum profectione, Præcursorem suum Ioannem sanctificaret.

PVNCTVM I.

PRIMVM hic considera, æternum VERBVM materuis adhuc visceribus clausum, ex interno illo, quo tenebatur, Salutis hominum desiderio, statim benignitatis suæ oculos in Ioannem, in matris etiam vtero latentem, & Præcursorem suum futurum, coniecisse; dolentemque, quòd Originis culpæ esset obnoxius, statuisse, ipsum statim ab ea miseria liberare, ac sanctificare: vt hoc facto, officij Redemptoris, quod sibi incumbebat, possessionem acciperet. Quare matri suæ efficaciter inspirauit, vt a *cum festinatione ascenderet in Montana, cognatam suam Elisabetham visitatura*: vt eadem ipse operâ, quod de Ioanne statuerat, perficeret. In quo PRIMVM perpendam, ingens infantis huius de salute nostra desiderium: pro quo tum illi gratias agam; tum de meo tepore, circa eandem, erubescam. DEINDE: quàm sit idem de suorum Electorum bono solicitus,

a Luc. 1. 39.

I.

II.

& in

& in Officio Redemptoris vigilans; quod, ne vel ad monumentum otiosus esset, ab ipso ventre auspicatus est.

III. Tertiò: quantum malum sit culpa, & quantoperè Deo displiceat, electos suo vel ad momentum sub eo onere videre: qui hac potissimum de causa matri suæ eam profectionem, cum tanta festinatione, suggesserit, vt electum illum suum ab ea culpa eriperet. O diuinum verbum, quod, vt nos à peccato liberares, homo factum, tanta festinatione id muneris exe. qui cupiuisti, vt nomen propterea acceperis; b *Accelera spolia detrahere: Festina prædari.* & quoniam tua nomina inania non sunt, sed plena; accelera, quæso, à peccatis me liberare: festina, me gratiâ tuâ sanctificare: prædare & coge cor meum in obsequium tuum: accipe illud in prædam victoriæ tuæ, quò ex nunc incipiam feruenter seruire tibi.

b *Isai.* 8. 3.

Pvnctvm II.

Considerandvm Secundò: Et si Dominus noster ex loco, in quo fuit conceptus, S. Ioannem à culpa liberare potuisset: eo tamen medio, vt mater ad Elisabethæ domum proficisceretur, vbi Sanctificationem illam admirandam ipse perficeret, visum fuisse, ob insignes aliquot causas, eruditioni nostræ perutiles.

I. Prima fuit, vt noua humilitatis & charitatis suæ signa mundo daret: Nam quemadmodum hæ potissimum virtutes eum de cælo in mundum traxerunt, vt è

tenebris eum & vmbra mortis, in qua iacebat, educeret: sic eædem è Nazareth deduxerunt, *Beda in Luc. cap. 1.* vt ipse, qui Ioanne maior erat, ad eum visitandum veniens, eundem honoraret; & qui medicus erat, ægrotanti adferret sanitatem.

II. ALTERA fuit causa: vt sanctissima eius mater partem quoque suam ad pium hoc opus conferret; esletq; primæ sanctificationis, quam ipse post suam incarnationem, in hoc mundo perficeret, veluti instrumentum: cuius operâ tum Ioannem in peccato iacentem erigeret, ac sanctificaret; tum eius matrem, quæ iusta iam erat, Spiritu S. repleret. Vt ex hoc peccatores intelligeremus, ipsam Virginem sanctissimã, futuram apud ipsum mediatricem ad veniam impetrandam; Iusti verò, ad Spiritus S. plenitudinem, virtutes, ac dona, quæ de cælo descẽdunt, obtinenda. Quamobrem par esse, vtrosq; eam amare, eidem seruire, eiusque piæ deuotioni sedulã operam dare; ac intercessioni plurimum fidere, & tribuere. O Virgo suprema, quæ hodie simul cum filio, commissi ad nostrum bonum muneris possessionem accepisti, prosequere illud erga me in hoc die, peccatorum meorum veniam mihi impetrans, & diuinarum gratiarum copiam. Amen.

III. TERTIA causa fuit: quia id in more habet Christus, vt animæ, ad quam ingreditur, virtutum exercitationem inspiret; eamque ad perfectionis celsitudinem vrgeat. Nunc enim ad orationis & contemplationis reliquarumque virtutum vitę contemplatricis exercitationẽ,

nunc, vt, ea quiete intermissa, ad Actiuæ erga proximos opera exeat, mouere consueuit. Id quod hic apparet: nam statim atque Virginis matris viscera fuit ingressus, eam permouit ad Iudææ montana conscendenda; quò insignia charitatis, misericordiæ, & obedientiæ opera exerceret. Dixerit illi fortè, illud Canticorum: b *Surge propera, amica mea, columba mea formosa mea, & veni.* O columba mea fœcunda, quæ nidum tuum in foraminibus petræ, & in cauerna maceriæ collocasti, diuinitatis & humanitatis meæ secreta rimata, sub mea semper degens protectione; surge velociter, locum hunc secretum nunc desere, & Iudææ montana festinans conscende, vt ibi me charitatis operibus confessa, in animarum, quas condidi, bonum glorifices. Ex quo illud quoque ratione deducam: eundem Dominum, cùm ad iustos venit in sacra Communione, similia eis virtutum exercitamenta suggerere: quò ad vtriusque vitæ Contemplatiuæ & Actiuæ perfectionem conscendant: quique, quod ei magis expedit, inspirans: quas inspirationes quod ego, dum communico, non experiar, mea indispositio & tepor facit, quo me tantæ gratiæ indignum constituo. quamobrem tum erubescam meritò; tum, vt benignè mecum agat, supplicabo; efficaciter mihi, quæ sanctissimæ ipsius voluntati consentanea sunt, suggerendo.

b *Cant.* 2 10.

PVN-

PVNCTVM III.

CONSIDERANDVM etiam est, quàm perfectam sanctissima Virgo, huiusmodi inspirationibus exhibuerit obedientiam; quam Euangelista verbis illis indicauit: a *Exurgens aūt Maria abijt in montana cum* FESTINATIONE *in ciuitatem Iuda.* *Perfecta obedientia diuinis inspirationibus.* a *Luc.* 1.39.

I. IN PRIMIS enim non expectauit praeceptum expressum; sed mox atque Deo gratum fore cognouit, vt cognatam suam ipsa inuiseret, id satis ei fuit, vt exequeretur. Perfectus enim obediens, quiduis exequitur, quod magis Deo, & Superiori suo placere intelligit.

II. DEINDE prompta & ad nutum fuit: nullas moras in executione trahens: quia quamprimùm licuit, perfecit: idque cum FESTINATIONE. ita enim efficaciter ab spiritu ad expeditam executionem mouebatur: quia *non scit tarda molimina Spiritus sancti gratia.* *S. Amb. lib. 2. in Luc.*

III. TERTIÒ fuit eadem obedientia in intentione pura, Dei tantùm gloriam, & voluntatis eius executionem quaerens, absque terreni cuiuspiam finis admixtione, quae in huiusmodi visitationibus esse solet: non enim curiositate mota, (ait Ambrosius) aut explorandi causa, verumné esset, quod Angelus dixerat, profecta est; sed, quum id certum haberet, accessit, vt inspecto opere, quod Deus fecerat, ipsum glorificaret.

IV. QVARTÒ charitatis, patientiae, & humili-

tatis plurimum eadem obedientia habuit. Nihil enim accepta matris Dei dignitas eam remorata est, quò minus se inferiorem inuiseret, ei seruiret, de collato ipsi beneficio gratularetur: & quamuis iter prolixũ esset & asperum, ipsaque tenera, nec tali assueta labori, nihil dubitauit, quiete sua relicta, in publicum prodire, quòd ita Christum ipsum velle intelligeret.

V. DENIQVE profectionis ipsius modum expendam. Erat enim rara in ea modestia, nunquam in transeuntes oculos curiosè cõijciens: potiùs, qui suos in eam conijcerent, ad sanctitatem & puritatem excitabantur. Cor suum in filium, quem in ventre gerebat, confixum habens, dulcissima cum eo toto itinere colloquia miscebat: adeoque his erat intenta iucundaque, vt nec itineris, nec paupertatis molestiam sentiret. O VIRGO suprema, quàm proficisceris plena Deo! quàm læta gaudensque in eius explenda voluntate! Aptissimè illud tibi in hac profectione accommodatur,

b Cant. 3. 9. quod b *Ferculum* sis *Salomonis de lignis Libani, columnas* habens *argenteas, Reclinatorium aureum, ascensum purpureum, media charitate constratum propter filias Ierusalem.* Verè enim tu es ferculum Salomonis, miro fabricatum opere, ad verum Salomonem hinc inde gestandum. *Argenteæ columnæ,* virtutes sunt tuæ: *Reclinatorium aureum,* contemplatio: *Ascensus purpureus,* humilitas & patientia: *Medium* autem quod est cor tuum, ornatum est *cha-*

ritate,

ritate, quia intra te est ipsemet DEVS, qui charitas est. & cùm hæc omnia *propter filias Ierusalem* (quæ sunt animæ debiliores) collata sint tibi, obsecro, MATER PIISSIMA, similem mihi ornatum impetra, quò tuas imitans virtutes, possit & anima mea *Ferculum* esse filij tui, in quo ipse requiescat, totique mundo se præbeat cognoscendum. Amen.

MEDITATIO XII.

DE GESTIS IN VISITATIONE Virginis apud Elisabetham.

PVNCTVM I.

RIMVM, considerandus hîc ipsius Virginis in Elisabethæ domum ingressus; & ingens, quæ cum ipsa veniebat felicitas. Virgo enim, vtpotè humilior, prior salutauit; cuius verbis tanquam instrumento vtebatur incarnatum verbum, ad stupenda opera erga infantulum, qui Elisabethæ vtero tenebatur efficienda. Mundauit enim illum ab Originis culpa, iustificauit gratiâ suâ, impleuit Spiritu sancto, accelerauit illi vsum

rationis; Prophetam suum fecit; Incarnationis suæ mysterium reuelauit; tantoq́; affecit gaudio, vt in ipso matris vtero exultaret, manifestans, quo licebat modo, ineffabiliter se ex Domini sui aduentu affectum esse. Idque totum momento vno est peractum. In quo facto duo eminent magnæ consolationis, & meritò expendenda.

I. PRIMVM est, Saluatoris huius omnipotentia & liberalitas; qui ex tempore, merâ suâ gratiâ tam grandia effecit; nullis eius, in quem illa conferabat, meritis præcedentibus. In quo illud sapientis locum habet. a *Rex qui sedet in solio Iudicij, dissipat omne malum intuitu suo.* Hic enim verè Rex Regnum, in throno Virginalis vteri sedens, misericordiæ suæ oculis suum aspexit Præcursorem: quo solo aspectu, quidquid mali in eo erat culpæ, dissipauit. Ex quo fiduciam magnam concipiam, fore vt & mei aliquandò misereatur, cui, vt Ecclesiasticus ait, b *facile est subitò honestate pauperem*. O Rex omnipotens, ostende tuam in me omnipotentiam, à malis me omnibus eruens, bonis verò tuis replens: vt quo ego tuarum misericordiarum sum indignior, eò illæ magis emineant & manifestentur. Da igitur mihi, vt Præcursori tuo dedisti, peccatorum veniam, Incarnationis tuæ cognitionem, & spiritualem in tuo obsequio lætitiam. Amen.

a *Prou.20.8.*

b *Eccl.11.23.*

II. EXPENDAM deinde verborum B Virginis, quà Dei mater est, efficacitatem: per quam

tot

tot simul bona ex tempore sunt collata Baptistæ, velut primitijs Christi, & primo Redemptionis eius fructui; quem, ante eius præfinitum tempus, mediâ matre suâ, voluit ad maturitatem peruenire: quo fiduciam in nobis excitaret, futurum, vt, eiusdem matris intercessione, à diuina misericordia præueniamur & adiuuemur.

QVARE roganda mihi est suprema hæc Regina, vt potestatem, quam à filio habet, in me exercens, aliquid ex multis illis, quæ, ipsa mediante, felici illi Præcursori sunt concessa, mihi velit impetrare.

PVNCTVM II.

CONSIDERANDVM postea est: Sanctam quoque Elisabetham, eadem Virginis Salutatione, fuisse Spiritu sancto repletam: à quo huius mysterij cognitionem, & Prophetiæ donum accepit, quo mirè patefecit quatuor horum donorum in se effectus, tanquam quatuor visitationis Christi, & præsentiæ Spiritus sancti in anima cum donis suis illam replet, proprietates.

Internæ Dei visitationis proprietates I.

PRIMVS EFFECTVS fuit, quòd ab Spiritu sancto excitata sancta Elisabetha, statim in Dei, matrisque eius laudes, elata voce, ingentique affectu proruperit: dicens: d *Benedicta tu in mulieribus, & benedictus fructus*

d *Luc.* 1.42

ventris tui. atque si distinctiùs dixisset: Verè te Angelus benedictam inter mulieres appellauit: cui ego addo; benedictum quoque esse fructum ventris tui, filium, quem vtero gestas: imo, quia ille benedictus est, tu etiam es benedicta: ab eo enim tanquam à fonte, cœlestes fluunt benedictiones. Ex quo intelligimus, Spiritus sancti proprium esse, nos ad Christũ eiusque matrem, feruore magno glorificandum, excitare, quòd is multùm his laudibus delectetur.

II. SECVNDVS EFFECTVS fuit, insignis humilitatis, dum hinc suã vilitatem respiciẽs, inde visitantis Virginis excellentiam admirans, illa verba adiecit: e *Vnde hoc mihi, vt veniat mater Domini mei ad me?* Moxq; Dei Magnalia gratitudinis affectu confessa, apud ipsam Beatam Virginem aperuit: quam sciebat, statim etiam Deum laudaturam & glorificaturam, quare adiecit: f *Ecce enim, vt facta est vox salutationis tuæ in auribus meis, exultauit infans in gaudio in vtero meo.*

e Luc. 1. 43.

f Luc 1. 44.

III. VBI etiam Spiritus sancti proprietatem, TERTIVMQVE *eius* EFFECTVM agnoscã, ad humilitatem & gratitudinem in medijs ipsis donis, quæ nobis confert, excitantis: quò nobis vtiliora illa sint; securiusque seruemus: dum nos eorum tum indignos iudicamus; tum in conferentem gratos ostendimus.

QVARE par erit, cũ me Deus interius visitare dignabitur; aut cum ad sacrã accedo com-

munio-

munionem, vtramque hanc cognitionem, huius Sanctæ exemplo in me excitare, Vilitatis meæ, & ipsius Maiestatis. respiciens verò ipsius Dei bonitatem, ex qua tanta bona mihi prouenïunt, stupore plenus dicam: *Vnde hoc mihi, vt veniat Dominus meus ad me?* ad me, inquam, vile mancipium; ad me adeo ingratum, & miserrimum peccatorem! ad me venit Dominus meus, Dominus infinitæ Maiestatis! vt me visitet! vt pauperem domum meam ingrediatur! vnde mihi tantus Dei mei fauor? Num ex meritis aut obsequiis meis? ex natura aut industria propria mea? O benedicta sit tanta, tamque immensa Dei charitas, quæ vilem adeò abiectamque non dedignatur visitare creaturam ex sola sua misericordia infinita!

QVARTO denique, S. Elisabetha B. Virginem in proposito & fide sua confirmauit, dicens: g *Beata, quæ credidisti: quia perficientur in te, quæ dicta sunt tibi à Domino.* Quibus verbis, insigne Prophetiæ donum, quod acceperat, patefecit. Agnouit enim quæcunque B. ipsam Virginem concernebant; tam præterita, quæ Angelus ei fuerat locutus; quàm præsentia; quòd verè esset iam Dei mater; & futura, quæ implenda erant. Ex quo licet conijcere, quàm in more habeat Spiritus sanctus, iustis, in quibus habitat, inspirare, vt ipsius donis in proximorum vtilitatem vtantur; eos tum in fide, tum in charitate, quæ Deo debetur, confirmando. In his omnibus affectibus IV.

g Luc. 1. 45.

studebo sanctam Elisabetham pro viribus imitari: eandem rogans, vt ab ipso Domino gratiam, ad id præstandum, mihi velit impetrare.

VLTIMO perpendam, hoc die promulgatum fuisse excellentissimum B. Virginis nomen, quod est MATER DEI, quod ipsa, magnâ quidem humilitate, sed magno simul gaudio audiuit: & ideò meritò eodem nomine eam salutabo, & congratulabor; eum simul laudans, à quo fuit impositum.

PVNCTVM. III.

In quo Meditatio instituitur, circa B. Virginis Canticum, MAGNIFICAT.

TERTIO considerandа est B. Virginis ad S. Elisabetham responsio: Nam & ipsa, altissimo prophetiæ spiritu repleta, statim atque Elisabetha loquendi finem fecit, in admirandum illud Canticum MAGNIFICAT, &c. erupit.

I. CIRCA quod, illud in primis obserua: Etsi B. Virgo multa de propriis laudibus à S. Elisabetha audiuisset, non tamen responsum in laudantem, vulgari hominum more, qui gratitudinis intuitu eos vicissim laudare student, à quibus laudes suas audiuerint; sed omnia

ſua verba ad DEVM Dominum noſtrum direxiſſe: vt nos doceret, qua ratione cum iis nos gerere debeamus, qui nos aut noſtra extollũt. Optimum enim nobiſque ſecuriſsimum eſt, ſermonem ad alia conuertere; loquique cum Deo, à quo bona illa, ob quæ laudamur, proueniunt.

DEINDE perpendendum: eandem Beatam Virginem, quæ, ſiue cum Angelis, ſiue cum hominibus loqueretur, parciſsima ſemper ac moderatiſſima fuit in verbis; liberaliorem ſe cum Deo & de ipſius Magnalibus loquentem oſtendiſſe: vt enim prius illud à prudentia & circumſpectione; ita hoc ab amoris exceſſu, gratoque animo proficiſcitur, iuxta illud Sapientis: a *Benedicentes Deum, exaltate illum, quantum poteſtis: maior enim eſt omni laude.* & ſicut qui Deo eſt plenus, eius ſermones non ſolùm de eo ſunt omnes, ſed affectu etiam tali, vt in omnibus, quæ habet, ipſum exaltet atque glorificet: (b *ex abundantia enim cordis os loquitur*) Ita B. Virgo, vtpotè Deo plena, ſupremum hoc Canticum, Dei affectibus pleniſſimum, ore ſuo protulit. In quo decem ſunt Verſus, tanquam decem chordæ in c *Pſalterio* aut *Cithara*, ei ſimili, in qua Dauid ad DEVM glorificandum cantare nos iubet. Eritque propterea è re noſtra, ſingula eius verba meditari: quò diſcamus, illud etiam ſpiritu recitare, ad ipſius Virginis honorem: ſingulis item verbis, aut verſibus ſanctum aliquem affectum adiungere, aut

II.

a *Eccl.* 43. 33.

b *Matt.* 12, 34.

c *Pſal.* 42. 5. 91. 4. 143. 9.

gau-

gaudium de eiusdem Virginis virtutibus; petitione aliqua & colloquio circa easdem additis.

MAGNIFICAT ANIMA MEA Dominum.

IN hoc versu nos docet B. Virgo, quo spiritu sit Deus laudandus; altè videlicet atque magnificè de eo sentiendo; omniaque eius, quantum possibile est, extollendo, bonitatem, misericordiam, sapientiam, charitatem, atque rationem eius dominandi præstantissimam: nec id tantùm ore, sed animo & internis eius facultatibus: omnes illas ad Dei laudes, exemplo d Dauidis, inuitando. Et obseruandum: non dixisse B. Virginem: *Magnificauit*, aut *magnificabit* anima mea; sed MAGNIFICAT, quo ostenderet, principale suum officium & perpetuam occupationem esse, Deum magnificare; faciens, adhuc in terra existens, quod Angeli faciunt in cœlo. O si anima mea Dominum Deum suum ita magnificaret! O Deus maiestatis infinitæ, parum ego possum te meis laudibus extollere; sed quo possum tamen modo, laudo & exalto te, humiliter confitens, te e *maiorem esse omni laude*, supra quàm vel dicere vel sentire possim. O VIRGO excelsissima, cuius semper anima Dominum magnificabat, omnesque ad idem præstandum, vt alter Dauid, inuitabat! impetra mihi, quæso,

d Psal 102. 1. & 103. 1.

e Eccl. 43. 3.

vt & mea idem faciens, ſemper ſe in eiuſdem laudibus decantandis occupet, in ſecula, Amen.

ET EXVLTAVIT SPIRITVS *meus in Deo ſalutari meo.*

HIS verbis aperit nobis B. Virgo, qua ratione Deo congaudere poſſimus: quinque ad gaudij huius puritatem requiſitas conditiones inſinuans. *Ratio Deo congaudendi.*

I. PRIMA eſt, quòd non in corporeis, ſed in ſpiritualibus rebus ſit collocandum. II. DEINDE, non tam in donis, quæ nobis confert, quã in ipſo largitore. III. TERTIO, quamuis gaudendum meritò ſit in Deo, quà creator noſter eſt; præcipuè tamen, gaudere decet in eo, quà Saluator & ſanctificator noſter eſt: eo enim nomine, ſpiritualis noſtræ lætitiæ, quæ in ſanctitate & animæ noſtræ ſalute fundatur, fons eſt & origo. IV. QVARTO, idem gaudium, in ſpiritu præcipuè, ſiue ſuperiore animæ parte, eſſe oportet, quò ab omni etiam carnis odore (quẽ ſenſibile corporis gaudium inuoluere ſolet) ſit purior: quamuis etiam ſpiritûs exultatio in carnem interdum redundet; iuxta illud Dauidis: f *Cor meum & caro mea exultauerunt in Deum viuum.* V. DENIQVE ſpiritus noſter non in ſe ipſo, quaſi proprijs meritis dona, ob quæ gaudet, accepiſſet; ſed in Deo ſalutari ſuo,

f *Pſal. 33.3. & 15.9.*

qui

qui illa donauit, & cui tota nostra lætitia inniti debet, exultet, cum Dauide dicens. g *Anima mea exultabit in Domino; & delectabitur super salutari suo.* Ascende igitur anima mea spiritu supra teipsam, sicut virgo hæc sanctissima; & exulta purè in Deo salutari tuo: in solo, inquam, ipso totum gaudium tuum colloca, si exultare cupis; in Deo exulta: ille enim desideria & h *petitiones cordis tui* implebit; i *vt gaudium tuum sit plenum, & nemo illud tollat à te, donec* k *intres in* æternum *gaudium Domini tui.*

h Psal. 36. 4.
i Ioan. 16. 24. 22.
k Matt. 25. 21.

QVIA RESPEXIT HVMILITA-tem Ancillæ suæ.

DECEM insignia beneficia in hoc & sequentibus versibus commemorat B. Virgo, tria sibi propria, septem aliis etiam communia, tanquam præcipuas causas, propter quas Deum magnificet, in eo exultet, eique se gratam exhibeat.

I. PRIMVM BENEFICIVM ipsi proprium est, quòd *ancillæ suæ humilitatem respexerit.* Quibus verbis duplicem insinuat causam & originem diuinorum beneficiorum; alteram præcipuam ex parte Dei; ex nostra alteram. Ex parte Dei illa est, quòd nos benignis oculis dignetur respicere, nostriq; meminisse, vt benefaciat. Etsi enim verissimè omnia videat; non tamen illa dicitur respicere aut curare, quæ in eorum nihili abysso, aut in miseriæ profundo

relin-

relinquit; sed ea tantùm, quæ ideò respicit, vt benè illis faciat. Ex parte nostra ea est, quòd, paruitatem nostram agnoscentes, ad largitatis diuinæ dona percipienda, disponamur. Quare optimè, à Deo illustrata B. Virgo vtranq; hanc causam coniungens, Deum magnificat, quòd *ancillæ suæ humilitatem respexerit*: qua tamen sententia, non tam se humilitatis virtutem habere agnoscit; quàm eius reipsa specimen præbet. Nam, quæ verè humilis erat, non se talem existimabat; aut certè silentio id inuoluisset: sed ipsam humilitatem exercens, paruam, vilem, & vt ancillam abiectam se esse fatetur: & quoniam talem Deus respicere non est dedignatus, illum magnificat; docens, verum ac solidum diuinarum laudum, & grati animi fundamentum pro acceptis beneficiis, nostræ paruitatis & indignitatis cognitionem esse: qua non solùm omnis vanæ complacentiæ periculum euadimus; (l in quod superbus ille Pharisæus incidit) sed tanquam incitamento vtimur, ad impetrandum à Deo, vt benignis oculis nos respiciens, maiora conferat beneficia: qui (vt asserit Dauid) m *humilia respicit in cœlo & in terra. Suscitans à terra inopem; & de stercore erigens pauperem*. Quod ipse Dauid expertus dicebat: n *Quoniam respexisti humilitatem meam: saluasti de necessitatibus animam meam*. O DEVS altissime, cœlorum habitans altitudinem, respice vilis huius serui paruitatem, & consuetam exhibe misericordiam;

l *Luc.* 18.11.
m *Psa.* 112.6
n *Psal* 30.8.

o Psal.112 6. o *educens eum de lacu miseria, & de luto fœcis: suscitans à terra inopem; & de stercore erigens pauperem: vt colloces eum cum principibus*, & sanctis tuis, sanctum eum, sicut illos, faciens, Amen.

ECCE ENIM EX HOC BEATAM *me dicent omnes generationes.*

SECVNDVM B. Virgini proprium BENEFICIVM, cuius intuitu Deum magnificat illud est, quòd ab eo tempore, quo Deus, ipsius humilitatem respicere dignatus est, *omnes* hominū *generationes* siue præsentes siue futuræ, quæ in Christum crederent, *beatam* ipsam felicemque *dicerent.* Quâ sententiâ non accepit huiusmodi proprias laudes, tanquam gaudij sui materiam; sed tum magnalia illa, quæ à Deo acceperat, quibus laudes illæ innituntur; tum bona illa & spiritualia lucra, quæ illi consequentur, qui ipsi seruient, beatamq; pronunciabunt. O excelsissima virgo: ego partes meas
p Luc. 1. 45. iuxta hanc tuam prophetiam, explere aueo, & inter eos numerari, qui p *beatam te dicant. Beata es, quæ,* vt cognata tua dixit, credidisti: Beata, cuius *venter* Saluatorem mundi *portauit*: multoque beatior, quòd q *Dei verbum au-*
q Luc. 11 28. *diueris, & custodieris.* Beata es propter octo illa, quæ filius tuus Beatitudinis encomio, in mōte apud discipulos suos, exornauit. Es enim
r Matt. 5.3. &c. r PAVPER SPIRITV: ideoq; tuum est, *Regnū*

cælorum: Es MITIS, quæ viuentium *possides terram*; Huius mundi mala LVXISTI: & ideò meritò *consolaris*; ESVRIISTI, & SITIVISTI IVSTITIAM: nunc ergo *saturaris*; fuisti MISERICORS: es itaque *misericordiam consecuta*; fuisti PACIFICA: ideò eminenter *Dei filia vocaris*; fuisti MVNDO CORDE: vides ergo nunc clarè *Deum*; PERSECVTIONES *perpessa es propter iustitiam*: quapropter *tuum* nunc *est Regnum cælorum*, in quo tanquam suprema omnium, qui in eo sunt, Regina manes. O igitur suprema cœli Regina, gaudio magno exulto, quòd tot nominibus sis beata! Vtinam omnes nunc gentes & nationes ad filij tui fidē conuertantur, magnaque fide te beatam compellent: quò per te omnes euadant beati, imitantes hic tuam vitam, & postea ad tuam peruenientes gloriam. Disce hinc, quantam lætitiæ in Deo adferat occasionem, spes certa beatitatis consequendæ! propter quam CHRISTVS ipse discipulis dicebat: s *In hoc nolite gaudere, quia spiritus vobis subijciuntur: gaudete autem, quòd nomina vestra scripta unt in cœlis*. & Apostolus hortatur, vt simus t *gaudentes spe*, obtinendæ scilicet beatitudinis, quæ nobis promissa est.

s *Luc*. 10. 2[illegible]

t *Rom*. 12. 12

QVIA FECIT MIHI MAGNA qui potens est, & sanctum nomen eius.

TERTIVM hoc est beneficium B. Virgini proprium, tertiaque causa Deum magnificandi. Hoc enim momento in memoriam reuocasse credibile est, omnia mirabilia, quæ DEVS in ipsa operatus erat; & ingentia beneficia à puncto suæ conceptionis ad eam horam in se collata; nominatim illud, quòd mater simul esset ac virgo: nec qualiscunque mater, sed Dei, ob quæ omnia Deum magnificat, illius omnipotentiæ & nominis sanctitati omnia tribuens. Omnipotentiâ enim fecit, quæ voluit sanctitate; vt eius nomen sanctificaretur in sæcula. Cùm dixit: *Quia fecit in me magna*, etiam ostendit, se in iis magnam effectam, quæ homines efficiunt magnos coram Deo, sanctitate, scilicet aliisque cœlestibus donis. Cùm enim filius magnus esset; oportebat & matrem esse magnam. Ex quo apparet, nihil repugnare humilitati, quòd quis Dei dona in se agnoscat: potiùs, Apostolo
1. Cor. 2. 10 teste, id t *nobis reuelat DEVS per spiritum suum*, vt gratos nos illi exhibeamus; nec nobis ea, sed eius potentiæ sanctitatique tribuamus. Vtrunquè hoc attributum, instar sanctorum quatuor animalium coniungentes, quę
Apoc. 4. 8. gloriam Deo dantes dicebant: u *Sanctus*, *San-*

ctus,

ctus, Sanctus Dominus Deus omnipotens, qui erat, qui est, & qui venturus est.

ET MISERICORDIA EIVS *à progenie in progenies timentibus eum.*

Hoc quartum est beneficium & causa, ob quam Beata Virgo Deum magnificat, non solùm ob ea quæ iam accepit: sed ob plurima etiam alia quæ sperat, accipienda; nec sibi soli, sed omnibus mundi nationibus communicanda: animo exultans, quòd Dei misericordia continuata sit, infinita, sempiterna, & quæ ad omnes ipsi obsequentes, timentesque sese extendat, cuiuscunque tandem illi sint nationis. Est enim sanctorum id proprium, vt cum accepta à Deo recognoscunt dona; maiora alia de ipsius misericordia expectent, iuxta illud Apostoli: x *Qui de tantis periculis nos eripuit & eruit; in quem speramus, quoniam & adhuc eripiet.* Est etiam eorundem Sanctorum, non existimare, solem iustitiæ sibi tantùm, non etiam aliis illucescere; sed altissimè de eius misericordia sentire: quòd sese ad multos alios & per secula extendit, & reuelet: quo etiam nomine & ipsi gratias agunt, omnium hominum beneficia, vt propria reputantes; totoque corde exultantes quòd tam benignum Deum habeant, qui nemini ipsum timenti deneget misericordiam. Id quod Dauid toto Psalmo centesimo secundo fecit a

x 2. Cor. 1. 10.

Nihil enim in eo aliud agit, quàm vt vtroque hoc nomine, misericordiæ sci. in se, & alios iustos effusæ, Deum glorificet.

FECIT POTENTIAM IN BRAchio suo.

QVINTVS titulus ratioque Deum magnificandi, fuerunt omnipotentiæ eius opera; quæ virtute ac fortitudine sua absque vllius auxilio perfecit, quæ memoriâ suâ Virgo B. reuoluit, recordata creationis huius vniuersitatis, conseruationis, ac tam prouidæ gubernationis; Prodigiorum item in eductione populi Israel ex AEgypto, & ad promissionis terram per desertum deductionis; ac reliquorum, quæ Sacra scriptura refert. Nominatim verò Incarnationis verbi diuini stupendum & recentissimum opus præsenti memoria commemorans, in quo verè potentiam & brachij sui virtutem maximè ostendit. Propter quæ omnia Deum magnificauit, vno hoc verbo complexa, quicquid Dauid prolixè & minutim de omnibus his magnalibus recensuit, *Psalm. 135. toto.*

PRAETEREA in hoc & sequentibus versibus, non solùm B. Virgo refert, quæ fecit Deus, sed etiam quæ facere consueuit, vel in more habet facere consonum bonitati suæ. laudat itaque illum quòd potenter, & maxima quæque brachio suo operari consueuerit, quando, quomodo, & erga quem magis illi

placet. qui vt talia olim; etiam nunc facit, ac facturus est in posterum. Ex quibus magna mihi in Deo gaudendi orietur occasio; sperandique futurum, vt magna etiam, brachij sui virtute, in me aliquando operetur.

DISPERSIT SVPERBOS *mente cordis sui.*

SEXTA causa Deum magnificandi fuit, non solùm omnipotentia, quam in beneficiis & misericordiæ operibus ostendit; sed quam etiam in iustitiæ suæ seueritate, manifestauit; superbos seuerissimè castigans, illorum machinas, & cordium dissipans cogitationes. Recolebat itaque Beata Virgo, quo pacto Deus, superbissimi Luciferi machinamenta illa dissoluit, quæ sine fundamento in mente sua fabricare ceperat, cùm diceret: y *In cœlum conscendam, super astra Dei exaltabo solium meum: ascendam super altitudinem nubium: similis ero altissimo*, & superborum illorum conatus repressit, qui Babylonicam turrim ædificare stultè cogitantes, dicebant: z *venite faciamus nobis ciuitatem & turrim cuius culmen pertingat ad cœlum: & celebremus nomen nostrum, ante quàm diuidamur in vniuersas terras*; supplicia etiam cogitabat, aa Pharaoni, bb Nabuchodonosori, aliisque superbis illata. Propter quæ omnia Deum ipsa magnificabat; quia propter eadem dignus est, qui laudetur: sicut Christus Dominus Patrem suum laudans

y *Isaiæ* 14. 13

z *Gen.* 11. 4.

aa *Exod* 10 *& aliis.*

bb *Daniel.* 4. 30.

Matt.11. dicebat; « *Confiteor tibi, Pater Domine cœli & terræ; quia abscondisti hæc à sapientibus & prudentibus; & reuelasti ea paruulis.*

DEPOSVIT POTENTES DE SEDE, *& exaltauit humiles: Esurientes impleuit bonis, & diuites dimisit inanes.*

VTROQVE hoc versu duplex laudum Dei causa ponitur, ex misericordiæ & iustitiæ eius coniunctione. Ostendit enim Deus potentiam suam, dum huius mundi potentes è thronis & sedibus suis eiicit; Regna, dignitates, & granditates, quibus triumphant, aufert; in quorum locum paruulos abiectosque exaltat: sicut è cælestibus sedibus superbos Angelos repulit, in quorum locũ humiles homines euexit; & ex huius mundi throno superbum eius Principem sathanam deiecit, quem tyrannide occupabat: in cuius locum Christum, humilitatis Magistrum; induxit, qui pusillus, lapilli paruuli instar, de cœlesti dd *monte sine manibus* & viri operâ, *abscissus, statuam* illam, quæ quatuor Monarchias referebat, *comminuit*; suaque humilitate in *montis* magnitudinem exercuit. Quem morem & agendi rationem familiarem Deo esse, testatur Iob illis verbis. ee *Qui ponit humiles in sublime, & mœrentes erigit sospitate; qui dissipat cogitationes malignorum, ne possint implere manus eorum, quod cœperant: qui apprehendit sapientes in astutia eorum; & consilium prauorum dissipat.* Et ipsemet Deus ad eundem Iob ait: ff *Disperge superbos in furore tuo, & re-*

d Daniel. 2. 34.

e Iob. 5. 11.

f c. 40. 6. 7. 8.

ſpiciens omnem arrogantem humilia. Reſpice cunctos ſuperbos, & confunde eos, & contere impios in loco eius. Abſconde eos in puluere ſimul, & facies eorum demerge in foueam. Et ego confitebor, quòd ſaluare te poßit dextera tua. Cui ſimile CHRISTVS dixit apud Lucam. gg *Qui ſe exaltat, humiliabitur: & qui ſe humiliat, exaltabitur.* Et eodem modo B. Virgo hic ait: *Eſurientes* & pauperes, qui tales ſe eſſe fatentes, eſuriunt ac ſitiunt iuſtitiam, *bonis implet* ſpiritualibus, eorum explens deſideria: contrà verò *diuites*, qui abundare ſe exiſtimant & nullius indigere, *dimittit inanes*, iuxta illud Dauidis: h *Diuites eguerunt & eſurierũt: inquirentes autem Dominum non deficient omni bono.* O ANIMA mea, magnifica Dominum tuum ob nobiliſſimam hanc conditionem, qua humilibus & iis, qui in terra eſuriunt, tantopere fauet. O mi ſpiritus: exulta in Deo ſalutari tuo, ii *qui coronat te in miſericordia, & miſerationibus: qui replet in bonis deſiderium tuum.* gloriare, quòd paruus ſis, eſuriens & egens; quò à Deo exaltaris, ſatieris, & tua deſideria impleantur: caue verò, ſuperbus diues, ac faſtidioſus ſis, ne ex tua ſede deiiciaris, eiuſq; ſpolieris gratiâ.

gg *Luc.* 1 11. c. 18. 14 *Matt.* 23. 1

hh *Pſal.* 33 11.

ii *Pſal.* 102 4.

❧ ☙

SVSCEPIT ISRAEL PVERVM suum, recordatus misericordiæ suæ: Sicut locutus est ad Patres nostros, Abraham & semini eius in secula.

Dvos alios titulos causasve duo hi vltimi versus complectuntur, ad nos exhilarandos, Deumque laudandum efficacissimas. *Altera* est, ipsius cura & prouidentia, quam de iis gerit, quos semel in domesticos & filios suscepit, accurrens ipsemet ad eos iuuandos. Etsi enim interdum eorum videatur obliuisci; maturè tamen, misericordiæ suæ recordatus, adest; sicut B. Virgo hic prædicat, quòd Israelis, & in eo mundi totius memor, factus sit homo, vt ei remedium adferet. *Altera causa* est, insignis eiusdem Dei fidelitas in promissis, Parentibus nostris factis, adimplens ea filiis eorum vsque ad mundi finem. Quemadmodũ id quod Abrahamo Dauidiq; promiserat, hoc insigni incarnationis suæ opere adimpleuit. Vtriusque huius causæ consideratione accensa B. Virginis anima, Dominum magnificauit, *exultante* eius *spiritu in Deo salutari* suo. Eisdem causis par est, & meum spiritum ad similes affectus accendi: cùm huiusmodi prouidentiam Dei erga eius filios; & fidelitatem in iis, quæ Apostolis Patribus nostris promisit, experiamur quotidie; meritoque speremus, eum, vsque ad mundi finem, non defuturum fidelibus, Apostolorum filiis & posteris.

Hae decem sunt causæ siue tituli, quos in hoc suo Cantico B. Virgo allegauit, ad magnificandum Deum, ipsius Incarnati Verbi inspiratione, quod visceribus suis inclusum gerebat, excitata. Ex quibus & mihi licet Psalterium aliud decem chordarum, ad Deum, nunc hoc nunc illo modo, laudandum, construere. Sed quoniam ego id, vt oportet, præstare nescio; Verbum ipsum incarnatum orabo, velit me, vt matrem suam docuit, instruere; ipsam verò, vt intercessione sua, ad impetrandum iuuare dignetur, ad majorem filij sui gloriam.

Pvnctvm IV.

Vltimò considerandum, quanta bona B. Virgo, dum tribus quasi mensibus apud cognatam suam commorata est, omnibus in eadem domo manentibus attulerit, sanctissimâ suâ conuersatione; raræque modestiæ, humilitatis & charitatis exemplo. Quę enim in ipso aditu tanta fecit, fas est credere, trium mensium spatio, eadem auxisse; præcipuè in S. Elisabetha, sæpiùs cum ea de his mysterijs conferendo; & porrò ambas ad Orationem, familiaritatemque cum Deo, & varia virtutum exercitia sese mutuò exhortatas esse. Quod si verum est, Deum ob commorantem in domo Obededom Arcam Testamenti, ipsi totique eius domui benedixisse, ac bonis multis ita repleuisse, vt Rex Dauid, æmulatione quadam sancta, quò benedictionem à Deo acciperet: b *Ibo*, dixerit, *& reducam arcā cum be-*

nedictione in domum meam: quantò magis credendum est, tam diuturnam diuinæ huius noui Testamenti Arcę (qua ipsemet Christus continebatur) in ea domo mansionem, millę eam benedictionibus repleuisse: quas, si viua ego fide intelligerem, mox eam in meam domum transferri; excelsæq; huius Virginis deuotionem in anima mea, non mensibus tribus tantùm, sed vita morari exoptarem, quo cælestibus me benedictionibus repleret.

Non est prætereundum tamen, quod, cùm media B. Virgine Deus tantis misericordijs Ioannem Baptistam & Elisabethã repleuisset, Zachariæ tamen, Ioannis parenti, non reddiderit sanitatem; nec in sentẽtia Angeli dispensare voluerit, qua prædixerat illum, donec filius nasceretur, mutum futurum. cùm enim Deus sit iustus: expediebat ad iustitiæ ordinem, ita fieri, vt Angelus prædixerat; misericordiam verò in commodius tempus differri. Ex quo discam, secreta Dei iudicia venerari; meipsum diuinæ dispositioni subijcere; & cõueniens visitationis eius tempus expectare: quia nullus est rei præfixus terminus, qui non aliquandò tandem perueniat: Nam, quod hoc die S. Elisabethæ; alio tribuit Zachariæ, & quidem cumulatiùs.

MEDI-

MEDITATIO XIII.

DE S. IOANNIS CHRISTI Domini Præcurſoris Natali.

PVNCTVM I.

PRAEMITTENDA eſt eorum conſideratio, quæ S. Ioannis conceptionem præceſſerunt. Quem enim Deus in ſuũ Præcurſorem elegerat, voluit honorare; quò tum miſericordiæ ſuę magnitudinem, tum officij, quod illi committebat, excellentiam, ad ipſius Chriſti gloriam, cuius ille præcurſor erat, manifeſtaret. *Pro feſto S. Ioannis Baptiſt.*

PRIMVM itaque voluit, eum miraculo concipi, à parentibus ſterilibus, ſed ſanctis, qui orationibus & pijs deſiderijs eum impetrarent. Oratio enim (teſte S. Gregorio, dum de Iſaac natiuitate diſſerit) eſt aptiſſimum, quo Deus nos vult vti, vt, quæ in æterna ſua prædeſtinatione dare decreuit impetremus. Ex quo ad Orationis maiorem affectum meritò excitabimur; & ad magnam in ea ſpem, etiam in rebus quæ difficiliores videntur, collocandam: quia ad omnia reuera valet. *Lib. 1. Dial. cap. 8.*

VOLVIT etiam Deus, huius ſancti conceptionem per eũdẽ Gabrielem Archangelum nunciari, per quem filij etiam ſui erat Incar-

natio

natio annuncianda: qui eodem obedientiæ ſpiritu ad vtranque deſcendit; quia idem Dominus mittebat ad vtranque: quemadmodum Raphael ad Thobiam deſcendit, vt etiam in vilioribus inſeruiret eadem animi promptitudine, qua ad altiſſima miniſteria miſſus fuiſſet. Omnes enim Angeli id maximæ ſibi gloriæ ducũt; quò Dei in omnibus exequantur voluntatem.

MOX grandia illa perpendam, quæ S. Gabriel de naſcituro Infante prædixit, quò ab omnibus magni æſtimaretur; parentemque doceret rationem eum educandi dignè, ad munus quod erat obiturus.

I. Quare PRIMVM, nomen, quod, iubente
a *Luc.* 1. 14. Deo, erat habiturus, aperuit. a *Et vocabis*, inquit, *nomen eius* IOANNEM. quod interpretatur GRATIA: ad ſignificãdum, ipſum quantumquantum, veluti exemplar quoddam futurum, in quo diuinæ gratiæ diuitiæ elucerent, quam in Dei conſpectu verè inueniſſet; à quo, nullis ſuis meritis exigentibus, electus vocatusque eſſet: b *cuius* etiam *nominis de ventre*
b *Iſai.* 49 1. *matris eius eſt recordatus.*

II. SECVNDÒ prædixit Angelus: *Erit magnus coram Domino*, in ijs videlicet rebus, quas ille magnas iudicat, quales ſunt virtutes & ſanctitatis dona. Magnus itaque futurus erat in humilitate, magnus in obediẽtia, patientia, Oratione, contemplatione, & in officio, quod magni præſtant in domo Domini.

III. TERTIÒ, quòd futurus eſſet temperantiſſimus: *Vinum & ſiceram non bibet*, ſicut legitimus

mus

mus Nazaręus, diuino seruitio penitus dedicatus. & quoniam Dei promissa, inania non sunt, sed plena, quia simul largitur necessaria ad executionē, adiecit Angelus QVARTAM illam excellentiam: *Et spiritu sancto replebitur adhuc ex vtero matris suæ.* idque ea plenitudine, quam dignitas officij, ad quod eligebatur, exigebat: vt ab ipso ventre incipiens, ad finem vsq; vitæ proficiendo pergeret. QVINTÒ prædixit: *Et ipse præcedet ante illum,* scil. Dominū, *in spiritu & virtute Eliæ*: huius enim zelo *multos filiorum Israel conuertet ad Dominum Deum ipsorum, parabitq; eidem plebem perfectam,* & ad legem nouam, quam Dominus ipse veniens traditurus est, amplectendam disponet. Ex qua tota Angeli prædictione apparet, Infantem hunc, omnibus modis perfectionis, perfectum futurum; erga Deum, seipsum & proximos. Erga Deum, propter dona gratiæ ei conferēda; erga seipsum, ob seueram mortificationem, & pœnitentiam; erga proximos, ob zelum salutis eorum: non enim propriâ contentus, aliorum etiam procuraturus erat perfectionem. Omnia ad illius gloriam dirigens, quā, vt Præcursor, præcederet. Quod perfectionis exemplar meritò mihi ob oculos ad imitandum constituam, iuxta illud Michææ: c *Indicabo tibi ô homo quid sit bonum, & quid Dominus requirat à te: vtique facere iudicium, & diligere misericordiam, & solicitum ambulare cum Deo tuo.* Quòd cùm omnibus sit à Propheta dictum, ex his tamen huius sancti

IV.

V.

c Mich. 6.

excel-

excellentijs, quas Deus tanti facit, eas etiam habere contendam, quæ statui & conditioni meæ cõueniunt, orans diuinam bonitatem, eas vt mihi largiri dignetur, illius amoris intuitu, quo suum hunc Præcursorem est prosecutus, cui tam liberaliter eas est elargitus.

PVNCTVM II.

CONSIDERANDAE deinde sunt singulares gratiæ infanti huic, adhuc in matris vtero latenti, sexto post conceptionem mense, à Christo impertitæ, dum & ipse in Virginis matris suæ vtero ad eum visitandum & sanctificandum venit, vt meditatione proxima retulimus: ex qua tres huius sancti prærogatiuas colligimus.

PRIMA, quòd ipse S. Ioannes fuerit San-
I. ctorum *Primitiæ*, quos post incarnationẽ suam Christus sanctificauit: vt par sit credere, eminenter eum sanctificasse, insigni sanctitate, gratijs gratis datis, perfectissimo excellentiq; modo impertitis; rationis & liberi arbitrij vsu, tantillo infantulo concesso; menteque ita illustrata, vt Incarnationis mysteriũ caperet; voluntate deniq; feruentissimis amoris admirationisque affectibus inflammata, ac iubilis & gaudijs in Spiritu sancto repleta.

II. SECVNDA prærogatiua fuit, quòd quo-
a Rom. 11. 29 in Luc. 1. niã (Apost. teste) a *Dei dona sunt sine pœnitẽtia*, par sit credere, (vt S. Ambr. ait) rationis vsum semel concessum, ampliùs illi ablatum non fuisse; ac porrò, vt B. Virgo tribus illis mensi bus, quibus apud S. Elisabetham cõmorabatur,

eam, vt in virtute cresceret, iuuabat; ita infantem IESVM, ex materno vtero, Ioãnem iuuisse, vt in accepta sanctitate proficeret, nouis liberi arbitrij actibus, charitatis Spiritus sancti, quo plenus erat, inflammatis.

TERTIA fuit, quòd (vt sancti sentiunt) ipsius infantis intuitu, Deus eius matrem multis etiam gratijs, donisq́; , nominatim Prophetiæ, & Spiritu S. repleuerit: quo nobis, quanti eum faceret, ostẽderet; ac spem faceret, magna, eo dem intercedente, nos impetrare posse. Quare magnũ erga eum meritò amorem concipiam, ei congaudens, ob tot fauores, quibus Deus est eum prosecutus: & eodem nomine gratias ipsi Deo agam: Sanctum verò ipsum, vt pro me intercedere, aliquamq́; eorum partem impetrare velit, instantiùs rogabo. III. *S. Amb & Beda in Luc.*

PVNCTVM III.

TERTIÒ, insigniora quædam sunt consideranda, quæ in ipsa S. Ioannis natiuitate cõtigerũt. PRIMVM: Quod cũ ad eũ circumcidendum ventum esset, eius parentes à Deo inspirati, contra omnium cognatorum sententiam, dixerint, eius nomen esse IOANNEM: quod gratia, interpretatur. quò significaretur, licèt ob Circumcisionem grauissimo legis veteris onere grauaretur, collatam ei à Deo fuisse copiosam ad illud ferendum gratiam; & simul, ad nouæ legi, quæ gratiæ erat, initium quodammodo dandum; dicente Euangelista: a *Lex & Propheta, vsque ad Ioannem: ex eo Regnum Dei euangelizatur:* I.

a *Luc.* 16.16.

Quare

Quare aliqua eius legis pars illi contigit, in qua gratia hæc omnibus datur. Quamobrem Deum orabo, vt, qui legis suæ me iugo subiecit, det etiam gratiam ad ferendum.

II. SECVNDVM fuit, quod parens eius Zacharias, loquendi facultate recepta, mox Spiritu S. repletus, & Prophetiæ dono accepto, in Canticum illud eruperit: *Benedictus Dominus Deus Israel*, in quo à Dei laudibus inchoans, qui tam liberalem se, nos visitando, ostendit, ad ipsius Præcursoris encomia delabitur. Est enim diuini spiritûs proprium, Dei laudes, ob eius beneficia; sanctorum verò, ob eis communicata dona, spirare. Sed eminet illa eiusdem Infantis excellentia, singularisque Dei in ipsum amor; quòd eam parenti eius gratiam concesserit, statim ac illè IOANNIS nomen in pugilaribus scripsit. vt appareat, qua gratia studioque eos Deus prosequatur, qui piè Sancti huius nomen venerabuntur. O infans sanctissime, gaudeo, te à Deo tantoperè diligi: & quoniam, iuxta nominis tui etymologiam, gratiâ plenus es: obtineas mihi, obsecro, ab eodem Domino, me vt illa etiam repleat: quò æternum ei seruiens, eodem tecum fruar per secula. Amen.

III. TERTIVM, contigit insignis omnium, ad quorum notitiã hæc gesta perueniebant, lætitiâ reuerentiaq; plena admiratio, iuxta verbũ

b Luc. 1. 14. 63. 65. Angeli: b *Et in natiuitate eius multi gaudebunt*; Et Euangelistæ dicentis: *mirati sunt vniuersi; & factus est timor super omnes vicinos eorum.*

rum. Quò significaretur, datum eum esse à Deo Ecclesiæ, tanquam spiritualis eius lætitiæ aduocatum, quæ est deuotionis effectus, & pignus æternæ vitæ.

IV. VLTIMVM idque excellentissimum fuit, quod de eius vitę exordio ait Euangelista: *Etenim manus Domini erat cum illo.* Nam eius potentia illi fauebat, admiranda per eũ operabatur, mouebat, dirigebat in omnibus, in necessitatibus protegebat. Quapropter Ecclesia illud de Isaia dictum, sancto huic accommodat: c *Dominus ab vtero vocauit me, de ventre matris meæ recordatus est nominis mei. In vmbra manus suæ protexit me: & posuit me sicut sagittam electam: In pharetra abscondit me.* c *Isai.* 49.1.

O FELICEM SAGITTAM, quæ non proprio, sed omnipotentis agebaris impulsu! O electa ab Spiritu sancto sagitta, ad res magnas destinata, nunquam à potenti eius manu relicta! O manus omnipotentis, sicut præcursorem tuum dirigebas; me quoque impulsu tuo dirige ad tuam semper sequendam voluntatem; mihique assiste semper, quem nihil sine te posse, nosti.

SVSCEPIT ISRAEL PVERVM suum, recordatus misericordiæ suæ: Sicut locutus est ad Patres nostros, Abraham & semini eius in secula.

Dvos alios titulos causasve duo hi vltimi versus complectuntur, ad nos exhilarandos, Deumque laudandum efficacissimas. *Altera* est, ipsius cura & prouidentia, quam de iis gerit, quos semel in domesticos & filios suscepit, accurrens ipsemet ad eos iuuandos. Etsi enim interdum eorum videatur obliuisci; maturè tamen, misericordiæ suæ recordatus, adest; sicut B. Virgo hic prædicat, quòd Israelis, & in eo mundi totius memor, factus sit homo, vt ei remedium adferet. *Altera causa* est, insignis eiusdem Dei fidelitas in promissis, Parentibus nostris factis, adimplens ea filiis eorum vsque ad mundi finem. Quemadmodū id quod Abrahamo Dauidiq; promiserat, hoc insigni incarnationis suæ opere adimpleuit. Vtriusque huius causæ consideratione accensa B. Virginis anima, Dominum magnificauit, *exultante* eius *spiritu in Deo salutari* suo. Eisdem causis par est, & meum spiritum ad similes affectus accendi: cùm huiusmodi prouidentiam Dei erga eius filios; & fidelitatem in iis, quæ Apostolis Patribus nostris promisit, experiamur quotidie; meritoque speremus, eum, vsque ad mundi finem, non defuturum fidelibus, Apostolorum filiis & posteris.

HAE

Hae decem sunt causæ siue tituli, quos in hoc suo Cantico B. Virgo allegauit, ad magnificandum Deum, ipsius Incarnati Verbi inspiratione, quod visceribus suis inclusum gerebat, excitata. Ex quibus & mihi licet Psalterium aliud decem chordarum, ad Deum, nunc hoc nunc illo modo, laudandum, construere. Sed quoniam ego id, vt oportet, præstare nescio; Verbum ipsum incarnatum orabo, velit me, vt matrem suam docuit, instruere; ipsam verò, vt intercessione sua, ad impetrandum iuuare dignetur, ad maiorem filij sui gloriam.

Pvnctvm IV.

Vltimò considerandum, quanta bona B. Virgo, dum tribus quasi mensibus apud cognatam suam commorata est, omnibus in eadem domo manentibus attulerit, sanctissimâ suâ conuersatione; raræque modestiæ, humilitatis & charitatis exemplo. Quę enim in ipso aditu tanta fecit, fas est credere, trium mensium spatio, eadem auxisse; præcipuè in S. Elisabetha, sæpiùs cum ea de his mysterijs conferendo; & porrò ambas ad Orationem, familiaritatemque cum Deo, & varia virtutum exercitia sese mutuò exhortatas esse. Quod si verum est, Deum ob commorantem in domo Obededom Arcam Testamenti, ipsi totique eius domui benedixisse, ac bonis multis ita repleuisse, vt Rex Dauid, æmulatione quadam sancta, quò benedictionem à Deo acciperet: b *Ibo*, dixerit, *& reducam arcã cum be-*

nedictione in domum meam: quantò magis credendum est, tam diuturnam diuinæ huius noui Testamenti Arcę (qua ipsemet Christus continebatur) in ea domo mansionem, mille eam benedictionibus repleuisse: quas, si viua ego fide intelligerem, mox eam in meam domum transferri; excelsæq; huius Virginis deuotionem in anima mea, non mensibus tribus tantùm, sed vita morari exoptarem, quo cælestibus me benedictionibus repleret.

NON est prætereundum tamen, quod, cùm media B. Virgine Deus tantis misericordijs Ioannem Baptistam & Elisabethā repleuisset, Zachariæ tamen, Ioannis parenti, non reddiderit sanitatem; nec in sentētia Angeli dispensare voluerit, qua prædixerat illum, donec filius nasceretur, mutum futurum. cùm enim Deus sit iustus: expediebat ad iustitiæ ordinem, ita fieri, vt Angelus prædixerat; misericordiam verò in commodius tempus differri. Ex quo discam, secreta Dei iudicia venerari; meipsum diuinæ dispositioni subijcere; & cōueniens visitationis eius tempus expectare: quia nullus est rei præfixus terminus, qui non aliquandò tandem perueniat: Nam, quod hoc die S. Elisabethæ; alio tribuit Zachariæ, & quidem cumulatiùs.

MEDI-

MEDITATIO XIII.

DE S. IOANNIS CHRISTI Domini Præcursoris Natali.

PVNCTVM I.

RAEMITTENDA est eorum consideratio, quæ S. Ioannis conceptionem præcesserunt. Quem enim Deus in sui Præcursorem elegerat, voluit honorare; quò tum misericordiæ suę magnitudinem, tum officij, quod illi committebat, excellentiam, ad ipsius Christi gloriam, cuius ille præcursor erat, manifestaret. *Pro festo S. Ioannis Baptist.*

PRIMVM itaque voluit, eum miraculo concipi, à parentibus sterilibus, sed sanctis, qui orationibus & pijs desiderijs eum impetrarent. Oratio enim (teste S. Gregorio, dum de Isaac natiuitate differit) est aptissimum, quo Deus nos vult vti, vt, quæ in æterna sua prædestinatione dare decreuit impetremus. Ex quo ad Orationis maiorem affectum meritò excitabimur; & ad magnam in ea spem, etiam in rebus quæ difficiliores videntur, collocandam: quia ad omnia reuera valet. *Lib. 1. Dial cap. 8.*

VOLVIT etiam Deus, huius sancti conceptionem per eundē Gabrielem Archangelum nunciari, per quem filij etiam sui erat Incar-

natio annuncianda: qui eodem obedientiæ spiritu ad vtranque descendit; quia idem Dominus mittebat ad vtranque: quemadmodum Raphael ad Thobiam descendit, vt etiam in vilioribus inseruiret eadem animi promptitudine, qua ad altissima ministeria missus fuisset. Omnes enim Angeli id maximæ sibi gloriæ ducũt; quò Dei in omnibus exequantur voluntatem.

MOX grandia illa perpendam, quæ S. Gabriel de nascituro Infante prædixit, quò ab omnibus magni æstimaretur; parentemque doceret rationem eum educandi dignè, ad munus quod erat obiturus.

I. Quare PRIMVM, nomen, quod, iubente
a *Luc.* 1. 14. Deo, erat habiturus, aperuit. a *Et vocabis*, inquit, *nomen eius* IOANNEM. quod interpretatur GRATIA: ad significãdum, ipsum quantumquantum, veluti exemplar quoddam futurum, in quo diuinæ gratiæ diuitiæ elucerent, quam in Dei conspectu verè inuenisset; à quo, nullis suis meritis exigentibus, electus voca-
b *Isai.* 49 1. tusque esset: b *cuius* etiam *nominis de ventre matris eius est recordatus.*

II. SECVNDÒ prædixit Angelus: *Erit magnus coram Domino*, in ijs videlicet rebus, quas ille magnas iudicat, quales sunt virtutes & sanctitatis dona. Magnus itaque futurus erat in humilitate, magnus in obediẽtia, patientia, Oratione, contemplatione, & in officio, quod magni præstant in domo Domini.

III. TERTIÒ, quòd futurus esset temperantissimus: *Vinum & siceram non bibet*, sicut legiti-

mus Nazaręus, diuino seruitio penitus dedicatus. & quoniam Dei promissa, inania non sunt, sed plena, quia simul largitur necessaria ad executionẽ, adiecit Angelus QVARTAM illam excellentiam: *Et spiritu sancto replebitur adhuc ex vtero matris suæ.* idque ea plenitudine, quam dignitas officij, ad quod eligebatur, exigebat: vt ab ipso ventre incipiens, ad finem vsq; vitæ proficiendo pergeret. QVINTÒ prædixit: *Et ipse præcedet ante illum,* scil. Dominũ, *in spiritu & virtute Eliæ*: huius enim zelo *multos filiorum Israel conuertet ad Dominum Deum ipsorum, parabitq; eidem plebem perfectam,* & ad legem nouam, quam Dominus ipse veniens traditurus est, amplectendam disponet. Ex qua tota Angeli prædictione apparet, Infantem hunc, omnibus modis perfectionis, perfectum futurum; erga Deum, seipsum & proximos. Erga Deum, propter dona gratiæ ei conferẽda; erga seipsum, ob seueram mortificationem, & pœnitentiam; erga proximos, ob zelum salutis eorum: non enim propriâ contentus, aliorum etiam procuraturus erat perfectionem. Omnia ad illius gloriam dirigens, quã, vt Præcursor, præcederet. Quod perfectionis exemplar meritò mihi ob oculos ad imitandum constituam, iuxta illud Michææ: c *Indicabo tibi ô homo quid sit bonum, & quid Dominus requirat à te: vtique facere iudicium, & diligere misericordiam, & solicitum ambulare cum Deo tuo.* Quòd cùm omnibus sit à Propheta dictum, ex his tamen huius sancti

IV.

V.

c Mich. 6.8

excel-

excellentijs, quas Deus tanti facit, eas etiam habere contendam, quæ statui & conditioni meæ cõueniunt, orans diuinam bonitatem, eas vt mihi largiri dignetur, illius amoris intuitu, quo suum hunc Præcursorem est prosecutus, cui tam liberaliter eas est elargitus.

PVNCTVM II.

CONSIDERANDAE deinde sunt singulares gratiæ infanti huic, adhuc in matris vtero latenti, sexto post conceptionem mense, à Christo impertitæ, dum & ipse in Virginis matris suæ vtero ad eum visitandum & sanctificandum venit, vt meditatione proxima retulimus: ex qua tres huius sancti prærogatiuas colligimus.

I. PRIMA, quòd ipse S. Ioannes fuerit Sanctorum *Primitiæ*, quos post incarnationẽ suam Christus sanctificauit: vt par sit credere, eminenter eum sanctificasse, insigni sanctitate, gratijs gratis datis, perfectissimo excellentiq; modo impertitis; rationis & liberi arbitrij vsu, tantillo infantulo concesso; menteque ita illustrata, vt Incarnationis mysteriũ caperet; voluntate deniq; feruentissimis amoris admirationisque affectibus inflammata, ac iubilis & gaudijs in Spiritu sancto repleta.

II. SECVNDA prærogatiua fuit, quòd quoniã (Apost. teste) a *Dei dona sunt sine pœnitẽtia*, par sit credere, (vt S. Ambr. ait) rationis vsum semel concessum, ampliùs illi ablatum non fuisse; ac porrò, vt B. Virgo tribus illis mensibus, quibus apud S. Elisabetham cõmorabatur,

Rom. 11. 9 in Luc. 1.

eam,

eam, vt in virtute cresceret, iuuabat; ita infantem IESVM, ex materno vtero, Ioānem iuuisse, vt in accepta sanctitate proficeret, nouis liberi arbitrij actibus, charitatis Spiritus sancti, quo plenus erat, inflammatis.

TERTIA fuit, quòd (vt sancti sentiunt) ipsius infantis intuitu, Deus eius matrem multis etiam gratijs, donisq́; , nominatim Prophetiæ, & Spiritu S. repleuerit; quo nobis, quanti eum faceret, ostēderet; ac spem faceret, magna, eodem intercedente, nos impetrare posse. Quare magnū erga eum meritò amorem concipiam, ei congaudens, ob tot fauores, quibus Deus est eum prosecutus: & eodem nomine gratias ipsi Deo agam: Sanctum verò ipsum, vt pro me intercedere, aliquamq́; eorum partem impetrare velit, instantiùs rogabo. III. *S. Amb & Beda in Luc.*

PVNCTVM III.

TERTIÒ, insigniora quædam sunt consideranda, quæ in ipsa S. Ioannis natiuitate cōtigerūt. PRIMVM: Quod cū ad eū circumcidendum ventum esset, eius parentes à Deo inspirati, contra omnium cognatorum sententiam, dixerint, eius nomen esse IOANNEM: quod gratia, interpretatur. quò significaretur, licèt ob Circumcisionem grauissimo legis veteris onere grauaretur, collatam ei à Deo fuisse copiosam ad illud ferendum gratiam; & simul, ad nouæ legi, quæ gratiæ erat, initium quodammodo dandum; dicente Euangelista: a *Lex & Prophetæ, vsque ad Ioannem: ex eo Regnum Dei euangelizatur:* I.

a *Luc.* 16.16

Quare

rum. Quò significaretur, datum eum esse à Deo Ecclesiæ, tanquam spiritualis eius lætitiæ aduocatum, quæ est deuotionis effectus, & pignus æternæ vitæ.

IV. VLTIMVM idque excellentissimum fuit, quod de eius vitę exordio ait Euangelista: *Etenim manus Domini erat cum illo.* Nam eius potentia illi fauebat, admiranda per eũ operabatur, mouebat, dirigebat in omnibus, in necessitatibus protegebat. Quapropter Ecclesia illud de Isaia dictum, sancto huic accommodat: c *Dominus ab vtero vocauit me, de ventre matris meæ recordatus est nominis mei. In vmbra manus suæ protexit me: & posuit me sicut sagittam electam: In pharetra abscondit me.* O FELICEM SAGITTAM, quæ non proprio, sed omnipotentis agebaris impulsu! O electa ab Spiritu sancto sagitta, ad res magnas destinata, nunquam à potenti eius manu relicta! O manus omnipotentis, sicut præcursorem tuum dirigebas; me quoque impulsu tuo dirige ad tuam semper sequendam voluntatem; mihique assiste semper, quem nihil sine te posse, nosti.

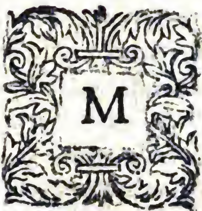
c *Isai.* 49.1.

MEDITATIO XIV.

DE IIS QVAE CONTIGErunt, cùm S. Ioseph ſpõſam ſuam B. Virginem vterum geſtare animaduertit: ac de huius Myſterij reuelatione ei ab Angelo facta.

PVNCTVM I.

EDITATIONI huius hiſtoriæ præmittenda eſt tanquã eius fundamentũ, S. Ioſephi ſãctitas, virtutes, & gratiæ à Deo Domino noſtro ei collatę, quò dignus eſſet matris eius ſpõſus, ipſi⁹ verò Chriſti educator, ita vt ab omnibus, eius parens exiſtimaretur; atque reipſa id muneris in eius educatione & ſuſtentatione ſubiret. Si enim
a Luc. 1. 15. Præcurſorem ſuum a *Ioan. Baptiſtam*, & ipſos
b Act. 2. 4. poſtea b *Apoſtolos & Spiritu S. repleuit* eâ abundantiâ, quam iniuncta illis officia exigebãt; operæ precium fuit, S. Ipſephũ excellentiſſimis gratijs ac donis replere: quò poſſet pro dignitate, cõmiſſa ſibi miniſteria adimplere. Qui quòd acceptis donis noſſet, ſeduiò negotiari, illa quotidie adauxit. ideò enim Ioſephi no-
c Gen. 49. 22. men habuit, quòd c *Accreſcens* interpretatur; ſiue quòd ipſemet creſcat, ſiue quòd augeat.

I. PRIMVM ſanctitatem ſuam ſupra cẽs ſanctos, qui ipſum præceſſerant, auxit: Fide enim

& obedientia, excelluit Abrahamũ; laborum tolerantiâ, Iacobum; castitate, alterum illum Iosephum; familiaritate cũ Deo, Moysen; charitate erga populũ suũ, Samuelem; humilitate & mãsuetudine, Dauidẽ. In quibus & alijs virtutibus & elucebat, & ita quotidiè crescebat, vt optimè illi accommodetur illud Dauidis; d *Beatus vir cuius est auxilium abs te: Ascensiones in corde suo disposuit:* Ascendens *de virtute in virtutem,* donec *videatur Deus Deorũ in Sion.* d *Psal.* 83. 6. 8.

II. Nominatim autem crescebat felicissimus hic sanctus, ascendens mysticam Iacob scalam LECTIONIS, MEDITATIONIS, ORATIONIS, & CONTEMPLATIONIS, quam suprà dictum est, sponsam eius ascendere consueuisse: cuius exẽplo tum ipse iuuabatur; tum duo hi Seraphini mutuò sese alis suis ad volandum, sanctumque Sanctorum orationibus suis glorificandum, prouocabãt. Atque vt maiori spiritus libertate hæc præstaret Spiritus S. instinctu, voto se CASTITATIS obstrinxit. e *quæ* (Apost. teste) *facultatẽ præbet, sine impedimẽto Dominũ obsecrandi.* In cuius cultu custodiaq; tantũ posuit conatũ, vt speciali Dei fauore, nec motũ aliquem malũ persentiret, etiãsi cũ pulcherrima aliàs Virgine versaretur: quæ adeò etiã erat pudica, vt solus eius aspectus, desideriũ castitatis ingeneraret. Et hoc ipso magnitudinẽ ostendit sui AMORIS in DEVM, quod matrimonij onera acceptãs, eius voluptatibus Dei amore renũciauerit. His virtutes alias, de quib⁹ mox dicem⁹, adiũxit. In quib⁹ eũ imitari

Meditat. 4. *punct.* 4.

e 1. *Cor.* 7. 35.

III.

L 2 studebo,

studebo, orans, vt cum spôsa sua meus sit apud Christum aduocatus, vt qui, procul omni dubio, plurimum apud vtrunque valeat, ob magna & fidelia erga eosdem præstita seruitia. O præstantissime Patriarcha, cuius pulchritudinem cælestes mirantur Hierarchiæ, ora f *desideratum* illum *collium æternorum*, qui super *caput* tuum copiosam effudit *benedictionem*, vt super meũ etiam effundat, quò, te imitabo, bonis operibus crescam, virtutibus augear, & in eisdem vsque ad coronæ consecutionem iugiter perseuerem. Amen.

f Gen. 49. 26.

PVNCTVM II.

REDIENS B. Virgo ex domo Zachariæ, a *inuenta est* ab sponso suo *in vtero habẽs de Spiritu S. Ioseph autem vir eius*, causæ ignarus, & vehemẽter anxius, *cùm esset iustus, & nollet eam traducere, voluit occultè dimittere eam*. Circa historicam hanc veritatem expendenda sunt occulta Dei iudicia, qui mysterium hoc Iosepho reuelare, hucvsq; distulerit; quod tamen Zachariæ & Elisabethæ aperuerat. Voluit enim hac occasione non minus ipsam B. Virginem, quam sponsum eius exercere. Hic enim spôsam suam prægnantem cernens, potuit sine culpa (quod multi Sancti affirmant) existimare, id ex adulterio accidisse; aut certè, in re adeò sibi noua, dubitare: quæ res, quòd graue dedecus sibi adferret, multum affligebat. Nec minor sponsam cura premebat, quam Iosephi solicitudo anxietásque non latebat: erat enim & ipsi purissimæ & inno-

a Matt. 1. 18

S August. Chrysost. & alij.

centissimæ grauissima infamia, à sponso proprio adulteram haberi; ac propterea in periculo esse, ne ab eo desereretur. Quæ tamen omnia ita disposuit Deus, quòd in huiusmodi tribulationibus & humiliationibus ingens bonum contineatur; quibus clarissimos illos sanctos perficere & ad maiora præparare disponebat. Quam enim Deus insigni fauore tum Angeli annuntiatione, tum apud Elisabetham erat prosecutus; eandem apud sponsum voluit hanc infamiæ notam subire: vt sic in humilitate proficiens, ad ampliores, quas in Bethlehem paulò pòst esset gratias, honoresque acceptura, præpararetur. Est enim humiliatio, exaltationis veluti præambulum; & tribulatio, felicis paschatis. Et hac fortè ratione permota Ecclesia, Euangelium hoc, in Natalis Domini peruigilio statuit decantandum. Eâdem etiam causâ Deus S. Iosephum exercuit, vt ad altissimi huius mysterij reuelationem suscipiendam magis disponeretur; essetque eius testis, omni exceptione maior.

S. Bernard. serm. 34. in Cant.

Ex quibus illud intelligam, nemini quantumuis sancto, & cum sanctis semper versanti, bonisque operibus occupato, defuturas in hac vita afflictiones & tribulationes, vel ex ipsis interdum pijs occupationibus ortas. b *Est enim militia, vita hominis*; & c *iustus stat in iustitia & timore: & præparat animam suam ad tentationem*: quas propterea tribulationes, beneficij potiùs loco habere debet;

b *Iob. 7. 1.*
c *Eccl. 2. 1.*

cùm præcipuè nullâ suâ culpâ eueniunt; & multò etiã magis, cum ex tali causa prouenĩũt, ob quam honorem laudemq; merebatur: quod B. Virgini hic accidisse videmus; cum ob id, quod eximium in ipsa erat, infamiæ notam sustinuit; & simile quid eius filius postea non semel est passus. Quibus exemplis spiritum sumam dicendi Domino cum Dauide: d *Proba me Domine & tenta me: vre renes meos & cor meum. Quoniam misericordia tua ante oculos meos, & cõplacui in veritate tua.* Atque si diceret: exerce me varijs corporis & animæ tentationibus & afflictionibus: explorata enim mihi est misericordia & fidelitas tua, qua eas meis viribus attemperabis, conuertesque in nouorum donorum augmentum.

d Psal. 25.2.

PVNCTVM III.

MOx excellentes illas virtutes expendam, quas clarissimũ hoc par Sanctorum, hac occasione & probatione exercuerunt; quò illas discã imitari: nam etiam propterea Deus illã eis misit tribulationem.

I. PRIMVM enim S. Ioseph & patientiam & prudentiam insignem ostendit. PATIENTIAM, dum tantam iniuriã silentio iuuoluit, nec de vindicta cogitans, quam iure quærere licuisset; nec apud parentes aut cognatos eius querelas deponens; nec murmurans, aut aculeatis vel iniuriosis verbis sponsam perstringens: potiùs vt iustus, non licitis tantùm contentus, sed quod perfectius esset quærens, sta-

tuit

tuit tacens, pœnam suam intra seipsum tolerare. PRVDENTIAM ostendit, dum medium quæsiuit & inuenit, quo ita Sponsæ famæ consuleret, vt eam tamen, quæ de adulterio suspecta esset, in domum suam non traduceret; sed vel libello Repudij, quod antiqua lex permittebat; vel, iusto aliquo prætextu ipse aliò migrans, se ab ea separaret. Accessit & ad prudentiam, quòd neque hoc ipso, etiamsi ad rem accommodato, medio præcipitanter aut temerè sit vsus; sed rem prius maturè cogitare expendereque voluisse, quod verba illa satis indicant: *Hæc autem eo cogitante*. Habuit enim religioni non solùm ei cohabitare, quæ adultera esse videretur; sed etiam eam dimittere, quæ tantam præ se ferret sanctitatem. Cuius consideratione mei pudorem concipiam, tum ob exiguam in tolerandis iniurijs patientiam, magnamque in inferentes indignationem, facilitatem ad murmurandum, & proximis detrahendum, occultis eorum defectibus reuelatis: tum de impetu impotente, quo me absque deliberatione matura in huiusmodi interdum præcipitio. & hoc pudore affectus, orabo Dominum, vt me propter huius merita, iuuare velit, ad insigne hoc eius exemplum sequendum.

SED VIRGO sanctissima, vt quæ sanctitate excelleret, clariores virtutes patefecit; quatuor tamē potissimas, Perfectorū in tali occasione proprias; raram nimirū humilitatē, silentiū, confidentiā de prouidentia diuina, & cōti- II.

nuam orationẽ. HVMILITATE enim tacuit, nolens occulta Dei mysteria, ex quibus tantus ei proueniret honor, patefacere; nec permisit ab Elisabetha, vel Zacharia manifestari; Nec ipsa, recepto inter coniuges (qui se inuicem aliàs diligũt) more, secretũ hoc Iosepho aperuit: quamuis cõijceret, quid euenturum esset, si, quod res erat, ille ignoraret. Humili etiam SILENTIO, cùm apud spõsum suũ suspectam se esse cognosceret, tacuit; nullâ v[...] excusatione, aut innocentiæ suæ testibus adhibitis, quò malam illam de se conceptam opinionẽ auerteret: sed maxima CONFIDENTIA se totam diuinæ prouidentiæ cõmisit; honoremq; suum in Dei manibus deposuit: continuò interim ORATIONI vacans, vt maiestas diuina, quo modo magis expediret, remedium adhiberet. Quo exemplo, rubore suffundar ob superbiam & iactantiam meam, qua manifestare consueui, quæ ad meum faciunt honorem; & propter viam, qua meas culpas conor excusare, meumque honorẽ vanè tueri; exiguam deniq; in Deo confidentiam; & rarum ad orationẽ recursum. Quare existimare meritò possum, mihi dici illud Ezech. a *Tu autem Fili hominis, ostende domui Israel templum; & confundantur ab iniquitatibus suis; & metiantur fabricam, & erubescãt, ex omnibus quæ fecerunt.* O anima mea, aspice templũ hoc Dei viuum, quod est B. Virgo: admirandas eius virtutes cõtemplare, quibus illa ornata est; quò ruborem concipias, ob illa, in quæ lapsus es, vitia. metire stupendam

a *Ezech.* 43. 10.
S. Greg. 24. *Moral. c.* 6.

eius

eius fabricam, perpendens præstantiam & operum eius ordinem; quò de vilibus, & præposteris tuis erubescas. O incarnati verbi templum, ora magnum hunc Deum, quem tuis in visceribus gestas, me vt iis virtutibus ornet, quibus templum dignum, quod ipse gratiâ suâ inhabitet, efficiar. O anima mea, aduerte, iustos grano sinapis similes esse debere, quod dum teritur, latentem aliàs in se virtutem manifestat: Quare, si Deus te afflictionibus atterit; te ipsum ad similium virtutum feruens exercitium excitare ne prætermittas.

PVNCTVM IV.

a HAEC *autem eo*, S. Iosepho, *cogitante, ecce Angelus Domini apparuit in somnis ei, dicens: Ioseph fili Dauid, noli timere accipere Mariam coniugem tuam. quod enim in ea natum est*, non viri âlicuius operâ, sed *de Spiritu sancto est. Pariet autem filium; & vocabis nomen eius* IESVM: *ipse enim saluum faciet populum suum à peccatis eorum.* a *Matt.1.20.*

HIC PRIMVM diuinæ prouidentiæ fidelitas est perpendenda, quæ suorum afflictionibus leniendis, postquam ad culmen illæ peruenisse, nec humana media valere videntur, diuinis adhibitis consulit. Videns enim S. Iosephum in grauissimo negotio hærentem, nec posse humanis viribus causam attingere, quia eius sponsa concepisset; Angelum suum misit, qui rem totam suauissimè ei reuelaret. Nam & proprio eum compellauit nomine; & familiæ

cognomen expreſsit, FILI DAVID: quò, in memoriam reuocata Dauidi à Deo facta promiſsione, quòd ex eius familia Meſsias venturus eſſet, attentior ad reliqua audienda, redderetur: ac propterea etiam adiecit: *Ne timeas*: vt ſcrupulum anxietatemque, qua turbabatur, deponeret. (quod Angelorum bonorum eſt proprium) Dicit: Virginem de *Spiritu ſancto* concepiſſe; vt conceptam ſuſpicionem repelleret, tantæque Virginis honorem tueretur: Demùm, quò totum eius mœrorem in gaudiũ verteret, concluſit: ***Pariet autem Filium***, cuius ipſe tantam eſſet curam habiturus, atque ſi proprius ipſius filius eſſet: ac propterea ipſi incumbere nomen IESV illi imponere, quod Saluatorem ſignificat: erat enim mundi Saluator futurus. Quæ omnia ita clarè diſtinctèque Angelus reuelauit, vt mox integram fidem S. Ioſeph adhibuerit.

II. FACILE hinc ad S. Ioſephi gaudium, ex ea reuelatione ortum, conſiderandum gradus fiet. In eum enim illud Iob optimè quadrat: *Iob. 11.17.* ***Cùm te conſumptum putaueris, orieris vt Lucifer*** Quantum illud fuit gaudium, à tali ſuſpicione ſe liberum videre! licèt nonnihil eum ſuppuderet, quòd locum ei aliquem, quamuis ex ignorantia, & abſque culpa aliqua, dediſſet. Quàm verò cautus euaſerit, ne de quoquã male ſuſpicaretur in poſterum! Quàm Deo gratus, ob ſponſam adeò ſanctam, tantæque dignitatis ſibi cõceſſam; & ob officium ſibi educatoris talis filij commiſſum! Ac demùm, quantò

perſu-

perfusus fuerit gaudio, cernens mundi redemptionem iam in proximo esse!

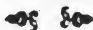
CONSIDERARE similiter licebit B. Virginis lætitiam, dum animi tranquillitatem sponso redditam cerneret: quàm scilicet illa fuerit ex eo in fiducia diuinæ prouidentiæ cõfirmata! quàm grata Deo, quòd honoris sui rationem paternè habuerit. In ea enim locum habuit, quod idem Dominus dixerat per Prophetam: b *Et dabo ei Vallem Achor, ad aperiendam spem.* in valle afflictionis ait, illam constituam, vt in spem iterum confirmem *Et canet ibi iuxta dies iuuentutis suæ*; cùm à pœnis suis se viderit expeditam. Gratias tibi, Deus æterne, pro ea cura, quam de vtroque isto sancto gessisti, conuertens, pro more tuo, vallem Achor, in pastum & augmentum spiritus eorum per vtriusq; merita supplico, vt me dignum facias, qui paternæ tuæ prouidentiæ fructum percipiam; omninò securè me in medio tribulationum illi committendo, remedium opportunum certo certiùs allaturæ. III.

b *Osea* 2. 15

PVNCTVM V.

EXVRGENS *autem Ioseph à somno, fecit sicut præcepit ei Angelus Domini, & accepit coniugem suam: & non cognoscebat eam donec peperit filium suum*, multò verò minus pòst. In quo non tam considerandæ est S. Iosephi obedientia, (neque enim magnum erat, sponsam adeò eximiam in domum suam deducere) quàm eius modus;

reuerentia, inquam, illa, qua B. Virginem deduxit, similia forte illis S. Elisabethæ vsurpans verba: VNDE HOC MIHI, VT MATREM DOMINI MEI in domum meam deducam! O quantò ampliorem erga eam amorem conceperit! quantam eius curam gesserit! quàm sanctos inuicem miscuerint sermones! quanta vitæ plusquàm angelicæ inter eos puritas! quanta voluntatum conformitas! quanta Virginis erga sponsum, tanquam caput, subiectio! Tunc particularia omnia, quæ vel ab Angelo in Annuntiatione acceperat, vel in Zachariæ domo contigerant, ei proculdubio aperuerit: iam enim erat loquendi tempus, vt de tota mysterij serie Ioseph plenè edoceretur, ad eius gloriam qui illud erat operatus. O felicem Iosephum, cui talis obtigit sponsa! O felicem animam, quæ vtrique seruiens, eorundem obedientiam discit & charitatem! O terrestres Seraphini, æquè, ac cœlestes illi, puri, qui vestris alis ad voluntatem Dei amplectendam velociter volatis accendite cor meum huius Domini, quem tantoperè vos diligitis, amore; vt eidem obediens, sicut vos, meos etiam fratres ea charitate diligam, qua vos mutuò dilexistis.

MEDI-

MEDITATIO XV.

DE EXPECTATIONE PARtus, & præparatione ad Chriſti Domini Natiuitatem.

VONIAM conſueuit in Hiſpania feſtum Expectationis partus B Virginis celebrari, octauo ante ipſum Chriſti Natalem die, hanc Meditationem diei illi & ſequentibus accommodatam ſubijciam: in quibus viua & accenſa huius partus deſideria, quibus tres perſonæ, Infantulus IESVS, *B. Virgo, & Ioſeph tenebantur, ſunt perpendenda. In quibus perſonis etiam fideles intelliguntur, qui huius myſterij fide inſtructi, ad eorum imitationem præparare ſe ſtudent, quò dignè feſtum illum diem celebrent.*

PVNCTVM. I.

PRIMVM igitur, ipſius infantis IESV Chriſti ardentiſsimum deſiderium eſt perpendendum, quò, adhuc in materno latens vtero, tenebatur, redemptionem noſtram ad exitum perducendi; & porrò, in mundum prodeundi, quò, iuxta Patris æterni præſcriptum, illam auſpicaretur. Nam à ventre matris vera fuit illa ſententia, quam poſtea

Luc. 12. 50. ipse protulit. a *Baptismo habeo baptizari: & quomodo coarctor donec perficiatur!* Quantumuis autem corpus angustiis vteri plurimùm arctaretur; magis tamen vehementis huius desiderij vi, cor eius premebatur: (quo nomine tũ infinitas illi gratias debeo; tum intimo eidem seruiendi desiderio par est respondere) quod tamen desiderium ita continuit, vt ante nonum à conceptione mensem (quod tempus reliquis infantibus est constitutum.) in hanc lu-

I. cem prodire noluerit. Idq; PRIMVM, vt se cõmuni reliquorum consuetudini accommodãs, carcerem illum integrè, ne vnico quidem dẽpto die, toleraret: vbi enim aliquid patiendi erat occasio, nulla dispensatione, indulgentia

II. aut priuilegio secum vti voluit. DEINDE, totum hoc tempus quasi pro recollectione sui, ante quam in mundum prodiret, accepit: continuæ illud orationi & contemplationi tribuens, sicut, ante quàm se mundo, prædicatione sua, manifestaret; quadraginta dies sese in desertum locum recepit. His nos docens exẽplis, collectionem nostri præmittere; tempusque aliquod segregatæ orationi solique Deo tribuere, priùs quàm in publicum prodeamus, aut aliqua negotia grauia auspicemur: Idemq; meritò, ad sanctum eius Natalem piè celebrandum, faciendum esse.

PVNCTVM. II.

SECVNDÒ, considera etiam incensa B. Virginis desideria, vt felicissima partus sui hora appropinquaret, qua infantem suum

natum

natum videret. PRIMVM .n. eum, qui non tantùm eius erat filius, sed etiã Deus, oculis ipsis cernere, & Sacrosanctæ illius humanitatis, quã ex ipsius visceribus ille assumpserat, pulchritudine frui vehementer optabat. DEINDE eũdem adorare, fouere, ipsi seruire, omnéque maternum erga eum munus exercere cupiebat, in gratiarũ actionem, ꝙ ipsam ad id deligere dignatus esset: ideoq; tenerrimè illud Canticorũ identidem repetebat: a *Quis mihi det, vt inueniã te filium meum foris; & deosculer te*, foueam, tibiq; pro meritis seruiam. TERTIO partus sui horam desiderabat, quò mundus bono, in ipsa latente frueretur. Nam etsi plurimum filium diligeret; non tamen sibi soli retinere, sed omnibus cõmunicare volebat, pro quibus sciebat fuisse incarnatum. Et quoniam b *spes quæ differtur affligit animam:* singulos moræ illius dies, totidem annos reputabat, quamuis eo nomine esset pacatissima, quod ei, quem intra se habebat, eam moram sciret esse gratam.

I.

II.

a Cant. 8.1.

III.

b Prou. 13.12

HIS considerationibus accẽsa in corde meo excitabo desideria, vt filius hic Dei spiritualiter in meo & omnium animis nascatur: quò is ab omnibus adoretur, ametur; fideliterq; eidem seruiatur. Ad hoc faciet vsus aliquot versuum Psalmorum & Prophetarũ, quibus Ecclesia tẽpore Aduentus vti consueuit. c *Excita Domine potentiam tuam & veni; vt saluum me facias*. Et d *vtinam dirumperes cælos, & descenderes: à facie tua montes defluerent*, & vitia mea euanescerent. Item: e *Rorate cæli desuper, & nubes*

c Psal. 79.3.

d Isaia 64.1

e Isaia 45.8.

pluant

pluant iustum, aperiatur terra & germinet Saluatorem. Ostende Domine misericordiam tuã & da mihi benignè salutem. Ad eundem finem iuuerit, iaculatorias aliquas orationes vsurpare, illis similes, quas eodem tempore Ecclesia adhibet in septem illis Antiphonis, quæ ad Vesperas cantantur: quibus Christum Dominum iis nominibus compellat, quæ illi, vel quà Deus est, vel quà homo, competunt, iuxta effectum, quem in animabus, quas visitat, efficere consueuit. Dicere itaque potero, O SAPIENTIA infinita, *quæ ex ore altissimi prodiisti*, VENI, ad me in cœlesti via gubernandum. *O oriens* SPLENDOR *lucis æternæ*, VENI, & Virtutum tuarum splendore illustra me. O SOL IVSTITIAE, *veni illumina*, & vitalem calorem adfer *sedenti in tenebris, & in vmbra mortis*. Et, *O Rex Regum*, *veni* ad me regendum. *O gentium* MAGISTER, *veni* ad me docendum. *O mundi* SALVATOR, *veni*, ad me saluandum. & in hunc modum petitiones aliæ fieri possunt, Ecclesiæ spiritui hoc tempore conformes.

LICEBIT etiam & B. Virginis & filij eius desideria spiritualiter accipere, desideriumque meum excitare, vt bona proposita, quæ, Spiritu sancto, inspirante, concepi, citiùs in lucem prodeant; & opportuno tempore, loco, & occasione, iuxta Dei beneplacitum, executioni mandentur: me in omnibus sanctissimæ Dei voluntati accommodando. Nam vt conceptus in vtero infans, naturâ suâ cupit in lucem suo

tempore prodire, & nisi prodeat, matrem ipsã grauiter torquet, ipseque tandem interit, nec sine simili matris periculo: sic conceptum de Spiritu sancto propositum, de vitæ statu, aut de ipsa vita in melius commutanda, quasi clamat; foras prodire, & executioni mandari cupiens: quòd, si ignauia nostra aut contemptus impediat, torquet, remordetq; conscientiam ita, vt nisi exequamur, grauium sæpè sit causa ruinarum, Deo ita, in f *extincti spiritus*, neglectique propositi pœnam, permittente. Quò etiam eiusdem Spiritus sancti dictum illud spectat: g *Desideria occidunt pigrum*. Desideria, inquam, illa, quæ Dei virtute concipiuntur, si nostrâ ignauiâ in opus & lucem non prodeant, eum, qui concepit, occidunt.

f 1. *Thess*. 4. 19.
g *Prou*. 21. 25.

PVNCTVM III.

I.

TERTIO considera, B. Virginem certissimam spem habuisse pacatoque omninò fuisse animo, quòd, nec in ipso quidem partu, Virginitatis esset iacturam factura: quòd firmissimè crederes, quemadmodum, virginitate illæsa, filium Dei concepisset; se absq; eiusdem detrimento eundem parituram. Confirmabatque eam in hac spe, Isaiæ prophetia, quæ non minus partum, quàm conceptionem virgini tribuit. a *Ecce*, inquit, *Virgo concipiet, & pariet filium, & vocabitur nomen eius Emanuel*. b *quod est interpretatum: Nobiscum Deus*. Quæ dum ipsa mente reuolue-

a *Isaiæ* 7. 14
b *Mat*. 1. 23.

ret, ſtupore plenam dixiſſe credibile eſt: Vnde tantum mihi bonum, vt illa ego admiranda & prophetica virgo ſim! Itane verò eſt, quòd eũdem ego in viſceribus meis filium conceperim, quem Pater æternus habet in ſuis! Et mecum illum eſſe Emanuelem, quem tot ante me ſecum habere deſiderarunt! quique nulla meæ integritatis iactura, proditurus à me ſit, vt poſsit eſſe cum omnibus! O ſi tandem felix illa hora illuceſceret, qua naſcereris! Etſi enim à me, quà homo es, prodeas; manebis tamen ſemper mecum qua Deus. Huiuſmodi animi affectibus feruebat B. Virgo illo tempore: ingentique ex tali ſpe lætitia perfundebatur, propter ſuæ virginitatis amorem, & æſtimationem. Gratias tibi Emanuel benedicte, quod humilem iſtam virginem in matrem elegeris; eiuſque integritatem illæſam ſeruaueris.

II. HINC etiam oriebatur, vt, quoniam à timore, quo prægnantes aliæ corripiuntur, & partus ſolicitudine, qua illæ vehementer anguntur; immunis omninò erat; animæ tantum ſuæ præparationi, altiſsimis virtutum actibus editis, intenderet: quò aptiùs iam iam naſcituro filio miniſtrare placereque poſſet; & quæ, ad eum excipiendum neceſſaria eſſent, pro tenuitate ſua reſpicere. Cuius exemplo, me quoque præparare ſtudebo ad filij Dei natalem, quem expecto; impedimentis, ſi quæ animo obreperent, ſemotis; actibus verò virtutum, ad eum exornandum adhibitis, iuxtà ea, quæ proximis punctis indicata ſunt; & quę ipſa Eccleſia hiſce

diebus,

diebus, verbis illis S. Ioannis Baptistæ commendat: c *Parate viam Domini, rectas facite semitas eius: omnis vallis implebitur, & omnis mons & collis humiliabitur: & erunt praua in directa, & aspera in vias planas: & videbit omnis caro salutare Dei.* Quasi distinctiùs hortaretur: aufert à vobis vitia, nascenti Saluatori contraria; & virtutibus, quas secum ipse adfert, similibus, vos ipsos ornate. Amouete pusillanimitatis profunda, alta superbiæ, intentionum curuitatem, mores asperos: studete pro viribus, spiritum vestrum confidenter in altum erigere; sed demissè eundem deprimere; intentiones vestras ad cælestia, sine terrenorum admixtione, dirigere: mites vos ad omnes præbete, nemini dantes vllam offensionem: talis enim est, qui nascitur, Saluator; talibusque animi dispositiouibus excipiendus. Quatuor hasce virtutes aduersus quatuor contraria vitia quærere me oporret, ad finem prædictum, ipsius B. Virginis interuentu; eidem dicendo: O VIRGO SANCTISSIMA, quæ feruentibus desideriis, filij tui Natalem præstolabaris, eximiisque virtutum actionibus ad eum videndum, amplectendumque teipsam præparabas, age, Domina, apud eundem, vt eius ad me aduentus impedimenta amoliar, magnaq; ad eundem suscipiendum diligentiâ me præparem.

c Luc. 3. 4. Isaia. 40. 3.

MEDITATIO XVI.

DE B. VIRGINIS EX NAZAreth in Bethlehem profectione.

S. Thom. 3. p. q. 35 a. 7. & 8.

RIMVM *pro insequentium Meditationum fundamento considera*, Incarnatum Verbum ex matris vtero proditurum, adeo inusitato, stupendo, sanctoque modo in mundum ingredi voluisse, vt ei similis nec fuisset antè vnquam, nec futurus esset in posterum; & qui sibi quidem permolestus, nobis autem esset vtilissimus: quò fundamenta iaceret Euangelicæ perfectionis, quã erat postea mundo prædicaturus: idemque eius in mundum ingressus, (vt sanctus Cyprianus ait) nostri, quo ad Christianam Religionem accedimus exemplar esset; eandemque discipuli eius viam tenerent, qua ipse magister venit, &, quas exercuit ille virtutes imitarentur, & in hunc finem, omnia reiecit, quæ mundus amat, quæritque; amplexatus quicquid ille horret, fugitque. Quapropter etiam, ad diem suum Natalem, rem omnem ita disposuit, vt exiens ex Nazareth, illas qualescunque commoditates sibi subtraheret, quas in materna domo, & apud cognatos & notos habere potuisset: vbi habitationis saltem, cunarumq, commoditas & solatiolum aliquod non defuisset, quale Baptistæ in paterna domo nascenti

Serm. de Natiuit.

non

non defuit. Sed hæc omnia Verbum hoc reiecit, vt nos doceret, quantoperè carnis illecebras abhorret, amaret verò paupertatem, qui modicum illud etiam reliquerit, quod domi mater habebat; & vt peregrinus in Bethlehem, ea temporis incommoditate, nasci voluerit, qua omnia sibi deessent. Quo exemplo rubore suffundar, quod meas commoditates, carnisque indulgentiam tam solicitè quæram; vt non modò eas, cùm adsunt, non fugiam; sed anxiè, cum non adsunt, procurem; &, nisi obtineam, molestè feram. O IESV Nazarene, floride, cœlestium virtutum floribus ornate, qui desertis Nazareth, vt commoditatum terrenarum flores effugias: huius tui egressus merito, debilitatem meam adiuua, vt carnis meæ floribus & blanditiis omninò renunciem, optem verò procuremque tuarum duntaxat flores virtutum: quibus & animam meam exornare & in eadem nasci digneris, Amen.

PVNCTVM II.

OCCASIO deinde expendenda est, ob quam Christus hanc profectionem in Bethlehem susceperit, & quem finem quæsierit. a *In diebus illis*, ait Euangelista, *exijt edictum à Cæsare Augusto, vt describeretur vniuersus orbis. Et ibant omnes, vt profiterentur, singuli in suam ciuitatē. Ascendit autem & Ioseph à Galilæa de ciuitate Nazareth in* a *Lucæ* 2. 1. *&c.*

Iudæam in ciuitatem Dauid, quæ vocatur Bethlehem, eo quòd esset de domo & familia Dauid, vt profiteretur cum Maria desponsata sibi vxore prægnante. Qua in re considera, quantum distent Dei cogitationes ab hominum cogitationibus; quàm alia sint cœlestis Regis, & Regum terræ consilia. Nam edictum illud Cæsaris ex elatione animi, ambitione, iactantia, & auaritia oriebatur; vltra iuris sui limites se extendebat: *vt describeretur vniuersus orbis* imperitans, atq; si totus illi subesset: omnesque eius essent subditi, qui propterea vectigal soluerent, etiam pauperes & egeni. Contrà Christus Rex cœlestis, cogitationes suas omnes in humilitate, paupertate, suique subiectione ponebat, & in calcandis pompis, diuitiis, & mundi huius vanitatibus. Non imperare venit aut ministrari: sed obedire, & seruire toti mundo. Cuius voluntatis hic habes testimonium. dum enim edicto Cæsaris matrem suam obtemperare voluit: & se & illā eius subditos esse protestatus est: & imperatum tributum, vt reliqui subditi, soluit: vt superbiam & concupiscentiam mundi, hoc suo exemplo confunderet. Si enim Rex Regum & omnis creaturæ Monarcha, in mundum veniens, sese abiicit, & Regi terreno ac iniquo subiectionem profitetur:
1.Pet.2.13 quid magnum, si ego me b *omni subÿciam humanæ creaturæ propter Deum?* Et quanta erit insolentia, vel ipsi Deo me non subiicere, nec eius subditum agnoscere, nec debitum obediētiæ tributum soluere? O REX COELI, prohibe,

quæso, talem in me superbiam, quam vt dissolueres, te tantoperè abiecisti. SECVNDO perpende: Etsi Edictũ illud superbia & cupiditas imperasset, voluisse tamen Deũ omnes suos illi parêre: quia placet illi, singulos superiorib. suis in omnibus licitis obedire: etiam cùm in propriũ commodũ ea iubent) & in eis Deum ipsũ, c cuius locũ illi tenent, agnoscere. Supra modũ itaque Christus obedientiam suam extulit, dum profectionẽ hanc suã instituit, quò æterno suo Patri, qui in d *Bethlehem* ipsũ nasci statuerat, obtẽperaret: quamuis eius prouidentia, hac edicti Cæsarei occasione, ad id perficiendũ vsa sit: qui. n. e *non veniebat in mundum, vt suam, sed eius, qui eum miserat, voluntatẽ perficeret*, eo loco nasci ipse voluit, vbi ille decreuerat: & obediendo nasci, sicut obediendo etiã mortuus est: vt omnes ab eo disceremus obedire. O DILECTE MI, quoniam vita mea in tua voluntate posita est: sit, quæso, omnis meus ingressus, & exitus semper illi conformis, Amen.

II.

c *Matt.* 10. 40. & 13 2. *Luc.* 10.16. *Ioan.* 13. 20.

d *Mich.* 5. 2. *Matt.* 2.6.

e *Ioan.* 6. 38.

PVNCTVM III.

CONSIDERANDA TERTIÒ est ipsa B. Virg. profectio, eius modus, & virtutes, quas in ea exercebat; vt eas imitemur. Nã cũ ipsa pauper esset: iter verò prolixũ, & tẽp⁹ brumale ac asperũ; nõ defuerũt illi molestiæ: quas tamẽ mirâ patiẽtiâ & alacritate tolerabat oculorum insignem modestiam præ se ferebat: corde, in Deũ filiumq; suum, quẽ in vtero gestabat, defixo: cum quo pia colloquia miscebat, vt suprà dictum est. Quod si cum suo sponso

Medita. 10. *punct.* 3.

Ioſeph interdum loquebatur: Deo colloquij erat argumentum, idq; magna vtriuſque iucunditate. Nec tamen eundo, quamuis vterum geſtaret, defatigabatur; eo quod filius eam non grauaret; & ſpe citò eundem videndi, valdè recrearetur. quæ etiam propterea è Nazareth exire gaudebat; quòd maiori animi tranquillitate, filio ſuo frui liceret, ſi extrà naſceretur. O Virgo ſanctiſsima, nihil neceſſe eſt illud tibi, ſicut Sponſæ occinere: f *Surge, propera amica mea: iam enim hyems tranſiit, imber abiit & receſsit: Flores apparuerunt in terra noſtra.* deſiderium enim patiendi, & obediendi, ſatis te vrget, vt vel ipſo hyemis rigore properes; quò flos ille Ieſſe tandem oriatur; in quo noſtra eſt poſita requies. Vtinam excellentes illas, quas in ea profectione exercuiſti, virtutes imitari mihi liceret; ſpiritu greſſus tuos comitando, cui, corpore comitari, non licuit.

f Cant. 2.10.

PVNCTVM IV.

CONSIDERANDVS vltimo loco eſt, ipſe B. Virginis in Bethlehem ingreſſus, vbi propter magnum hominum cõcurſum, nec qui hoſpitio eam exciperet, inuentus eſt, nec in diuerſorio locus ei datus: vt propterea, ad publicum animalium ſtabulum diuertere, ſit coacta: ita diuiua prouidentia diſponente, quò Dei filius, mendicans & incommoda patiens, in mundum ingrederetur, nemine illius incommodis compatiente. Perpende excellentiam eius, qui hoſpitium

nunc

nunc quærit, in quo nascatur, nec tamen inuenire potest; hominum verò, qui nō solùm eum non excipiunt, sed neque agnoscunt, cæcitatem; & bona illa, quibus meritò propterea priuantur: ac demùm quo pacto Deus, id, quod in mundo abiectius est ac deterius, sibi elegerit. Ex quibus ad effectus, sensaque tenera, argumento consentaneo, permouebere.

I. EXPENDE itaque primùm, quomodo huius mundi homines palatia sua domosque sibi commodas habeant; & diuites Bethlehemitici benè hospitati & habiti sunt, quisque iuxta palatum suum: filius verò æterni Patris, omnium, quæ creata sunt, Dominus, a *in propriam veniens* ciuitatem, ex qua erat oriundus, & inter eiusdem Tribus & familiæ homines, hospitium quærat, *& sui eum non recipiant*. O æternum incarnatum Verbum, quàm citò te incipit reijcere mundus, quem tu venisti redimere! Poteris omninò iam nunc illud vsurpare. b *Vulpes foueas habent; & volucres cæli nidos*, vbi ponant filios suos: *filius autem hominis*, & pauper eius mater, *non habet vbi caput* suū *reclinet*. Imò Vulpes te à foueis suis repellunt: quia astuti & diuites terræ paupertatem & simplicitatem tuam horrent; Aues te ad nidos suos non admittunt: quia nobiles ac superbi huius mundi, humilitatem & abiectionem tuam contemnunt: sicque ad vile ac sordidum stabulum confugere compelleris, in quo c *bos cognoscit possessorem suū, & asinus præsepe Domini sui*, quod cedet Domino suo. O Domine

a Ioan. 1.11.

b Luc. 9.58.

c Isai. 1.3.

dominantium, & totius creaturæ possessor, pelle ex anima mea vulpinas omnes astutias, & superbiam volatilium, à quibus ea occupatur: vt in ea tibi pateat hospitium.

II. HINC erigar, vt causam, cur Christus hospitium in Bethlehem inuenire non potuerit, intelligam, fuisse populi illius ignorantiam: nam etiam ad proprias ipsorum domos accedentem non agnouerunt: neque enim sciebāt commodum, quod recipientibus euenisset; qui alios receperunt, à quibus parum aut nihil eis commodi accessit. O felicem illum, qui hunc Dominum cognouisset, hospitioque excepisset; vt in eius domo nasceretur! quas ille spirituales diuitias accepisset! quàm cumulatè hospitalitatem, hîc exceptus rependisset, qui Marthæ & Zachæo rependit amplissimè. O quàm esset anima mea felix, si tantum Dominum excipere nosset? locumque eidem concedere, quò spiritualiter in ea nasceretur! O Deus infinite, qui cordis mei d *ostium pulsans* circumis, clamasq; inspirationibus tuis, vt tibi, intrare, illudq; gratiæ tuæ donis ditare cupienti, aperiam: ne, quæso, permitte, portas tibi claudi à non agnoscente; aut à non æstimante dimitti. Veni Domine, veni: clama, quia ego audiam; pulsa, aperiam; & optimam domus meæ habitationem, quod ipsum est cor meum, tibi tradam, in quo pro voto requiescas.

d *Apoc.* 3. 20.

III. DENIQVE B. Virginis & S. Iosephi non solùm patientiam, in tanta inhospitalitate ac deser-

desertione, considera; sed animi quoque tranquillitatem in repulsa, quam, ob suam inopiam ab ijs tulerant, ad quos hospitij causa accesserãt: imò & lætitiam, qua se ad stabulum, abiectissimum in terra locum, receperunt: humilitatem & egestatem cum patientia & hilaritate, stupendo germanitatis nexu connectentes. Quorum exemplo conabor & ego, me ita componere, vt primùm voluntate, quod in mundo est abiectissimũ, mihi optem; deinde, si quãdo tale quid sors tulerit, patienter illud reipsa & gaudenter amplectar. Neque enim sors alia felicior esse potest, quam hos clarissimos sanctos proximè imitari; sicut ipsi Christum sunt imitati, vt mox licebit videre.

MEDITATIO XVII.

DE CHRISTI DOMINI *nostri Natiuitate in Angiportu Bethlehemica.*

PVNCTVM I.

ONSIDERANDVM hic primum est, quid Verbũ Incarnatũ, imminente iam hora ex materno vtero prodeũdi, fecerit. In primis enim vt consuetũ nascendi tempus præuenire noluit; sic nec vltrà differre: sed ipso momento, quo nonus à conceptione

mensis explebatur, prodire, & sese mundo, incredibili cordis affectu, manifestare voluit; vt viam suam magna animi exultatione auspicaretur, iuxta illud Dauidis: a *Exultauit vt Gigas ad currendam viam: à summo cælo egressio eius; & occursus eius vsque ad summum eius*. Quamuis enim viæ asperitatem, à sua natiuitate vsq; ad mortem, non ignoraret: exultauit tamen fortitudine & alacritate, ad eam inchoandam: vt ex materno procedens vtero, qui eius cælũ erat, pedes suos primùm in vilissimo & totius orbis abiectissimo loco collocaret. Quo nomine gratias agam, & orabo; vt & intelligere, & sentire mihi concedat, quod in hoc suo in mundum ingressu actum est. O Infantem Gigante fortiorem! qui, vt sol nouus & splendens, ab Oriente prodire gestis, vt cursum ad Crucis vsque Occidentem teneas: illumina mentem meam, & voluntatem accende: quò egressum hunc tuum contemplari, & elucentes in eo virtutes imitari valeam.

a Psal. 18.6.

II. D. Thom. 3. q. 35. a. 6.

DEINDE considerandum, quàm se liberalem erga matrem idem Infans ostenderit. Si enim potens ac diues quispiam, apud rusticum aliquem, non vtilitatis alterius quàm obsequij ex amore præstandi causa, hospitatus beneque tractatus, solet in discessu eam hospitalitatem cumulatè, pretioso aliquo oblato dono compensare, quod & suæ gratitudini, & hospitis necessitati respondeat: quanta dona par est credere, ditissimum ac potentissimum hunc Infantem tali matri, in suo ex vtero eius

egressu,

reliquisse; quæ nouem integros menses, ingenti eidem seruiendi ac placendi desiderio, tam gratum præbuerit hospitium! quàm altam huius mysterij contemplationem! quos mentis inusitatos iubilos illa tunc senserit, pro doloribus, quos aliæ matres ea occasione perpeti solent! Neque enim par fuisset, eam, quę nulla carnis voluptate conceperat, cum carnis dolore parere: neque ipse filius, quamuis, in ferendis doloribus, secum dispensare noluerit, matrem suam voluit aliquo sensus dolore tangi. Ad eundem modum cogitare licet, eundem Christum, cùm animam piam in Eucharistiæ Sacramento ingreditur, initio quidem Sacramentalem ei gratiam conferre: quem, si ipsa, vt talem decet hospitem, tractet; insignia eum, ante suum egressum, deuotionis & contemplationis dona, magnosque lætitiæ iubilos, quibus bonam hospitalitatem compenset, ei largiturum. Quare age, anima mea, attende diligenter, quomodo cælestem hunc hospitem, cùm ad te venire dignatur, tractes: quò te cœlestibus etiam donis ditet, ac satiet.

III. *Suprà Medit. 14. puncti. 3.*

TERTIÒ perpende, eâdem causâ Christum, illæsâ matris integritate, miraculo prodire voluisse: quòd non deceret, cum tanto eius hospitij detrimento egredi, in quo tam diu & tam benè habitus fuisset: sed & singulari hoc honore matrem suam meritò affecisse; quò nos doceret, se nunquam permissurum, vt ob exhibitum ipsi hospitium, & quoduis

obse-

obsequij genus, detrimentum vllum rerum nostrarum faciamus; etiamsi, ad nos illęsos seruandos, miraculo sit opus. Et si enim, vt seipsum à passione, doloribus, & morte liberaret, miraculo vti noluerit; ad suos tamen electos præseruandos, solet, cum eis ita expedit, illud adhibere. O supreme Magister, quàm apertè hoc me doces exemplo, veri amoris conditionem; qui in seipsum seuerus, in alios blandus esse consueuit: seueritatem sibi eligit, qua se affligat; erga proximos indulgentiam adhibet, vt demulceat. Adiuua me, Domine, gratiâ tuâ, quò inflammatam charitatem tuam imiter in vtroque.

PVNCTVM II.

CONSIDERA deinde, quid B. Virgo fecerit, cùm ex animæ suæ iubilis agnouit, partûs horam imminere: expendes
I. itaque eius affectus, facta, & verba. Nam in speluncæ illius angulum vnum sese conijciens, altissimæ contemplationi intenta, vnigenitum suum peperit: moxque eundem in vlnas accepit. Quis gaudij & lætitiæ illius magnitudinem assequi poterit, qua fuit anima illa affecta, primo illo filij sui aspectu, non in externa, quam cernebat, corporis elegantia, sistens sed mente ad eius animæ, diuinitatisque pulchritudinem transiens, quantum hinc audebat eum, vt filium ingenti amore complecti & osculari; tantùm inde humilitate &

reuerentia se retrahebat, aduertens eundem etiam esse Deum. his enim duabus vlnis charitate & humilitate, amore & reuerentia, vult Deus non ad se accedere. Idem itaque & mihi spiritualiter faciendum esse intelligam, vt animæ meę vlnis, amore, scil. & reuerentia eum amplectar: illo amanter appropians; hac me reuerenter contrahens.

Mox B. Virgo Infantulum filium suum panniculis, quos ad id parauerat, inuoluit, & in præsepio reclinauit: affectusque humilitatis, indignam se iudicans, quæ in vlnis suis eum teneret: flexis genibus eundem, vt Deum, & Dominum suum adorauit; magnoque amore illi etiam locuta est, nihil dubitans, se ab eo intelligi. Gratias itaque illi egerit, tam pro beneficio, quod suo ad humanum genus reparandum aduentu, in illud contulisset; quàm quòd ipsam ad id in matrem, nullis suis meritis, elegisset: simulque dubio procul se totam, ad fidelia obsequia, animo & corpore viribusque omnibus præstanda, obtulerit. Quæ omnia tenerrimo affectu, suauissimisque verbis eam dixisse, par est existimare; & cogitatione potius ea percipi, quàm vllis nostris verbis explicari, iucundius est. II.

IDEM S. Iosephum fecisse, non est dubitandum: adorasse nimirum Infantulum; gratias ei egisse, tum pro collato, natiuitate sua, toti mundo beneficio; tum sibi nominatim, in suum educatorem ipsum eligendo: ad quod munus fideliter diligenterque præstan- III.

dum

dum, & in omnibus seruiendum, se promptissimum obtulisse, credendum est. Idem verò & mihi faciendum esse intelligam, vt meipsum, cordis affectu, sanctis hisce coniugam; corpus & animam, cum eius omnibus facultatibus, ad seruiendum promptissimè offerens. O dulcissime summeque Domine, quas tibi potero grates agere, pro tanto hoc beneficio, quod, infans factus, & in tanta rerum egestate, vt me redimeres, contulisti? Vtinam horâ illâ præsens adfuissem, vt in tua illa Infantia, obsequia tibi mea deferrem. Ecce nunc spiritu, quicquid sum, possum, & valeo, Maiestati tuæ lubens offero, vt me omniaque mea in seruitijs tuis ponā. Accepta, Domine, hanc voluntatem: & gratiâ tuâ me adiuua, vt eam reipsa expleam.

PVNCTVM III.

TERTIÒ ac præcipuè consideranda sunt stupenda illa & miraculi plena diuini hui⁹ Infantis in præsepio collocati magnalia, eius personæ dignitas, verba quæ corde proferebat, quæ faciebat, quæ & patiebatur, propter quos, & quomodo: heroicæ item virtutes, quas etiam tunc exercebat. Quæ omnia quemadmodum (B. Virginem fecisse credendum est) attentiùs sunt expendenda, in hunc modum.

I. *De persona Infantis.* PRIMVM circa Infantis personam, conferam ea, quæ, quà Deus est, cum ijs, quæ habet, quà homo: idque maiori, quà potero admirationis & amoris affectu. Est enim Infans hic

Deus ille Maiestatis, cuius a *Sedes, cælum* est; b *Thronus, Cherubini*; famuli, Angelorum Hierarchiæ, in quarum medio, Imperatoris instar ille sedet, quem adorant omnes, seque subditos agnoscunt. Ex altera verò parte idem ipse, in vilissimo iacet c *præsepio*, d *in medio duorum animalium*. Et qui e *Verbum* æternum est Patris, *per quem omnia facta sunt*, eademque propria virtute sustentat ac seruat, is factus infans, pedes manusque ligatus, ita manet, vt nec mouere se valeat: & qui Diuinitatis f *amictus* est *lumine* infinito *sicut vestimēto*; quia g *splendor est gloriæ, & figura substantiæ* Patris; qui suas creaturas vestit pulchritudine; & liberali manu sustentat, atque conseruat: ille ipse, vilibus hic pannis, crepundijsque vestitur; lacte materno indiget, quo nutriatur. O Infans excelsissime, & vilissime; vbique venerande, vbique amande. *Sed quò pro me vilior, eò mihi charior*: & quò magis mei causa despectus, eò dignior es, qui à me diligaris; & quò abiectior, eò excelsior. At quis te pro meritis amabit! Vtinam meipsum deijcerem, atque vt par est, humiliarem! nam meipsum in me abijcere, erit in te exaltari. Quomodo non erubescis, ô anima mea, excelsissimam hanc personam adeò cernens humiliatam; tuam verò vilissimam adeò inaniter elatam! Discas ab hoc Infante humiliare teipsam. h *qui* enim, sicut ipse, *humiliauerit se* in terra, ab ipso *exaltabitur* in cælo.

a *Isai.* 66.1.
b *c.*37. 16.
b *Mat.* 5.35.
b *Psal.* 79.3.
c *Luc.* 2.7.
d *Habac.* 3. 2. *iuxta* 70.
e *Ioan.* 1.3.
f *Psal.* 103.2.
g *Heb.* 1.3.
S. Bernard. serm. 1. *in Epiphan.*
h *Matt.* 23. 12.

II.

DEINDE verba, quæ Infans iste non lingua,

sed spiritu: non voce, sed exemplo tunc dixerit; perpende. Cùm æterno enim Patre colloquens, gratias illi agebat; quod hora tandem illa aduenisset; qua ipsum in præsepio illo voluisset reclinari; promptissimum sese magnoque offerens amore, ad labores omnes, quos in mundo perpessurus esset, illud repetens (quod Apost. expendit) i *Tunc* ingrediens mundum *dixi, Ecce venio, vt faciam Deus voluntatem tuā* Ad homines etiam, exemplo suo, ex præsepio clamabat, ea docēs, quæ verbo etiam postea prædicauit: k *Discite à me, quia mitis sum & humilis corde:* & m *Nisi conuersi fueritis, & efficiamini sicut paruuli; non intrabitis in regnum cælorum.* Et *quicunque humiliauerit se sicut paruulus iste: hic maior est in Regno Cælorum.* Hæc & similia exemplo suo prædicat ibi: quæ meritò audiam, deuotissimè supplicans, vt aures mihi cordis aperiat, quò linguam illam intelligam; & exequar intellectam. O celsissime Infans, qui ex isto præsepi me, vt fiam infans, inuitas; quique paruulorum adeò semper fuisti amans, vt eos etiam amanter n *amplecteretis*; fac me paruulum in innocentia, sicut tu es; paruulum in humilitate, infantem in silentio, & tenerum in charitate: in his enim quatuor posita est similitudo, qua paruuli hic effecti, in Dei oculis magni simus.

Infantis verba.

i *Heb.* 10. 7. *Psal.* 39. 8.

k *Mat.* 11. 29

m 18. 3. 4.

n *Marc.* 10. 16.

III. *Infantis Actiones.*

STATIM ad opera consideranda, quæ idem Infans illic facit, pergam. In quibus vnum est admiratione dignissimum: quod cùm intelligentiæ vsu tam esset tunc perfectus vir,

atque cum triginta esset annorum: omnia tamen, quę faciebat, & motus ipsi, ac vultus compositio, erant infantilia, non imitatione aut simulatione; sed reipsa & verissimè, sicut aliorum infantum, admirandâ quâdam Symmetriâ, quam illi intelligunt, qui expendere nouerunt duarum istarũ rerum in ipso vnitionẽ. Nominatim verò nunc fletum, & lacrymarum eius causas expendam. Plorat enim ille, non tam quod in commoda ferat, quod alij faciunt infantes; quàm ob ea, quæ nos, peccatis nostris exigentibus, patimur. amor enim, quo nos prosequitur, lacrymas illas expressit; quibus propterea internas feruentissimas iungebat, ad Patrem æternum, preces: iam tunc illud reipsa præstans, quod de eo dixit Apostolus, o *Qui in diebus carnis suæ preces supplicationesq; ad Deum cum clamore valido & lacrymis, offerebat.* Credibile est autem, B. Virginem, cùm infantem suum lacrymantem videret, eiusque causam Spiritu S. edocta assequeretur, suas quoque lacrymas coniunxisse. O dulcissime IESV, cur tam amarè meas defles miserias, tuarum oblitus? O anima mea, cur & tu non fles, infantem hunc pro te videns lacrymantem? plora saltem ex compassione pro te flentis; plora, quia tu ipse planctus illius es causa; plora propter tua peccata, quæ illius cor transuerberant. quod si propter hæc non fles; tuam saltem defleas duritiem, qua flere, cùm maximè tibi expediret, non potes; etiamsi flendi tot adsint causæ. O Virgo beatissima,

o *Heb.* 5.7.

donum mihi lachrymarum impetra, vt saltem te flentem comitari possim, ad filij tui consolationem, quam ex nostris ipse haurit lacrymis, p *beatos* eos pronuntians, *qui lugent: quoniam ipsi consolabuntur.*

p Matt. 5. 5.

IV. *Quæ patitur Infans.*

VLTIMÒ, quæ Infans hic patitur, considerabo: paupertatem, frigus, dolores, aliáque incommoda permulta: quæ omnia, non necessitate coactus, sed voluntate & sponte patitur. Ipse enim elegit ad nascendum seuerissimum brumale tempus, & horam totius noctis rigidissimam; stabulum vilissimum, & totius ciuitatis abiectissimum; egestatem maximam, desertionem & obliuionem hominum, quæ potuit esse, maximam. Idque totum, ita dissimulata humilitate subiit, vt cum verè sponte illa amplecteretur, necessitate tamen ad id actus, ac porrò vilior ipse abiectiórque esse videretur. Denique ab ipso præsepi (quod ipse aseuerauit, cùm dixit in Psalmo q *Pauper sum ego & in laboribus à iuuentute mea*) egestatem, contemptum, labores, & dolores tanquam inseparabiles sibi socios ad vsque mortem asciuit: mille in rebus omnibus incommodorum genera ferens; eam vitæ rationem, quam mundus auersatur, amplexus: quò mundi sectatorum errores suo exemplo detegeret; de quibus S. Bernardus, *euidens* esse pronunciat, *mūdum, diuitias, honores, & voluptates sectantem errare, cùm Christus sapientia infinita, qui nec decipi potest, nec nos vult decipere, ijs contraria prætulerit.*

S Thom. 3. p. q. 35 a. 8. S Bernard. serm. 3. de Nat.

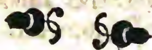
q Psal. 87. 16

HAC

HAC consideratione, pudore in huius beatissimi Infantis conspectu suffundar, cogitans, multò aliter me hactenus vixisse, quàm ipse vixerit, ac docuerit: Ideoque statuam, cum in posterum sequi, ea, quæ ipse elegit, alijs omnibus præferendo; demissè ei supplicans, me dignũ vt faciat, qui cũ ipso, & vt ipse, non necessitate, sed voluntate, sponte, & ex amore patiar. O Infans supreme, † *qui* vt alter Dauid, *sapientissimus es Princeps inter tres* (es enim trium diuinarum Personarum secunda, cui sapientia tribuitur) quid in Cathedra ista præsepij sedens facis, tanquam mutus nihil nobis dicens? Es nimirum, *quasi tenerrimus ligni vermiculus, qui octingentos interficis impetu vno* Nam contemptu & humiliatione, quam in carioso præsepij istius ligno amplecteris, innumeros mundani amoris insultus, diuini tui amoris impetu interficis. O Princeps sapientissime, & fortissime, qui tacendo doces; & tacendo occidis: doce me, in silentio sequi tuos istos contemptus; occide in corde meo omnes huius mundi affectus: quò ad imitationem tui, vermis effectus, ad te in gloriæ tuæ throno videndum conscendere merear.

Amen.

† 2. Reg. 23,8.

MEDITATIO XVIII.

Luc. 2.
D. Thom. 3. p. q. 36.

DE ANGELORVM IN CHRIsti natali Exultatione, & eius nuntio, quem Pastoribus attulerunt.

PVNCTVM I.

ONSIDERANDVM primum hîc, quid in cælo ageretur, cùm Christus est natus in terra. Angelorum enim Hierarchiæ, hinc Dei Maiestatem clarè videntes; inde humiliatum eundé, absconditum, & apud homines incognitum cernentes, vehementer obstupuerunt; ingentique desiderio, eundẽ hominib' in honore & veneratione esse, cupiẽtes, mox omnes ad terras, si Deus annuisset eũ manifestaturi, descẽdissent. Tunc æternus Pater oẽs iussit facere (quod Apostolus aduertit) dicens: a *Cùm iterum introducit Primogenitum in orbem terrarum, dicit: Et adorent eum oẽs Angeli eius*: omnes, inquit, vt ne vnus desit. Quare omnes è cęlo cum summa reuerentia eum adorauerũt, ipso infantulo id è terra acceptante. Nam Seraphini amore licet inflammati, eum tamen aspicientes se frigidos profitebantur, profundeque inclinati Deum suum agnoscebant: Cherubini scientiâ pleni, in huius infantuli conspectu ignaros se

a Heb. 1. 6.

iudi-

udicantes, tremore magno adorabant, ac vt ſuum Dominum reuerebantur. Idem porrò reliqui Angelici chori faciebant. Gaudeo, animoque toto exulto, O bonum omne meum, cùm adorari te video ab Angelis tuis: ſimul & doleo in tanta te obliuione, apud homines, tamque incognitum eſſe: Ego autem, Domine, cum beatis illis ſpiritibus te humillimè adoro, cupioque ex animo, vt omnes te homines cognoſcant & adorent. Quod ſi ad hanc tui notitiam hominibus adferendam, aliquid valeo. b *Ecce ego, mitte me*: alis enim, quas mihi ad id concedes, mox volabo; inſtarque Seraphinorum clamabo in mundo: b *Sanctus, Sanctus, Sanctus es Deus exercituum: plena eſt omnis terra gloria tua*: quãuis ea, humiliationis iſtius fumo, qua in ſpelunca iſta te occultas, obſcurata videatur.

b *Iſai*.6.9. b 3.

PVNCTVM II.

CONSIDERANDVM deinde, æternum Patrem, ſtatim hanc filij ſui Natiuitatē Paſtoribus, qui in vicinia Bethlehem ſuper gregum ſuorum cuſtodia vigilabant, per vnum Angelum (qui Gabriel fuiſſe creditur) reuelaſſe. is ſplendens indutus corpus, cæleſti eos lumine circumfulgens, dixit. a *Ecce Euangelizo vobis gaudium magnum, quod erit omni populo: quia natus eſt vobis hodie Saluator, qui Chriſtus Dominus in ciuitate Dauid. Et hoc vobis ſignum: inuenietis Infantem pannis inuolutum, & poſitum in præſepio.*

a *Luc*. 2.10.

I. HIC primum perpende: noluisse Deum manifestare hoc mysterium, aut Angelum suũ ad Sapiẽtes bethlehemiticos mittere: eò quod illi essẽt superbi; nec ad diuites, diuitiarũ erant cupidos; nec nobiles, delicijs deditos: sed ad Pastores, pauperes, humiles, laboribus assuetos, & officio suo attendentes, & vigilantes. Tales enim dispositiones Deus in eis desiderat, quos mysteriorum suorum vult participes facere: quod si me non facit: id ex alicuius illarum qualitatum defectu prouenit. Matt. 11. Propterea enim dixit ipse: b *Quia abscondisti hæc* mysteria & mirabilia fidei & veritatis à *sapientibus & prudentibus, & reuelasti ea paruulis.*

II. DEINDE perpende: summi gaudij materiam & occasionem esse, quod *Saluator* NOBIS *nascatur.* Non sibi nascitur, qui non indigebat salute; nec Angelis, quia non ad eos saluandos venit: sed nascitur hominibus, & mihi; quia, vt saluet me, venit mihi nascitur, circumciditur: & quidquid fecit & perpessus est, mihi fecit; & quidquid in præsepio illo geritur. totum in meum commodum dirigitur: vt peccata mihi condonet, vt virtutum amore inflammet, vt suis meditet meritis O IESV dulcissime, quod tibi doloris, id mihi materia est magni gaudij. Gaudeo Deus, adeò te esse bonum, vt debitos mihi labores doloresque, in te suscipias: quò tua mihi gaudia communices. Ne, quæso, tam sim ego infœlix, vt, cùm tu in com-

mune

mune omnium hominum bonum natus fueris; ego ita vitam meam instituam, atque si pro me natus non esses; qui alta superbè quæram, humilis tuæ abiectionis oblitus.

S. Bernard. serm 4 de Resurrect.

III.

TERTIÒ perpende, signa ad Christum natum inueniendum, infantiam esse, fascias, pannos, & præsepe. O Dei infinita altitudo, quis vnquam cogitasset, res adeò viles, viam fore ac signa ad inueniendum & agnoscendum Deum tantæ Maiestatis! Verùm, quando huiusmodi vilibus tantoperè delectaris, vt teipsum in illorum medio colloces, quò me ad eadem inuites: eâdem quæso operâ me doce; signa, quibus te in anima mea spiritaliter natum intelligam, esse, infantis in vita innocentiam; silentium in lingua; paupertatem in habitu; humilitatis affectum in vilissimis & abiectissimis terræ pro me eligendis. Imprime, Domine, omnia hæc signa in anima mea; quò tibi similis euadat; ideoque in eadem nasci, commorarique tibi complaceat.

PVNCTVM. III.

CVM Angelus hæc pastoribus annunciasset: *Subito facta est cum eo multitudo militiæ cælestis, laudantium Deum & dicentium: Gloria in altissimis Deo, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis.*

CONSIDERA hic, quis Angelos istos mittat, quem in finem, & quem hymnum canticumve concinant. Qui Angelos mittit, æternus est Pater: mittit autem eos, vt filium suũ,

 ipsius

ipsius amore tantoperè humilitatum, in honore apud homines esse faciat: semper enim curę illi fuit, filium, quoties se ille abiiciebat, exaltare: Item, vt Angeli exemplo suo docerent homines, quid in tali occasione eos facere par esset, in quorum vsum Deus factus esset homo. Gratias tibi, æterne Pater, quòd tam solicitus sis in eo, qui se humiliat, exaltando: meritus quidem ille est honore affici, qui pro tuo honore se voluit humiliare. Cùm itaque sit æquum, & tu ita velis, vt illum ego laudem & honorem: doce me, quæso, hymnum illum Angelorum, eodem, quo illi, spiritu decantare.

GLORIA IN EXCELSIS DEO.

HIS verbis nos Angeli docent, totum hoc opus Incarnationis, ita eminenter esse Dei gloriam, vt nullum reliquorum eius operum tantam atque hoc illi adferat: propter quod meritò est ab omnibus laudandus, qui vitæ perfectionem profitentur. nam & in cœlo ipso propter illud nominatim glorificatur; *Isaia 6. 3.* estque iustissimum, idem vt fiat in a *terra* nostra, quæ propter illud ipsum mysterium *plena est gloria Dei*: quod ipsi Seraphini testati sunt apud Isaiam, cùm huius Domini vidit gloriam. O REX gloriæ, trahe cor meum in excelsa; vt, sicut te illic Angeli glorificant, ita ego nomen tuum glorificem in terra; & quicquid fecero dixeroque, in tuam cedat gloriam; meâ nunquam quæsitâ. Nunquam ex ore meo verbum hoc discedat: Gloria vni trinoque Deo: Glo-

ria Patri, & Filio, & Spiritui sancto: Patri gloria, qui filium suum mihi dedit; gloria Filio, qui reparandi me causa, homo factus est; Spiritui sancto gloria, de cuius amore opus hoc promanat.

ET IN TERRA PAX.

ADVENIT cum præcellenti hoc opere pax habitatoribus terræ, non limitata & qualiscunque, sed plena. Est enim pax cum Deo, cum Angelis, & cuique secum, & cum cæteris hominibus: quia natus iste Saluator, reconciliationem adfert mundi cum Patre suo; veniam peccatorum; victoriam de aduersariis Dæmonibus; carnis spiritui subiectionem; voluntatum inter se, & cum Deo coniunctionem & concordiam: ex qua promanat conscientiæ lætitia, & b *pax* illa, *quæ exuperat omnem sensum.* b *Phil.* 4. 7
O PRINCEPS pacis, de quo scriptum est: c *Orietur in diebus eius iustitia & abundantia pacis donec auferatur luna*: humillimè supplico, vt omnē mundi huius inconstātiam à me auferas; stabilias verò me sanctitate & pace diuina. c *Psal.* 71. 7

HOMINIBVS BONAE VOluntatis.

PERPENDE hic: pacem quidem à bona Dei voluntate, qua in nos ipse propendet, quamq; omnib. offert, originem ducere: reipsa tamē eâ non frui, nisi eos qui & ipsi bonæ sint volūtatis, recta intentione affectæ, Deo coniunctæ, eiusque legi subiectæ. Non itaque promittitur pax hominibus, quòd boni sint iudicij, acuti ingenij,

virium

virium robustarum; quòd insignia alia habeant talenta, naturaliaque huiusmodi ornamenta: nam cum his omnibus pugnæ magnæ, discordiæ, & à Deo auersiones possunt esse coniunctæ: & quamuis illa absint, modò voluntas bona non desit, pax illa aderit: quare eius, quàm reliquorum, maiorem habere oportet rationem. *Nihil enim* (S. Gregorio teste) *ditius est bona voluntate*: ideoque nihil amabilius, nihil pacificum magis: sicut è contra, nihil miserabilius, magis turbatnm, aut horrendum est quā voluntas mala. Quare magno feruore ab hoc nato Domino efflagitandum est, vt à mala me liberet; donet verò bonam, quæ verè ipsius est donum. quod distinctiùs alia lectio indicat, dicens: *Hominibus bona voluntas*. O SALVATOR dulcissime, da mihi, quam omnibus offers, voluntatem bonam, quò propriâ abnegatâ, tuam amplectar d *bonam*, *beneplacentem*, & *perfectam*. illa enim verè est omnium bonorum origo; mea verò, si sibi ipsi relinquatur, omnium est malorum initium.

Homil. 5. in Euang.

Rom. 12. 2.

PVNCTVM IV.

POST breuem apud Pastores moram, Angeli cęlum repetiuerunt: piè tamen credi potest, eos locum Natiuitatis non prætermisisse, sed sine præceptibili strepitu eò diuertentes, idem Canticum renouasse ita, vt B. Virgo & S. Ioseph illud perçiperent; adoratoque recens nato infantulo, tanquam Deo &

Rege

Rege suo, ascendisse. O quantam animi lætitiã musica illa angelica B. Virgini attulit! & quàm se æterno Patri gratam exhibuit, ob delatum filio suo hunc honorem! quanto exultauit gaudio ex tanti exercitus angelici conspectu! quàm est in fide confirmata, dum reuocat in memoriam quod scriptum est: a *Et adorent eius omnes Angeli eius.* Ego, Deus meus, te vnà cum illis adoro, occinoq; gloriam etiam in isto tuo præsepio, cupiens ab vniuerso orbe intra Ecclesiam tuam decantari, quò ab omnibus in secula glorificeris, Amen.

a Psal. 96. 8. Hebr. 1. 6.

MEDITATIO XIX.

DE ACCESSV PASTORVM AD Bethlehem, & iis quæ illis ibi acciderunt, & aliis vsque ad circuncisionem.

PVNCTVM I.

T *factum a est; vt discesserunt ab eis Angeli in cælum, pastores loquebantur ad inuicem: Transeamus vsque Bethlehem, & videamus hoc verbum, quod factum est, quod Dominus ostendit nobis. Et venerunt festinantes.* vsque ad locum, vbi Infans erat.

a Luc. 2. 15

I. PERPENDAM hic primùm: Pastores nõ tradidisse obliuioni reuelationem angelorũ; sed mutuâ se charitate ad profectionẽ illam fuisse exhortatos. neq; enim inspirationum huiusmodi & mandatorum Dei obliuisci nos decet: sed exequi, verbis exemplisq; ad id nos inuicẽ exhortãtes, quatuor illorũ animaliũ instar, quæ b *spiritus impetum* sequentia, alis se c *altera ad alteram percutiebant*, quasi inuicem se, ad spiritum maiori feruore sequendum, prouocarent.

b Ezech. 1. 12 c 3. 13.

II. DEINDE, exactã pastores seruasse obedientiam. Nam, etsi Angelus non expressè iussit eos ire Bethlehem, satis sibi existimarũt, insinuatũ esse gratum Deo fore, si accederent: quia in eũ finẽ mysteriũ reuelatum iudicabant. Perfectè enim obediẽti, quæcunq; diuinæ voluntatis insinuatio sufficit, vt eã exequi procuret, licèt ei⁹ causâ proprios greges, (quod Pastores illi fecerunt) & quæcunq; alia dimittere, sit necesse.

III. TERTIO, easdẽ feruorem magnũ adhibuisse vt ꝙ Deo gratũ esse cognouerant, exequerentur: id. n. significat ꝙ additur: *Venerunt festinãtes*, moti videlicet spiritu diuino; &, quod Angelus annunciauerit *Verbum* Dei æternum, pro nobis caro factũ, videre cupientes. Qui feruor dignos illos fecit, quod Angelus ad locũ duceret, & inueniret ꝙ quærebãt. Vtinã daretur, eã obedientiã, feruentemq; diligentiã horum pastorum imitari, in quærendo & inueniendo Saluatore. O supreme PASTOR, cuius oues reliqui sunt pastores, ostende mihi locum, d *vbi pascas, vbi cubes* sanctissimæ natiuitatis tuæ

d Cant. 1. 7.

tem-

tempore, quò te & quæram, & inueniam ita, vt etiam agnoſcam & amem in ſæcula, Amen.

PVNCTVM II.

ET *intrantes inuenerunt Mariam, & Ioſeph, & Infantem poſitum in præſepio.*

PERPENDENDVM hic eſt, quid Paſtores fecerint, cùm, quod quærebant, inuenerunt.

PRIMVM.n. fas eſt credere, ipſis locū ingredientib. proceſsiſſe ex ſanctiſsimi Infantis vultu ſplendorē & clariſsimā lucē, quæ eorū mentē penetrās, manifeſtauit: Infantem illum, verum Deum & hominem eſſe; mundi Saluatorem, & Meſsiā in lege promiſſum: quod ipſe fide viuâ credentes, eiuſdē amore inflammati, humi proſtrati, ſummâ cum reuerentiâ adorauerūt; gratias pro aduentu iſto in mundū egerunt; atq; vt populi Iſrael miſert⁹, pergeret porrò inceptū redemptionis op⁹ ad finem perducere, ſupplicarunt: ſeſe verò ad omnia obſequia præſtanda verbis piis & humilibus obtulerunt. Eſt verò fas credere, aliquid eos, ex paupertate ſua, infāti obtuliſſe, reuocante ipſo infante, inſpiratione ſua, illis in memoriam, illud Deuteron.a *Nō apparebis vacuus ante Dominum,* ſed quo putamus affectu illud obtulerint! quo amore infans illud acceptauerit! quàm propterea copioſa illis, gratiæ ſuæ dona impertiuerit; ne vacui ab ipſo recederent! Credibile eſt, etiam B. Virginem gratias illis egiſſe; ipſos verò, inſignem, quæ in ea elucebat, ſanctitatem admiratos; magnâ reuerentiâ eam alloquentes, quæcunq; cum Angelis ſibi eueniſſent, enarraſſe:

I.

II.

a *Deuter.* 16 17.

quod

quod ipſum magna lætitia B. Virginem proculdubio affecit, propter filij ſui gloriam. O IESV dulciſsime, cum ſanctis his paſtoribus te adoro, cupiens eadem, qua ipſi, deuotione id facere. Ne autem vacuus accedam, cor meum, eiuſq; libertatem, & quicquid habeo totum tibi offero, ac ſupplico, ne vacuum è conſpectu tuo me abire patiaris; ſed gratia tua me repleas qua tibi fideliter hic ſeruiens, æternam conſequar vitam, Amen.

PVNCTVM III.

ET *reuerſi ſunt paſtores glorificãtes & laudantes Deum in omnibus, quæ audierant & viderant*: quæ omnibus occurrenti narrabant: *& omnes, qui audierunt mirati ſunt. Maria autem conſeruabat omnia verba hæc conferens in corde ſuo.* Operæ pretium hic erit quatuor hominum genera, qui in Bethlehem & eius confiniis tunc fuerunt: & rationem, qua ſinguli circa hoc Natalis filij Dei myſterium ſe habuerunt, conſiderare: vtrunque ad meum proprium commodum applicando.

I. QVIDAM ergò in Bethlehem quidem erant; ſed ad ſpeluncam ſiue præſepe Chriſti, etiam auditis, quæ paſtores narrabant, ac de iiſdẽ admirantes, non legimus eorum aliquem motum fuiſſe, vt accederet & videret: variis fortè ocupationibus & negotiis abſorptos: ſicut & nunc ſunt plurimi, qui vt aliis, quæ palato magis arrident, attendant, aut omninò

non,

non, aut certè segniter ad eadem mysteria consideranda accedunt.

ALII casu, & transeuntes speluncam illam ingrediebantur; sed neq; infantem neque eius matrem agnoscebant; nec aliud ibi, quàm externam rerum faciem assequentes, præteribant. Tales illi censendi sunt, qui fide mortuâ his mysteriis assistunt; nihil vltrà soliciti, quid in eis contineatur: Ideoq; nullum ex eis fructum referunt. II.

ALII rursus, sicut pastores à Deo excitati locum ingressi, fide viua infantem agnouerũt, adorarunt, ac fructus magnos retulerunt: non tamen in loco remanserunt; sed ad munia sua, Deum laudantes, & magnalia eius prædicantes, sunt reuersi. Tales illi sunt iusti, qui certis temporibus, horum mysteriorum considerationi & contemplationi insistunt: & inde ad munia sua & obligationes, cum lucro redeunt, prędicantes, quę de Deo agnouerunt; aliosque, ad eundem quærendum & agnoscendum, extimulantes. III.

ALII deniq;, vt B. Virgo & S. Ioseph, manserunt semper in spelunca ad præsepe, infantulo assistentes, & amore magno ei seruiẽtes; memoria retinentes, & in cordibus suis, quæcunq; videbant & audiebant, conferentes. O quas collationes de his omnibus B. Virgo fecerit! conferebat proculdubio, ea quæ Deus in cœlo, cũ iis, quæ infans habebat in terra; quod Prophetæ dixerant, cum iis, quæ ipsa oculis vsurpabat: quæ Angelus pastoresque retule- IV.

rant, cum eo quod in præſepio coram ſe habebat: nec ſterilis hæc erat conferentia; ſed omninò tenera, & admiratione, feruentibuſque deuotionis affectibus pleniſsima: Et in his cõſiderandis, & expectandis, octo integros dies, vſq; ad circumciſionẽ, expendit. Hanc autem Virginem illi cenſendi ſunt imitari, qui dies aliquot in his myſteriis contemplandis ponũt omnia, quæ ad ea ſpectant, conferentes in cordibus ſuis. Felices qui hoc modo poſſunt & nouerunt infanti huic circa præſepiũ aſſiſtere! O Virgo ſanctiſsima, doce me conferre in corde, quæcunq; me fides docet de filio tuo, quæq; tu in corde tuo de eo conferebas: vt eiſdẽ benè cordi meo inſculptis, ab eius pręſentia nunquã recedã, ſed me totũ ei cognoſcendo, amando, ſeruiendo impendã in ſæcula, Amen.

In Meditatione XXVI. alius modus ponetur, hoc myſterium meditandi.

MEDITATIO XX.

S. Thom. 3. p q. 37. a. 1.

DE INFANTIS IESV Circunciſione.

PVNCTVM. I.

ONSIDERANDVM hic primum accedente die ab ipſo Natali octauo, ſtatuiſſe B. Virginem, & S. Ioſephum, infantem iuxta a legem, quæ id faciendi præceptũ parentibus imponebat, circumcidere. PERPENDE ergo primum, exactam B. Virg. ſanctiq;

a Leuit. 12, 3

I.

ctiq; Iosephi circa hoc præceptum, obedientiam: qui etiamsi non ignorarent, eius executionem infantulo, quem tenerrimè diligebāt, dolorem ac pœnam allaturam; non id tamen eos retardauit, quò minus Dei voluntatē præferrent. Quare B. ipsa Virgo (si opus fuisset) nō dubitasset, propriis manibus arrepto cultello, sicut b Sephora illa, proprium filium circūcidere. Nec desunt, qui dicant, ipsam B. Virginem circumcisionem peregisse; licèt alij S. Iosepho eam tribuant. Illud certum est: vtrunq; promptum fuisse ad id præstandum, quod Deo gratissimum fore intelligerent. b *Exo* 4.25.

II. DEINDE, B. Virginis charitatē & pietatem perpende, quæ omni dubio procul, huic actioni præsens interfuit: tum vt filiū foueret eiusque vulneri, quem tantoperè diligebat, mederetur: tū vt preciosissimū, qui efflueret, sanguinem, & ipsum præputium conseruaret: sciens, sanguinē esse Dei, immensiq; valoris. O quanta pietate & reuerentiâ illum in pectore suo seruarit! quā blanda cum ipso sanguine collo quia miscuerit! quomodo eius intuitu ab æterno Patre, vt mundo parceret, obsecrarit! imò addidisse credibile est, vt, si possibile esset, hac sanguinis effusione, quæ tanti valoris erat, cō tentus esset. Cū Spiritu etiā sancto, cuius erat spōsa, colloquia alia miscebat, verbis vtēs Sephoræ, quæ, cū filio suo in diuersorio existens, dixerat Moysi: O Spiritus sanct. c *quomodo mihi sponsus sanguinis es!* dum filij mei sanguinem vis effundi. quo sacri eius pedes perfundantur. c *Exo*. 4.26

Nec tamen propterea te deseram, sicut illa Moysen *dimisit*: quia voluntatem tuam meæ in omnibus præfero, etiam cùm eo nomine propriũ meum sanguinẽ effundere oporteret.

III. ALIVNDE tamen, dolor & compassio ipsius B. Virginis viscera penetrabat, cum filium talia patientem cerneret! flebat cum flente, & maximè ob fletus illius causam, dixit tunc in corde suo: O culpa originalis, quàm stas carè filio meo! O Adami terreni lapsus, quàm es amarus cœlesti! O Virgo beata, si mihi daretur te in fletu isto comitari, ac pro meis sceleribus flere, quò eorum veniam, virtute sanguinis filij tui, impetrarem!

PVNCTVM II.

CONSIDERANDI deinde sũt heroici virtutũ act9, quos in Circũcisione sua Christ9 ipse edidit: neq; enim solùm dolorẽ, vt alij infantes, rationis vsu carentes, tolerabat, sed eximios virtutum actus edebat.

I. PRIMVM OBEDIENTIAE, q̃ legi præstitit. Nã etsi tanquã Deus, supremusq; Legislator, potuisset secum in ea lege dispensare, ad q̧ sufficiens non defuisset causa; aut certè in ea dispensandi nulla fuisset necessitas, q̧ ea lex nullo modo eum astringeret; vt qui sine viri opera, & absque vllo originalis culpæ debito conceptus esset: voluit tamen sponte sua præcepto illi, etiamsi aspero & pœnali, parere, simulq; protestari, se vniuersam vterẽ legẽ seruaturum. Nam Apostolus, *testificor* (ait) *omni homini circumcidenti se, quoniã debitor est vniuersæ legis faciẽda*, etiã

Gal. 5. 5.

si valde

si valde illa esset grauis: Quare adorandus & benedictus hic infans, cùm circumcidi voluit, ad totũ illud legis pondus ferendũ se obtulit. b *Legẽ* ipsam totã *in medio cordis sui* reponens, b *Psal.* 39. 9
vt per Regiũ Prophetam ipsemet dixit. O anima mea, cur tę non promptam offers, ad suaue Nouæ & Gratiæ legis onus & iugum ferendũ; cùm Christus, ad grauissimũ & intolerabile Veteris portandum, tui causa se offerat? Si is, etiã difficillima, & ad quæ omninò non tenebatur, tui causa amplectitur: cur tu facilia, quę ipse iubet, refugis? Ignosce Domine, inobedientiæ meæ: & iuua, tuum sequi exemplum, in lege tua custodienda, sicut ipse custodisti.

HVMILITATIS deinde insignem edidit actum: Nam infans hic cùm non posset se peccatorem reputare, vt qui nec esset, nec reipsa vllo modo talis esse posset: voluit tamen talis haberi, cùm se Circũcisioni subiecit: quæ peccatorum infantum indicium erat: vt ita quicunq; circuncidi eum videret, peccatorem esse reputaret. Quo ruborem nobis iniicit: qui, cùm reipsa peccatores simus, videri tamen nolumus, sed iustorum operimenta quærimus. Quare, anima mea, cùm te veritas humiliet, quia reipsa peccatrix es; humiliet & charitas, vt, quæ ob scelera tua humiliatione te dignam iudicas, optes, exemplo tui Domini, humiliari: etiamsi innocens omninò esses. II. S. Bern ser. 24. in Can.

TERTIÒ, PATIENTIAM insigniter exercuit. Nã infãtes cęteri, rationis vsu carẽtes, circumcisionem non timent: nec cultrum, aut III.

virium robuſtarum; quòd inſignia alia habeant talenta, naturaliaque huiuſmodi ornamenta: nam cum his omnibus pugnæ magnæ, diſcordiæ, & à Deo auerſiones poſſunt eſſe coniunctæ: & quamuis illa abſint, modò voluntas bona non deſit, pax illa aderit: quare eius, quàm reliquorum, maiorem habere oportet rationem. *Nihil enim* (S. Gregorio teſte) *ditius eſt bona voluntate*: ideoque nihil amabilius, nihil pacificum magit; ſicut è contra, nihil miſerabilius, magis turbatnm, aut horrendum eſt quã voluntas mala. Quare magno feruore ab hoc nato Domino efflagitandum eſt, vt à mala me liberet; donet verò bonam, quæ verè ipſius eſt donum. quod diſtinctiùs alia lectio indicat, dicens: *Hominibus bona voluntas*. O SALVATOR dulciſſime, da mihi, quam omnibus offers, voluntatem bonam, quò propriâ abnegatâ, tuam amplectar d *bonam, beneplacentem, & perfectam*. illa enim verè eſt omnium bonorum origo; mea verò, ſi ſibi ipſi relinquatur, omnium eſt malorum initium.

Homil. 5. in Euang.

Rom. 12. 2.

PVNCTVM IV.

POST breuem apud Paſtores moram, Angeli cęlum repetiuerunt: piè tamen credi poteſt, eos locum Natiuitatis non prætermiſiſſe, ſed ſine præceptibili ſtrepitu eò diuertentes, idem Canticum renouaſſe ita, vt B. Virgo & S. Ioſeph illud perçiperent; adoratoque recens nato infantulo, tanquam Deo &

Rege

Rege suo, ascendisse. O quantam animi lætitiã musica illa angelica B. Virgini attulit! & quàm se æterno Patri gratam exhibuit, ob delatum filio suo hunc honorem! quanto exultauit gaudio ex tanti exercitus angelici conspectu! quàm est in fide confirmata, dum reuocat in memoriam quod scriptum est: a *Et adorent eius omnes Angeli eius.* Ego, Deus meus, te vnà cum illis adoro, occinoq; gloriam etiam in isto tuo præsepio, cupiens ab vniuerso orbe intra Ecclesiam tuam decantari, quò ab omnibus in secula glorificeris, Amen.

a Psal. 96. 8. Hebr. 1. 6.

MEDITATIO XIX.

DE ACCESSV PASTORVM AD Bethlehem, & iis quæ illis ibi acciderunt, & aliis vsque ad circuncisionem.

PVNCTVM I.

T factum a est; vt discesserunt ab eis Angeli in cœlum, pastores loquebantur ad inuicem: Transeamus vsque Bethlehem, & videamus hoc verbum, quod factum est, quod Dominus ostendit nobis. Et venerunt festinantes. vsque ad locum, vbi Infans erat.

a Luc. 2. 15.

PER

I. PERPENDAM hic primùm: Pastores nõ tradidisse obliuioni reuelationem angelorũ; sed mutuâ se charitate ad profectionẽ illam fuisse exhortatos. neq; enim inspirationum huiusmodi & mandatorum Dei obliuisci nos decet: sed exequi, verbis exemplisq; ad id nos inuicẽ exhortãtes, quatuor illorũ animaliũ instar, quæ b *spiritus impetum* sequentia, alis se c *altera ad alteram percutiebant*, quasi inuicem se, ad spiritum maiori feruore sequendum, prouocarent.

b Ezech. 1. 12
c 3. 13.

II. DEINDE, exactã pastores seruasse obedientiam. Nam, etsi Angelus non expressè iussit eos ire Bethlehem, satis sibi existimarũt, insinuatũ esse gratum Deo fore, si accederent: quia in eũ finẽ mysteriũ reuelatum iudicabant. Perfectè enim obediẽti, quæcunq; diuinæ voluntatis insinuatio sufficit, vt eã exequi procuret, licèt ei⁹ causâ proprios greges, (quod Pastores illi fecerunt) & quæcunq; alia dimittere, sit necesse.

III. TERTIO, easdẽ feruorem magnũ adhibuisse vt ꝙ Deo gratũ esse cognouerant, exequerentur: id. n. significat ꝙ additur: *Venerunt festinãtes*, moti videlicet spiritu diuino; &, quod Angelus annunciauerit *Verbum* Dei æternum, pro nobis caro factũ, videre cupientes. Qui feruor dignos illos fecit, quod Angelus ad locũ duceret, & inueniret ꝙ quærebãt. Vtinã daretur, eã obedientiã, feruentemq; diligentiã horum pastorum imitari, in quærendo & inueniendo Saluatore. O supreme PASTOR, cuius oues reliqui sunt pastores, ostende mihi locum, d *vbi pascas, vbi cubes* sanctissimæ natiuitatis tuæ

d Cant. 1. 7.

tem-

tempore, quò te & quæram, & inueniam ita, vt etiam agnoſcam & amem in ſæcula, Amen.

PVNCTVM II.

ET *intrantes inuenerunt Mariam, & Ioſeph, & Infantem poſitum in præſepio.*

PERPENDENDVM hic eſt, quid Paſtores fecerint, cùm, quod quærebant, inuenerunt.

I. PRIMVM .n. fas eſt credere, ipſis locũ ingredientib. proceſsiſſe ex ſanctiſsimi Infantis vultu ſplendorẽ & clariſsimã lucẽ, quæ eorũ mentẽ penetrãs, manifeſtauit: Infantem illum, verum Deum & hominem eſſe; mundi Saluatorem, & Meſsiã in lege promiſſum: quod ipſe fide viuâ credentes, eiuſdẽ amore inflammati, humi proſtrati, ſummâ eum reuerentiâ adorauerũt; gratias pro aduentu iſto in mundũ egerunt; atq; vt populi Iſrael miſert⁹, pergeret porrò inceptũ redemptionis op⁹ ad finem perducere, ſupplicarunt: ſeſe verò ad omnia obſequia præſtanda verbis piis & humilibus obtulerunt. Eſt verò II. fas credere, aliquid eos, ex paupertate ſua, infãti obtuliſſe, reuocante ipſo infante, inſpiratione ſua, illis in memoriam, illud Deuteron. a *Nõ apparebis vacuum ante Dominum,* ſed quo putamus affectu illud obtulerint! quo amore infans illud acceptauerit! quàm propterea copioſa illis, gratiæ ſuæ dona impertiuerit; ne vacui ab ipſo recederent! Credibile eſt, etiam B. Virginem gratias illis egiſſe; ipſos verò, inſignem, quæ in ea elucebat, ſanctitatem admiratos; magnâ reuerentiâ eam alloquentes, quæcunq; cum Angelis ſibi eueniſſent, enarraſſe:

a *Deuter.* 16 17.

quod

quod ipsum magna lætitia B. Virginem proculdubio affecit, propter filij sui gloriam. O IESV dulcissime, cum sanctis his pactoribus te adoro, cupiens eadem, qua ipsi, deuotione id facere Ne autem vacuus accedam, cor meum, eiusq; libertatem, & quicquid habeo totum tibi offero, ac supplico, ne vacuum è conspectu tuo me abire patiaris; sed gratia tua me repleas qua tibi fideliter hic seruiens, æternam consequar vitam, Amen.

PVNCTVM III.

ET *reuersi sunt pastores glorificãtes & laudantes Deum in omnibus, quæ audierant & viderant*: quæ omnibus occurrenti narrabant: *& omnes, qui audierunt mirati sunt. Maria autem conseruabat omnia verba hæc conferens in corde suo.* Operæ pretium hic erit quatuor hominum genera, qui in Bethlehem & eius confiniis tunc fuerunt: & rationem, qua singuli circa hoc Natalis filij Dei mysterium se habuerunt, considerare: vtrunque ad meum proprium commodum applicando.

I. QVIDAM ergò in Bethlehem quidem erant; sed ad speluncam siue præsepe Christi, etiam auditis, quæ pastores narrabant, ac de iisdẽ admirantes, non legimus eorum aliquem motum fuisse, vt accederet & videret: variis fortè ocupationibus & negotiis absorptos: sicut & nunc sunt plurimi, qui vt aliis, quæ palato magis arrident, attendant, aut omninò

non, aut certè segniter ad eadem mysteria consideranda accedunt.

ALII casu, & transeuntes speluncam illam ingrediebantur; sed neq; infantem neque eius matrem agnoscebant;nec aliud ibi, quàm externam rerum faciem assequentes, præteribant. Tales illi censendi sunt, qui fide mortuâ his mysteriis assistunt; nihil vltrà soliciti, quid in eis contineatur: Ideoq; nullum ex eis fructum referunt. II.

ALII rursus, sicut pastores à Deo excitati locum ingressi,fide viua infantem agnouerūt, adorarunt, ac fructus magnos retulerunt: non tamen in loco remanserunt; sed ad munia sua, Deum laudantes, & magnalia eius prædicantes,sunt reuersi. Tales illi sunt iusti, qui certis temporibus, horum mysteriorum considerationi & contemplationi insistunt:& inde ad munia sua & obligationes, cum lucro redeunt,prędicantes,quę de Deo agnouerunt; aliosque,ad eundem quærendum & agnoscendum,extimulantes. III.

ALII deniq;,vt B. Virgo & S. Ioseph, manserunt semper in spelunca ad præsepe, infantulo assistentes, & amore magno ei seruiẽtes; memoria retinentes,& in cordibus suis, quæcunq; videbant & audiebant, conferentes. O quas collationes de his omnibus B. Virgo fecerit! conferebat proculdubio,ea quæ Deus in cœlo,cũ iis, quæ infans habebat in terra;quod Prophetæ dixerant, cum iis, quæ ipsa oculis vsurpabat: quæ Angelus pastoresque retule- IV.

rant, cum eo quod in præſepio coram ſe habebat: nec ſterilis hæc erat conferentia; ſed omninò tenera, & admiratione, feruentibuſque deuotionis affectibus pleniſsima: Et in his cõſiderandis, & expectandis, octo integros dies, vſq; ad circumciſionẽ, expendit. Hanc autem Virginem illi cenſendi ſunt imitari, qui dies aliquot in his myſteriis contemplandis ponũt omnia, quæ ad ea ſpectant, conferentes in cordibus ſuis. Felices qui hoc modo poſſunt & nouerunt infanti huic circa præſepiũ aſſiſtere! O Virgo ſanctiſsima, doce me conferre in corde, quæcunq; me fides docet de filio tuo, quæq́; tu in corde tuo de eo conferebas: vt eiſdẽ benè cordi meo inſculptis, ab eius pręſentia nunquã recedã, ſed me totũ ei cognoſcendo, amando, ſeruiendo impendã in ſæcula, Amen.

In Meditatione XXVI. alius modus ponetur, hoc myſterium meditandi.

MEDITATIO XX.

S. Thom. 3. p q. 37. a. 1.

DE INFANTIS IESV Circunciſione.

PVNCTVM. I.

ONSIDERANDVM hic primum accedente die ab ipſo Natali octauo, ſtatuiſſe B. Virginem, & S. Ioſephum, infantem iuxta a legem, quæ id faciendi præceptũ parentibus imponebat, circumcidere. PERPENDE ergo primum, exactam B. Virg. ſanctiq;

a Leuit. 12, 3

I.

ctiq; Iosephi circa hoc præceptum, obedientiam: qui etiamsi non ignorarent, eius executionem infantulo, quem tenerrimè diligebāt, dolorem ac pœnam allaturam; non id tamen eos retardauit, quò minus Dei voluntatē præferrent. Quare B. ipsa Virgo (si opus fuisset) nō dubitasset, propriis manibus arrepto cultello, sicut b Sephora illa, proprium filium circūcidere. Nec desunt, qui dicant, ipsam B. Virginem circumcisionem peregisse; licèt alij S. Iosepho eam tribuant. Illud certum est: vtrunq; promptum fuisse ad id præstandum, quod Deo gratissimum fore intelligerent. b *Exo* 4.25.

II. DEINDE, B. Virginis charitatē & pietatem perpende, quæ omni dubio procul, huic actioni præsens interfuit: tum vt filiū foueret eiusque vulneri, quem tantoperè diligebat, mederetur: tū vt preciosissimū, qui efflueret, sanguinem, & ipsum præputium conseruaret: sciens, sanguinē esse Dei, immensiq; valoris. O quanta pietate & reuerentiâ illum in pectore suo seruarit! quā blanda cum ipso sanguine colloquia miscuerit! quomodo eius intuitu ab æterno Patre, vt mundo parceret, obsecrarit! imò addidisse credibile est, vt, si possibile esset, hac sanguinis effusione, quæ tanti valoris erat, cōtentus esset. Cū Spiritu etiā sancto, cuius erat spōsa, colloquia alia miscebat, verbis vtēs Sephoræ, quæ, cū filio suo in diuersorio existens, dixerat Moysi: O Spiritus sanct. c *quomodo mihi sponsus sanguinis es!* dum filij mei sanguinem vis effundi. quo sacri eius pedes perfundantur. c *Exo*. 4.26

si valde illa esset grauis: Quare adorandus & benedictus hic infans, cùm circumcidi voluit, ad totũ illud legis pondus ferendũ se obtulit. b *Legẽ* ipsam totã *in medio cordis sui* reponens, vt per Regiũ Prophetam ipsemet dixit. O anima mea, cur tę non promptam offers, ad suaue Nouæ & Gratiæ legis onus & iugum ferendũ; cùm Christus, ad grauissimũ & intolerabile Veteris portandum, tui causa se offerat? Si is, etiã difficillima, & ad quæ omninò non tenebatur, tui causa amplectitur: cur tu facilia, quę ipse iubet, refugis? Ignosce Domine, inobedientiæ meæ: & iuua, tuum sequi exemplum, in lege tua custodienda, sicut ipse custodisti. b *Psal.* 39. 9

II. HVMILITATIS deinde insignem edidit actum: Nam infans hic cùm non posset se peccatorem reputare, vt qui nec esset, nec reipsa vllo modo talis esse posset: voluit tamen talis haberi, cùm se Circũcisioni subiecit: quæ peccatorum infantum indicium erat: vt ita quicunq; circuncidi eum videret, peccatorem esse reputaret. Quo ruborem nobis iniicit: qui, cùm reipsa peccatores simus, videri tamen nolumus, sed iustorum operimenta quærimus. Quare, anima mea, cùm te veritas humiliet, quia reipsa peccatrix es: humiliet & charitas, vt, quæ ob scelera tua humiliatione te dignam iudicas, optes, exemplo tui Domini, humiliari: etiamsi innocens omninò esses. *S. Bern ser.* 24. *in Can.*

III. TERTIÒ, PATIENTIAM insigniter exercuit. Nã infãtes cęteri, rationis vsu carẽtes, circumcisionem non timent: nec cultrum, aut

eius vulnus & ictum sentiũt, donec reipsa infligatur; sed infans hic innocentissimus, vt qui iudicij vsu vir esset perfectus, quid sibi immineret nouerat, & cultri vuln⁹ naturaliter pertimescebat: sed ita nihilominus quietus immotusq; mansit, atq; si nihil tale nouisset: & cùm ictum accepit, etsi, vt infans, plorauit, (attulit enim illi intensum dolorem ob tenerã complexionẽ) in corde tamen exultauit potiùs, ob sanguinẽ tanto suo dolore effusum; complacens sibi in eo, quod æterni Patris voluntatem, ad vtilitatem nostram impleret.

IV. QVARTÒ, ardentissimam exercuit CHARITATEM, dum tantillum illum sanguinem tanto amore fudit; vt, si fuisset è re nostra, totũ statim effudisset: sicut, si expediuisset, plura & acerbiora tunc vulnera excipere; promptũ se ad ea excipienda, ob Patris amorem, nostrũque commodum attulisset. O Charitas immensa! ô patientia inuicta! ô humilitas profunda, & exactissima Redemptoris mei obedientia! ô virtutes altissimæ quibus sacerdotalis texitur vestis; preciosior illa multo, c *ex hyacinto & purpura, coccoq; bis tincto & bysso retorta.* O Sacerdos summe, qui hanc hodie vestem induisti, d *vt Sacrificium* offerres *Matutinum*; quam etiam indues in ipsa cruce, vt offeras Vespertinum. Indue me, oro Domine, alia simili, quo & e *corpus* & animam *exhibeam* hostiam viuentem, sanctam, Maiestati tuæ *beneplacentem.* Erubesco, Domine, quatuor his virtutibus me nu-

c *Exo.* 39. 2.
d *Exod.* 29. 41. *Num* 28. 8.
e *Rom.* 12. 1.

dum & vacuũ cernens: Iuua me gratia tua, vt eas induens, f *nuditatẽ* meam operiam, Amen. f *Apoc.* 3. 18.

PVNCTVM III.

I.

TERTIÒ pergendo vlterius intelligam, Christum, suæ corporalis circumcisionis exemplo, spiritualem a *circuncisionem* à me exigere: docet enim hortaturque, vt superflua in me omnia, delicias, honores & reliqua carnis commoda circuncidam & abscindam; vitia & inordinatos affectus mortificem; quò Dei legi satisfaciã, etiamsi ad hoc, sanguinem fundere sit necesse: hac enim ratione spiritum obtineri, dixit quidam Sanctus (teste S. Dorotheo) singulari illa sententia: b *Da sanguinem & accipe spiritum:* Spiritus enim perfectio sine sanguine non acquiritur: mortificatis nimirum ac nimirum ac circuncisis omnibus carnis & sanguinis affectionibus.

a *Rom.* 2. 29

b *Serm.* 10.

II.

DEBEO præterea æquo animo accipere, quod alij me circuncidant, iuuentq; exuere superflua mea; siue id rectâ siue minus rectâ intentione faciant, vt scilicet iniuriâ aliquâ me afficiant; siue honorem, siue commoditates alias auferant, etiam vsque ad sanguinem. Siquidem (Apostolo teste) non magnum quid præstare censendus est, c *qui nondum vsque ad sanguinem restitit, aduersus peccatum repugnans:* Quare Christo, qui suo nos ad id inuitat exẽplo, illud dicere licet: d *Sponsus sanguinis tu mihi es:* quia tui gratia libenter quãcunq; aduenientem circuncisionem & mortificationem feram, etiam vsque ad sanguinem.

c *Hebr.* 12. 4

d *Exo.* 4. 25

III. AD hæc, iuuerit considerare, tribus in locis Christum Dominum, & apud tria hominum genera, sanguinem suum fudisse. PRIMVM, in Circuncisione manu ministri Dei, qui sancta intentione eius effudit sanguinem. DEINDE, in horto, per se ipsum, consideratione instantis sibi passionis, quæ sanguinem sudare ipsum coegit. TERTIO, apud Pilatum, & in Caluario monte, carnificum & Sathanæ ministrorum manibus: vt ex his discam, ad sanguinem meum dandum, & quiduis tribus his modis & occasionibus patiendum, paratũ me esse debere. PRIMVM meipsum ministrorum Dei iussis ita subiiciendo, vt liberè circumcidant & scindant, etiam quæ mihi sint charissima. DEINDE, meipsum vindicem & vltorem mei ipsius constituendo, in pœnitentiæ & mortificationis operibus, carnis castigatione, & eorũ spoliatione atq; abiectione, quæ in diuino obsequio mihi sunt impedimento, licet in his dolorẽ ferre oporteat. DENIQVE dolores & incommoda quæq; ferendo, à meis aduersariis iniquè illata. O IESV, per sanguinem illum tribus occasionibus à te effusum supplico, excita cor meum, vt promptum se offerat, vbicunque similes occurrant occasiones, ad proprium effundendum: nam etsi plurima habeat meritò circuncidenda, à proprio tamen amore, ne manum admoueat, impeditur: tu ergo, Domine, tuam adhibe, circuncide, & rem ita dispone, vt & alij circuncidant: nequid in ipso superflui remaneat,

quod

quod diuinæ tuæ maiestati displiceat.

De effusione sanguinis in Circumcisione construi & alia potest meditatio eo modo, quo in 4. Parte Meditatione 23. fiet circa sanguinem ab eodem Christo Domino in Passione effusum.

MEDITATIO XXI.

DE NOMINIS IESV IMpositione.

PVNCTVM I.

ONSIDERANDVM circa nomen IESV, quis illud imponat, quam ob causam, & quomodo ipse illud acceperet. PRIMVM perpende, primarium huius nominis auctorem, nec B. Virginem, nec Angelum, sed æternũ Patrem fuisse. Tanta est enim Infantis huius dignitas, vt creatura nulla siue terrena, siue cælestis, per seipsam potuerit aptum ei nomen imponere: sed ille solus, qui eum nouit; & finem, ob quem homo fiebat; & officium, quod, quà homo, erat obiturus: ac propterea cùm alia multa imponere potuisset, hoc elegit, quod Saluator interpretatur: cùm enim ad nos saluãdos veniret; & hoc eius esset officium: aptissimum erat nomen, quod ei imponeretur. Licèt autem aliqui alij eo nomine fuerint compellati, id tamen fuit fi-

virium robustarum; quòd insignia alia habeant talenta, naturaliaque huiusmodi ornamenta: nam cum his omnibus pugnæ magnæ, discordiæ, & à Deo auersiones possunt esse coniunctæ: & quamuis illa absint, modò voluntas bona non desit, pax illa aderit: quare eius, quàm reliquorum, maiorem habere oportet rationem. *Nihil enim* (S. Gregorio teste) *ditius est bona voluntate*: ideoque nihil amabilius, nihil pacificum magit: sicut è contra, nihil miserabilius, magis turbatnm, aut horrendum est quã voluntas mala. Quare magno feruore ab hoc nato Domino efflagitandum est, vt à mala me liberet; donet verò bonam, quæ verè ipsius est donum. quod distinctiùs alia lectio indicat, dicens: *Hominibus bona voluntas*. O SALVATOR dulcissime, da mihi, quam omnibus offers, voluntatem bonam, quò propriâ abnegatâ, tuam amplectar d *bonam*, *beneplacentem*, *& perfectam*. illa enim verè est omnium bonorum origo; mea verò, si sibi ipsi relinquatur, omnium est malorum initium.

omil.5. in ...ang.

...om. 12. 2.

PVNCTVM IV.

POST breuem apud Pastores moram, Angeli cælum repetiuerunt: piè tamen credi potest, eos locum Natiuitatis non prætermisisse, sed sine præceptibili strepitu eò diuertentes, idem Canticum renouasse ita, vt B. Virgo & S. Ioseph illud perciperent; adoratoque recens nato infantulo, tanquam Deo &

Rege

Rege suo, ascendisse. O quantam animi lætitiã musica illa angelica B. Virgini attulit! & quàm se æterno Patri gratam exhibuit, ob delatum filio suo hunc honorem! quanto exultauit gaudio ex tanti exercitus angelici conspectu! quàm est in fide confirmata, dum reuocat in memoriam quod scriptum est: a *Et adorent eius omnes Angeli eius.* Ego, Deus meus, te vnà cum illis adoro, occinoq; gloriam etiam in isto tuo præsepio, cupiens ab vniuerso orbe intra Ecclesiam tuam decantari, quò ab omnibus in secula glorificeris, Amen. a Psal. 96. 8. Hebr. 1. 6.

MEDITATIO XIX.

DE ACCESSV PASTORVM AD Bethlehem, & iis quæ illis ibi acciderunt, & aliis vsque ad circuncisionem.

PVNCTVM I.

E*T factum* a *est; vt discesserunt ab eis Angeli in cœlum, pastores loquebantur ad inuicem: Transeamus vsque Bethlehem, & videamus hoc verbum, quod factum est, quod Dominus ostendit nobis. Et venerunt festinantes.* vsque ad locum, vbi Infans erat. a Luc. 2. 15.

I. PERPENDAM hic primùm: Pastores nō tradidisse obliuioni reuelationem angelorū; sed mutuâ se charitate ad profectionē illam fuisse exhortatos. neq; enim inspirationum huiusmodi & mandatorum Dei obliuisci nos decet: sed exequi, verbis exemplisq; ad id nos inuicē exhortātes, quatuor illorū animaliū instar, quæ b *spiritus impetum* sequentia, alis se c *altera ad alteram percutiebant*, quasi inuicem se, ad spiritum maiori feruore sequendum, prouocarent.

b Ezech. 1. 12
c 3. 13.

II. DEINDE, exactā pastores seruasse obedientiam. Nam, etsi Angelus non expressè iussit eos ire Bethlehem, satis sibi existimarūt, insinuatū esse gratum Deo fore, si accederent: quia in eū finē mysteriū reuelatum iudicabant. Perfectè enim obedienti, quæcunq; diuinæ voluntatis insinuatio sufficit, vt eā exequi procuret, licèt ei' causâ proprios greges, (quod Pastores illi fecerunt) & quæcunq; alia dimittere, sit necesse.

III. TERTIO, easdē feruorem magnū adhibuisse vt ꝙ Deo gratū esse cognouerant, exequerentur: id. n. significat ꝙ additur: *Venerunt festinātes*, moti videlicet spiritu diuino; &, quod Angelus annunciauerit *Verbum* Dei æternum, pro nobis caro factū, videre cupientes. Qui feruor dignos illos fecit, quod Angelus ad locū deduceret, & inueniret ꝙ quærebāt. Vtinā daretur, eā obedientiā, feruentemq; diligentiā horum pastorum imitari, in quærendo & inueniendo Saluatore. O supreme PASTOR, cuius oues reliqui sunt pastores, ostende mihi locum, d *vbi pascas, vbi cubes* sanctissimæ natiuitatis tuæ

d Cant. 1. 7.

tem-

tempore, quò te & quæram, & inueniam ita, vt etiam agnoſcam & amem in ſæcula, Amen.

PVNCTVM II.

ET *intrantes inuenerunt Mariam, & Ioſeph, & Infantem poſitum in præſepio.*

PERPENDENDVM hic eſt, quid Paſtores fecerint, cùm, quod quærebant, inuenerunt.

I. PRIMVM .n. fas eſt credere, ipſis locũ ingredientib. proceſsiſſe ex ſanctiſsimi Infantis vultu ſplendorẽ & clariſsimã lucẽ, quæ eorũ mentẽ penetrãs, manifeſtauit: Infantem illum, verum Deum & hominem eſſe; mundi Saluatorem, & Meſsiã in lege promiſſum: quod ipſe fide viuâ credentes, eiuſdẽ amore inflammati, humi proſtrati, ſummâ eum reuerentiâ adorauerũt; gratias pro aduentu iſto in mundũ egerunt; atq; vt populi Iſrael miſert⁹, pergeret porrò inceptũ redemptionis op⁹ ad finem perducere, ſupplicarunt: ſeſe verò ad omnia obſequia præſtanda verbis piis & humilibus obtulerunt. II. Eſt verò fas credere, aliquid eos, ex paupertate ſua, infãti obtuliſſe, reuocante ipſo infante, inſpiratione ſua, illis in memoriam, illud Deuteron. a *Nõ apparebis vacuus ante Dominum*, ſed quo putamus affectu illud obtulerint! quo amore infans illud acceptauerit! quàm propterea copioſa illis, gratiæ ſuæ dona impertiuerit; ne vacui ab ipſo recederent! Credibile eſt, etiam B. Virginem gratias illis egiſſe; ipſos verò, inſignem, quæ in ea elucebat, ſanctitatem admiratos; magnâ reuerentiâ eam alloquentes, quæcunq; cum Angelis ſibi eueniſſent, enarraſſe:

a Deuter. 16 17.

quod

quod ipsum magna lætitia B. Virginem proculdubio affecit, propter filij sui gloriam. O IESV dulcissime, cum sanctis his pastoribus te adoro, cupiens eadem, qua ipsi, deuotione id facere Ne autem vacuus accedam, cor meum, eiusq; libertatem, & quicquid habeo totum tibi offero; ac supplico, ne vacuum è conspectu tuo me abire patiaris; sed gratia tua me repleas qua tibi fideliter hic seruiens, æternam consequar vitam, Amen.

PVNCTVM III.

ET *reuersi sunt pastores glorificātes & laudantes Deum in omnibus, quæ audierant & viderant*: quæ omnibus occurrenti narrabant: *& omnes, qui audierunt mirati sunt. Maria autem conseruabat omnia verba hæc conferens in corde suo.* Operæ pretium hic erit quatuor hominum genera, qui in Bethlehem & eius confiniis tunc fuerunt: & rationem, qua singuli circa hoc Natalis filij Dei mysterium se habuerunt, considerare: vtrunque ad meum proprium commodum applicando.

I. QVIDAM ergò in Bethlehem quidem erant; sed ad speluncam siue præsepe Christi, etiam auditis, quæ pastores narrabant, ac de iisdē admirantes, non legimus eorum aliquem motum fuisse, vt accederet & videret: variis fortè ocupationibus & negotiis absorptos: sicut & nunc sunt plurimi; qui vt aliis, quæ palato magis arrident, attendant, aut omninò

non,

non, aut certè segniter ad eadem mysteria consideranda accedunt.

ALII casu, & transeuntes speluncam illam ingrediebantur; sed neq; infantem neque eius matrem agnoscebant; nec aliud ibi, quàm externam rerum faciem assequentes, præteribant. Tales illi censendi sunt, qui fide mortuâ his mysteriis assistunt; nihil vltrà soliciti, quid in eis contineatur: Ideoq; nullum ex eis fructum referunt. II.

ALII rursus, sicut pastores à Deo excitati locum ingressi, fide viua infantem agnouerũt, adorarunt, ac fructus magnos retulerunt: non tamen in loco remanserunt; sed ad munia sua, Deum laudantes, & magnalia eius prædicantes, sunt reuersi. Tales illi sunt iusti, qui certis temporibus, horum mysteriorum considerationi & contemplationi insistunt: & inde ad munia sua & obligationes, cum lucro redeunt, prędicantes, quę de Deo agnouerunt; aliosque, ad eundem quærendum & agnoscendum, extimulantes. III.

ALII deniq;, vt B. Virgo & S. Ioseph, manserunt semper in spelunca ad præsepe, infantulo assistentes, & amore magno ei seruiẽtes; memoria retinentes, & in cordibus suis, quæcunq; videbant & audiebant, conferentes. O quas collationes de his omnibus B. Virgo fecerit! conferebat proculdubio, ea quæ Deus in cœlo, cũ iis, quæ infans habebat in terra; quod Prophetæ dixerant, cum iis, quæ ipsa oculis vsurpabat: quæ Angelus pastoresque retule- IV.

rant, cum eo quod in præsepio coram se habebat: nec sterilis hæc erat conferentia; sed omninò tenera, & admiratione, feruentibusque deuotionis affectibus plenissima: Et in his cõsiderandis, & expectandis, octo integros dies, vsq; ad circumcisionẽ, expendit. Hanc autem Virginem illi censendi sunt imitari, qui dies aliquot in his mysteriis contemplandis ponũt omnia, quæ ad ea spectant, conferentes in cordibus suis. Felices qui hoc modo possunt & nouerunt infanti huic circa præsepiũ assistere! O Virgo sanctissima, doce me conferre in corde, quæcunq; me fides docet de filio tuo, quæq; tu in corde tuo de eo conferebas: vt eisdẽ benè cordi meo insculptis, ab eius presentia nunquã recedã, sed me totũ ei cognoscendo, amando, seruiendo impendã in sæcula, Amen.

In Meditatione XXVI. alius modus ponetur, hoc mysterium meditandi.

MEDITATIO XX.

S. Thom. 3. p q. 37. a.1.

DE INFANTIS IESV Circuncisione.

PVNCTVM. I.

ONSIDERANDVM hic primum accedente die ab ipso Natali octauo, statuisse B. Virginem, & S. Iosephum, infantem iuxta a legem, quæ id faciendi præceptũ parentibus imponebat, circumcidere. PERPENDE ergo primum, exactam B. Virg. san-

a Leuit. 12.3

I.

ctiq;

ctiq; Iosephi circa hoc præceptum, obedientiam: qui etiamsi non ignorarent, eius executionem infantulo, quem tenerrimè diligebãt, dolorem ac pœnam allaturam; non id tamen eos retardauit, quò minus Dei voluntatẽ præferrent. Quare B. ipsa Virgo (si opus fuisset) nõ dubitasset, propriis manibus arrepto cultello, sicut b Sephora illa, proprium filium circũcidere. Nec desunt, qui dicant, ipsam B. Virginem circumcisionem peregisse; licèt alij S. Iosepho eam tribuant. Illud certum est: vtrunq; promptum fuisse ad id præstandum, quod Deo gratissimum fore intelligerent. b *Exo* 4.25.

II. DEINDE, B. Virginis charitatẽ & pietatem perpende, quæ omni dubio procul, huic actioni præsens interfuit: tum vt filiũ foueret eiusque vulneri, quem tantoperè diligebat, mederetur: tũ vt preciosissimũ, qui efflueret, sanguinem, & ipsum præputium conseruaret: sciens, sanguinẽ esse Dei, immensiq; valoris. O quanta pietate & reuerentiâ illum in pectore suo seruarit! quã blanda cum ipso sanguine colloquia miscuerit! quomodo eius intuitu ab æterno Patre, vt mundo parceret, obsecrarit! imò addidisse credibile est, vt, si posibile esset, hac sanguinis effusione, quæ tanti valoris erat, cõtentus esset. Cũ Spiritu etiã sancto, cuius erat spõsa, colloquia alia miscebat, verbis vtẽs Sephoræ, quæ, cũ filio suo in diuersorio existens, dixerat Moysi: O Spiritus sanct. c *quomodo mihi sponsus sanguinis es!* dum filij mei sanguinem vis effundi. quo sacri eius pedes perfundantur. c *Exo*. 4. 26

si valde illa esset grauis: Quare adorandus & benedictus hic infans, cùm circumcidi voluit, ad totũ illud legis pondus ferendũ se obtulit. b *Legẽ* ipsam totã *in medio cordis sui* reponens, b *Psal.* 39. 9
vt per Regiũ Prophetam ipsemet dixit. O anima mea, cur te non promptam offers, ad suaue Nouæ & Gratiæ legis onus & iugum ferendũ; cùm Christus, ad grauissimũ & intolerabile Veteris portandum, tui causa se offerat? Si is, etiã difficillima, & ad quæ omninò non tenebatur, tui causa amplectitur: cur tu facilia, quę ipse iubet, refugis? Ignosce Domine, inobedientiæ meæ: & iuua, tuum sequi exemplum, in lege tua custodienda, sicut ipse custodisti.

HVMILITATIS deinde insignem edidit actum: Nam infans hic cùm non posset se peccatorem reputare, vt qui nec esset, nec reipsa vllo modo talis esse posset: voluit tamen talis haberi, cùm se Circũcisioni subiecit: quæ peccatorum infantum indicium erat: vt ita quicunq; circuncidi eum videret, peccatorem esse reputaret. Quo ruborem nobis iniicit: qui, cùm reipsa peccatores simus, videri tamen nolumus, sed iustorum operimenta quærimus. Quare, anima mea, cùm te veritas humiliet, quia reipsa peccatrix es: humiliet & charitas, vt, quæ ob scelera tua humiliatione te dignam iudicas, optes, exemplo tui Domini, humiliari: etiamsi innocens omninò esses. II. *S. Bern ser. 24. in Can.*

TERTIÒ, PATIENTIAM insigniter exercuit. Nã infãtes cęteri, rationis vsu carẽtes, circumcisionem non timent: nec cultrum, aut III.

eius vulnus & ictum sentiũt, donec reipsa infligatur; sed infans hic innocentissimus, vt qui iudicij vsu vir esset perfectus, quid sibi immineret nouerat, & cultri vuln⁹ naturaliter pertimescebat: sed ita nihilominus quietus immotusq; mansit, atq; si nihil tale nouisset: & cùm ictum accepit, etsi, vt infans, plorauit, (attulit enim illi intensum dolorem ob tenerã complexionẽ) in corde tamen exultauit potiùs, ob sanguinẽ tanto suo dolore effusum; complacens sibi in eo, quod æterni Patris voluntatem, ad vtilitatem nostram impleret.

IV. QVARTÒ, ardentissimam exercuit CHARITATEM, dum tantillum illum sanguinem tanto amore fudit; vt, si fuisset è re nostra, totũ statim effudisset: sicut, si expediuisset, plura & acerbiora tunc vulnera excipere; promptũ se ad ea excipienda, ob Patris amorem, nostrũque commodum obtulisset. O Charitas immensa! ô patientia inuicta! ô humilitas profunda, & exactissima Redemptoris mei obedientia! ô virtutes altissimæ quibus sacerdotalis texitur vestis: preciosior illa multo, c *ex hyacinto & purpura, coccoq; bis tincto & bysso retorta.* O Sacerdos summe, qui hanc hodie vestem induisti, d *vt Sacrificium* offerres *Matutinum*; quam etiam indues in ipsa cruce, vt offeras Vespertinum. Indue me, oro Domine, alia simili, quo & e *corpus* & animam *exhibeam* hostiam viuentem, sanctam, Maiestati tuæ *beneplacentem.* Erubesco, Domine, quatuor his virtutibus me nu-

c *Exo.* 39. 2.
d *Exod.* 29. 41. *Num* 28. 8.
e *Rom.* 12. 1.

dum

dum & vacuū cernens: Iuua me gratia tua, vt eas induens, f *nuditatē* meam operiam, Amen. f *Apoc.* 3. 18.

PVNCTVM III.

I. TERTIÒ pergendo vlterius intelligam, Christum, suæ corporalis circumcisionis exemplo, spiritualem a *circuncisionem* à me exigere: docet enim hortaturque, vt superflua in me omnia, delicias, honores & reliqua carnis commoda circuncidam & abscindam; vitia & inordinatos affectus mortificem; quò Dei legi satisfaciā, etiamsi ad hoc, sanguinem fundere sit necesse: hac enim ratione spiritum obtineri, dixit quidam Sanctus (teste S. Dorotheo) singulari illa sententia: b *Da sanguinem & accipe spiritum:* Spiritus enim perfectio sine sanguine non acquiritur: mortificatis nimirum ac nimirum ac circuncisis omnibus carnis & sanguinis affectionibus.

a *Rom.* 2. 29

b *Serm.* 10.

II. DEBEO præterea æquo animo accipere, q̄ alij me circuncidant, iuuentq; exuere superflua mea; siue id rectâ siue minus rectâ intentione faciant, vt scilicet iniuriâ aliquâ me afficiant; siue honorem, siue commoditates alias auferant, etiam vsque ad sanguinem. Siquidem (Apostolo teste) non magnum quid præstare censendus est, c *qui nondum vsque ad sanguinem restitit, aduersus peccatum repugnans*: Quare Christo, qui suo nos ad id inuitat exēplo, illud dicere licet: d *Sponsus sanguinis tu mihi es*: quia tui gratia libenter quācunq; aduenientem circuncisionem & mortificationem feram, etiam vsque ad sanguinem.

c *Hebr.* 12. 4

d *Exo.* 4. 25

quod diuinæ tuæ maiestati displiceat.

De effusione sanguinis in Circumcisione construi & alia potest meditatio eo modo, quo in 4. Parte Meditatione 23. fiet circa sanguinem ab eodem Christo Domino in Passione effusum.

MEDITATIO XXI.

DE NOMINIS IESV IMpositione.

PVNCTVM I.

ONSIDERANDVM circa nomen IESV, quis illud imponat, quam ob causam, & quomodo ipse illud acceptet. PRIMVM perpende, primarium huius nominis auctorem, nec B. Virginem, nec Angelum, sed æternũ Patrem fuisse. Tanta est enim Infantis huius dignitas, vt creatura nulla siue terrena, siue cælestis, per seipsam potuerit aptum ei nomen imponere: sed ille solus, qui eum nouit; & finem, ob quem homo fiebat; & officium, quod, quà homo, erat obiturus: ac propterea cùm alia multa imponere potuisset, hoc elegit, quod Saluator interpretatur: cùm enim ad nos saluãdos veniret; & hoc eius esset officium: aptissimum erat nomen, quod ei imponeretur. Licèt autem aliqui alij eo nomine fuerint compellati, id tamen fuit fi-

gura tantùm & vmbra celsissimi huius Infantis, qui ore pleno & eminenter IESVS mereretur vocari, & Saluator seu Liberator, non corporum tantùm sed etiam animarum: quod ipse triplici admiranda excellentia præstat.

I. PRIMA excellentia est, quòd ab omni malorum genere nos liberet; ab ignorantia, erroribus, culpis, pœnis temporalibus & æternis; nullum est enim malum, à quo Saluator hic non possit nos liberare.

II. SECVNDA quòd non solùm à malis liberet, sed eximia quoque impertiat bona; quò saluatio nostra & copiosa sit, & perfectissima. Quare gratiam, sapientiam cœlestem, virtutes ac dona Spiritus sancti, meritorum abundantiam, ad gloriæ coronam consequendam impertitur: donec in Promissionis terram introducat, non illam IESV Naue a *lacte & melle* delitiarum temporalium, quibus corpus tantùm reficitur, *manantem*; sed eam, quæ lacte & melle æternarum delitiarum manat, quibus anima reficitur & satiatur æternum.

a Deut. 31. 0.23.

III TERTIA excellentia in modo Saluationis est posita, cuius causâ nomen hoc IESV nec soli Deo, nec homini, aut Angelo, aut alicui ex omnibus creatis conuenire potest sed Christo soli, cuius propterea proprium est, quòd simul sit Deus verus & homo. Solus enim homo nō poterat nos saluare: Deus solus potuisset quidem; sed merâ misericordiâ: at Deus & homo, saluat etiam de rigore iustitiæ. b *in gladio*

b Gen. 48. 2.

& arcu

& arcu suo; meritis scilicet suis *de manu Amorrhæi* Saluationem, iuxta nominis IESV ethymologiam, nobis promerendo. Et ideò interrogatus hic Dominus, quis esset: respondit: c *Ego qui loquor iustitiam, & propugnator sum ad saluandum.* Sit fœlix faustumque, dulcissime IESV, nomen adeò gloriosum, quod, Patre tuo iubente, hodie tibi imponitur: gaudeo quod illud non sit in te inane & vmbratile, quale habuerunt alij; sed rei veritate & omni perfectione plenum. Gaude, anima mea, ob eximij huius Saluatoris excellentiam: & cum Propheta regio dic: d *Ego autem in Domino gaudebo; & exultabo in Deo IESV meo,* & Saluatore meo. *DEVS Dominus fortitudo mea, & ponet pedes meos, quasi ceruorum:* quibus peccata me insequentia euadam: *& super excelsa deducet me victor,* cum sanctis scil. suis in cœlum, *in* hymnis & *psalmis canentem.* Amen.

c *Isai.* 63. 1.

d *Hab.* 3. 18.

IV. SED attendendum hic est: B. Virginem nomen ipsum, filio suo in Circumcisione imponendum, aperuisse: quæ omnium mortalium optimè filij excellétias nouerat: quas in corde suo, postquam Angelus ei reuelauerat, ruminans conferebat. Quare hoc die summâ reuerentia nomen illud ore suo protulit, dicens: IESVS erit nomen tuum. sed quanta in dulcissimo hoc nomine primùm proferendo animi eius lætitia! Nec tamen sola, sed & sanctus Ioseph, & quotquot aderant, eo nomine audito, suauitatem & cœlestem quandam

fra-

fragrantiam perceperunt. Nam tunc illud Canticum cœpit impleri: e *Oleum*, & suauissimi odoris vnguentum, *effusum nomen tuum: ideò adolescentulæ dilexerunt te*. Hactenus nomen hoc, etsi suauissimum, nullum emittebat odorem, eò quòd inclusum esset: nunc manifestatum, suauissimam spargens fragrantiam, lætificat, confortat, & ad se puras castasque animas trahit, quæ illud vel audiunt, vel proferunt: eiusdemque amore exardescunt. Præ cæteris porrò beatissima eius mater, quò purior ac mundior, nominisque huius altissimorum mysteriorum gnara magis, eò altiori gaudio perfusa, Canticum illud suum repetebat: d *Magnificat anima mea Dominum; & exultauit spiritus meus in Deo* IESV *meo, salutari meo: quia fecit in me magna qui potens est, & sanctum nomen eius.* O Virgo B. imprimat dulcissimus filius tuus cordi meo, Augustissimi huius nominis sui debitam æstimationem & amorem, sicut impressit tuo. O nomen suauissimum effunde in me cælestem fragrantiam, quò debilis, infirma, ac misera anima mea confortata, & à miserijs, quæ illam premunt, liberetur, & tam copiosæ saluationis fructus percipiat.

e Cant. 1.3.

d Luc. 1.46.

DEMVM perpende, qua ratione Infans sanctissimus, nomen hoc Saluatorisque officium acceptauerit, & in eo exultauerit: & porrò Patri suo, voluptate summa, obtulerit, se huius nominis honorem, vsque ad mortem, propugnaturum; & quidquid eo significatur, in

homi-

hominum commodum plenissimè impleturum. Gratias tibi, IESV bone, summas ago, pro hac tua nos saluandi accensa voluntate; & officio, nomineque IESV & Saluatoris acceptato. Imple, quæso Domine, in me efficaciter voluntatem illam: vt qui verè es IESVS, mihi IESVS sis & Saluator.

PVNCTVM II.

PERPENDENDAE secundò loco sunt causæ, cur octauo die, & in Circumcisione hoc ei nomen fuerit impositum. Nam, etsi ante Incarnationem Angelus illud B. Virgini aperuit, & post eam etiam S. Iosepho, ob duas tamen præcipuas causas non fuit ante ipsam Circumcisionem, manifestatum.

PRIMA, propter Infantis ipsius honorem. I.
Cùm enim Pater adeò illum videret humiliatum, & in forma peccatoris, voluit eo ipso tempore, & occasione eũdem exaltare, imposito ei a IESV nomine, quod est super omne a *Luc.* 2. 21.
nomen; vt sic maximè constaret, eum non modò peccatum nõ habere; sed b *peccatores potius* b *Matt.* 1. 21.
saluare; ac condonare peccata. Hoc meritò me impellet, ad gratias æterno Patri agendas, ob delatum hunc filio suo honorem, ipsius amore humiliato: quo mihi etiam pignus certum & arrabonem offert, fore, vt, si ipsius gratiâ me humiliauero, ab ipso exalter; recipiamq; c *nomen nouum* ita honorificum, *vt nemo, antequam recipiat*, illud nouerit æstimare, aut c *Apoc.* 2. 17.

eius

eius præstantiam, donec illud Deus in æterna gloria communicet.

II. SECVNDA causa fuit, vt ostenderetur, & nomen, & officium Saluatoris, sanguinis ef-
Heb. 9. 22. fusione ab ipso velut comparari. d *sine sanguinis enim effusione* (ait Apostolus) *non fit remissio* peccatorum. Quare dulcissimus IESVS, dum Redemptoris nomen assumit, arrham dat pretij, quod pro Redemptione futura sit soluturus, paruam illā pretiosi sui sanguinis portionem, quem in Circumcisione effundit: simul statuens, integrum postea pretium in passione, toto effuso sanguine, persoluturum. Quamuis vel hęc ipsa sanguinis eius portio sufficeret, pro totius mundi, & mille aliorum, si essent, redemptione: quia sanguis est Dei. Sed eius tanta est charitas & liberalitas, vt totum voluerit effundere. Ideoque instrumentis omnibus quæ ad sanguinem extrahendum apta sunt in terra, locum dedit, vt quidquid in eius fuit corpore, magno licet dolore ignominiaque sua exhaurirent. & culter quidem hodie primum sanguinis fontem aperuit: qui mox tamen fuit occlusus: reliqua vt flagella, spinę, claui, lancea, alios postea fontes aperuerunt, qui non prius sunt clausi, quàm sanguis totus
Isai. 12. 3. exhauriretur. O Saluator fortissime, cuius fontes, etsi sanguinem magno tuo dolore manent; sunt tamen etiam aquæ viuæ ingentium gratiarum, quæ cum exultatione magna & amore accipi debent. Laudet te, Domine, anima mea pro infinita hac charitate, qua fon-

tes

ces istos tuos aperiens, iubes, me cum exultatione accedere, & frui pretio, quod tanto tuo effundis labore. O anima mea, quid par est præstare te salutis tuæ causâ, pro qua tanta facit ipse Saluator. Si ille sanguinem suum pro ea fundit: quid mirum si & tu effundas proprium? Ecce me, Domine, ad meum amoris tui gratiâ effundendum, paratum; si tui, pro me effusi, feceris participem. Amen.

PVNCTVM III.

TERTIÒ, dulcissimi huius nominis excellentiæ sunt expendendæ; & commoda, quæ ex illo nobis proueniunt; modusque & ratio huiusmodi commoda fructusque ex eo percipiendi. Priùs tamen, quam ipsam considerationem aggrediar, rogandus mihi est ipse Pater æternus, vt propter sanctissimi huius nominis gloriam, diuinam suam lucem, ad huius nominis excellentia assequẽdas, mihi velit impertire. Si enim (Apostolo teste) *a* Nemo potest dicere: Dominus IESVS nisi in Spiritu sancto: quis æstimare, ac in se sufficiet sentire, quæ in eodem nomine latent, nisi ab eodem Spiritu præueniatur & adiuuetur. *a* 1 *Cor.* 12. 3.

I. HIS promissis, illud in primis perpendam: Nomen hoc IESVS compendium quoddam & monumentum esse omnium, quæ in Christo Domino nostro continentur, excellentiarum,

quæ

quæ ad tria velut capita referri possunt. Est enim PRIMVM, omnium perfectionum, quæ ei, quà Deus est, conueniunt, summa: omnium DEINDE gratiarum ac virtutum; quæ eidem, quà homo est, competunt: ac DEMVM officiorum omniũ, quæ, quâ Deus & homo simul est, erga homines præstat. Iure itaque licebit, sic ratiocinari. Si IESVS est, est igitur infinitè bonus, sanctus, sapiens, omnipotens, misericors, & ipsa bonitas, sanctitas, & sapientia Dei: hæc enim omnia sunt necessaria vt nomini IESV satisfiat: b *qui* (vt Apostol. ait) *factus est nobis sapientia à Deo, & iustitia, & sanctificatio, & redemptio.* Item: Si est IESVS: est igitur summè humilis, mansuetus, patiens, fortis, modestus, obediens, charitate plenus: quia omnium harum virtutum exemplar nobis esse debet: quia d *de plenitudine eius nos omnes accepimus*, accipientque omnes, gratias & virtutes, quibus saluentur. Denique si IESVS est, erit igitur magister, medicus, pater, iudex, pastor, protector, & aduocatus noster: Itaque in solo Iesu habemus omnia: ideoque dicere licet: IESVS *meus & omnia.* si infirmor, tu salus mea es; si esurio, tu satietas mea; si pauper, tu abundantia mea; si debilis, tu fortitudo mea; si ignorans, tu sapientia mea; si peccator, tu iustitia, sanctificatio, & redemptio mea es. O IESV *meus & omnia*, concede mihi, te super omnia amare; & in te solo requiem meam, & satietatem perfectam quærere: in te siquidem vno simul sunt omnia, quæ

b 1 *Cor.* 1. 30.

d *Ioan.* 1.16.

S. Amb. lib. de Virgin. ad finem.

satiare me possunt: quia solus es vnicum, summum, & totum bonum meum, cui sit honor & gloria per omnia secula. Amen.

II. HINC etiam ratiocinari possum: in dulcissimo hoc nomine, illa omnia gloriosa & magnifica contineri, quibus Prophetæ Messiam compellant, quæ refert Isaias dicens: e *Et vocabitur nomen eius Admirabilis, Consiliarius, Deus, Fortis, Pater futuri seculi, Princeps pacis.* e Isai. 9. 6. Expendam verò: DEI nomen, ideo IESV ipsi conuenire; quòd, nisi Deus esset, nos redimere non valeret; nomen FORTIS, illi propterea tribui; quòd pugnaturus victurusq; sit Dœmones; non ADMIRABILIS; quòd quæcunque sunt in ipso, Incarnatio, vita, mors, vt noua, ita stupenda fuerunt. Est verò & CONSILIARIVS, magnique consilij Angelus; quia tota eius doctrina, admirandi est consilij plena. Est etiam Iesus PATER FVTVRI SECVLI; quia in statum gratiæ nos generat, gloriæque hæreditatem nobis tribuit. Est deniq; PRINCEPS PACIS; quia cum Deo & alijs hominibus copiosâ nos pace conciliat. O MAGNE IESV, quàm aptè horum nominum splendor tibi competit: quæ quoniam in te non inania, sed plena sunt, perfice, quæso, in me id, quod hæc omnia, significant: quò & ego ob prouenientem tibi ex eis gloriam semper te laudem & glorificem. Amen.

III. HINC facilè gradum faciam, ad bona, & vtilitates, quas in dulcissimo IESV nomine repositas habeo, perpendendas. Est enim vnicum

mihi ac certissimum ad peccatorum veniam obtinendam medium; est optimus titulus, ob quem in meis orationibus exaudiar; est ægritudinum omnium spiritualium antidotũ præsentissimum; est defensiuum & offensiuum telum aduersus omnes dæmonum tentationes; est in periculis omnibus protectio; est in meis ignorantijs lux, & dux fidelis; est & mihi virtutum omnium exemplar; ac denique ignis & stimulus, qui me ad eas procurandas vrget atque inflammat.

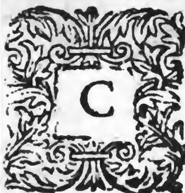
His considerationibus magnum in me desiderium excitabo, fixum in memoria mea sanctissimum hoc nomen retinendi, vt eius semper recorder. in intelligentia, vt de eo cogitem; in voluntate, vt amem; in corde insculptum, vt mihi coniunctum habens, eo me oblectem; in lingua, vt frequenter laudem ac benedicam; eiusque excellentias cum voluptate manifestem; & initio & fine sermonũ & colloquiorum meorum, summa, qua potero, interna & externa reuerentia vsurpem; quandoquidem (Apostolo teste) f *In nomine* IESV *omne genu flectitur, cælestium, terrestrium & infernorum*: nam & ij, qui in Inferno detinentur, etiamsi inuiti, coguntur tamen reuerentiam huic nomini exhibere. O dulcissime IESV, esto mihi in omnibus animæ meæ potentijs IESVS, officium IESV Saluatoris in eis exercens, quò & illæ se exerceant in omnibus, quæ tuum concernunt honorem, in secula. Amen.

f *Phil. 2.10.*

MEDITATIO XXII.

DE MAGORVM REGVM ab Oriente discessu vsque ad ingressum in Ierusalem.

PVNCTVM I.

ONSIDERANDA hic est ipsius stellæ in Oriente apparitio, & tempus, ac finis eius; effectus denique, in trium Regum animis producti, perpendendi. *D.Thom.3. p.q.39.a.7. & 8.*

PRIMVM ergo perpende: Patrem æternum, cùm vellet filium suum in Bethlehem natum, non solùm aliquibus Iudæis, Pastoribus videlicet, ad quos Angelum suum miserat; sed aliquibus etiam Gentibus innotescere, eodem die nouam stellã, pulcherrimam & splẽdidissimam, in Oriente creasse, quæ, iuxta Balaam vaticinium, a *nati Messiæ* & Regis Israel signum esset: vt, qui stellam viderent, ad eum Regem cognoscendum, adorandumque accederent, qui in commune omniũ bonum natus esset. Gratias tibi, Pater æterne, pro cura ista, qua disponis, vt filius tuus innotescat, & à Gentibus adoretur; tam ob ipsius honorem & gloriam; quàm ob illorum, qui eum agnoscent & adorabunt, vtilitatem. Vtinam omnibus id contingeret, quò Aduentus eius participes fierent. I. a *Num 24. 17.*

commoditates meas, aut quæ multum diligo, deseram; aut laborem etiam exiguum subeam, effictis excusationis causâ difficultatibus, cùm reipsa sint nullæ. Et ideo (vt ait Iob) e *qui timeo pruinam*; hoc est aliquem huius mundi laborem, *irruet super me nix*, quæ est pœna cælestis Deo me, glaciei instar frigidum, ac desolatum pro meritis deserente. Stella verò, quæ salutis meæ causâ fuit orta, testis mihi erit ad damnationem. c *Iob.* 6. 16.

TERTIÒ, contrà perpendendum, quantum Deus beneficium tribus illis Regibus contulerit, interna illa luce & inspiratione adeò efficaci, vt statuerent, domibus suis patriaque relictis, Christum quærere; tot alijs in cæcitate sua, ignauia, miseriaque derelictis. Ex quo diuinæ inspirationis vim deprehendens, orabo Dominum, vt eâ me præueniens, illud mihi suggerat, quod olim Abrahamo: f *Egredere de terra tua, & de cognatione tua, & de domo patris tui; & veni in terram, quam monstrabo tibi.* Quod si DEVS tali me iam gratiâ præuenerit, vt alteriùs stellæ lumine efficaciter de mundo eduxerit, quò eum in Religione quæram, alijs multis in media confusione Babylonica relictis; tum gratias propterea maximas agam: tum, vt similes animæ meæ illustrationes immittat, quæ me ad omnia amoris & perfectæ ipsius imitationis impedimenta remouenda permoueant, supplex orabo. III. f *Gen.* 12. 1.

VLTIMÒ perpende attentiùs, locum hic ha- IV.

g Matt. 20. 16. buisse tremendam illam Christi sententiam. g *Multi sunt vocati, pauci verò electi.* Si quidem ex tot Orientalibus, qui, stella inuitante vocati fuerant, tres tantùm fuerint ad præclaram hanc expeditionem electi; quos Trinitas sanctissima, tanquam Gentium Primitias, elegit. O beatissima & adoranda Trinitas, coniunge me trium horum numero; quò diuinam vocationem sequens, te confitear, adorem, & glorificem in secula, Amen.

PVNCTVM II.

CONSIDERANDVS deinde est Magorum ex Oriente egressus, & ipsa Ierosolymam vsque profectio.

I. PERPENDE igitur primùm: Reges illos fide viua sese in Dei manus proijciëtes; & munera, quæ nato Regi offerrent, secum accipientes, iter suum aggressos fuisse: atque in ipso itineris ingressu, aduertentes ex tempore, ipsam etiam stellam loco moueri, quasi itineris ducem se ipsis præberet, vehementer exhilaratos, laudem & gloriam Deo, pro ea prouidentiâ & erga se curâ, dedisse. Ex quo intelligam, si Deo confidens & viuæ fidei innitens, eum quærere incepero, eius mihi prouidentiam certò adfuturam; gratiaque & auxilio suo, vt ceptum iter persequar, adiuturum; diuinæ vocationis spiritu gratiaque, stellæ instar, prçcedente: Et, vt Israelitas per desertum duxit, eos præcedendo, viamque monstrando a *in die*

qui-

quidem *columna nubis* eos à solis æstu protegente; *nocte vero columna ignis* lumen ad progrediendum præbente; sic me directurum, gressusque meos gubernaturum, in die prosperitatis, ab ardoribus sensuum & mundi huius tentationum protegendo; & in nocte aduersitatis à frigore & tepiditate pusillanimitatis defendendo.

DEINDE perpende, eosdem Reges in itineris progressu rectà semper, nec ad vnam aut alteram partem declinando, stellam ita secutos, vt cum progrediente progrederétur; cum hærente, & ipsi hærerent: simul attendentes, ne quid eo Domino ac Rege, quem in stella ipsa agnoscebant, indignum admitterent. Ad quorum exéplum ita me componere studebo, vt, quos Deus mihi duces in vitæ huius peregrinatione constituit, omninò sequar: Rationis nimirum lumen naturale, & fidei supernaturale; diuini spiritus inspirationem, & illustrationẽ, ac meorum Prælatorum & Confessariorum directionem: quæ quatuor veluti stellæ ad vnã (*b* quæ Deus est, nos per illas dirigens) reducuntur. Incumbit verò mihi ita eum sequi, vt rectà omninò, nec ad dextrã nec sinistram declinans, sequar: & solicitè caueam admittere, quod ipsius oculis displiceret. II.

b *Apoc* 2.28 & 22.16.

TERTIÒ perpende, stellam, quæ toto itinere Reges illos præcesserat, iam Ierosolymam propinquantibus, repentè sese occultasse; magno quidem illorum animi sensu, sed Deo id ita disponente, tum ad fidei ac fidelitatis III.

eorum probationem, & ad magnarum virtutum exercitationem; tum, vt cælesti illo deficiente, duces eos quærerent, quos Deus in terra sequendos constituit: qui sunt Sapientes & Legis Doctores, Prælati, ac Superiores in Ecclesia. Qui Magi, non propterea deceptos se fuisse existimauerunt, aut, animam abjicientes, quod Dux ille se subtraxisset, spartam suam, re infecta ad propria remeantes, neglexerunt: sed ipsam Vrbem ingredi statuerunt, spe inueniendi, quem tanto desiderio quærebant: hoc suo exemplo, quid mihi agendum sit, docentes; cùm Deus, sensibili deuotione deficiente, tenebris verò ac tentationibus obruentibus, sese subtrahit. Non enim propterea diffidentiæ locus dandus, aut à benè cœptis desistendum est; sed media, quæ licebit, adhibenda sunt, ad quærendum & inueniendum Deum, ministros & vicarios eius accedendo: sicut sponsa, hoc est anima iusta, in Canticis fecisse dicitur; cùm, absente sponso, in tenebris & obscuritate noctis se esse deprehenderet. c *In lectulo*, inquit, *meo per noctes quæsiui, quem diligit anima mea: quæsiui illum & non inueni. Surgam & circuibo ciuitatem: per vicos & plateas quæram, quem diligit anima mea.* exercens nimirum se sanctis ac pijs operibus; cernensque aliorum iustorum exempla, quærere pergit. *quæsiui*, ait, *& non inueni: inuenerunt me vigiles, qui custodiunt ciuitatem: num, quem diligit anima mea, vidistis?* Prælatos ergò & Pastores accedit Eccle-

c Cant. 3. 1. 2. 3.

ſiæ, à quibus inſtruatur, & doceatur, ubi, & qua ratione dilectum ſuum inuenire poſsit. *Paululum cùm pertranſiſſem eos, inueni quem diligit anima mea.* Ecce viam, dilectum animæ ſponſum inueniendi, quam & Magos tenere diſpoſuit Deus; dum eorum aſpectui ſubtraxit ſtellam O Deus æterne, da mihi horum virorum fidem & conſtantiam, quò te eâdem, qua illi, fidelitate ac perſeuerantia quæram; ad humana illa & ordinaria media, cùm diuina ſe ſubtrahunt, dimiſsè accedens.

PVNCTVM III.

TERTIÒ conſiderandum, quid Magi, dum Hieroſolymam ſunt ingreſsi, primùm interrogarint. a *Vbi*, inquiunt, *eſt qui natus eſt Rex Iudæorum?* Qua interrogatione inſignes aliquas virtutes prodiderunt. a *Matt.* 2.2.

I. PRIMVM FIDEM magnam, dum, quod nō viderant, credunt; dum natum fatentur infantē, qui Rex & Meſſias eſſet, Iudæis à Deo promiſſus; de quo nihil dubitantes, locum tantum requirunt, in quo natus ſit. qui enim illud primum eis reuelauit, occultauit ſecundum:

II. MAGNANIMITATEM ſuam etiā oſtēderūt & animi fortitudinem? Nam etſi vitæ periculum ab Herode propterea timere meritò poterant, quòd in ciuitate illa, & ipſa Herodis Regis aula, nouum alium ipſi Regem quærerent: intrepidè tamen, nec occultè in angulis, ſed palam & in ipſa Regia, de recēs nato Rege Iudæorum interrogant. Heroicam certè fidu

nis: & potiùs cum Dauide dicam: c *Dominus illuminatio mea & salus mea; quem timebo? Dominus protector vitæ meæ; à quo trepidabo? si consistant aduersum me castra, non timebit cor meum: si exurgat aduersum me prælium, in hoc ego sperabo.* c Psal. 26.1.

PVNCTVM IV.

QVARTO considerandum, quod a *Herodes, etsi turbatus, cõgregans omnes Principes Sacerdotũ, & Scribas populi, sciscitabatur ab eis, vbi Christus nasceretur. At illi dixerunt ei: in Bethlehem Iudæ. Sic enim scriptum est per Prophetam:* b *Et tu Bethlehem terra Iuda, nequaquam minima es in Principibus Iuda: ex te enim exiet Dux, qui regat populum meum Israel. Tunc Herodes, clam vocatis Magis dixit: ite & interrogate diligenter de puero: & cùm inueneritis, renunciate mihi, &c.* a Matt. 2. 4 5. b Mich. 5.2.

IN toto hoc facto variè se prodit prouidẽtia Dei. PRIMVM ꝙ iniquorum operâ vtatur in bonorum vtilitatem. Herodis enim operâ ac diligẽtiâ patefactus est Magis locus natiuitatis Christi: iuxta illud: c *Qui stultus est seruiet Sapienti.* & illud: *Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonũ.* DEINDE, eadem prouidentia se prodit, quòd per suos ministros etiã iniquos, Scripturæ veritatem reuelat iis, qui eã ad Dei gloriam, propriamque vtilitatem scire cupiunt; vt hic apparet, cùm non est passus Deus, sacerdotes legisq; Doctores, Magis hanc I. c Prou. 11.29 II.

veri-

veritatem inquirentibus, eam celare. Si itaq; ego, zelo bono, Dei voluntatem cognoscere cupio; Deus illam per ministros suos reuelabit, de quibus per Prophetam dixit: d *Labia sacerdotum custodiunt scientiam*, & tanquam in depositi cista clausam habent; vt, quæ dubia sunt legis, inquirentibus manifestent: sunt enim Angeli nunciique Dei, ad eius voluntatem reuelandam.

d *Malac.* 1.7.

III. TERTIÒ, in eo se prodit, q̃ scripturam sacram, tanquam lumen quoddam illustre ad Christum inueniendum & cognoscendum nobis dederit, ita vt, cùm illam habemus, prodigiosa stella, aut noua reuelatio nobis necessaria non sit; sed feruens oratio ac profunda meditatio, iuxta id quod ipse Christus aliquando dixit Iudæis: e *scrutamini scripturas, quia vos putatis in ipsis vitam æternam habere: & illæ sunt, quæ testimonium perhibent de me.* O dulcissime IESV, qui dixisti. f *Petite, & accipietis; quærite, & inuenietis*: illumina mentem meam, vt te in sacris literis humiliter quærens, inueniam; & æternam, quæ in eis latet, vitam, reipsa assequar.

e *Ioan.* 5.39.

f *Luc.* 11.9. *Matt.* 7.7.

IV. DENIQVE, timorem & horrorem quendam meritò mihi secreta Dei iudicia incutient, quæ in hac narratione gesta sunt: cùm Gentiles videam è remotis regionibus, magno labore ad Christum quærendum venisse; ipsos verò Iudæos, qui tanto tempore venturum expectabant, cùm propè illum iam haberent, nec mouere se loco voluisse, vt quærerent; cùm tamen locum, in quò inueniendus esset,

Magis

Magis ipſis indicarent. In quibus propterea locum habuit, quod ipſe Chriſtus poſtea illis dixit: g *Nemo poteſt venire ad me, niſi Pater meus traxerit eum.* Hos ergo miſeros Pater nõ traxit ad filium: quia Tyranno Herodi potius blandiri, quàm Regem ſuum verum quærere maluerunt. Diſtulerunt enim ad illum ire cũ Magis, expectantes eorum reditum, vt cũ ipſo fortè irent Herode: ita nunquam profecti ſunt. Ego igitur, ſi ſapio, ex alieno periculo cautior factus, impedimenta conabor amouere, quæ me, quò minùs Patris inſpirationibus obſequar, retardant; ſinamq́ue, me ad filium trahi; nec in aliud differam tempus, ſi trahi me ſentio, ne fortè dilatio & mora, cauſa ſint meę damnationis. O PATER æterne, h *qui*, quamuis iuſtus, *terribilis es* tamen *in conſiliis ſuper filios hominum*, per amorem, quo filium tuum proſequeris, ſupplex oro, vt quem omnibus cupis innoteſcere, & ab omnibus adorari, ne me ob ſcelera mea & in obſequio tuo tepiditatem, deſeras; ſed efficaciter ab eis extrahens, ad te quærendum, inueniendum, agnoſcendum, & adorandum pertrahas, ad tuam gloriam, Amen.

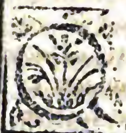
g *Ioan.* 6. 44.

h *Pſal.* 65 5.

MEDITATIO XXIII.

DE MAGORVM E HIEROSOlyma exitu, & in Bethlehemiticam porticum ingressu.

PVNCTVM I.

VI MAGI, *cùm audiuissent Regem* Herodem, *abierunt* in Bethlehẽ, vt recens natum Regem quærerent. *Et ecce, Stella, quam viderant in Oriente, antecedebat eos: & videntes, gauisi sunt gaudio magno valde.*

I. Hic primùm perpendenda, Regum Magorum in itinere suo prosequendo, solicitudo. Statim enim ac cognouerunt, quod optabant; itineri se cæpto dederunt, Hierosolyma & Herodis aulâ relictis: strepitum, qui illic erat, fugientes. Quorum exemplo discimus, ad salutis nostræ negotium, sine omni cunctatione, & omni mundi huius strepitu ac tumultu reiectis, accedere; & ad locum, in quo Christus inueniendus est, confugere, cum Dauide dicente: a *Quis dabit mihi pennas sicut columba, & volabo & requiescam.* Quòd si Rex ipse Dauid, aulæ suæ strepitum fugere cupiebat, Magiq́; isti festinantes, Herodis curiam turbatam deseruerunt: quanto magis decebit me, si Religiosus sum, aut vir spiritualis esse cupio, Regum curias, & aulas fugere; nisi ipsa necessitas Deiq́ue voluntas in eis morari cogat.

a Psal. 54. 7.

DEINDE

DEINDE amabilem perpende prouidentiam, & fidelitatem Dei, in præmiis deferendis iis, qui sincero ipsius inueniendi intuitu, labores subeunt. Nam, etsi noui Regis loco natiuitatis cognito, potuissent Magi ad eum sine stella duce peruenire; voluit tamen Deus, stellam secundo eis apparere, & gaudium nõ qualecunque, sed *magnum valde* eisdem adferre; vt laboris ac periculorum, quæ Hierosolymis subierant; studiiq; adhibiti, in loco nati Regis quærendo, præmium quoddam esset; ac mæror præteritus in gaudium verteretur; iuxta illud Dauidis: b *Secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo, consolationes tuæ lætificauerunt animam meam.* O magne DEVS, & amabilis Pater: quis non te anxiè quærat? quis non æquanimiter absentiam tuam toleret! qui tanto amore & tam benignè cum iis agis, qui te cum perseuerantia quærunt. b *Psal. 93.19*

PVNCTVM II.

CVM MAGI Bethlehem peruenissent, *Stella*, quæ eos antecedebat, *stetit supra vbi erat puer: & ipsi intrantes domum, inuenerunt puerum cum Maria matre eius.*

I. CONSIDERA hic primũ, ingentẽ Magorũ, ex recenti illa stellæ subsistẽtia, ad locũ adeo pauperem, & vile stabulum, admirationẽ. Ipsi enim, qui homines & quidem Principes erant, existimassent, recentem Regem, si non in palatio quopiam, at in præcipua certè ciuitatis domo, in qua Reges aliàs hospitari solerẽt,

fuisse nasciturum. Verùm, interiori lumine illustrati, statim agnouerunt, eius Regis maiestatem, non in huius mundi pompis & splendore cerni; quin potius in earundem contemptu: quare facilè iudicium & opinionem hanc suam, stellæ testimonio externo subiecerunt. O REX potentissime, qui statim & vix natus, de mundo incipis triumphare, sapientum iudicium captiuans in tuæ fidei obsequiū: captiua, quæso, etiam magna vi meum: vt & ipse de mundo triumphem, & quicquid in eo est, amoris tui causa contemnam.

II. CONSIDERA Deinde, verborum illorum mysterium: *Inuenerunt puerum cum Maria matre eius*: quæ etiam de Pastoribus dicta fuerunt: Quibus significatur, IESVM ordinariè non inueniri absque matre sua: neque matrem absque IESV, vt, qui IESV addictus est, mox etiam sit matri eius addictus: & qui matri deuotus est, facile IESV amorem obtineat. Cùm igitur vterque tam arctè alteri coniunctus inueniatur, meritò studebo in vtriusque amore & seruitio excellere: quò alterius amor, in alterius me charitate perficiat.

III. TERTIO perpendam, statim ac Magi, in conspectum infantis peruenerunt; processisse ex eius diuino vultu, cœlestis lucis radium, qui mentes illorum illustrans, aperuit illis, eum quem cernebant, infantem, simul esse verum Deum & hominē; Regem ac verum Messiam Iudæis promissum, & mundi Saluatorem. Ex quo, quanto interno

gaudio

gaudio eorum mentes affectæ fuerint, quis potest assequi? Si enim materialis illius stellæ aspectus *gaudio* illos *magno valde* affecerat: quantum putandum est, ipsius infantis IESV conspectum, illis gaudium attulisse? qui & a *Stella* est *matutina* iucundissimi splendoris; & stellarum omnium Dominus. In eis ex parte impletum videtur, quod aliquando Dauid cecinit: b *Satiabor, cùm apparuerit gloria tua.* O PATRIS æterni gloria, stella splendens matutina; illustra me, quæso, luce tua, satia aspectu tuo, exhilara splendore; ac cœlesti tuo influxu bonis me reple. Felices qui te vel in præsepio inueniunt: quia locij vilitas, non obscurat tuæ gloriæ maiestatem: temperat potius splendoris tui immensitatem; quò fas sit, maiori te voluptate contemplari.

a *Apoc.* 2. 28. & 22. 16

b *Psal.* 16. 15

PVNCTVM III.

ET *procidentes adorauerunt eum: & apertis thesauris suis obtulerunt ei munera aurum, thus, & myrrham.*

TRIA notatu dignissima hic Magi fecerunt, in huius infantis obsequium, quæ fuerant à Dauide prædicta. PRIMVM, a *Prociderunt* in terram: quod internæ externæq; summæ reuerentiæ est signum, quam exhibere voluerunt. Nam vt corpore, quàm potuerunt maximè, hoc est vsq; ad ipsam terram (cui se propemodum affixerunt) sese inclinarunt; ita animo se coram hoc Rege abiecerunt: seipsos in eius conspectu vt puluerem, & nihi-

I.

a *Psal.* 71. 9.

lum agnoſcentes: ac tunc Dauidis illa prophetia cæpit impleri. b *Coram illo procident AEthiopes; & inimici eius terram lingent.*
II. DEINDE eundem Regem adorarunt non aliorum Regum more recepto, ſed ſuprema adoratione, quæ ſoli tribuitur Deo, & Latria appellatur: fide viua agnoſcentes, infantem illum verum eſſe Deum & creatorem ſuum; natumque eſſe pro mundi ſalute & redemptione. Et hac fide illuſtrati, cum eo loquentes; pro tanto hoc omnibus hominibus communi, & pro particulari ipſis collato beneficio, dum ſtella duce ad ipſum agnoſcendum adorandumque deduxit, gratias, quas poterant maximas, egerunt; ac ſe ad perpetua obſequia in ſeruos perpetuos obtulerunt. Vbi il-
a Pſal. 71.11. lud Dauidis impletum eſt: a *Et adorabunt eum omnes Reges terræ; omnes Gentes ſeruient ei.* O Rex Regum ſumme, & Dominantium Domine: animo exulto, cùm te video ab his Regibus & terræ ſapientibus adorari, & in veneratione eſſe: vtinam reliqui omnes, idem, quod iſti, facerent. Fac vt è veſtigio illud impleatur, quod Prophetæ futurum præ-
b Iſai. 45.23 dixerunt: b *Quia mihi curuabitur omne genu,*
Rom. 14. 11. *ait Dominus.* c *Veniant*, veniant, *omnes gen-*
c Pſal. 71.11. *tes*, quas feciſti, *&* proſtratæ *adorent te*, ſanctumque nomen tuum glorificent, in ſæcula, Amen.

III. TERTIÒ, Theſaurorum ſcrinia, quæ toto itinere clauſa erant, aperientes, infanti Regi illos obtulerunt, in ſignum ſubiectionis: qui-

bus

bus fidem quoque suam sunt protestati. Obtulerunt enim AVRVM, vt Regi; THVS, vt Deo, & Sacerdoti summo; MYRRHAM, vt mortali homini. Sed interna alia munera externis preciosiora iungebant: Auro scilicet, amorem; Thuri, deuotionem; Myrrhæ, sui mortificationem: vt sic Regi essent gratiora: illudque expleretur, quod Prophetæ de eis dixerant: d *Reges Tharsis & Insulæ munera offerent: Reges Arabum & Saba dona adducent.* Et, e *Omnes de Saba venient, aurum & thus deferentes, & laudem Domino annunciantes.* d Psal. 71.10 e Isai. 60.6

IV. HINC æstimare licebit, quàm fuerint puerulo IESV grata hæc virorum istorum munera, quibus tanta fides, pietas, amorque coniuncta erant. Qui enim f *duo æra minuta, quæ* paupercula *vidua misit in Gazophilatium*, propter affectum offerentis, tanti fecit; vt eam aliis omnibus præferret: quâti, par est credere, eum fecisse, munera ab his Regibus, tanto sibi affectu, sicut ab illo olim g *Abel*, ex preciosissimis, quæ habebant, oblata? Quàm verò benignũ ac liberalem se ipse IESVS eis ostenderit, non verbis externis, quæ necdum proferebat; sed inspirationib⁹ internis cœlestia dona gratiasque referendo, non facilè est assequi. Fas tamen est considerare, loco trium, quæ ipsi ob tulerant, munerum, tria alia excellentia dona recepisse: augmentum videlicet insigne auri sapientiæ & charitatis; Thus orationis ac deuotionis; & incorruptionis myrrham, f Luc. 21.2. g Gen. 4 23.

quæ illos à lapsu in grauiores culpas præseruans, in ipsius etiam amore conseruaret. Horum Magorum exemplo, debeo in huius infantis conspectu, quàm fieri poterit profundissima humilitate procidere, eumque, vt ipse vult, h *in spiritu & veritate adorare*: atq; mei cordis Thesauros aperire, non in oculis hominum, vt eis placere quæram; sed in solius Dei conspectu, eidem soli placendi voluntate; & ignitum præstantissimumque charitatis & amoris in ipsum, & in proximos meos affectum offerre; Thus item suaueolens orationis, cum excelsis deuotionis affectibus: denique electam perfectæ mei ipsius mortificationis myrrham; attendens, ne studiosas virtutum actiones ita præstem, vt superbiæ & inanis gloriæ prædonibus pateant: sed cuiuis, externæ præcipuè actioni (vt benè illa fiat) tria hæc dona, tanquam eius comites siue circunstantias, meritò adhibere contendam, amorem videlicet, orationem seu deuotionē, ac necessariam mortificationem: & tunc de huius Domini liberalitate confidam, quòd talem actionem & munus meum, sine præmio non prætermitteret: sed eadem amplius augebit dona. Propterea enim hortatur Spiritus sanctus: i *In omnibus operibus tuis esto velox; & omnis infirmitas non occurret tibi.* Et iterum: k *Vidisti virum velocem in opere suo? coram Regibus stabit.*

h *Ioan.* 4.23
i *Eccl.* 31.27
k *Prou.* 22.29.

V. PRAETEREA, si Religiosus sum, meritò vota mea renouabo: CASTITATIS quidem,

dem, in myrrha mortificatæ carnis; PAVPERTATIS, in auro rerum omnium temporalium, quæcunque in mundo sunt: desiderans eas omnes eidem infanti IESV tradere, si meæ essent: OBEDIENTIAE autem, in abnegatione mei ipsius: quò diuini amoris igne, thuris instar, dissolutum me totum illi tradā. Age igitur, anima mea, redde vota & dona tua Domino: eum intuens, non vt aliquando Dauid: l *terribilem, qui aufert spiritum Principum, & terribilem apud Reges terræ*; sed vt infantulum tenerum & amabilem, qui ipsis etiam regibus diuinum tribuit spiritum, humano reiecto. O Rex cœli, accepta quæ obtuli vota ac dona, auferens à me spiritum proprium, qui me decipit: & tuum mihi donans, qui viuificat. l *Psal. 75. 13.*

PVNCTVM IV.

CONSIDERANDVM denique est dulcissimum, quod Magi cum B. Virgine habuerunt colloquium: narrantes ei, tum de stella, quam in Oriente viderant, cuius ductu Hierosolymam vsque peruenissent: tum quæ illic sibi cum Herode accidissent: Simul verò sanctitatem, quæ in ipsa virgine emicabat, lociꝗ;, in quo manebat, vilitatem vehementer suspicientes, ad omne obsequiorum genus se promptissimos obtulerunt. Et quamuis ad primum ipsorum ingressum, S. Ioseph non adfuerit:(quò Magi intelligerent, infantem illum in terris patrem non habere) paulò tamen pòst accedenti, eadem ipsos retulisse, I.

par est credere. O quàm læta B. Virgo fuerit, talia cùm audiret! quomodo cordi suo omnia impresserit, vt secum ipsa postea pro more conferret! quàm gratum sibi esse Magorum studium laboremque veniendi, adorandi filij sui causâ, significauerit! quàm altis diuinisque verbis eos in fide confirmauerit! O
a 3. Reg. 10. 4.5.6. Regina Saba, quæ in his Regibus filiis tuis, iterum *accedis cum muneribus videre* verum *Salomonem*: quàm obstupuisti, quàm defecit spiritus tuus *videns* infinitam *sapientiam*, quæ in paupere eius casa, paupere & exiguo comitatu resplendebat! Quanto affectu Virginem ipsam & Iosephum intuens, diceres: *Beati sunt serui tui isti, qui stant coram te semper, & audiunt*, discuntque *sapientiam tuam!* O Virgo excelsissima, sapientior, quàm illa fuerit Regina Saba, quæ hodie tanquam Magistra, sapientes istos, cælestem docebas sapientiam, quam mundus non assequitur; me quoque illam doce, quò filio tuo seruire discam, sicut uoui isti discipuli didicerunt, & reipsa seruiuerunt.

II. DEINDE perpendam: Magos hærentes, num propter verbum, quo se Herodi obstrinxerant, ad eũ redire oporteret; & optantes diuinam in ea deliberatione voluntatem cognoscere: re tota Deo demissè commendata, se ad
b Matt. 2. 12. dormiendum recepisse: b *Responso autem accepto in somnis, ne redirent ad Herodem: per aliam viam reuersos esse in regionem suam.* Ex quo animaduertere licet Dei curam & pro-

uiden-

uidentiam erga eos qui ipsi seruiunt: cùm videamus eum hos Magos de iis admonuisse quæ illis maximè expediebant: idque non solùm, vt infantem ipsum, Herodis persecutioni subtraheret; sed vt ipsos etiam ab eiusdē crudelis Tyranni vexatione, si ad illum redirent, eriperet. Felix itaque ero, si tali Domino omninò confidā: certus enim meritò esse possum, ipsius prouidentiam in tribulationibus mihi non defuturam: sed pericula etiam ipsa ita præuenturam, vt in ea non incidam.

AVDITO Magi tali responso & mandato Dei, mox Deo potiùs obedire, quam hominibus: plurisque verbum facere, quod à Deo audiebant, quàm quo se Herodi obstrinxerant, decreuerunt: neque enim maior prudentia esse potest, quàm Dei vocem sequi, & eiusdem se gubernationi committere. Ita enim ipse Dominus per Isaiæ os dixit: c *Vtinam attendisses mandata mea: facta fuisset sicut flumen pax tua, & iustitia tua sicut gurgites maris*: nā verè omnia eius mandata, ad iustitiam & pacem nostram diriguntur. Quàm hilares lætiq; Magi reuertebantur! quàm benè collocatos suos labores iudicarint, quos eousque tulissent! Quæ enim sunt Dei, etsi initia grauia; fines tamen habent iucundos. Ideoque prudentiæ tribuitur, à labore inchoare, cuius exitus sit temporanea, & æterna requies in fruitione Dei, per omnia secula, Amen.

c *Isai.* 48.18

MEDITATIO XXIV.

DE B. VIRGINIS PVRIficatione, & pueri Iesu in templum Præsentatione.

PVNCTVM. I.

a Leuit. 12. 2.3. &c. Ex erat antiqua: a *Mulier si suscepto semine pepererit masculum, immunda erit septem diebus: & die octauo circuncidetur infantulus; ipsa verò triginta tribus diebus manebit in sanguine purificationis. Cumq; expleti fuerint dies Purificationis suæ, deferet agnum anniculum in holocaustum, & pullum columbæ siue turturem pro peccato. Quod si non potuerit offerre agnum, sumet duos turtures, vel duos pullos columbarum: orabitq; pro ea sacerdos; & sic mundabitur.* Hanc legem admirandis editis virtutibus B. Virgo impleuit: sex præcipuè eminent, quæ quòd instar sint sex foliorum Lilij albissimi, optimè illi aptatur, quod cœlestis dixit sponsus. b *Sicut lilium inter spinas; sic amica mea inter filias.*

Heroicæ B. Virginis virtutes.

b Cant. 2.1.

I. PRIMA VIRTVS fuit, magnus clausuræ amor. quæ tanta illā trāquillitate afficiebat, vt

quamuis eam lex non imperasset, ipsa tamen sibi eam elegisset; atque in angulo illo totis illis 40. diebus magna sua voluptate mansisset, contemplationi tantùm, filijque sui nutritioni intenta: cum quo adeò contenta erat, eiusq; adeò satiabatur aspectu, vt mundi totius communicationis facilè obliuisceretur.

II. SECVNDA fuit ingens PVRITATIS, & cordis munditiei amor. cùm enim reuera purissima esset, libuit nihilominus, iuxta legem ampliùs purificari: vt meritò illi dicere posset dilectus: c *Tota pulchra es amica mea, & macula non est in te.* c Cant. 4. 11.

III. TERTIA fuit heroica OBEDIENTIA: nam cùm certo ipsi constaret, se illâ purificationis lege nō teneri, quæ viri operâ non concepisset: voluit tamen illi obtemperare, sicut ipse eius filius Circumcisionis legi obtemperauit,: quò cæteris fœminis conformior esset, leges illis communes & ipsa seruans, nec ab ijs exemptionem, priuilegium, aut dispensationem quærens; nec Epicheia aut interpretationibus vtēs, etiam in quibus id ei licuisset. Quare, expletis quadraginta diebus, absque alia mora Ierosolymitano se commisit itineri, singulari animi lætitia modestiaque exultans, Ierosolymitano se cōmisit itineri filiolum in vlnis gestans: à quo hanc obedientiæ perfectionem didicerat.

IV. QVARTA virtus fuit rara HVMILITAS, animiq; demissio; nam eo facto ostendit, se purificatione indigere; & more aliarum fœmi-

narum peperisse: cũ reipsa nec indigeret purificatione; nec vt aliæ, sed virgo peperisset. cuius exemplo erubescam ego, qui cùm reuerà peccator sim vilissimus, & omnia mea opera, etiam quæ alias d *iusta* videntur, *sint quasi pannus menstruatæ*, qui, impurissimi sanguinis maculis fœdatus, nauseam mouet intuenti; adeò tamen superbus sim, vt mundus sanctusq; haberi velim.

d Isai. 64. 6.

V. QVINTA virtus fuit magnus PAVPERTATIS amor, quæ humilitatis est soror germana. Nam cùm potuisset fortè, auro, quod Magi obtulerant, agnum emere, quem aliarũ diuitum & nobilium matronarum more offerret: elegit tamen ipsa, pauperibus constitutum munus, hoc est, duos turtures, aut columbarum pullos, vt pauper offerre.

VI. SEXTA denique virtus fuit, insignis DEVOTIO, *ac reuerentia*, qua munus suũ obtulit Sacerdoti, demissè ab eo potens, vt pro ipsa Deum oraret; cum ipsa potius pro omnib. posset orare. Et quoniam lilium intra sex candidissima folia, sex alias virgulas cum extremitatibus aureis complectitur, in hos etiã B. Virgo meritò *sicut lilium* esse dicitur, quæ prædictis virtutibus varios miscebat affectus, puræ rectæque intentionis, gloriæ Dei, charitatis igne inflammatos, & aureo sapientiæ cœlestis colore splendentes. O Virgo sanctissima, plurimùm gaudeo, quòd tot virtutibus te ditissimam video, & in eisdẽ perfectissimè exercendis diligentissimã. Nunc magis aduerto, quàm

vere

verè apteque sis e *lilium inter spinas*. tui enim comparatione omnes nos peccatorum nostrorum spinis denigrati fœdatique sumus; tu lilium candidissimum & purissimũ, sex harum virtutum folijs ornatum. Apparet satis, ô excelsa Regina, te Regem in præsepio suo reclinatum, aut in gremio tuo quiescentem, continuè, & attentissimè contemplatam esse: siquidem, f *dum esset Rex in accubitu suo, Nardus tua*, Spiritus tuus, *dedit odorem suum*, quò illũ imitareris; suauissimum puritatis, humilitatis, & obedientiæ odorem efflans, charitatis igne inflammatum. Impetra mihi, ô Domina, vt & ego in eundem Regem & teipsam eo spiritu affectuque intendam, vt similem spirem odorem. Amen.

e *Cant.* 2. 1.

f *Can.* 1. 12.

PVNCTVM II.

LEX alia iubebat: a *Sanctifica mihi omne primogenitum, quod aperit vuluam in filijs Israel*: Id autem fiebat in memoriam illius beneficij, quo populum suum Deus eduxit de AEgypto, b *percutiens omne primogenitum in terra AEgypti*. Hanc legem vt seruaret B. Virgo, filium suum *tulit in Ierusalem, vt sisteret eum Domino*, & offerret æterno Patri.

a *Exod* 13. 2

b 11. 5. 12. 2

I. PRIMVM hic spiritum ac deuotionẽ considerabo, qua B. Virgo, suo & totius humani generis nomine, hanc fecit oblationem. Dixerit enim: Ecce, Pater æterne, vnigenitum tuum, quà Deus est; & meum, quà homo: quem primogenita omnia, quæ offerri tibi

iussisti, & quæ hactenus tibi sunt oblata, significarunt; cuiusque oblationem tantoperè hactenus desiderasti: eum ego tibi toto corde offero, in gratiarum actionem, quod mihi eum dederis, siquidem nihil eo preciosius habeo quod offeram. Tuus est: accipe illum tibi, apud quem melius erit collocatus, quàm apud me. Eundem etiam pro totius mundi salute & redemptione offero in odorem suauitatis. Accipe, Deus meus, oblationem hanc, Abelis illa preciosiorem, Noe suauiorem, Abrahami sanctiorem, & omnibus, quas Moyses offerri iussit, excellentiorem: per eam igitur supplico, vt mortalibus omnibus condones; eosq; in gratiam amicitiamque recipias. O quàm fuit æternus Pater hac oblatione delectatus, tum ob pietatem offerentis; tum ob rei ipsius oblatæ præstantiam!

II. DEINDE, ipsius Infantuli spiritũ, etiam perpendam, quo ipsemet æterno suo Patri in templo se obtulit. Ecce, dixerit, æternæ Pater, vnigenitum tuum vt tibi obediret hominem factum; & vt te honoret, in templum venientẽ: hic me tuæ maiestati offero promptum, & ad voluntatem tuam semper exequendam paratum. Et, quoniam nec mors tot c *primogenitorum in* AEgypto, nec oblatio d *primogenitorum* Israelis tibi accepta fuit pro hominum salute, ego me pro ea ad mortẽ offero: quò morte mea & sanguinis mei sacrificio placatâ irâ tuâ, populum tandem tuum vindices à seruitute peccati. Hac ratione licet existimare præ-

c *Exod.* 11. 5. *Psal.* 135. 10. 104 36.
d *Exo.* 13. 12.

stitisse

ſtitiſſe hic IESVM infantulum, quod de eo dixit Apoſtolus. e *Qui dilexit nos, & tradidit ſemetipſum hoſtiam & oblationem Deo in odorem ſuauitatis.* Eſt etiam fas credere, hanc oblationem factam fuiſſe tempore matutino, cùm ex more, f *Agni ſacrificium* offerretur, quod lex *matutinum* appellabat: vt figuræ figuratũ mutuò ſibi reſponderent. Quàm itaque ſuauis hęc oblatio fuit ęterno Patri! quantum in eâ conquieuit! vt qui eam diu concupiuiſſet! Aliorum enim primogenitorum oblationes, nullius in ſe erant momenti; niſi quatenus huius erant figuræ.

e *Ephеſ.* 5. 2.

f *Exod* 29. 39. *Num.* 22. 8.

III. TERTIÒ, ad me ipſum oblationem hanc applicans, cogitabo: etſi eam Chriſtus pro omnibus hominibus fecerit, pro me tamen in particulari ſeſe obtuliſſe, quem in ſua memoria & corde præſentem habebat. Qua cogitatione, meipſum intra animæ me templum, æterno Patri in ſpiritu præſentabo; ſimulque cum B. Virgine & ipſomet infantulo, eum offeram in gratiarum actionem, quòd eundem mihi Redemptorem dederit ac Magiſtrum: & ſupplex petam, vt oblationem hanc acceptare, me per eam ſibi reconciliare, ac donorum ſuorum participem facere dignetur. O Pater ſumme, toto cordis mei affectu, tuum tibi offero vnigenitum filium: & licet ego, qui offero, repulſam merear: cùm tamen is, qui offertur, ſit talis, confido me vnà admittendum. Accipe illum, Domine, in odorem ſuauitatis, & per eum mihi, peccatorum veniam concede;

iussisti, & quæ hactenus tibi sunt oblata, significarunt; cuiusque oblationem tantoperè hactenus desiderasti: eum ego tibi toto corde offero, in gratiarum actionem, quod mihi eum dederis, siquidem nihil eo preciosius habeo quod offeram. Tuus est: accipe illum tibi, apud quem melius erit collocatus, quàm apud me. Eundem etiam pro totius mundi salute & redemptione offero in odorem suauitatis. Accipe, Deus meus, oblationem hanc, Abelis illa preciosiorem, Noe suauiorem, Abrahami sanctiorem, & omnibus, quas Moyses offerri iussit, excellentiorem: per eam igitur supplico, vt mortalibus omnibus condones; eosq; in gratiam amicitiamque recipias. O quàm fuit æternus Pater hac oblatione delectatus, tum ob pietatem offerentis; tum ob rei ipsius oblatæ præstantiam!

II. DEINDE, ipsius Infantuli spiritũ, etiam perpendam, quo ipsemet æterno suo Patri in templo se obtulit. Ecce, dixerit, æterne Pater, vnigenitum tuum vt tibi obediret hominem factum; & vt te honoret, in templum venientẽ: hic me tuæ maiestati offero promptum, & ad voluntatem tuam semper exequendam paratum. Et, quoniam nec mors tot e *primogeni-*
Exod.11.5. *torum in* AEgypto, nec oblatio d *primogenito-*
Psal 135.10. *rum* Israelis tibi accepta fuit pro hominum sa-
104.36. lute, ego me pro ea ad mortẽ offero: quò mor-
Exo.13.12. te mea & sanguinis mei sacrificio placatâ irâ tuâ, populum tandem tuum vindices à seruitute peccati. Hac ratione licet existimare pręstitisse

stitisse hic IESVM infantulum, quod de eo dixit Apostolus. e *Qui dilexit nos, & tradidit semetipsum hostiam & oblationem Deo in odorem suauitatis.* Est etiam fas credere, hanc oblationem factam fuisse tempore matutino, cùm ex more, f *Agni sacrificium* offerretur, quod lex *matutinum* appellabat: vt figuræ figuratũ mutuò sibi responderent. Quàm itaque suauis hęc oblatio fuit ęterno Patri! quantum in eâ conquieuit! vt qui eam diu concupiuisset! Aliorum enim primogenitorum oblationes, nullius in se erant momenti; nisi quatenus huius erant figuræ.

c *Ephes.* 5.2.

f *Exod* 29. 39. *Num.* 22. 8.

III.

TERTIÒ, ad me ipsum oblationem hanc applicans, cogitabo: etsi eam Christus pro omnibus hominibus fecerit, pro me tamen in particulari sese obtulisse, quem in sua memoria & corde præsentem habebat. Qua cogitatione, meipsum intra animæ me templum, æterno Patri in spiritu præsentabo; simulque cum B. Virgine & ipsomet infantulo, eum offeram in gratiarum actionem, quòd eundem mihi Redemptorem dederit ac Magistrum: & supplex petam, vt oblationem hanc acceptare, me per eam sibi reconciliare, ac donorum suorum participem facere dignetur. O Pater summe, toto cordis mei affectu, tuum tibi offero vnigenitum filium: & licet ego, qui offero, repulsam merear: cùm tamen is, qui offertur, sit talis, confido me vnà admittendum. Accipe illum, Domine, in odorem suauitatis, & per eum mihi, peccatorum veniam concede;

vt cor-

vt corde mundo valeam in templo gloriæ tuæ comparere. Amen.

PVNCTVM III.

a Exo. 13. 13. & 34. 20. b Num. 3. 47.

EADEM lex iubebat: a *Omne primogenitum hominis de filijs Israel pretio redimi.* quod erat b *quinq; Siclorũ.* Eos B. Virgo Sacerdoti dedit, à quo filium suum recepit.

PERPENDENDVM hic, quis hanc Infantis IESV venditionẽ instituat, quis eum emat, quo pretio, cui ematur, & quæ ex ea oriantur bona.

I. PRIMVM: æternus Pater, cui hæc oblatio facta est, non sibi eam retinere voluit; sed quod oblatum erat, mundo & hominibus reddidit, idque venditione, ad maius ipsorum commodum, infinitam suam ea ratione liberalitatem & bonitatem confirmans: tantùm enim abest, vt prioris donationis pœniteat, vt nouis adinuentis ad redonandum titulis, eam ratificet, quò maiori vsui, mundo esse possit.

II. DEINDE, eum redimit B. Virgo, vt tanquam filium suum nutriat, non etiam vt sibi seruet; sed nobis eũ nutrire vult: ad hoc enim redemit, vt is in nostrum commodum se totum impenderet.

III. PRETIVM non amplius est, quam Siclorum quinque. O Pater æterne, quàm vili, rem adeò pretiosam vendis! cur primogenitum hunc parem alijs in pretio facis? si reliqui redimuntur quinq; siclis; multis hic certè millibus esset redimendus, quia infinitè illos omnes

exce-

excedit. Sed facilè est deprehendere, venditionem hanc & pretium, nomina tantùm esse: re uera autem esse donationem, mereq; gratis dari; quò ego, absque intermissione, pro nouo dono gratias agam. Sis ergò Deus propterea benedictus, & ab omnibus tuis creaturis in æternum glorificeris. Amen.

LICET etiam spiritum æstimare, qui in hoc quinque siclorum pretio latet: quibus significatur pretium, quò diuinæ sapientiæ c *aurum ignitum probatum*, ipse scil. Christus, eo quo potest modo, *emitur, vt locupletes fiamus.* Est enim pretium illud quinque nostrorũ sensuum mortificatio, & quinq; insignium virtutum actus, quæ nos ad gratiam, eiusq; perfectionem obtinendam disponunt. Viua nimirum Fides, Timor Dei, Dolor de peccatis. Confidentia de misericordia diuina, & firmum Deo obediendi, eiúsque voluntatem exequẽdi propositum. Quamobrem, si cupis, anima mea Christum esse tuum, aduerte, eum nec d *auro nec argento comparari*, sed quinque his spiritũs siclis; quos si æterno obtuleris Patri, certò tibi eum dabit.

c *Apoc.* 3,12.

d *Isai.* 55. 1.

IV.

FINIS denique, ob quem Infans IESVS emitur & redimitur, ille est, vt hominum seruus fiat, pro quibus etiam morti tradatur. O IESV dulcissime, quàm lubens & vendi te pateris, & redimi: quò hac venditione tua, illam facias irritam, qua ego peccans, animam meam vendideram, quam tu pretio isto, vt tua perpetuò sit, redimis. Sed neque

hîc amor tuus ſiſtit: paratus es enim, iterum à falſo quodam diſcipulo vēdi; emi verò ab hoſtibus illis tuis, qui vitam etiam tibi auferent, quò noſtræ redemptioni, morte ipſa tua, finis imponatur. Sit benedicta immenſa iſta charitas tua, quæ nunquam defatigatur, aut ſatiatur benè nobis faciendo. Lætare, anima mea: quia B. Virgo filium ſuum pro te emit: Exulta, quòd IESVS iam ſit tuus: quem Pater eius pro quinque ſiclis tibi tradidit. O bone IESV, meus es hac recenti emptione: ſed ego me in tuum omninò trado: magnaque fiducia dicere

e Cant.2.16. audeo. e *Dilectus meus mihi, & ego illi.* Sit ita, bone IESV: nec tu me vnquam deſeras; nec tu me vnquam deſeras; nec ego te. Amen.

MEDITATIO XXV.

DE IIS QVAE IN PRAEſentatione cum Simeone & Anna Prophetiſſa euenerunt.

PVNCTVM I.

a Luc.2.36. T *ecce: homo erat in Ieruſalem, cui nomen Simeon, & homo iſte iuſtus & timoratus expectans cõſolationem Iſrael, & Spiritus ſanctus erat in eo: & reſponſum acceperat à Spiritu S. non viſurum ſe mortem, niſi prius videret Chriſtum Domini.*

CIRCA hoc punctum considera: Spiritum sanctum, qui Zachariam & Elisabetham, vt Christum, antequam nasceretur, annũciarent, prophetico spiritu repleuerat; nũc duos alios similiter repleuisse, qui iam natum, & viderẽt, & alijs annunciarẽt. Alter fuit Simeon, quem admirandis virtutibus ad id muneris adaptauit, quas refert Euangelista dicens: *Et homo iste iustus & timoratus.* Legis obseruator diligentissimus, nihil contra eius præscriptum admittens. Neque enim timoratus dicendus est, nisi qui minimas etiam culpas deuitat, iuxta illud sapientis: b *Qui timet Deũ, nihil negligit*, nihil parui facit. Addit: *Expectans consolationem Israel.* feruentia scil. Aduentûs Christi desideria & spem eius firmam habens; quibus feruentes & continuas preces adiungens, Christi aduentum instantissimè petebat; ac fieri se dignum, qui illum, iam venisse, videre posset. Hæc vna eius cogitatio, in qua totam suam vitam expendebat. Quibus virtutum ornamentis dignum se reddidit, in quo Spiritus sanctus habitaret. Exemplum hoc docet, magnam vitæ puritatem & sanctitatem, adferre homini magnam fiduciam ad magna desideranda, & petenda à Deo: sicut etiam Moyses ausus est petere à Deo: c *Ostende mihi faciem tuam.* & iterum: d *Ostende mihi gloriam tuam.* Et Sponsa: e *Indica mihi, quem diligit anima mea: vbi pascas, vbi cubes in meridie.* Sic ergò sanctus hic senex, Messiam proprijs oculis videre cupiebat; & obtinuit. Nam (S. Bernardo

I.

b Eccl. 7. 19

c Exo. 33. 13.
d 18.
e Cant. 1. 7.

Serm. 33. in Cant. teſte) *magna fides, magna meretur: & quo magis Confidētia pedem dilatauerũ in bonis Domini, eo à liberali ipſius manu obtinebis maiora.*

II. DEINDE perpende: eundem Spiritum S. qui f *timentium ſe voluntatem facit, & deprecationem eorum* amantiumq́ue ſe pauperum deſideria *exaudit*, vt ſanctum hunc ſenem conſolaretur, probitatisq́ue ſuæ premium ille ferret, eius deſiderijs, ſuaui & amica illa reſpondiſſe promiſſione, *non viſurum ſe mortem, niſi prius videret Chriſtum Domini.* Vt ex hoc cognoſcas, quantæ felicitatis ſit, ſcire cum Spiritu S. tractare, & intra ſe illum cum gratiæ plenitudine habere. g *Nam ipſe Spiritus* (ait Apoſt.) *poſtulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus*, dans nobis arrabonem, quòd oratio, quæ ab ipſo procedit, audienda & ſuo tempore expedienda ſit: quamuis interdum executio differatur: ſicut Sancto Simeoni hic euenit. Vult enim Deus, nos in ſpe eſſe longanimes; & ſic ad ea, quæ petimus, accipienda diſponi.

f Pſal. 144. 19.

g Rom. 8. 26.

III. Tertiò perpendam: quod iuſtis omnibus promittitur, dandum poſt hanc vitam; id interdum in hac ipſa concedi feruentiſſimis. videre nimirum ipſum Chriſtum oculis contēplationis iuxta beatitudinem illam, de qua Chriſtus dixit: h *Beati mundo corde, quoniam ipſi Deum videbunt.* O Deus æterne, qui dixiſti: i *Non me videbit homo, & viuet.* k *Moriar vt te videam; & videam, vt hic moriar.* videam te in hac vita cōtemplatione; vt mihi ipſi perfecta mortificatione moriar: & moriar hac fe-

h Mat. 5. 8.

i Exod. 33. 20.

k Auguſt. in Soliloq c. 1.

lici

lici morte, quò te posteà videam in æterna tua gloria. Amen.

PVNCTVM II.

E*T venit* Simeon *in spiritu in templum: & cùm inducerent puerum* IESVM *parentes eius, vt facerent secũdum consuetudinem legis pro eo: & ipse* cœlesti lumine illustratus, agnoscens illum esse Christum, *accepit eum in vlnas suas, & benedixit Deum, & dixit: Nunc dimittis seruum tuum Domine, secundum verbum tuum in pace: quia viderunt oculi mei, salutare tuum.*

PRIMVM hic perpendenda est Spiritus S. fidelitas & liberalitas, in explendo, quod Simeoni promiserat: plus enim fecit, quàm promisit. Dixerat enim non visurum ipsum priùs mortem, quàm videret Christum: nunc verò facultatem ei facit, accedendi, in vlnas accipiendi, complectendi, exosculandi, & apud se eum magna sua consolatione & amore tenendi. a *Potens est enim Dominus* (ait Apost.) *omnia facere superabundanter quàm petimus aut intelligimus.* Ex quo magnum concipiam animum, tanto huic Domino seruiendi, qui & in promittendo largus; & in reddendo, valdè est liberalis; imò qui plura multò reddit, quàm promiserit; si recipiens sit fidelis. Applicans aũt, quæ nunc fiunt ad ea, quæ tunc gesta sunt, expendam mecum: sicut cum B. Virgo templũ ingressa est, varij quidem omnis status & con-

I.

a Ephe. 3.20.

ditionis homines illic erant, Legis periti, Sacerdotes, Nobiles, plebei: solum tamē Simeonem Deus cęlesti luce illustrauit, vt ipsum agnosceret, atq; adoraret; reliquis nullum inter Infantem illum & alios, qui tunc aderant, discrimen agnoscentibus; quia reipsa in externis nullum apparebat: ita nunc ex plurimis, qui in templum conueniunt, pauci sunt, qui IESVM in sanctissimo Sacramento præsentem agnoscant, & piè venerantes digni efficiantur, eum in suis cordibus recipere; ac donorum eius cum exultatione participes fieri. Nam etsi CHRISTVS Dominus noster omnibus cupiat se manifestare: pauci tamen, vt Simeon, se disponunt; vt suum in eis desiderium Christus expleat. O anima mea, imitare Simeonem, spiritu in templum veniens, vbi verè Iesus est: quò felici eius aspectu fruaris, eundemque dulcissimi eius amoris vlnis amplectaris.

II. DEINDE perpendam, quanta fuerit sancti huius viri animi lætitia, quàm exundans gaudium, quo fuit affectus, dum Infantem hūc vidit, tetigit, amplexatus est! mirabilem procul dubio satietatem in animo senserit: sufficiens hoc æstimans præmium laborum omniū prolixæ vitæ præteritæ: & ideò nihil sibi qui Saluatorem tamdiu optatum vidisset optandum, aut in mortali hac vita videndum superesse ratus, totum se ad Dei laudes conuertens, gratias pro tanto hoc beneficio egit, protestans, se iam vitæ finem in pace expectaturum, cum ipsi Domino placeret. O anima mea, quare

b emi-

b *eminentem IESV Christi scientiam, propter quem omnia alia arbitraberis vt stercora, Christum lucrifacias*: in quo habebis quæcunq; desiderare possis. Si viua illum fide respicio; quid amplius cupis videre? Si arcta eum charitate amplecteris; quid vis aliud possidere? & si eum tanquam tuum habes; quid potest tibi deesse? Concede mihi, ô bone IESV, huius sancti meritis, radium aliquem lucis illius, quam ei hodie dedisti: quò te agnoscam & amem, vt ipse nouit & amauit; in secula. Amen. b *Phil.3.8.*

EX HOC S. Simeonis exemplo, duo ad bonam mortem obtinendam valdè vtilia colligam.

PRIMVM, quòd sancti feruentes in hac ipsa vita experiantur, diuinas promissiones impleri, & recipere se v. g. centuplum pro eo, quod Christi Domini amore reliquerunt. exaudiri se in suis orationibus; protegi à diuina prouidentia in tribulationibus & periculis: qua experientia plurimùm in spe confirmantur, promissorum in futura vita: ideòque dissolui cupiunt, vt citiùs ad illa perueniant, dicentes cum Dauide: c *In pace in idipsum, dormiam, & requiescam: quoniam tu Domine in spe singulariter constituisti me.* 1. c *Psal.4.9.*

SECVNDVM est, quòd sancti, cùm eò vsq; peruenerunt, vt Christum in complatione videant, eiusq; excellentias agnoscant, & rerum æternarum suauitatem degustent; mox omnia terrena, tanquam vilia, & indigna, in quæ vel oculos suos conijciant, fastidiũt: ideoq; ipsum 2.

viuere, graue sibi esse iudicantes, voces illas
d *Phil.1.25.* Apostoli gementes vsurpant: d *Cupio dissolui & esse cum Christo*: vt tantùm bonum videns, æternùm eo fruar. Quare, si chara tibi est, ô anima mea, pax illa, & animi tranquillitas, qua sancti mortem obeunt; illorum imitare feruorem, & spiritum illum concipe, quo vitam illi suam ducunt. Feruens enim vita, quietam consueuit mortem adferre.

III. DEMVM ipsius B. Virginis animi gaudium & exultationem perpendam, cùm filium suum à tanto viro agnosci, & in veneratione esse cerneret; atque admiranda, quæ de eo ille dicebat, audiret. ita enim ait Euangelista: e *Et erant Ioseph & mater eius mirantes super his, quæ dicebantur de illo*; Deum Patrem glorificantes, quòd eorum notitiam hominibus impertiret.

PVNCTVM III.

a *Luc.2.54.* IN tanti huius gaudij medio constitutę virgini sanctissimæ, a *Benedixit Simeon, &* spiritu prophetico *dixit ad Mariam matrē eius: Ecce positus est hic in ruinam, & in resurrectionem multorum in Israel, & in signum, cui contradicetur: & tuam ipsius animam pertransibit gladius: vt reuelentur ex multis cordibus cogitationes.*

I. CIRCA quam Prophetiam perpendam PRIMVM Dei prouidentiam in B. Virginis consolationibus temperandis. cùm enim illa,

ob delatum filio honorem, maxima esset affe-cta consolatione, iubet Simeonem labores & persecutiones eidem filio paratas; dolorisque gladium, qui ipsius Virginis animam transfixurus esset in medium adferre: quod etiã propterea Deus B. Virgini reuelari voluit, vt ab ipso statim exordio, passionis filij amaritudinem, proprijque doloris gladium cordi suo infixum semper portaret. O Deus sapientissime ac benignissime, quam tibi iucunda hæc est, consolationum ac Dei solationum vicissitudo in tuis dilectis, vt nunc b *ascendant ad cœlos*, nunc *descendant vsque ad abyssos*; nunc amoris vulneribus, nũc doloris gladio eorum corda penetrentur: in vtroque autem sapientiæ tuæ profunditatem, & charitatis suauitatem ostendis. Cùm igitur, Domine, ita rem disposueris: ecce me ad vtrunque paratum, trãsfige, verbera, pro libitu animam meam, modò me inter tuos numeres electos. Amen.

b *Psal.* 106. 26.

DEINDE duo illa memoranda perpendam, quæ de puerulo IESV Simeon prædixit.

II.

PRIMVM, quòd *positus esset in ruinam & resurrectionem multorum*: per eum enim multi ad magnam sanctitatẽ erant resurrecturi; alij hanc eius Aduentûs occasionem negligentes, in abyssum iniquitatis descẽsuri: cuius tamen culpæ ipsimet essent rei: Christus enim, quod in se erat nulli petra scandali, sed omnibus voluit esse resurrectio: SECVNDVM, quòd esset futurus adeò admirabile & prodigiosum, signum *cui* ab eius inimicis *contradiceretur*, eius

doctrinæ resistentibus, miracula calumnianti-
bus, viam deniq; persequentibus, donec illum
cruci affigerent: vbi Electis vitæ; Reprobis
c Isai. 11. 10. 12. damnationis erit c *signum*: cuius virtute *ex multis cordibus reuelabuntur cogitationes*: quia discipulorum fidelitas patescet, quæ in eorum cordibus latebat. Duo hæc perpendens, (quæ in diem hanc durant) obstupescam diuina in hoc negotio iudicia; vicem dolens tantæ infidelium, & improborum Christianorum multitudinis, in quorum ruinam, ipsorũ culpâ, IESVS est positus: & hac ratione meam, vt B. Virginis, animam, doloris gladius pertransibit: supplicabo autem eidem Domino, ne eius aduentus, in meam ruinam, sed in resurrectionem cedat; & in signum vitæ, cui credam, in quo sperem, quem amem, & imiter ita, vt vnus sim eorum *discipulorum*, quos ipse per Isaiam, d *signum & portentum in Israel* vocat;
d Isai. 8. 16. 18. curemque vt verba & opera mea sicut ipsius, admiranda sint. Quod si ex hoc euenerit, vt multi mihi contradicant, ac me persequantur, gaudendum mihi erit; & vt pignus fauoris & amoris Dei acceptandum, qui filio me suo tam similem facit.

PVNCTVM IV.

EODEM tempore, etiam ANNAE reuelare voluit Spiritus sanctus IESVM infantulum. *Quæ non discedebat de templo, ieiunijs & obsecrationibus seruiens nocte*

ac die.

ac dit: Et hac, Spiritus ſancti inſtinctu, *ipſa hora ſuperueniens*, cœleſtiq; lumine agnoſcens, puerulum illum eſſe Meſſiam, *Confitebatur Domino, & loquebatur de illo omnibus, qui expectabant redemptionem Iſrael.*

CONSIDERA hic, variis modis Deum ſeruis ſuis indulgere, eoſque conſolari. Simeoni enim, antequàm Saluatorem videret, promiſerat, id futurum: vt deſiderium eum videndi in eo foueret, & promiſſione contineret: Annæ autem, non conſtat talem promiſſionem factam: ſed repentè inſpirauit, vt IESVM viſura in templum ſe conferret: cuius aſpectu eam eſt conſolatus: & fidelia diuturnaque eius obſequia (quæ octoginta quatuor annorum ſpatio præſtiterat) hoc præmio affecit. I.

DEINDE ſex huius S. Viduæ inſignes virtutes expendam, quibus hoc beneficio dignam ſe reddidit: *Caſtitatem* nimirum, *Orationem* cõtinuam, *Ieiunium*, exactam diuinæ *legis obſeruantiam*, in Dei cultu *deuotionem*, cum longa per totam vitam in his omnibus *præſeuerantia.* In quibus meritò eam imitari contendam, ſi cupio id obtinere, quod ipſa. O Rex gloriæ, ſex haſce Seraphinorum, qui tibi in templo ſeruiunt, alas mihi concede, quibus in tuo obſequio volare, & ad gloriæ tuæ templum peruenire poſſim, in ſæculorum ſæcula, Amen. II.

MEDITATIO XXVI.

IN QVA MODVS QVIDAM orandi proponitur, quo ad mysteriorum quæ meditati sumus, contemplationem internos animæ sensus adhibemus.

N Paragrapho II. Introductionis primæ Partis, memini cuiusdam modi orandi, qui fit applicatis ad fidei mysteria sensibus; quanuis ad contemplationem magis ille accedat, quàm sit verè meditatio. Vt enim eodem loco Paragrapho 10. dictum est: Meditatio, ab vno in aliud ratiocinando, occultas quærit veritates; prout hactenus factum est: Sed contemplatio est simplex quidam veritatis intuitus, absq; ratiocinatione; in quo magni admirationis, & amoris affectus excitantur: qui quòd vt plurimum, post ratiocinationem in meditatione adhibitam, obtineantur: meritò postquam hæc Christi mysteria meditati sumus, ad singula reuertemur, adhibita hac affectuosæ contemplationis methodo, quam sensuum applicationem vocamus. Nam vt externi sensus breuißimè, & absq; ratiocinationis ambitu, sua percipiunt obiecta, delectantur, eisq; afficiuntur: ita in contemplatione, interni animæ sensus, (qui sunt ipsæ animæ facultates, cum actuum suorum varietate)

absque nouo ambitu, ijs solum præmissis ratiocinationibus, quæ aliàs sunt adhibita, has sententias & expeditas veritates, cum admirandis deuotionis affectibus percipiunt; præueniente maximè eos Deo speciali gratia sua, sine qua rationem, qua ipsam contemplationem auspicemur, nec attingemus quidem, sicut allegato loco dictum est; quamuis ex parte nostra, ea, quæ sequitur, methodo, nonnihil nos iuuare possimus.

PVNCTVM I.

PRIMVM erit, interno animæ nostræ OCVLO (siue imaginatio sit siue intellectus) personas illas, quæ in specu illa Bethlehemitica, aut in Hierosolymitano tẽplo v.g. conueniunt intueri: & quid agant: cæterasq; circumstantias, quæ videndi facultate percipiuntur, obseruare: & affectus admirationis, amoris, gaudij, compassionis, gratulationis, & imitationis ex eis haurire. Quòd si nouæ aliquæ cõsiderationes, aut ratiocinationes (vt interdum Deus solet communicare) occurrẽt, nõ repellendæ sunt, sed admittendæ: & tãdiu in eis hærendum, quandiu lux durat oblata. cuius hęc est praxis. Cùm Deum hominem in stabulo inter bestias versari intueor, humeros meos cum admiratione, & stupore contraham, ob tantam in tanta maiestate humilitatẽ; cùm eundem infantulum tenerum cerno, quò mihi fiat amabilior, (infantes enim sunt amabiles) pretiosissimi & pulcherrimi infantuli amore liquescam: ac eidem vt fratri natu

maximo, Patris mei primogenito: & ita meo, vt pro me ipso & in bonum meum nascatur, abblandiar: Intuens cor eius amore præ salutis meæ desiderio flagrans: lacrymas præ meorum scelerum dolore fundens: seque Patri æterno pro eisdem offerens: cor meum illi coniungam, vt amorem & dolorem ei reddã: colloquia cum eo miscebo, vt me sibi coniungat. Similiter eius aspiciens virtutes, paupertatem, humilitatem, mansuetudinem, patientiam: eas in vsum meum, illius instar, qui myrrhæ fasciculum conficit, colligam: quem ante pectus meum appensum, memoriæ causa, & in corde reconditum gestans, quàm potero tenerrimè illi dicam: a *Fasciculus myrrhæ dilectus meus mihi.* Idem verò fieri poterit, oculis in B. Virginem coniectis: inspecta enim eius modestia, deuotione, & in conspectu infantuli reuerentiã: admirationis, & eam pro viribus imitandi affectus, excitare licebit: sicut etiam conspectis eius, ex compassione infantuli lacrymis, desiderium concipiam, me illi coniungendi, simulque cum ea compatiendi. Similiter Sanctum Iosephum, & Simeonem & eorumque feruorem ac spiritum, aspiciens de tot in eos à Deo collatis beneficiis ac donis admirabor: excitaboque desiderium eos, quoad potero, ac debeo iuxta facultatem meam, imitandi.

a Cant. 1.13.

PVN-

PVNCTVM II.

SECVNDO, AVDITV animæ interno auscultanda sunt, quæ ibi proferuntur verba; & quæ Deus cordi meo dignabitur inspirare. Est verò obseruandum non pro hoc tantùm puncto, sed pro quauis etiā siue mentali, siue vocali oratione : (quod prædictæ Introductiouis §. 3. insinuatum est) constitutis nobis coram Deo, & hæc mysteria intuētibus, expedire, tantisper magna reuerentia & attentione expectare, atque si audire vellemus aliquid à Deo nobis dicendum, aut eleemosynam accipere, quę eo loci distribui consueuit: collocantes nos ipsos, (vt Cananæa illa Christo dixit) sicut solet a *catellus* ante mensam domini sui, oculis in eos, qui assident, confixis, expectans, bolum aliquem sibi proiici, aut *cadentes è mensa micas*: aut, sicut Dauid dicebat, b *sicut oculi seruorum in manibus dominorū suorum*, expectantium ea, quæ à dominis imperentur. Ita enim Abacuch facere se fatebatur dicens: c *Super custodiam meam stabo, & figam gradum super munitionem : & contemplabor, vt videam, quid dicatur mihi, & quid respondeam ad arguētem me* : quasi distinctiùs diceret: In contemplatione mea constitutus auscultabo, quid mihi Deus inspirare & ad cor loqui, dignabitur; siue ob mala mea arguat, & corripiat; siue consoletur, & exhortetur ad bona, quæ facere teneor; siue quid de-

a Matt 15. 27.

b Psal. 122. 2

c Abac. 2. 1

sideriis meis internè, vt Simeoni oranti, S. Spiritus respondeat. Post breuem in huiusmodi silentio & expectatione morám, si nullã Dei inspirationem sensero, non otiosus diutius hærebo; sed ipsum ad loquendum prouocabo dicens cum Samuele: d *Loquere, Domine, quia audit seruus tuus*: aut cum sponso ad spõsam, e *Sonet vox tua in auribus meis; vox enim tua dulcis* mihi. O Deus æterne, qui per Prophetam tuum dixisti: f *Ducam eam in solitudinem, & loquar ad cor eius*, effice in spiritu meo interiorem hanc solitudinem à variis cogitationibus; vt solus soli mihi inspirationibus tuis loquaris; ego verò attentissimè, quæ dixeris, audiam; & exequar promptissimè.

d 2. Reg. 3. 10.
e Cant. 2. 14
f Osee 2. 14.

Constitutus itaque in conspectu huius infantuli audiã interiori animę auditu, quæ verba ipse æterno suo Patri loquatur, dulciaq; illa vtriusq; colloquia in negotio nostræ salutis: gaudebitq; anima mea, illos, & de re mea colloquentes, audiens; fructumq; ex eo aliquẽ hauriam. simul etiam externos eius gemitus audiens, peccata mea gemere discam. Audiam, quæ idem mihi diceret puerulus, si eo loco & occasione mihi loqui voluisset. peramanter enim superbiam meam vanitatemque & in vestitu curiositatem reprehendere; &, vt infans ego fierem, meq; æterno suo Patri in fidelem seruum offerrem, exhortatur. Hæc omnia verba audire, & hilari vultu excipere me decet; Deumq; demissè orare, vt cordi meo ea dignetur imprimere, ad illa exequenda parato. Si-

mili

militer, quid B. Virgo loquatur, attēdā; quidq; Spiritus S. Simeoni dixerit; & quid ipse Simeon, cùm suum vidit impletum desiderium: discamq; ex illorum verbis, loqui cum Deo.

PVNCTVM III.

TERTIO, interiori ODORATV percipiendus est suauissimus ille odor cælestis fragrantia, quæ ab Infantulo eiusq; virtutibus spirat: qua confortatus, ad eas virtutes imitandas animabor. Quod vt efficaciùs sentiā ATTENDAM PRIMVM suauissimū illū odorem, qui ex operib⁹ & virtutibus illius infantis prodibat, ita Patrem æternum recreare: vt potiori quàm Isaac iure dicere possit: a *Odor filii mei, sicut odor agri pleni, cui benedixit Dominus.* ATTENDAM DEINDE, quantoperè animæ iustæ odore illo recreentur: quemadmodum illa dicebat: b *Post te curremus, in odorem vnguentorum tuorū.* Christi enim paupertas, humilitas, mansuetudo, tantā ex se fragantiam emittunt, vt deuotorū corda rapiant, trahantq; post se, ad coniunctionē vsq; cum ipso. DENIQVE attēdam, quā suauiter Deo & hominibus redoleant, obedientia, modestia, humilitas, patientia, & charitas in quacunq illæ anima eminenter appareant: & quàm ædificēt Ecclesiam totā, & singulos proximos. Quamobrē Apostolus de iustis dicebat: c *Christi bonus odor sumus Deo.* Contrà verò quàm sordeant Deo & hominibus, superbia, inobedientia, immodestia, & aliud quodcunq; vitiū: aduertamque, quàm procul à sancto illo loco,

I.

a Gene. 27. 27.

II.

b Cant. 1. 4.

III.

c 2. Cor. 2. 15.

in quo

in quo infans eiusque mater erant, talis fœtor abfuerit: & quàm porrò deceat, eundem ab anima mea remotissimè abesse: ne, cui placere omni iure debeo: eidem in aliquo displiceam. O Infans dulcissime, cuius vestes (quæ tua sunt opera) instar sunt campi florum odoriferorũ: eis me, quæso, indue: vt & ego æterno tuo Patri odore bono fragrẽ: & benedictionem propterea mihi per te impertiat, quam eisdem tu ipse es promeritus. Sentiat anima mea diuinorũ tuorũ odorum fragrãtiam, qua tractus post te, virtutũ imitatione curram, donec ad earum prçmium, & tui fruitionem perueniam, Amẽ.

PVNCTVM IV.

QVARTO, interno animç GVSTATV, suauitas dulcedoq; benedicti infantis, eiusque virtutum est delibanda, attendendo, quàm illæ Deo ipsique infantulo sint iucundæ; imò & ipsis earum imitatoribus. Ideoque meipsum ad illud Dauidis experiendum accommodabo: a *Gustate & videte, quã suauis est Dominus*. O quàm sibi Pater æternus in tantis filij virtutibus complacebat! & ipse filius in eo, quòd æterno suo Patri in omnibus placeret! Quanta iucunditate puerulus afficiebatur, seipsum pauperem, despectum, in animalium præsepio iacentem cernens! quam dulces suauesque illi erant ipsæ, quas fundebat, lacrymæ! quamque gratum, in omnibus paternam voluntatem explere! gratiùs pro-

a Psal. 33. 9

cul du-

cul dubio ipso, quod ex materno sugebat pectore. Ad eius ego imitationem conabor, altè de hac ipsa dulcedine, ac suauitate sentire, quã DEVS contemptui, labori, paupertati, lacrymis, infantis huius exemplo dulcatis, consueuit commiscere: eoque affectu excitabo in anima mea famem & appetitionem magnam, res huiusmodi gustandi, & spiritus sapores percipiendi: quò carnis mihi deliciæ displiceant. Eodem affectu ad illam dulcedinem, attendam, quam S. Simeon ex infantuli hausit aspectu: quæ adeò fuit excellens, vt tœdium illi statim attulerit videndi, gustandive rem aliquam huius vitæ; imò & ipsam illi mortem dulcem reddiderit. O Deus æterne, b *quàm magna multitudo dulcedinis tuæ, quam abscondisti timentibus te*; quanto autem erit maior, te diligentibus! fac me vel eam delibare; vt omnibus, quæ in terra delectant, renuntians, cœlestium tantùm gustum diligentiùs requiram, Amen.

b *Psal.* 30. 20.

CONTRA etiam licet æstimare, quanta in vitiis ipsis lateat acerbitas; & in ea mente, quæ propriam sequens voluntatem, eius se appetitionibus tradit. Reflexione autem facta ad ea, quæ in me geruntur, dum peccatum admitto; acerbitatem illam gustare nunc conabor, quam tunc experior; eamq; mox detestãs, exspuam: & firmiter statuam, nolle amplius iam degustare, illius memor Ieremiæ sententiæ: *Arguet te malitia tua, & auersio tua increpabit te: Scito & vide, quia malum & ama-*

c *Ierem* 2. 19.

doctrinæ resistentibus, miracula calumniantibus, viam deniq; persequentibus, donec illum cruci affigerent: vbi Electis vitæ; Reprobis
c Isai. 11. 10. 12. damnationis erit c *signum*: cuius virtute *ex multis cordibus reuelabuntur cogitationes*: quia discipulorum fidelitas patescet, quæ in eorum cordibus latebat. Duo hæc perpendens, (quæ in diem hanc durant) obstupescam diuina in hoc negotio iudicia; vicem dolens tantæ infidelium, & improborum Christianorum multitudinis, in quorum ruinam, ipsorū culpâ, IESVS est positus: & hac ratione meam, vt B. Virginis, animam, doloris gladius pertransibit: supplicabo autem eidem Domino, ne eius aduentus, in meam ruinam, sed in resurrectionem cedat; & in signum vitæ, cui credam, in quo sperem, quem amem, & imiter ita, vt vnus sim eorum *discipulorum*, quos ipse per Isaiam, d *signum & portentum in Israel* vocat;
d Isai. 8. 16. 18. curemque vt verba & opera mea sicut ipsius, admiranda sint. Quod si ex hoc euenerit, vt multi mihi contradicant, ac me persequantur, gaudendum mihi erit; & vt pignus fauoris & amoris Dei acceptandum, qui filio me suo tam similem facit.

PVNCTVM IV.

EODEM tempore, etiam ANNAE reuelare voluit Spiritus sanctus IESVM infantulum. *Quæ non discedebat de templo, ieiunijs & obsecrationibus seruiens nocte*

ac die.

ac die: Et hac, Spiritus sancti instinctu, *ipsa hora superueniens*, cœlestiq; lumine agnoscens, puerulum illum esse Messiam, *Confitebatur Domino, & loquebatur de illo omnibus, qui expectabant redemptionem Israel.*

I. CONSIDERA hic, variis modis Deum seruis suis indulgere, eosque consolari. Simeoni enim, ante quàm Saluatorem videret, promiserat; id futurum: vt desiderium eum videndi in eo foueret, & promissione contineret: Annæ autem, non constat talem promissionem factam: sed repentè inspirauit, vt IESVM visura in templum se conferret: cuius aspectu eam est consolatus: & fidelia diuturnaque eius obsequia (quæ octoginta quatuor annorum spatio præstiterat) hoc præmio affecit.

II. DEINDE sex huius S. Viduæ insignes virtutes expendam, quibus hoc beneficio dignam se reddidit: *Castitatem* nimirum, *Orationem* cótinuam, *Ieiunium*, exactam diuinæ *legis obseruantiam*, in Dei cultu *deuotionem*, cum longa per totam vitam in his omnibus *præseuerantia*. In quibus meritò eam imitari contendam, si cupio id obtinere, quod ipsa. O Rex gloriæ, sex hasce Seraphinorum, qui tibi in templo seruiunt, alas mihi concede, quibus in tuo obsequio volare, & ad gloriæ tuæ templum peruenire possim, in sæculorum sæcula, Amen.

MEDITATIO XXVI.

IN QVA MODVS QVIDAM orandi proponitur, quo ad mysteriorum quæ meditati sumus, contemplationem internos animæ sensus adhibemus.

N Paragrapho II. Introductionis primæ Partis, memini cuiusdam modi orandi, qui fit applicatis ad fidei mysteria sensibus; quanuis ad contemplationem magis ille accedat, quàm sit verè meditatio. Vt enim eodem loco Paragrapho 10. dictum est: Meditatio, ab vno in aliud ratiocinando, occultas quærit veritates; prout hactenus factum est: Sed contemplatio est simplex quidam veritatis intuitus, absq; ratiocinatione; in quo magni admirationis, & amoris affectus excitantur: qui quòd vt plurimum, post ratiocinationem in meditatione adhibitam, obtineantur: meritò postquam hæc Christi mysteria meditati sumus, ad singula reuertemur, adhibita hac affectuosa contemplationis methodo, quam sensuum applicationem vocamus. Nam vt externi sensus breuissimè, & absq; ratiocinationis ambitu, sua percipiunt obiecta, delectantur, eisq; afficiuntur: ita in contemplatione, interni animæ sensus, (qui sunt ipsa animæ facultates, cum actuum suorum varietate)

absque nouo ambitu, ijs solum præmissis ratiocinationibus, quæ aliàs sunt adhibitæ, has sententias & expeditas veritates, cum admirandis deuotionis affectibus percipiunt; præueniente maximè eos Deo speciali gratia sua, sine qua rationem, qua ipsam contemplationem auspicemur, nec attingemus quidem, sicut allegato loco dictum est: quamuis ex parte nostra, ea, quæ sequitur, methodo, nonnihil nos iuuare possimus.

PVNCTVM I.

PRIMVM erit, interno animæ nostræ OCVLO (siue imaginatio sit siue intellectus) personas illas, quæ in specu illa Bethlehemitica, aut in Hierosolymitano tẽplo v.g. conueniunt intueri: & quid agant: cæterasq; circumstantias, quæ videndi facultate percipiuntur, obseruare: & affectus admirationis, amoris, gaudij, compassionis, gratulationis, & imitationis ex eis haurire. Quòd si nouæ aliquæ cõsiderationes, aut ratiocinationes (vt interdum Deus solet communicare) occurrẽt, nõ repellendæ sunt, sed admittendæ: & tãdiu in eis hærendum, quandiu lux durat oblata. cuius hęc est praxis. Cùm Deum hominem in stabulo inter bestias versari intueor, humeros meos cum admiratione, & stupore contraham, ob tantam in tanta maiestate humilitatẽ; cùm eundem infantulum tenerum cerno, quò mihi fiat amabilior, (infantes enim sunt amabiles) pretiosissimi & pulcherrimi infantuli amore liquescam: ac eidem vt fratri natu

maximo, Patris mei primogenito: & ita meo, vt pro me ipso & in bonum meum nascatur, abblandiar: Intuens cor eius amore præ salutis meæ desiderio flagrans: lacrymas præ meorum scelerum dolore fundens: seque Patri æterno pro eisdem offerens: cor meum illi coniungam, vt amorem & dolorem ei reddã: colloquia cum eo miscebo, vt me sibi coniungat. Similiter eius aspiciens virtutes, paupertatem, humilitatem, mansuetudinem, patientiam: eas in vsum meum, illius instar, qui myrrhæ fasciculum conficit, colligam: quem ante pectus meum appensum, memoriæ causa, & in corde reconditum gestans, quàm potero tenerrimè illi dicam: a *Fasciculus myrrhæ dilectus meus mihi.* Idem verò fieri poterit, oculis in B. Virginem coniectis: inspecta enim eius modestia, deuotione, & in conspectu infantuli reuerentiâ: admirationis, & eam pro viribus imitandi affectus, excitare licebit: sicut etiam conspectis eius, ex compassione infantuli lacrymis, desiderium concipiam, me illi coniungendi, simulque cum ea compatiendi. Similiter Sanctum Iosephum, & Simeonem & eorumque feruorem ac spiritum, aspiciens de tot in eos à Deo collatis beneficiis ac donis admirabor: excitaboque desiderium eos, quoad potero, ac debeo iuxta facultatem meam, imitandi.

a Cant. 1.13.

PVN-

PVNCTVM II.

SECVNDO, AVDITV animæ interno auscultanda sunt, quæ ibi proferuntur verba; & quæ Deus cordi meo dignabitur inspirare. Est verò obseruandum non pro hoc tantùm puncto, sed pro quauis etiã siue mentali, siue vocali oratione: (quod prædictæ Introductiouis §. 3. insinuatum est) constitutis nobis coram Deo, & hæc mysteria intuẽtibus, expedire, tantisper magna reuerentia & attentione expectare, atque si audire vellemus aliquid à Deo nobis dicendum, aut eleemosynam accipere, quę eo loci distribui consueuit: collocantes nos ipsos, (vt Cananæa illa Christo dixit) sicut solet a *catellus* ante mensam domini sui, oculis in eos, qui assident, confixis, expectans, bolum aliquem sibi proiici, aut *cadentes è mensa micas*: aut, sicut Dauid dicebat, b *sicut oculi seruorum in manibus dominorũ suorum*, expectantium ea, quæ à dominis imperentur. Ita enim Abacuch facere se fatebatur dicens: c *Super custodiam meam stabo, & figam gradum super munitionem: & contemplabor, vt videam, quid dicatur mihi, & quid respondeam ad arguẽtem me*: quasi distinctiùs diceret: In contemplatione mea constitutus auscultabo, quid mihi Deus inspirare & ad cor loqui, dignabitur; siue ob mala mea arguat, & corripiat; siue consoletur, & exhortetur ad bona, quæ facere teneor; siue quid de-

a *Matt* 15. 27.

b *Psal.* 122. 2.

c *Abac.* 2. 1

siderius

ſideriis meis internè, vt Simeoni oranti, S. Spiritus reſpondeat. Poſt breuem in huiuſmodi ſilentio & expectatione morám, ſi nullã Dei inſpirationem ſenſero, non otioſus diutius hærebo; ſed ipſum ad loquendum prouocabo dicens cum Samuele: d *Loquere, Domine, quia audit ſeruus tuus*: aut cum ſponſo ad ſpõſam, e *Sonet vox tua in auribus meis; vox enim tua dulcis* mihi. O Deus æterne, qui per Prophetam tuum dixiſti: f *Ducam eam in ſolitudinem, & loquar ad cor eius*, effice in ſpiritu meo interiorem hanc ſolitudinem à variis cogitationibus; vt ſolus ſoli mihi inſpirationibus tuis loquaris; ego verò attentiſsimè, quæ dixeris, audiam; & exequar promptiſſimè.

d 2. Reg. 3. 10.
e Cant. 2. 14
f Oſee 2. 14.

Conſtitutus itaque in conſpectu huius infantuli audiã interiori animę auditu, quæ verba ipſe æterno ſuo Patri loquatur, dulciaq; illa vtriuſq; colloquia in negotio noſtræ ſalutis: gaudebitq; anima mea, illos, & de re mea colloquentes, audiens; fructumq; ex eo aliquẽ hauriam. ſimul etiam externos eius gemitus audiens, peccata mea gemere diſcam. Audiam, quæ idem mihi diceret puerulus, ſi eo loco & occaſione mihi loqui voluiſſet. peramanter enim ſuperbiam meam vanitatemque & in veſtitu curioſitatem reprehendere; &, vt infans ego fierem, meq; æterno ſuo Patri in fidelem ſeruum offerrem, exhortatur. Hæc omnia verba audire, & hilari vultu excipere me decet; Deumq; demiſsè orare, vt cordi meo ea dignetur imprimere, ad illa exequenda parato. Si-

mili

militer, quid B. Virgo loquatur, attẽdã; quidq; Spiritus S. Simeoni dixerit; & quid ipse Simeon, cùm suum vidit impletum desiderium: discamq; ex illorum verbis, loqui cum Deo.

PVNCTVM III.

TERTIO, interiori ODORATV percipiendus est suauissimus ille odor cælestis fragrantia, quæ ab Infantulo eiusq; virtutibus spirat: qua confortatus, ad eas virtutes imitandas animabor. Quod vt efficaciùs sentiã ATTENDAM PRIMVM suauissimũ illũ odorem, qui ex operib⁹ & virtutibus illius infantis prodibat, ita Patrem æternum recreare: vt potiori quàm Isaac iure dicere possit: a *Odor filii mei, sicut odor agri pleni, cui benedixit Dominus.* ATTENDAM DEINDE, quantoperè animæ iustæ odore illo recreentur: quemadmodum illa dicebat: b *Post te curremus, in odorem vnguentorum tuorũ.* Christi enim paupertas, humilitas, mansuetudo, tantã ex se fragantiam emittunt, vt deuotorũ corda rapiant, trahantq; post se, ad coniunctionẽ vsq; cum ipso. DENIQVE attẽdam, quã suauiter Deo & hominibus redoleant, obedientia, modestia, humilitas, patientia, & charitas in quacunq illæ anima eminenter appareant: & quàm ædificẽt Ecclesiam totã, & singulos proximos. Quamobrẽ Apostolus de iustis dicebat: c *Christi bonus odor sumus Deo.* Contrà verò quàm sordeant Deo & hominibus, superbia, inobedientia, immodestia, & aliud quodcunq; vitiũ: aduertamque, quàm procul à sancto illo loco,

I.

a Gene. 27. 27.

II.

b Cant. 1. 4.

III.

c 2. Cor. 2. 15.

in quo

cul dubio ipso, quod ex materno sugebat pectore. Ad eius ego imitationem conabor, altè de hac ipsa dulcedine, ac suauitate sentire, quā DEVS contemptui, labori, paupertati, lacrymis, infantis huius exemplo dulcatis, consueuit commiscere: eoque affectu excitabo in anima mea famem & appetitionem magnam, res huiusmodi gustandi, & spiritus sapores percipiendi: quò carnis mihi deliciæ displiceant. Eodem affectu ad illam dulcedinem, attendam, quàm S. Simeon ex infantuli hausit aspectu: quæ adeò fuit excellens, vt tœdium illi statim attulerit videndi, gustandive rem aliquam huius vitæ; imò & ipsam illi mortem dulcem reddiderit. O Deus æterne, b *quàm magna multitudo dulcedinis tuæ, quam abscondisti timentibus te*; quanto autem erit maior, te diligentibus! fac me vel eam delibare; vt omnibus, quæ in terra delectant, renuntians, cœlestium tantùm gustum diligentiùs requiram, Amen. b *Psal.* 30. 20.

CONTRA etiam licet æstimare, quanta in vitiis ipsis lateat acerbitas; & in ea mente, quæ propriam sequens voluntatem, eius se appetitionibus tradit. Reflexione autem facta ad ea, quæ in me geruntur, dum peccatum admitto; acerbitatem illam gustare nunc conabor, quam tunc experior; eamq; mox detestās, exspuam: & firmiter statuam, nolle amplius iam degustare, illius memor Ieremiæ sententiæ: *Arguet te malitia tua, & auersio tua increpabit te: Scito & vide quia malum & ama-* c *Ierem* 2. 19.

rum est, reliquisse te Dominum DEVM tuum.

PVNCTVM V.

QVINTÒ, interno animæ FACTV contingendæ sunt Infantis IESV vestes, præsepij fenum, speluncę pauimentum, corde meo omnia amplectendo, & exosculando: magnam hac ratione eorundem in me opinionem, amorem, & æstimationem ingenerare, mihique propterea tanquam pretiosissima eligere studens: & quasi præsens adessent, Infantulum ipsum accedens, eius pedes tangendi, amplectendi & osculandi facultatem petam: vbi simul peccata mea deflens, eorum veniam, sicut altera Magdalena impetrē. maiori deinde fiducia etiā permitti mihi rogabo, manus exosculari, & in eisdem me oblectare, atq; ab eis benedici: aut vlterius, sicut Simeon, eundem in vlnas meas accipiens, magno amplectar amore: petens, me vt ipse ita amplecti dignetur, ne vnquā ab ipso separer. Quòd si ad sponsæ peruenerim perfectionē, quæ dicere ausa est. a *Osculetur me osculo oris sui*: tunc adspirare licebit etiam ad diuini illi⁹ vultus contactum; & ad vnitionem cum ipsa diuinitate in amore perfecto: vt me solo ipsius aspectu & amore exsatiem. O quanta dulcedo suauitasque percipitur ex spirituali huiusmodi contactu! quo (vt ipsa etiam dixit sponsa) b *anima liquescit, vt dilectus loquitur & venter* ac interiora omnia, *intremunt ad tactum eius*, quem ad se introducere gestiunt.

a Cant. 1.1.

b Cant. 5. 4 6.

CON-

CONTINGENDA eodem modo sunt lectuli infantis duricies, frigoris rigor, (quo afficiebatur) pannorum, quibus inuolutus & ligatus manebat, angustiæ: ex quo desiderium, duriora & asperiora, Infantis huius amore, contingendi & in me experiendi: fugiendi verò blanda & mollia, quæ idem Dominus adeò horruit excitabo.

MEDITATIONI huic finis imponetur colloquio cum Infante ipso IESV Domino nostro, eum orando, vt animæ meæ sensus purificare & clarificare velit, quò eum & sentiam &, vt ipse vult, amem: c *reformari* cupiens (vt ait Apostolus) *in nouitate sensus mei, vt probem*, approbemque, *voluntatem Dei bonam & perfectam*, ad eiusdem gloriam, in æterna sæcula, Amen. c Rom. 12. 2.

MODVS ALTER EOSDEM Animæ sensus in oratione applicandi, cum variarum virtutum actibus.

INTER eas virtutes, quæ intelligẽtiam & voluntatem nostram (qui spirituales sunt animi sensus) perficiunt, quinque sunt insigniores. quinq; corporis sensibus respondentes: quorum actibus, modus quidam orandi, circa prædicta mysteria, valde vtiliter exercetur, sic: *S. Bonauen. Itiner. mentis ad Deum cap. 4.*

I. VISIO est lumen FIDEI, qui, etsi tanquam

in ſpeculo & ænigmate, perſpicimus tamen, quę Deus in vnoquoq; myſterio reuelauit eius actus, admiratione & mora quadam, exercentes, (eo modo, qui in Meditat. 34. primæ Partis eſt poſitus) ipſi Infantulo IESV dicentes: a *Domine adauge mihi fidem*: eamque viuifica, vt ita coram te viuam, atque ſi præſentem cernerem.

a *Luc.* 17. 5.

II. AVDITVS, eſt virtus OBEDIENTIAE, qua audire decet, quæcunque Deus iubet, aut in eo myſterio verbo exemplove conſulit: meipſum itaque ad id præſtandum magna celeritate & promptitudine, offeram: b *Paratum*, dicens, *cor meum Deus*, *paratum cor meum*, tibi obedire: iube quod vis; ſed da quod iubes, vt eo modo exequar, quo tibi placeam.

b *Pſal.* 56. 8.

III. ODORATVS, qui abſentia percipit ac diſtantia, eſt Virtus SPEI, quæ nos diuinarum promiſſionum certitudine confortans, antequàm eas videamus aut obtineamus, ſperare iubet, quòd orationes noſtras exaudiet, quòd gratiæ ſuæ iuuabit auxiliis, quòd mei rerumque mearum curam geret, & quod licebit eius exempla imitari, & aſſequi præmia; & alia, quæ in eo myſterio referuntur, ad huius virtutis obiectum ſpectantia: vt proximè citato loco dictum eſt. Quare illud dicam Apoſtoli: b *Deus ſpei, reple me omni gaudio & pace in credendo vt abundem in ſpe* & in omni *virtute* cũ plenitudine *Spiritus ſancti*, Amen.

b *Rom.* 15. 13

IV. GVSTVS, eſt DEVOTIO cum amore, ad quã ſpectat ſaporem in Dei rebus inuenire. Gau-

debo

debo itaque, tum quòd Deus sit is, qui est: tum de excellentia & virtutibus eius, quæ in eo mysterio elucent: & studebo gustum & oble-ctationem in eius imitatione & seruitio inuenire: omni, qua licebit, animi deuotione, cũ Propheta dicens: c *Ego autem in Domino gaudebo, & exultabo in Deo* IESV *meo.* c *Abac.* 3.18.

TACTVS, est CHARITAS perfecta, quæ dilecto suo coniungitur, vtrisque illum vlnis amplectens, Dei videlicet & proximi amore, omniumq; rerum, quæ illi placent: mihi verò in eo solùm complacens, quod ipsius spiritui meus coniunctus sit; eiusq; cor, meo tanquam sigillum impressum. O DILECTE animæ meæ, qui iubes, vt d *ponam te vt signaculum super cor meum,* quò eius affectus & opera tuis sint quam simillima: coniunge te mihi, vt & ego tibi coniungar in sæcula, Amen. I. d *Can.* 8.6.

MEDITATIO XXVII.

DE FVGA IN AEGYptum.

PVNCTVM I.

CONSIDERANDA hic sunt: Persecutio in Christum Dominum recens natum excitata: eius causa: & media, ad euadendum, accepta. *Matt.* 2.13.

PRIMVM igitur perpende, permisisse Deũ, V.

vt Herodes Rex a diabolo instigatus, & in ei⁹ gratiam etiam Iudæi, Christum Dominum recens natum ad mortem persequerētur, diuersa licèt intentione. Nā Herodes id animo conceperat, quòd timeret se ab eo, Regno suo tēporali, exturbandum: Iudæi, quòd ipsi Herodi, tanquam suo tunc Regi assentarentur: Diabolus huius mundi Princeps, idem moliebatur, quod ab infante isto prodigioso, insigne aliquod detrimentum vereretur. Sed æternus Pater ad altiores hæc omnia fines dirigebat;
Psal. 87. 16 volens filium suum, a *pauperē esse & in laboribus à iuuentute* sua: & vt Simeonis impleri inciperet prophetia, quòd esset b *in signū, cui cō-*
Luc. 2. 34. *tradiceretur:* & vt ostenderet, filiū suū mundi conatibus & legibus aduersari: mundus. n. nec horret nec persequitur eos, qui ab eius partib⁹ stant; sed ipsi aduersantes: Item, vt in hoc filij Dei exēplo, quasi expressa viderentur, & primitivæ Ecclesiæ exordia, & animarum sanctarum pietas: quæ vt statim atq; intra se Christū conceperunt, eundē actionibus piis externis manifestare student: ita ab infernali Dracone persecutiones sustinere coguntur: ille. n. S. Ioanne teste, *c stat ante mulierē*, animā scil. iustā,
Apoc. 12. 4 *vt filiū eius deuoret*, & Christi spiritum extinguat, ne clarissimis virtutum exercitationibus adolescat. Hæc mihi & admonitioni & consolationi esse debent: cùm occasione virtutis, & boni ac pij alicui⁹ operis, persecutionē experiar, memor eiusdē Christi ad discipulos suos sententiæ: d *Non est seruus maior Domino suo: si*
Ioan. 15. 20.

me

me persecuti sunt ; & vos persequentur, & cùm Apost. vniuersalem legem statuisse videatur: e *Omnes qui volunt piè viuere in Christo* IESV, *persecutionem passuros* : non docet, me exemptionem ab ea quærere; sed, quas Dœmon per se, suosque ministros, huius mundi homines, contra me excitauerit, moderatè sustinere.

e 2. Timot. 3.12.

II.

DEINDE considerandum: Etsi varijs modis potuisset se Christus ab ea persecutione expedire, Herode v. g. è medio sublato, aut se ipsum inaspectabilem reddendo, aut alia simili ratione; elegisse tamen fugam (quæ impotẽtiæ ac debilitatis est indiciũ) duplici potissimum ex causa. PRIMA, quod quemadmodũ ad Natiuitatem suã in mundũ, omnes, quas in Nazareth habere poterat cõmoditates, reliquit; sic toto Infantiæ suæ tẽpore eas voluit reijcere, procul à cognatis & sibi notis discedendo. Eâdem etiã causâ, cùm fuga esset arripiẽda, etsi potuisset ad Magorũ regionẽ se conferre, apud quos notus & in honore habitus fuisset: potiùs in AEgyptum ad alienos plane & inimicos se contulit; quò plura incõmoda tolerandi occasionem haberet, hoc me docens exemplo, carnis fugere blandimenta; non quærere ab alijs agnosci, aut in honore apud eos haberi : sed gaudere potiùs in occulto esse, donec me Deus velit manifestare. SECVNDA fuit causa fugæ in AEgyptum, vt eâdem viâ, Genti benefaceret, quæ Idololatra, & à Deo erat derelicta : implere iam incipiens, quod prædixit Isaias; f *Ecce Dominus ascendet super nubem* f Isaiæ 19.1

leuem: & ingredietur AEgyptum: & commouebuntur, ſimulachra AEgypti à facie eius. Ingreſſus enim Chriſtus Dominus AEgyptũ leui humanitatis ſuæ nube indutus, & ſplẽdidæ nubis matris ſuę vlnis portatus, calcare cœpit idola, quæ mundus adorat, diuitias videlicet, honores, voluptates: amplecti verò his contraria, quæ mundus contemnit, paupertatem, contemptum, carnis aſperitatem & laborẽ. Quo exemplo, perfectionis illius iecit fundamenta, quæ poſtea in AEgypto ipſa tantoperè claruit: & quam per orbem vniuerſum diſſeminauit: totum illum, in primitivæ ſuæ Eccleſiæ, & Apoſtolorũ diſcipulorumq; congregationis nube, peragrans: quam in hodiernum diem plantare & fouere non ceſſat. O DVLCISSIME IESV, qui in leui quoq; Sãctiſſimę Euchariſtiæ nube, quotidie fidelium tuorum animas ingrederis, etiam tenebricoſam cordis mei AEgyptum ingredi ne prætermittas: & terrenarum affectionum, quæ in eo coluntur, idola deiice: vt ex nunc ea diligam ſolùm, quæ tu diligis: & quæ tu reiicis perhorreſcam, Amen.

IN eadem hac Chriſti in AEgyptum fuga, ob Herodis perſecutionẽ, proponitur nobis primæuæ Eccleſiæ ſpecimen, Iudæorũ perſecutionem fugientis, & ad g *deſertum*, hoc eſt, ad Gentes migrantis, fidem legemq; Chriſti ſecũ deferentis: & vniuerſim, ſi vel vnicus homo ipſum peccatis ſuis perſequatur, ſolet eũ fugere: & ad alium, qui ipsũ recipiat, ſe conferre. Quare, ſi Chriſtus in anima mea natus eſt, co-

g *Apoc.* 12. 6.

nabor

habeo omninò ita me componere, ne mei animi perturbationibus ac vita remissiore illum persequens, dignus sim, quem ipse deserat, migretque ad alium, qui mihi h *coronam eripiat*. h *Apoc.* 3,11.

PVNCTVM II.

ANGELVS *Domini apparuit in somnis Ioseph, dicens: Surge, & accipe puerum & matrem eius, & fuge in AEgyptum: & esto ibi, vsque dum dicam tibi. Futurum est enim, vt Herodes quærat puerum, ad perdendum eum.*

CIRCA hanc reuelationem considerandum, quis hoc fugiendi præceptum imponat, quis enuntiet, cui iniūgatur, & quibus verbis. QVI præcipuè mandat, PATER æternus est, I. vt prouidentiam erga vnigenam filium ostendat. Etsi enim statuisset, eum pro hominibus mori: quia tamen necdum tempus & hora ad id constituta peruenerat, curæ illi fuit, eum ab intempestiua morte liberare: vt nos etiam doceret, adoptiuos quoque filios sibi curæ esse, propter amorem, quo naturalem hunc prosequitur. Qui mandatum intimauit, ANGELVS fuit, eiusdem Dei, & æterni Patris volun- II. tate ad id destinatus: vt hanc obediendi rationem discamus, qua vult Deus, sibi in ministris suis obtemperari; quibus non solùm in se diuinam exequi voluntatem incumbit; sed eandem etiam alijs, Dei nomine nuntiare. Quod postea Christus ipse distinctiùs docuit:

a *Luc.* 10.16 a *Qui vos*, inquit, *audit, me audit*: & prius insi-
b *Malac.* 2.7 nuauit per Prophetam. b *Labia sacerdotis custodiunt scientiam, & legem requirent ex ore eius: quia Angelus Domini exercituum est.*

III. ET propterea IOSEPHO & non Virgini intimatur Dei mandatum, quia familiæ illius ille erat caput: volebatque Deus B. Virginem Iosepho in ijs obedire, quę ab Angelo, Dei nomine se diceret accepisse: & permitteret se in eiusmodi ab eo gubernari, quod & fecit quàm promptissimè; nihil morata, quòd non sibi, sed Iosepho sponso suo fuisset facta reuelatio: non enim eo spiritu ducebatur, quo altera illa Maria, quæ dixit: c *Num per solum Moysen locutus est Dominus? nōne & nobis similiter locutus est?* (c *Num.* 12.) Discam itaq; hanc humilitatis, & obedientiæ rationem à Virgine Beata, vt libenter ab alio guberner; & æquo accipiam animo, maiorem aliorum, quàm mei rationem haberi: eamque maximam felicitatem meam existimem, si diuinam cognoscā, & exequar voluntatem: siue ea mihi ab ipso Deo, aut eius Angelis reuelatione, siue ab homine, quem Dei loco habeam, innotuerit. Nam etsi primum videtur gloriosius; in secundo tamen exercetur magis humilitas: dum iudicium nostrum & voluntatem, non Deo tantùm, sed homini etiam propter Deum subiicimus. Nec minus claruit B. Virgo suo parens sponso, quam ille Angelo, aut Angelus ipse Deo. O Deus æterne, concede mihi: d *omni humanæ creaturæ propter te subiectum esse*; & omnibus, quæ per homines mihi iusse- (d 1 *Pet.* 2. 13.)

ris,

ris, parêre, ſicut in cœlis tibi Angeli ad nutum parent; & voluntatem tuam eo feruore in terra exequi, quo illi exequuntur in cœlo. Amen.

PVNCTVM III.

CONSIDERANDA ſunt etiam verba, quibus Angelus, Dei mandatum, Ioſepho denunciauit: quæ grauia in primis fuerunt, breuia, & cum imperio, ac circumſtantijs, ad S. Ioſephi obedientiam probandam accommodatis. Hac enim ratione conſueuit Deus, viris perfectis ſuam voluntatem manifeſtare; tum, vt exerceat ipſos; tum, vt ipſi obedientiæ perfectæ alijs exemplum præbeant. Sicut alter quoque Angelus ſimilibus ad Abraham verbis eſt vſus, dixit enim: a *Egredere de terra tua, & de cognatione tua, & de domo patris tui; & veni in terram, quam mōſtrauero tibi.* Et eidem iterum: b *Tolle filium tuū vnigenitum, quē diligis Iſaac, & offer eum in holocauſtum ſuper vnum montium, quem monſtrauero tibi.* Ideoque ſine ambagibus aut præambulis, (quorum inter mundi huius homines vulgaris eſt vſus) non rogantis, ſed impetrantis more; *Surge,* inquit, *& accipe puerū, & matrem eius, & fuge in AEgyptum: & eſto ibi vſq; dum dicam tibi.* Expende hîc circumſtantias illas, quæ quò executionē difficiliorē reddebāt; eò ipſam obedientiā magis exaltabant. PRIMVM enim nocte, cùm Ioſeph dormiret quieſceretque, obedientia illa iniungitur; quo tēpore ſolent

a Gen. 12. 1.
b 22. 2.
I.

homi-

homines maximè horrere labores: vt discamus, etiã in media quiete, paratos nos esse debere ad labores; semperq; promptos ad lectum & quietem, cùm Deus iusserit, deserendũ: vt in eo, quod præcipit, obtemperemus. sicut c *Samuelem*, ter quater, nocte, ac dormientẽ *vocauit*, etiam si promptum ille se primò ac secundò exhibuerit, surgens è lecto: sed ita Deus eius obedientiam exercebat, vt in propriæ voluntatis abnegatione proficeret.

c 1. Reg. 3. 4. &c.

II. DEINDE, iussit Angelus, puerum & eius matrẽ tantùm accipere; ceteris personis, supellectili, rebusque alijs temporalibus relictis: quò minori strepitu, nec aduertentibus alijs quid faceret, expeditiùs posset crudeles Herodis machinationes euadere. Ex quo discam, quid me facere deceat, dum à Deo iubeor, mundum & peccatorum occasiones fugere; etiam temporalibus commoditatibus, quæ remorari me possent, relictis: nam, si puerũ IESVM eiusque matrem mecum habuero, quid mihi deesse poterit? O IESV dulcissime, tecũ fugere, mihi laboriosum non est: omnia, quæ huius mundi sunt, relinquere, te mecum commorante, graue nõ erit: nam, si te habeam, vbique contentus ero, vbiq; diues. O anima mea, accipe puerum IESVM & matrem eius; ipsorum enim te protectioni committenti, serioq; eis seruienti, nullum pertimescendum est periculum.

III. TERTIÒ, Prouinciam, quò fugeret, designauit AEgyptum, barbarorum regionẽ, Hebræo-

rum

rum inimicam. Complacet enim sibi Deus, quòd eius Electi, Religiosi præcipuè, in eo sint loco, quem ipse illis designat; non quem ipsi, inani leuique appetitione præeligunt. Debent enim sibi persuadere, securiores, magisq; contentos, & maiori cum spirituali profectu se in loco, in quo à Deo collocantur futuros, etiamsi incommodus & periculo expositus ipsis videatur; quàm si locum ipsi sibi eligant, qui securior aptiorque ipsis esse videatur. Nam veram animæ securitatem nō locus adfert aut angulus, sed protectio Dei; quæ me etiam in AEgypto tutabitur, si ex obedientia in ea verser; non verò ita in terra Israel, si in ea ex mea voluntate hæream. Ideò Dauid: d *Beatus*, inquit, *vir, cuius est auxilium abs te: ascensiones in corde suo disposuit, in valle lacrymarum, in loco, quem posuit*. fatetur beatum illum profecisse & creuisse, non in loco, à se & arbitratu suo electo, sed à Deo constituto. d Psal. 83. 6.

IV. QVARTÒ, quod ad tempus in templo manendi, suspensum reliquit animo: nam solùm dixit: *esto ibi, vsque dum dicam tibi.* neque Deo placere potest (vt Virago illa & sancta Iudith optimè dixit) e *poni* à nobis *tempus miserationis eius, & in arbitrium nostrum diem sibi constitui*: maximè cùm de consolationibus & tribulationibus, de occupationib⁹ & officijs nobis iniunctis, aut imponendis agitur: sed iure suo id à nobis requirit, vt nos ipsos abnegantes, in eo loco, & tamdiu esse velimus, in quo & quamdiu ipsi placere cognoscemus; qui e Iud. 8. 13

multò

multò melius nouit quàm nos, quid nobis expediat: idque cupit vehementer, vt ipsius prouidentiæ gubernationiq; fidamus. Cùm enim dixit: *Esto ibi vsque dum dicam tibi*, apertè significauit, curæ sibi fore, in tempore id significare. Quid igitur securius, & magis ad rem meam esse potest, quàm posse me f *omnem solicitudinem* deponere, & pacatissimo esse animo de me rebusque meis, scientem, *Deo* & Angelis eius, *me* & illas *curæ esse*. O DEVS, ad nostra omnia attentissime, cur non totam meam solicitudinem in te coniiciam; cum mihi constet, quàm sim tibi curæ?

f 1. Pet. 5. 7.

V. QVINTÒ, Rationem reddit Angelus mandati sui: *Futurum enim*, inquit, *a vt Herodes quærat animam pueri, ad perdendum eum*. In quo etiam confirmat, quantam suorum curam gerat, qui ante pericula remouet, quàm eueniant; mediaque inspirat, ea euadendi. Et quãuis idem Dominus interdum aliqua seruis suis non reddita mandat ratione, præcipiat: (sicut Abrahamo in prædictis occasionibus) quò discant, non ob rationes, propriasve commoditates; sed simpliciter ac purè, propterea quòd ipse iubeat, obedire: interdum tamẽ rationem illis adfert, cur ita iubeat; (vt S. Ioseph hîc fecisse apparet) vt maiori suauitate, quod iniungitur, executioni mandetur. Nec propterea obedientiæ perfectioni aliquid decedere censendũ est, cùm is qui audit, propterea præcipuè obtemperet, quod Deus iubeat: redditâ verò sibi ratione præcepti, maior accedit in

exe-

executione iucunditas. Sicut enim fides diuina reuelationi præcipuè Dei innititur ita, vt ijs, quæ proponuntur, propterea credamus, quòd Deus illa reuelet; si tamen hoc iacto fundamento, ratio aliqua, cur ita se rem habere credamus, accedat; maiori suauitate creditur, & mens in fide roboratur. Ita, inquam, obedientia, præcipuè Dei imperantis nititur voluntati: ratio autem, cur ita iubeatur, adhibita, iucundiorem ipsam reddit executionem. Quod si mens mea, adductæ rationis vim & pondus non assequatur; iudicium suum resignet necesse est: quò perfectæ obedientiæ ratio constet. Id quod S. Iosephum hic fecisse, mox apparebit. Ex his considerationibus discam: si perfectus esse cupio, id hac me dispositione maximè ostensurum; quòd superiores mei & confessarij liberè possint mihi præscribere, quæ expedire iudicauerint; & eo modo, quo voluerint; nihil veriti, aliquid me eorum, quæ iniungent, intermissurum. Sicut Apostolus ad Philemonem scribens: g *Confidens*, inquit, *in obedientia tua scripsi tibi: suscipe illum* (Onesimum,) *sic ut me; sciens quoniam & super id, quod dico, facies.*

g *Ad Phile. vers. 21.*

PVNCTVM IV.

QVI (Ioseph) *consurgens, accepit puerum & matrem eius nocte: & secessit in AEgyptum.* Exprimitur hìc perfectissima

Quatuor perfectæ obedientiæ gradus.

S. Io-

S. Iosephi obedientia, quam me decet pro viribus imitari: complexa est enim quatuor perfectionis gradus, quos hæc virtus habere potest.

I. PRIMVM, magnam ostendit IVDICII RESIGNATIONEM, diuinæ illud ordinationi absq; replica vlla submittẽdo. Etsi enim adferre potuisset; quod suauiori alia ratione periculo puer eripi posset: aut, si fuga esset omninò capessenda, ea non in AEgyptũ, sed in Arabiã, aut Samariam, vbi commodiùs puer haberet, susciperetur: nihil tamen tale proposuit; sed suum omninò subiecit iudicium, tacensq;, Dei ordinationem veneratus est, & amplexus: nullâ etiam circa agenda proposita interrogatione, aut curiositatis edito indicio, qua aliud quippiam ab Angelo scire cuperet: sed ad literam, (vt dicitur) Sapientis est secutus consilium dicentis: a *Altiora te ne quæsieris: sed quæ præcepit tibi Deus, illa cogita semper: & in pluribus eius operibus, ne fueris curiosus.*

a Eccl. 3. 22.

II. DEINDE, magnã ostendit VOLVNTATIS PROMPTITVDINEM, in re satis difficili: deserenda patriâ, domo sua, cõmunicatione cum suis; eundo verò tanquam exul ad regionem alienã, ignotos, inimicos magnâ interim rerum necessariarum inopiâ. Quibus omnibus difficultatibus, propriæq; voluntati diuinam prætulit; idque maiori perfectione, quàm Abraham; qui etsi, vt obediret Deo, exiuit è terra & cognatione sua; magnam tamen famulorũ cateruam, diuitiasque multas secum accepit.

TER-

TERTIÒ, in EXECVTIONE ipsa Celer fuit ac festinus: nam, accepto Dei mandato, non hæsit amplius in lecto, non prosecutus est somnum; sed mox consurgens, reuelatione cũ B. Virgine communicata, itineri se dederunt; omnibus, quæ illic habebant, relictis: & quò obedientia esset exactior, fugaque occultior ipsa nocte exiuerunt, cui rei nox erat opportunior. III.

QVARTÒ HILARIS fuit obedientia: existimare enim licet, quamuis iter prolixum esset, ac laboriosum ob temporalium rerum inopiam, aliarumq; commoditatum defectum, alacri tamen illos animo illud peregisse, nec difficultates illas præ interioris gaudij magnitudine sensisse, quod ex duplici causa oriebatur. PRIMA, quòd eam scirent esse Dei voluntatem: quam pro summa consolatione ducebant: SECVNDA, quòd IESVM secum ducerent: qui comes, sufficiens erat, eos in quacunq; solitudine & desertione cõsolari, etiam nullo leuamine eorũ, quæ alij peregrini quærere solent, adhibito. O Deus omnipotens, qui dilectis hisce sanctis tuis talem dedisti obedientiæ perfectionem: eorundem intuitu meritisq; peto, ita mihi gratiâ tuâ assistas, vt tum iudicij mei abnegatione; tum voluntatis prõptitudine, executiõis celeritate, animi, cordisque lætitia; eoq; puro fine, vt tuã exequar voluntatẽ, tibi semper obediã, tuæ me totũ subijciens prouidẽtiæ, quæ, ita perfectè tibi obtemperantis, semper curam paternam geret. IV.

PVNCTVM V.

DENIQVE considerandum, mansisse eos in AEgypto vsque ad obitum Herodis, quinq; aut fortè septem annos; expendendaque insignia aliqua, quæ eo tempore circa illos gesta sunt.

I. PRIMVM, in quanta rerum inopia vitam ibi ducerent, qui se manuũ labore sustentabãt; in paupere casa, inter alienos & barbaros; & magno tamen omnia gaudio tolerantes.

II. Ex quo tanta illis animi tranquillitas oriebatur, vt nec de Herodis obitu, nec de reditu suo essent soliciti: sed omnia sua prouidentiæ diuinæ simpliciter committerent.

III. SED quoniam Dei honoris erant zelantissimi, grauissimum eis erat, gentis illius videre Idololatriam, ex qua certus ei sequebatur interitus. De vtroq; illud dici posset, quod S. Petrus de Loth in Sodomis habitante dixit: a *Aspectu & auditu iustus erat, habitãs apud eos, qui de die in diem animam iustam iniquis operibus cruciabant.* Fas enim est credere, Beatam Virginem & S. Iosephum vehementer cruciatos in spiritu fuisse, ob AEgyptiorum peccata; quamuis ipsi in medio nationis prauæ suã seruarent puritatem & sanctitatem; eique tanquam cœlestes faces illucerent: sicut etiam est credibile, sanctitatem, modestiam, cœlestemque vtriusque conuersationem, barbarorum illorum corda emolliuisse; admirationemque, & erga sanctos ipsos reuerentiam illis attulisse;

a 2. Pet. 2. 7.

tulisse;

attulisse, & aliquos, eorum exemplo adhortationeque ad veri Dei cognitionem & cultum conuersos, ipsos postea sanctos, eleemosynis alijsque muneribus iuuisse; quæ ipsi vt pauperes, sustentationis intuitu acceptabant. O si in eo fuissem exilio, vt filium & matrem comitari, eisdemque seruire licuisset. Adesto mihi, Deus, gratiâ tuâ, vt in huius vitæ exilio, voluntati tuæ subiectus conformisque viuam, in lætitia cordis, bonum semper exemplum illis præbens, quibuscum vixero; vt sic multi, per me, tibi seruire discant. Amen.

MEDITATIO XXVIII.

DE INNOCENTVM CAEde, & reditu ex AEgypto.

PVNCTVM I.

ONSIDERANDVM hîc: quomodo a *Herodes*, timens sibi, ne à Rege, quem Magi natum annuntiauerãt, Regno suo spoliaretur, a *videns quoniam illusus esset à Magis, iratus est valde, & mittens, occidit omnes pueros, qui erant in Bethlehem, & in omnibus finibus eius. à bimatu & infrà.* a Matt 2.16.

I. PRIMVM cogita, quàm sit abominandũ ambitionis crimen, & regnandi imperandiq; cupido; ex quo tam atrocia exoriuntur scelera:

inter quæ illud eminet, quod etiam ipsi Christo vitam eripere satagat, quò debito illi regno, solus Herodes ipse potiatur ac imperet. DEINDE, quàm sit ambitiosis proprium ac familiare, suspitiosos esse ac timidos: suspicātur enim, alios eodē morbo laborare; ac propterea granditati suæ insidiari; timentque, vbi timendi nulla est occasio: vt apparet in Herode, timente, sibi à Christo eripiendum temporale Regnum; qui non temporale auferre, sed cœlestia dare veniebat.

II. DEINDE, perpende, quo dolore Christus in AEgypto afficiebatur, dum videret, Innocentes in Bethlehem sui causâ, adeò crudeliter cædi. Credibile est, eundem, quo quisq; transfigebatur, gladium, ipsius animam compassione transuerberasse: ac tot propterea ipsum in spiritu tolerasse martyria, quot illi omnes in corpore sunt perpessi. O Rex Martyrium gloriosissime, qui in his innocentibus, & pateris simul & vincis: compatere tepiditati meæ, gratiaque tua me iuua: vt vincas in me, quicquid tibi aduersatur.

III. TERTIÒ, perpende, quantum infantibus illis ex temporali morte, accreuerit spirituale bonum: ea siquidem morte, vitam animę æternam, certam sibi fecerunt. Ideoq; dilectionis plenam, Christi erga eos prouidentiam fuisse, interpretabimur, qui pro parui momenti vitâ corporis, felicissimam, æternamque tribuerit animæ. Et hoc nomine gaudebat Christus de pretiosa suorū Martyrum morte; ex qua vita

pre-

pretiosior illis proueniebat: iuxta illud Iob de Deo dictum. b *Ridet de pœnis innocentum.* recreatur enim, cùm aliquid illi temporale patiuntur, propter quod amplissima bona consequuntur. Vtinam, Deus meus, aliquid amore tui paterer, vt pœna mea risum tibi adferret ac lætitiam, & *me* quoq; sicut hoc infantes c *raperes, ne malitia mutaret intellectum* meũ, *aut ne fictio deciperet animam* meam: malo enim mori, quàm, vt te offendam, viuere.

b Iob. 9. 23.

c Sap. 4. 11.

PVNCTVM II.

DEfuncto autem Herode: Ecce Angelus Domini apparuit in somnis Ioseph in AEgypto, dicens: Surge, & accipe puerum & matrem eius, & vade in terram Israel: defuncti sunt enim qui quærebant animam pueri.

I. PRIMVM perpende, quomodo Herodes voto suo frustratus, priùs obierit, quàm, quod quærebat, obtineret; & quidem infelici corporis & animæ morte. Iustitia enim Dei, etsi ad tempus dissimulat; pro meritis tandem castigat: & iniquis, licèt pœna differtur, tandem peruenit; & cùm minimè opinantur, mors opprimit: vt simul omnia scelera luant. Quid Herodi profuit ambitio, quid crudelitas, ac regni conseruandi solicitudo? omnium die vno iacturam fecit, & simul animæ, quam absque spe remedij æternùm flebit, sicut cæteri damnati, qui dicunt: a *Quid nobis profuit superbia?*

a Sap. 5. 8.

aut diuitiarum iactantia, quid contulit nobis? transierunt omnia illa tanquam vmbra, & tanquam nuntius præcurrens, &c. in malignitate autem nostra consumpti sumus.

II. DEINDE, prouidentiam Dei perpendam, Angelum è vestigio mittentis, ad hæc Iosepho nuncianda; & ab exilio in eius patriam reuocandum. O quàm is fuit in fiducia Dei confirmatus! quàm læto animo, curam solicitam de puero & de se geri animaduertit! Ex quo discam, posse me absque solicitudine, rerum mearum curam in Deum conijcere, b *in cuius manibus sortes meæ* & tempora, successusque prosperi & aduersi; quos, vt magis mihi expediet, disponere in se recipit. O Pater benignissime, quàm es pro filijs tuis solicitus! omnes curas meas in te conijcio, siquidem tibi sum curæ. hanc solam curam deponere nolo, tibi seruiendi; vt tu vicissim curam habeas, miserijs meis remedium adferendi.

b Psalm. 30. 16.

III. TERTIÒ, & illud expende, nec in hac, nec in priori reuelatione Angelū vsurpasse B. Virginis, aut proprium, aut sponsæ nomen: sed *puerum*, inquit, *& matrem eius*: vt discamus, gloriosissimum Virginis huius nomen esse MATREM DEI: quo nomine etiam Euangelistæ, vt plurimum eam appellant. quos & nos meritò imitabimur, nominis huius excellentiam venerantes, & in eo exultantes. O Mater Dei, beata es felicissimo hoc nomine: fac nos dignos eius filios, qui te voluit habere matrem.

PVN-

PVNCTVM III.

S. Ioseph consurgens, accepit puerum & matrem eius, & venit in terram Israel: Audiens autem quod regnaret Archelaus in Iudaa pro Herode patre suo, timuit illo ire: & admonitus in somnis secessit in partes Galilea: & veniens habitauit in ciuitate, qua vocatur Nazareth: vt adimpleretur, quod dictum est per Prophetas: quoniam Nazaraus vocabitur.*

PRIMVM est considerandum, quid ciuitas illa senserit, in qua tam diu hi sancti manserãt, cùm eos cernerent discedentes: quorum sancta vitæ consuetudine multum recreabantur, illi maximè, quos ad veri Dei cognitionem conuersos fuisse, fas est credere. I.

DEINDE attende, S. Iosephum consueuisse in dubiis suis ad orationem recurrere; Deumque vel ad eius nutum paratum fuisse, vt eum exaudiret atque à dubiis expediret. Disce itaque in dubiis tuis, confidenter ad eundem in oratione recurrere. si enim sincerè veritatem agnoscere cupis; Deus, ad eam assequendam, certò mentem illustrabit. II.

TERTIÒ, perpendam, nomen illud Christi, *Nazaraus*; quòd à ciuitate, in qua fuit conceptus, & postea etiam enutritus, accepit: significat enim *Sanctum*, vel *Floridum*, vt vel ipso nomine significetur, futurum ipsum eminenter *Sanctum*, & sanctum sanctorum; & *Floridum* in omni genere florum, admirabilium virtutum; Deo dicatum, qui nullam III.

PRIMVM. perpẽdenda S. Iosephi & B. virginis consuetudo, ascendendi cum filio suo annis singulis ad templum Ierosolymitanum, Paschalis agni celebrandi causa; & quo id spiritu faciebant. Sanctus enim Ioseph ascendebat, spiritu obediendi: obligabat enim lex: a *Omne masculinum, ter in anno apparere coram Domino*, ad prædictam præcipuè Agni paschalis celebritatem. Virgo sanctissima (quam lex illa non astringebat) deuotionis spiritu ascendebat, vt ea celebritate Deum glorificaret. Puer IESVS, tum vt parentibus obtemperaret, qui secum accipere eum volebãt; tum præcipuè amoris erga æternum suum Patrem spiritu, libenter ad Templum proficiscebatur, vt illum in eo glorificaret. Omnes denique spiritu gratitudinis, qui finis erat legis, ad ascendendum excitabantur: vt cum tota plebe, pro beneficiis acceptis, Deo gratias agerent. Erant autem omnibus admirationi ob sanctitatem, quam siue in itinere, siue in Templi ingressu præferebant; ob pietatem deuotionemque erga locum & cæremonias exhibitam. Nam etsi ascendendi consuetudinem seruabant, non tamen ex consuetudine sola, vel pro forma, vt dicitur, sed nouo semper spiritu & interno sensu ascendebant; atque si tunc primùm ascẽderent. Et in hoc imitandi mihi sunt sancti isti vt bonas Ecclesiæ consuetudines studeam ad vnguem seruare: & in omnium virtutum actionibus acquirere consuetudinẽ: ita tamen, ne cõsuetudine tantùm, & ad oculũ, aut quòd

a *Exo. 23. 17 Deut. 16. 16.*

quens documenta. ALTERVM, quã ipse esset, ac porrò nos etiã esse deceat, à carne & sanguine à parentũ, amicorum, & notorũ carnali amore liberos; ac meritò eos relinquere debere quando æterni Patris obsequium, curaq; & attentio ad illud, hoc à nobis exigũt: & vt ipsi siue parentes sint, siue huius mundi amici, intelligant, non diutius nobis apud ipsos manẽdum, quàm Dei fuerit voluntas. ALTERVM: si præuidero, parentes aut amicos impedimẽto mihi futuros, quò minus, quæ Deus à me requirit exequar; siue id illi ex ignorãtia, siue zelo bono, aut malo faciant, optimum esse nihil illis significare eorum, quæ ad Dei gloriam, & nostram spectant salutem: sed omninò relinquere, etiam dolentes, & flentes: etiam si pro autoritate sint me postea reprehensuri, & factum meum improbaturi. Decet enim virili animo calcare omnia, vt Dei voluntati satisfaciam: iuxta illud quod scriptum est. b *Qui dixit patri suo & matri suæ: nescio vos: & fratribus suis, ignoro illos: & nescierunt filios suos. Hi custodierũt eloquiũ tuũ, & pactum tuum seruauerunt.* Alioqui facilè nobis obiiciet CHRISTVS: c *Qui amat patrem aut matrem plus quã me non est me dignus.* O puer dulcissime, erubesco, dum adeò me carni & sanguini deditum cerno, vt cœlestis Patris voluntatem facilè præteream, ne parentes aut carnales amicos contristem. Da mihi, quæso, ita virilem, animum, vt amore tui, omnes relinquam: d *Deo quæ potiùs obedire* eligam, *quàm hominibus:* &

b *Deu.* 33 9.
c *Matt.* 10. 37.
d *Act.* 5. 29.

c Eph. 4.30. humanum, quàm diuinum & c *Sanctum spiritum contristare.*

PVNCTVM III.

TERTIO, perpendam, Christum Dominum nostrum zelo illo suo, quo tenebatur, salutis animarum, voluisse specimē aliquod sapientiæ & gratiæ, qua plenus erat, apud legis Doctores præbere: id quod in tēplo in medio ipsorum admirandâ fecit modestia, humilitate, discretione, diuinique amoris zelo; modo quodam ætati suæ accommodato, eiusdem virtutes patefaciendo. MODESTIAM enim præ se ferebat in vultu, & verborum ac morum grauitate: quæ adeò eminebat, vt Doctores permouerit, ad eum ad suā disputationem admittendum. HVMILITATEM adeò coluit, vt cum Doctorum omnium Doctor esse posset: non tamen, nisi vt discipulus, ad eos ingressus se gesserit, interrogās eos, & audiens, instar discentis. DISCRETIONEM patefecit, ita interrogans, taliaque vicissim respondens, vt eius prudentiam, ad stuporem, omnes admirarentur. ZELVM deniq; in eo habuit, quòd non ad inanem sapientiæ suæ ostentationem, sed ad gloriam æterni Patris, & animarum salutem hæc omnia dirigebat: & præcipuè vt superbi aliqui ex illis Doctoribus, tanto sapientiæ ipsius splendore cōfunderentur; humiles verò, eodem illustrati, aduerterent propè iam esse redemptionem suam. O bone IESV, ætate puer, sapientia

plus

plus quàm vir: mansuetudine Agnus, sed discretione pastor! vehementer gaudeo, cùm te video, grandiorem istum gregem pascere, æternæ vitæ eis oblato pastu, iuxta illud quod scriptum est: a *Et puer paruus minabit eos.* O SI adfuissem, & interrogationes, responsaque tua admiranda audire licuisset! Repete ea, quæso Domine intus in corde meo, vt earum fructu mihi gaudere liceat. Ex hac consideratione magnum concipiam, quatuor hasce virtutes imitandi, desiderium: simul in Dei conspectu erubescens, ob earum in me inopiam: nominatim verò modestiæ & humilitatis: quodque verbis gestibusque scientiam, quam reuera non habeo, audeam ostentare: & rerum ignarus, discere recusem, quæ scire referret: & alios docere velim, quæ nunquam didicerim.

a *Isaia* 11. 6.

PVNCTVM IV.

QVARTO considerandum, quid puer hic adorandus ac summè prædicandus, triduo illo fecerit, quo absque suis parentibus fuit Ierosolymæ. Licet enim existimare, reliquum tempus ab eo, quòd cum Doctoribus in templo expendit, in perpetua quadam vigilia, & ad æternum Patrem pro salute mundi oratione consumpsisse. Est enim credibile, eum in ipso téplo pernoctasse; terram pro strato, & scamnũ pro ceruicali habuisse: comedisse item aliquid, quod eleemosynæ

I.

II.

nomine ab aliquo accipiebat: aut certè, quòd temporalium commodorum esset contem-
III. ptor, sine cibo vllo permansisse. Illud verò certum, grauem illi fuisse, multorum in eo loco irreuerentiam; & peccata, quæ fiebant. Habebat enim etiam tunc æquè inflammatum zelum honoris Patris sui, atque cùm S. Ioannes de eo dixit ex Psalmo: a *Zelus domus tuæ comedit me.*

a *Ioan. 2. 17. Psal. 68. 10.*

MEDITATIO XXX.

QVID B. VIRGO EGERIT, donec filium suum inuenit.

PVNCTVM I.

a *Luc. 2. 43.*

ON *cognouerunt parentes eius*, quòd puer IESVS Ierosolymis remansisset, *existimantes* autem *illum esse in comitatu* (vterque enim, eum apud alterum esse, existimabat:) *venerunt iter diei*: vesperi autem in diuersorio, aduertentes non adesse, *requirebant eum inter cognatos & notos, & non inuenerunt*.

PERPENDENDA hic est diuina dispositio, quæ hos duos Sanctos, absque vlla eorum culpa, in exercitatione pia, quam diuini honoris intuitu præstabant; in re, quam ipsi maximè sentirent, amissione videlicet filij talis, affli-

gi voluerit. Sed ideò tamen Deus hanc misit tribulationem, vt patientiam, humilitatem, feruentemque diligentiam, & alias virtutes ipsi exercerent, quæ in eisdem ad exemplum etiam nostrum valdè eluxerunt.

PATIENTIA enim eluxit, quòd in tanta occasione nó ita turbati sint, vt internam animi pacem perderent, aut conquererentur de Deo: sed grauiter quidem, vt res ipsa postulabat, ferentes: se totos diuinæ ordinationi submittebant. Eorum HVMILITAS apparuit, quòd culpam aut incuriam propriam, etiam cùm nulla esset, metuebant: minimùm autem, propterea id euenisse interpretabantur, quòd indigni ipsi essent, apud quos talis filius ac Dominus maneret: ideoq́, aliam fortè vitæ rationem, ipsis relictis, inire decreuisse. DILIGENTIAM ostenderunt; quia statim, atque eum non adesse deprehenderunt, magna solicitudine, doloreq; ad eum quærendũ se accinxerunt: tum ne suæ obligationi, qua ratione officij tenebantur, deessent; tum quòd amor illos vrgeret. Sed inter cognatos & notos eũ quærentes, minimè inuenerunt: quia, propter alios cognatos, Christus matrem suam non reliquisset. Tribus his virtutibus quartã, feruentis prolixæq; ORATIONIS, adiunxerunt. Sed quàm tristis B. Virgini fuerit nox illa! quam graue, solam se absq; filio esse! quomodo totam noctem meditando, gemendo vt, columba, feruenter orando consumpserit! æterno Patri supplicando, ne tam cito ipsius

I. (beside PATIENTIA) II. (beside HVMILITAS) III. (beside DILIGENTIAM) IV. (beside ORATIONIS)

curæ

curæ filium hunc suum subtraheret: sed, vt tũ ipse curam eius gereret, vbi ille tunc esse; tũ ne differret eum ipsi reddere. O Virgo excelsissima, pericula maris ingressa es: nec aliud propterea remediũ superest, si q̃ orare. Mare tibi est amarum, & tempestatibus turbatũ, dilecti tui amissio: tristitiæ fluctus ad cor tuum vsque penetrarunt: variis curis distractum tenent: noctis tenebræ gressibus tuis obsistũt: & immersæ instar, in desolationis abysso hæsitas, Quoniã verò nullũ in terra inueuis leuamen: spei anchorã proiicis in cœlum, orationis funiculis alligatã, inde remedium sperans. Nec frustrabitur fiduciam tuam cœlestis gubernator, qui Pater tu⁹ est, nesciẽs amare, & deserere: nec in ipso sperãtes, in æternum repellere.

Dei ab anima absentia.

Ex hoc euentu eiusq; causâ, eleuandus mihi est spiritus ad mysterij, quod in ea significatur, considerationem; ac quemadmodum perpendendum, Deus Dominus noster sæpè sese subtrahat, nobisq; nec agnoscentibus, nec aduertẽtibus, occultet, iuxta illud Iob: b *Si venorit ad me, non videbo eum: si abierit, non intelligam: si simplex fuero, hoc ipsum ignorabit anima mea.* Quæ ignorantia tota die durare solet, donec vesperi aperiatur: vt B. Virgini & S. Iosepho hic euenisse apparet. Sed variis id modis contingit.

b *Iob.* 9. 11. 21.

I. PRIMVM ob peccatum aliquod lathale occultum, quod ignorantia accidit culpabili, aut instinctu Dæmonis pallio virtutis operta. Tunc enim Deus ab eo homine ab-

ſcedit, ipſo ignorante. & huiuſmodi ignorantia durat interdum toto huius vitæ die, vſque ad noctem mortis: cùm exiſtimans ille ſe Deũ habere; vacuum ſe & ſine eo eſſe, ingenti ſuo damno ac dolore, deprehendit. Propter quod Sapiens dixit: c *Eſt via, quæ videtur homini iuſta: nouiſſima autem eius deducunt ad mortem.* c Prouer. 14. 12.
Eſt autem hæc abſentia grauiſſima, quia eam ſequitur æterna. Quare orandus aſſiduè eſt Deus, ne hac ratione ſe mihi ſubtrahat, dicendumque ei cùm Dauide? d *Ab occultis meis* d Pſal 18. 13
munda me Domine: Et e *Ignorantias meas ne* e Pſal. 24. 7
memineris.

II. DEINDE, Abſcedit etiam Deus ab anima, ob occultam eius ſuperbiam, & inanem gloriam, quæ ſubſtantiam ipſam deuotionis cõſumit; & amicam Dei præſentiam, ab anima repellit: quæ tamen abſentia, quamdiu dies proſperitatis durat, non aduertitur; quia vana illa gloria etiam in rebus bonis delectat: accedente autem nocte aduerſitatis & humiliationis, aduertitur Dei abſentia, veræq; virtutis inopia, cùm ſe homo puſillo abiectoque animo experitur.

III. TERTIÒ, euenit interdum à ſecreta Dei prouidentia ſenſibilem nobis deuotionem vt in humilitate creſcamus ſubtrahentis: idque nonnunquam euenit in feſtis ſolennioribus, & externorum bonorum operum exercitatione. quam abſentiam, licèt, occupatione illa durante, non aduertamus: mox tamen atq; nos colligimus, eam deprehendimus & experimur.

rimur. In huiuſmodi autem caſu, expedit, alicui meo peccato eam tribuere; etiamſi apertè mihi conſcius non ſim: atq; cum Dauide dicere: e *Prius quàm humiliarer, ego deliqui*: Et, f *in veritate tua humiliaſti me*: Iure enim ob culpas meas hanc ſum meritus humiliationem. Siue autem culpâ meâ, ſiue omninò innocenti, gratia deuotionis, dulceſq; & amicæ Dei viſitationes, mihi ſubtractæ ſint: exiſtimare me oportet, id à diuina prouidentia, ad maius meũ bonum ita proueniſſe, iuxta id quod idem Dauid eodem loco inſeruit: g *Bonum* inquit, *mihi, quia humiliaſti me: vt diſcam iuſtificationes tuas*. In quocunq; horum euentu, exercendæ mihi ſunt, quatuor illæ virtutes, quæ in B. Virgine & S. Ioſepho, in amiſsione filij eluxerunt. altæ videlicet in humilitate iacendæ radices; patientiâ muniendum pectus; diligentia in Deo quærendo & reuocando adhibenda; feruenti frequentique prece Deus ſolicitandus: cùm ſit ſcriptum: h *Petite, & accipietis: quærite, & inuenietis*. O IESV dulciſſime, qui vniuerſim dixiſti: *Qui quærit inuenit*: tantum mihi concede feruoris in ſolicitanda viſitatione & reditu ad me tuo, vt reipſa obtineam: iuua me ita te quærere, vt inuenire merear, in ſecula, Amen.

e *Pſal.* 118. 67.
f 76.
g *Pſal.* 118. 71.
h *Luc.* 11. 9.

PVNCTVM II.

PROXIMO die ſummo mane B. Virgo & S. Ioſeph *regreſſi ſunt in Ieruſalem requirentes eum: Et factum eſt poſt triduum inuene-*

uenerunt illum in templo, sedentem in medio Doctorum, audientem illos, & interrogantem eos: & videntes, admirati sunt.

IN hoc puncto consideranda sunt sigillatim: Tempus, & Locus, in quo IESVM filium suum B. Virgo inuenit, comites, & occupatio eius: gaudium denique ipsius B. Virginis, quod ex filij accepit aspectu, & ex singulis hauriendus est spiritus, qui in eis latet.

TEMPVS, fuit post triduum, à quo fuerat amissus: vt tot plus minùs horas B. Virgo afflictionem ac solicitudinem nunc sustinuerit, quot in triduo inter Passionem & Resurrectionem cum viuens, iamq; glorificatus illi IESVS apparuit cuius rei mysterium nos instruit quando anima Deum, gratiamve deuotionis amittit, non statim eã inueniri: sed vel in pœnam, si culpa sua illum amisit: vel ad humilitatis & patientiæ exercitationem, sese ad tempus aliquod abscondere: vt ea dilatione, eumq; inueniendi difficultate, crescant desideria, & in quærendo diligentia: quâ dignam se faciat, ad quam citiùs, & copiosior adueniat gratia. Ternarius itaque hic dierum numerus docet nos, spem ampliùs erigere, nec deficere, aut animum abijcere, quasi diu remediũ & cõsolatio differatur: ita enim aliquãdo iusti in afflictione constituti sese erigebant & cõsolabantur: a *Viuificabit nos post duos dies: in die tertia suscitabit nos, & viuemus in conspectu eius.* I.

a *Osea* 6.3. *mysticè.*

DEINDE, LOCVS, in quo IESVS inuentus, est *Templum* Domusque Dei, quæ domus II.

est orationis & collectionis, cultui & diuini seruitij operibus dedicata: vt discamus non in carne & sanguine, aut in mundi commodis & vanitatibus eum quærere; sed in Catholica Ecclesia, in viuo cordis nostri templo: faciendo illud domum orationis, & sanctis exercitationibus occupando. Propterea ipsa

b *Cant. 3. 1.* b *Sponsa* fatetur, se *non inuenisse dilectum*, qui Deus est; quòd eum *in lectulo*, & quiete deliciarum carnis, aut *in plateis & vicis* occupationum mundi, *quæsierit*. Inuenitur enim dilectus hic, in horum potiùs renunciatione, & reiecta creaturarum consolatione. Quamobrem attende anima mea, vbinam

c *Iob. 28. 13.* Christum quæras, si desideras inuenire. c *Non enim*, ait, S. Iob, *inuenitur in terra suauiter viuentium.*

III. TERTIO, considerandum COLLEGIVM illud in quo IESVS erat, quidque tunc ageret, cùm B. Virgò eò peruenit. Speciali enim prouidentia tunc erat *in medio Doctorum audiens & interrogans*, vt cognosceret mater causam, cur, ipsa relicta, in templo remansisset: & vt discam etiam ego, Christum inter Ecclesiæ Doctores facilè inueniri: qui sua doctrina directioneque rectâ, ad Christum inueniendum viam ostendunt; ipsique etiam doctores intelligant, Deum in medio eorum versari, audientem quæ loquuntur, & docent: vt, si malè; arguat & corripiat; si benè, docentes iuuet; nisi, culpâ suâ, sibi ipsi desint.

IV. QVARTÒ summum illud gaudium perpen-

dam,

dam, quo Virgo sanctissima perfusa fuit, conspecto filio, quem amiserat, tantaque solicitudine ac dolore quærebat. Liceret illam, quasi è morte ad vitam, die hoc tertio resurgentem videre. & vt Anna illa Tobiæ mater, d *Filij absentiam irremediabilibus lacrymis flebat*: & cùm redeuntem vidit, e *præ gaudio etiã flebat*: Sic inquam credendum est, B Virginis, ex inuento filio, gaudium; dolori, ex eius amissione concepto, par fuisse: iuxta illud Dauidis: f *Secundum multitudinem dolorum in corde meo, consolationes tuæ lætificauerunt animam meam.* O VIRGO suprema, congratulor de inuento tandem dilectissimo filio. g *Spes quæ differebatur, affligebat animam* suam: sed *lignum vitæ desiderium veniens.* verè enim lignum vitæ inuenisti, non tibi modò mœstissimæ, sed omnibus vniuersim mœstis & afflictis. Impetra mihi, obsecro, ita illum quærere, vt reipsa inueniam, eaque vitâ fruar, quæ à tali procedit arbore, Amen.

d Tob. 10. 4.
e 11. 11.
f Psal. 93. 19
g Prou. 13. 12.

SIMVL tamen attendendum, quantam tanto gaudio modestiam sanctissima Virgo adhibuerit. Etsi enim filium in medio Doctorum maximo omnium applausu, conspiceret: nullum tamen, aliarum matrum more, gestum, aut iactantiæ edidit indicium, quòd tanti filij esset mater: sed admirans, quòd eo loco eum videret, quod cernebat, est venerata. Quo exemplo nos docuit, modestiam lætitiæ adhibere: quemadmodum etiam Apostolus monuit: h *Gaudete in Domino semper: iterum*

h Phil. 4. 4

dico: gaudete. modestia tamen *vestra nota sit omnibus hominibus: Dominus enim propè est*, respicitq; vos. nec decet in eius conspectu, gaudium esse immodestum.

PVNCTVM III.

CVM filium suum MATER sanctissima vidisset, *dixit ad illum: Fili, quid fecisti nobis sic? Ecce Pater tuus & ego dolentes, quærebamus te.* Omnia hæc verba, mysterij plena sunt, ac propterea singula meritò seorsim perpendenda.

I. *Ratio Deum cum beneuola querela orandi.* PRIMVM. Perpendam illud: *Fili, quid fecisti nobis sic?* quo verbo non interrogando facti causam quærere; (quæ superflua fuisset curiositas) sed cordis sui sensum doloremque aperire voluit: qui mos sanctis in tribulatione constitutis, & cum Deo colloquentibus, familiaris est: eoque modo orandi, afflictionis remedium tacitè postulant: sic enim ipsi afflictionem hinc diuinæ tribuunt prouidentiæ, eam, ad ipsorum bonum ordinantis, aut permittentis; inde verò protestantur, ad eundem Dominum spectare, remedium illi adhibere. Licebit ergo interdum Domino, cùm S. Iob, dicere: a *Quare posuisti me contrarium tibi: & factus sum mihimet ipsi grauis? cur non tollis peccatũ meum: & quare non aufers iniquitatem meam?* b *cur faciem tuam abscondis; & arbitraris inimicum tuum?* Interdum, cum ipso Christo Do-

a *Iob.* 7.20.
b 13.24.

mino

mino cruci affixo licebit, æterno Patri dicere: c *Deus meus, Deus meus, vt quid dereliquisti me.* Nec sine mysterio aliquo B. Virgo, non *quid fecisti* mihi, sed *nobis*, dixit: quia proprium est Sanctorum, cùm necessitate aliqua premũtur multis communi, non de solo suo incommodo conqueri, aut sibi solis remedium flagitare; sed de communi omnium tribulatione dolendo, pro omnibus etiam solatium petere; id quod charitatis lege facere iubemur; quæ nõ propria tantùm bona quærit; sed quæ aliorum. Ita enim Dauid: d *Quare faciem tuam auertis, obliuisceris inopiæ nostræ, & tribulationis nostræ? exurge, adiuua nos, & redime nos*. Verùm in huiusmodi querelis cauendum est, ne amoris & in Deum confidentiæ detrimentum faciamus: ideoq; verbum aliquod querelis est inserendum, quod amorem & confidentiam insinuet, exemplo ipsius B. Virginis, quæ verbo *Filius*, vsa est; & Christi, qui in cruce dixit: *Deus meus, Deus meus*, quæ verba fiduciæ sunt & amoris.

c *Psal.* 21. 2. *Matth.* 27. 46.

d *Psal.* 43. 24.

II.

DEINDE, verbum illud expendam: *Pater tuus & ego*: in quo B. Virginis splendet humilitas: non solùm quòd priori loco S. Iosephum posuit, ob reuerentiam erga sponsum; sed etiam, quòd palam coram omnibus, Christi patrem eum appellarit. ex quo audientes conijcere poterant, viri illius operâ Christum fuisse generatum: quod ad ipsiusmet Virginis etiam pertinebat humiliationem. Sed quæ verè humilis erat, pluris sponsi

nomine ab aliquo accipiebat: aut certè, quòd temporalium commodorum esset contemptor, sine cibo vllo permansisse.
III. Illud verò certum, grauem illi fuisse, multorum in eo loco irreuerentiam; & peccata, quæ fiebant. Habebat enim etiam tunc æquè inflammatum zelum honoris Patris sui, atque cùm S. Ioannes de eo dixit ex Psalmo: a *Zelus domus tuæ comedit me.*

a Ioan. 2. 17. Psal. 68. 10.

MEDITATIO XXX.

QVID B. VIRGO EGERIT, donec filium suum inuenit.

PVNCTVM I.

a Luc. 2. 43.

ON *cognouerunt parentes eius*, quòd puer IESVS Ierosolymis remansisset, *existimantes* autem *illum esse in comitatu* (vterque enim, eum apud alterum esse, existimabat:) *venerunt iter diei*: vesperi autem in diuersorio, aduertentes non adesse, *requirebant eum inter cognatos & notos, & non inuenerunt.*

PERPENDENDA hic est diuina dispositio, quæ hos duos Sanctos, absque vlla eorum culpa, in exercitatione pia, quam diuini honoris intuitu præstabant; in re, quam ipsi maximè sentirent, amissione videlicet filij talis, affli-

gi voluerit. Sed ideò tamen Deus hanc misit tribulationem, vt patientiam, humilitatem, feruentemque diligentiam, & alias virtutes ipsi exercerent, quæ in eisdem ad exemplum etiam nostrum valdè eluxerunt.

PATIENTIA enim eluxit, quòd in tanta occasione nõ ita turbati sint, vt internam animi pacem perderent, aut conquererentur de Deo: sed grauiter quidem, vt res ipsa postulabat, ferentes: se totos diuinæ ordinationi submittebant. Eorum HVMILITAS apparuit, quòd culpam aut incuriam propriam, etiam cùm nulla esset, metuebant: minimùm autem, propterea id euenisse interpretabantur, quòd indigni ipsi essent, apud quos talis filius ac Dominus maneret: ideoq́, aliam fortè vitæ rationem, ipsis relictis, inire decreuisse. DILIGENTIAM ostenderunt; quia statim, atque eum non adesse deprehenderunt, magna solicitudine, doloreq́; ad eum quærendũ se accinxerunt: tum ne suæ obligationi, qua ratione officij tenebantur, deessent; tum quòd amor illos vrgeret. Sed inter cognatos & notos eũ quærentes, minimè inuenerunt: quia, propter alios cognatos, Christus matrem suam non reliquisset. Tribus his virtutibus quartã, feruentis prolixæq́; ORATIONIS, adiunxerunt. Sed quàm tristis B. Virgini fuerit nox illa! quam graue, solam se absq; filio esse! quomodo totam noctem meditando, gemendo vt, columba, feruenter orando consumpserit! æterno Patri supplicando, ne tam cito ipsius

I.

II.

III.

IV.

curæ

curæ filium hunc suum subtraheret: sed, vt tū ipse curam eius gereret, vbi ille tunc esse; tū ne differret eum ipsi reddere. O Virgo excelsissima, pericula maris ingressa es: nec aliud propterea remediū superest, si q̄ orare. Mare tibi est amarum, & tempestatibus turbatū, dilecti tui amissio: tristitiæ fluctus ad cor tuum vsque penetrarunt: variis curis distractum tenent: noctis tenebræ gressibus tuis obsistūt: & immersæ instar, in desolationis abysso hæsitas. Quoniā verò nullū in terra inueuis leuamen: spei anchorā proiicis in cœlum, orationis funiculis alligatā, inde remedium sperans. Nec frustrabitur fiduciam tuam cœlestis gubernator, qui Pater tu⁹ est, nesciēs amare, & deserere: nec in ipso sperātes, in æternum repellere.

Dei ab anima absentia. Ex hoc euentu eiusq; causâ, eleuandus mihi est spiritus ad mysterij, quod in ea significatur, considerationem; ac quemadmodum perpendendum, Deus Dominus noster sæpè sese subtrahat, nobisq; nec agnoscentibus, nec aduertētibus, occultet, iuxta illud Iob: b *Si venerit ad me, non videbo eum: si abierit, non intelligam: si simplex fuero, hoc ipsum ignorabit anima mea.* Quæ ignorantia tota die durare solet, donec vesperi aperiatur: vt B. Virgini & S. Iosepho hic euenisse apparet. Sed variis id modis contingit.

b *Iob. 9.11. 21.*

I. PRIMVM ob peccatum aliquod lethale occultum, quod ignorantia accidit culpabili, aut instinctu Dæmonis pallio virtutis operta. Tunc enim Deus ab eo homine ab-

scedit,

ſcedit, ipſo ignorante. & huiuſmodi ignorantia durat interdum toto huius vitæ die, vſque ad noctem mortis: cùm exiſtimans ille ſe Deũ habere; vacuum ſe & ſine eo eſſe, ingenti ſuo damno ac dolore, deprehendit. Propter quod Sapiens dixit: c *Eſt via, quæ videtur homini iuſta: nouiſſima autem eius deducunt ad mortem.* c Prouer. 14 12.
Eſt autem hæc abſentia grauiſſima, quia eam ſequitur æterna. Quare orandus aſſiduè eſt Deus, ne hac ratione ſe mihi ſubtrahat, dicendumque ei cùm Dauide? d *Ab occultis meis munda me Domine*: Et e *Ignorantias meas ne memineris.* d Pſal 18. 13 e Pſal. 24. 7

II. Deinde, Abſcedit etiam Deus ab anima, ob occultam eius ſuperbiam, & inanem gloriam, quæ ſubſtantiam ipſam deuotionis cõſumit; & amicam Dei præſentiam, ab anima repellit: quæ tamen abſentia, quamdiu dies proſperitatis durat, non aduertitur; quia vana illa gloria etiam in rebus bonis delectat: accedente autem nocte aduerſitatis & humiliationis, aduertitur Dei abſentia, veraq; virtutis inopia, cùm ſe homo puſillo abiectoque animo experitur.

III. Tertiò, euenit interdum à ſecreta Dei prouidentia ſenſibilem nobis deuotionem vt in humilitate creſcamus ſubtrahentis: idque nonnunquam euenit in feſtis ſolennioribus, & externorum bonorum operum exercitatione. quam abſentiam, licèt, occupatione illa durante, non aduertamus: mox tamen atq; nos colligimus, eam deprehendimus & experimur.

rimur. In huiusmodi autem casu, expedit, alicui meo peccato eam tribuere; etiamsi apertè mihi conscius non sim: atq; cum Dauide dicere: e *Prius quàm humiliarer, ego deliqui*: Et, f *in veritate tua humiliasti me*: Iure enim ob culpas meas hanc sum meritus humiliationem. Siue autem culpâ meâ, siue omninò innocenti, gratia deuotionis, dulcesq; & amicæ Dei visitationes, mihi subtractæ sint: existimare me oportet, id à diuina prouidentia, ad maius meũ bonum ita prouenisse, iuxta id quod idem Dauid eodem loco inseruit: g *Bonum* inquit, *mihi, quia humiliasti me: vt discam iustificationes tuas*. In quocunq; horum euentu, exercendæ mihi sunt, quatuor illæ virtutes, quæ in B. Virgine & S. Iosepho, in amissione filij eluxerunt. altæ videlicet in humilitate iacendæ radices; patientiâ muniendum pectus; diligentia in Deo quærendo & reuocando adhibenda; ferventi frequentique prece Deus solicitandus: cùm sit scriptum: h *Petite, & accipietis: quærite, & inuenietis*. O IESV dulcissime, qui vniuersim dixisti: *Qui quærit inuenit*: tantum mihi concede feruoris in solicitanda visitatione & reditu ad me tuo, vt reipsa obtineam: iuua me ita te quærere, vt inuenire merear, in secula, Amen.

e Psal. 118, 67.
f 76.
g Psal. 118. 71.
h Luc. 11. 9.

PVNCTVM II.

PROXIMO die summo mane B Virgo & S. Ioseph *regressi sunt in Ierusalem requirentes eum: Et factum est post triduum inuene-*

uenerunt illum in templo, sedentem in medio Doctorum, audientem illos, & interrogantem eos: & videntes, admirati sunt.

In hoc puncto consideranda sunt sigillatim: Tempus, & Locus, in quo IESVM filium suum B. Virgo inuenit, comites, & occupatio eius: gaudium denique ipsius B. Virginis, quod ex filij accepit aspectu, & ex singulis hauriendus est spiritus, qui in eis latet.

TEMPVS, fuit post triduum, à quo fuerat amissus: vt tot plus minùs horas B. Virgo afflictionem ac solicitudinem nunc sustinuerit, quot in triduo inter Passionem & Resurrectionem cum viuens, iamq; glorificatus illi IESVS apparuit cuius rei mysterium nos instruit quando anima Deum, gratiamve deuotionis amittit, non statim eã inueniri: sed vel in pœnam, si culpa sua illum amisit: vel ad humilitatis & patientiæ exercitationem, sese ad tempus aliquod abscondere: vt ea dilatione, eumq; inueniendi difficultate, crescant desideria, & in quærendo diligentia: quâ dignam se faciat, ad quam citiùs, & copiosior adueniat gratia. Ternarius itaque hic dierum numerus docet nos, spem ampliùs erigere, nec deficere, aut animum abijcere, quasi diu remediũ & cõsolatio differatur: ita enim aliquãdo iusti in afflictione constituti sese erigebant & cõsolabantur: a *Viuificabit nos post duos dies: in die tertia suscitabit nos, & viuemus in conspectu eius.* I.

a *Osea* 6.3. *mystice.*

DEINDE, LOCVS, in quo IESVS inuentus, est *Templum* Domusque Dei, quæ domus II.

est orationis & collectionis, cultui & diuini seruitij operibus dedicata: vt discamus non in carne & sanguine, aut in mundi commodis & vanitatibus eum quærere; sed in Catholica Ecclesia, in viuo cordis nostri templo: faciendo illud domum orationis, & sanctis exercitationibus occupando. Propterea ipsa
b *Cant.* 3. 1. b *Sponsa* fatetur, se *non inuenisse dilectum*, qui Deus est; quòd eum *in lectulo*, & quiete deliciarum carnis, aut *in plateis & vicis* occupationum mundi, *quæsierit*. Inuenitur enim dilectus hic, in horum potiùs renunciatione, & reiecta creaturarum consolatione. Quamobrem attende anima mea, vbinam
c *Iob.* 28. 13. Christum quæras, si desideras inuenire. c *Non enim*, ait, S. Iob, *inuenitur in terra suauiter viuentium.*

III. TERTIO, considerandum COLLEGIVM illud in quo IESVS erat, quidque tunc ageret, cùm B. Virgò eò peruenit. Speciali enim prouidentia tunc erat *in medio Doctorum audiens & interrogans*, vt cognosceret mater causam, cur, ipsa relicta, in templo remansisset: & vt discam etiam ego, Christum inter Ecclesiæ Doctores facilè inueniri: qui sua doctrina directioneque rectâ, ad Christum inueniendum viam ostendunt; ipsique etiam doctores intelligant, Deum in medio eorum versari, audientem quæ loquuntur, & docent: vt, si malè; arguat & corripiat; si benè, docentes iuuet; nisi, culpâ suâ, sibi ipsi desint.

IV. QVARTÒ summum illud gaudium perpendam,

dam, quo Virgo ſanctiſsima perfuſa fuit, conſpecto filio, quem amiſerat, tantaque ſolicitudine ac dolore quærebat. Liceret illam, quaſi è morte ad vitam, die hoc tertio reſurgentem videre. & vt Anna illa Tobiæ mater, d *Filij abſentiam irremediabilibus lacrymis flebat*: & cùm redeuntem vidit, e *præ gaudio etiã flebat*: Sic inquam credendum eſt, B Virginis, ex inuento filio, gaudium; dolori, ex eius amiſſione concepto, par fuiſſe: iuxta illud Dauidis: f *Secundum multitudinem dolorum in corde meo, conſolationes tuæ lætificauerunt animam meam.* O VIRGO ſuprema, congratulor de inuento tandem dilectiſsimo filio. g *Spes quæ differebatur, affligebat animam* tuam: ſed *lignum vitæ deſiderium veniens.* verè enim lignum vitæ inueniſti, non tibi modò mœſtiſſimæ, ſed omnibus vniuerſim mœſtis & afflictis. Impetra mihi, obſecro, ita illum quærere, vt reipſa inueniam, eaque vitâ fruar, quæ à tali procedit arbore, Amen.

d Tob. 10. 4.
e 11. 11.
f Pſal. 93. 19
g Prou. 13. 12.

SIMVL tamen attendendum, quantam tanto gaudio modeſtiam ſanctiſsima Virgo adhibuerit. Etſi enim filium in medio Doctorum maximo omnium applauſu, conſpiceret: nullum tamen, aliarum matrum more, geſtum, aut iactantiæ edidit indicium, quòd tanti filij eſſet mater: ſed admirans, quòd eo loco eum videret, quod cernebat, eſt venerata. Quo exemplo nos docuit, modeſtiam lætitiæ adhibere: quemadmodum etiam Apoſtolus monuit: h *Gaudete in Domino ſemper: iterum*

h Phil. 4. 4

mino cruci affixo licebit, æterno Patri dicere: c *Deus meus, Deus meus, vt quid dereliquisti me.* c Psal. 21. 2 Matth. 27. 46.
Nec sine mysterio aliquo B. Virgo, non *quid fecisti* mihi, sed *nobis*, dixit: quia proprium est Sanctorum, cùm necessitate aliqua premũtur multis communi, non de solo suo incommodo conqueri, aut sibi solis remedium flagitare; sed de communi omnium tribulatione dolendo, pro omnibus etiam solatium petere; id quod charitatis lege facere iubemur; quæ nõ propria tantùm bona quærit; sed quæ aliorum. Ita enim Dauid: d *Quare faciem tuam auertis, obliuisceris inopiæ nostræ, & tribulationis nostræ? exurge, adiuua nos, & redime nos.* d Psal. 43. 24.
Verùm in huiusmodi querelis cauendum est, ne amoris & in Deum confidentiæ detrimentum faciamus: ideoq; verbum aliquod querelis est inserendum, quod amorem & confidentiam insinuet, exemplo ipsius B. Virginis, quæ verbo *Filius*, vsa est; & Christi, qui in cruce dixit: *Deus meus, Deus meus*, quæ verba fiduciæ sunt & amoris.

II. DEINDE, verbum illud expendam: *Pater tuus & ego*: in quo B. Virginis splendet humilitas: non solùm quòd priori loco S. Iosephum posuit, ob reuerentiam erga sponsum; sed etiam, quòd palam coram omnibus, Christi patrem eum appellarit. ex quo audientes conijcere poterant, viri illius operâ Christum fuisse generatum: quod ad ipsiusmet Virginis etiam pertinebat humiliationem. Sed quæ verè humilis erat, pluris sponsi

ſui, quàm proprium faciebat honorem: ideoq́ue honorifico illo titulo eum compellauit: ſuo hoc exemplo docens nos, proximos honorare, etiam cum noſtri honoris aliqua imminutione.

III. TERTIO denique, illud verbum expendam: *Dolentes quærebamus te*, quo docemur, Deum cum dolere, qui ex amore procedat, nobis eſſe quærendum, ſi eum, vt B. Virgo, cupimus inuenire. Verus enim amor hos omnes parit effectus: dolorem & e *lacrymas*, propter abſentiam dilecti; f *ſimplicitatem cordis*: vt ſincerè, non ob commodum proprium aut guſtum ſenſibilem; ſed, vt ſimul cum eo ſimus, eum quæramus; *diligentiam* in mediis & exercitiis, quæ ad eum inueniendum adhibentur; & in eiſdem, donec voti compotes euadamus, *perſeuerantiam*, iuxta Dauidis conſilium. g *Quærite Dominum & confirmamini: quærite faciem eius ſemper*. Et Iſaiæ: h *Si quæritis* Dominum, *quærite*: qui ſi nobis dicat: ita ſerio & ex animo quærite, vt ipſe dignus eſt, qui quæratur: & ita fiet; vt inueniatis. ipſe enim dixit: i *Quæretis me, & inuenietis, cum quæſieritis me in toto corde veſtro.* Quòd ſi adhuc ego eum non inuenio, id ex eo prouenit, quòd in horum aliquo, meis partibus deſim: quare, reflexione facta, inquiram quodnam illud ſit, vt emendare poſſim.

e Pſal. 41. 4.
f Sapie. 1. 1.
g Pſal. 104. 4.
h Iſaiæ 21. 12.
i Ier. 29. 13.

IV. VLTIMO, in his B. Virginis verbis, conſideranda eſt breuitas, & apoſiopeſis, qua vſa eſt,

non

non modò superfluo præcidendo; sed aliqua etiam, quæ ad animi sensum rectè explicādum addenda videbantur, reticendo: quæ tamen omnia voce illa *Sic*, quasi artificiosa Nota & ænigmate complexa est. Quid, inquit, fecisti nobis *sic?* ex quo facilè intelligam, quanto studio B. Virgo linguam suam custodiret, verbaque metiretur: quod aliàs etiam obseruandum monuimus: sed est in hac occasione, nescio quid singulare: ostendit enim quàm mortificatos & veluti fræno cohibitos haberet loquendi impetus, qui in simili occasione ex corde prorumpunt.

PVNCTVM IV.

ET ait IESVS *ad illos, quid est quod me quærebatis? nesciebatis, quia in his, quæ Patris mei sunt, oportet me esse?* Non minus maturum hoc fuit responsum, quàm quæ Doctoribus dabat: quare, tanquam à diuina sapientia profectum, æstimandum est.

I. PERPENDE ergò primùm illud: *quid est quod me quærebatis?* quæ responsio, primo statim aspectu, non ieiuna modò apparet, sed etiā aspera, & reprehensionis quandam formam habens: atque si distinctiùs diceret: cur tanto dolore me quærebatis, qui is sum, quem perire non posse, poteratis vobis facilè persuadere. Eâ tamen sententiâ tum insinuauit, se plus quàm hominem esse: tum matri dedit occasionem, heroicæ suæ patientiæ & humilitatis exercendæ; si tacens, insipidum hoc verbum re-

uerenter amanterq; susciperet: quod ipsa præstitit perfectissimè. Sed obiter etiam docuit Christus Dominus noster, eos, qui Religiosorum, aut perfectionum quærentium curam gerunt, debere interdum asperioribus responsis, rerumque etiam culpâ vacantium reprehēsionibus, eos exercere; quò humilitatem & patientiam, qua præditi sunt, manifestent, ac in eis proficiant. Vt enim non adeò mirum est, si, reprehensus ob culpam, taceam, quem ipsa conscientia propria iure reprehendit: ita increpationem audire, cùm conscientia non accusat, sed innocentem omninò facit; eamque ferre, ac tacere; hæc verò heroica virtus censenda est.

S. Ioan. Cly. Gradu 4.

II. ADIECIT verò: *Nesciebatis quod in his, quæ Patris mei sunt, oportet me esse?* Si me nostis, inquit, & quis ego sim scitis, etiam oportuit vos scire, me in ijs debere occupari, quæ cœlestis mei Patris honorem concernunt, qui patrem terrenum non habeo. Qua sententia docuit, quantum studium ipse in æterni Patris seruitio poneret; qui se ad aliud nihil attendere, clariùs postea professus est, cū dixit: a *Quia descendi de cœlo, non vt faciā voluntatem meā, sed eius qui misit me.* Et iterum: b *me oportet operari opera eius, qui misit me, donec dies est* vitæ meæ, hoc est, per totam vitam meam. Ad cuius imitationem, & ego studebo tota in eandem obsequij diuini occupationem incumbere; non mundi, carnis, aut amoris proprij. erubescam verò aduertens, quàm hactenus pro-

a *Ioan. 6 35*

b *Ioan 9. 4.*

cul ab hoc documento fuerim; qui quod proprium erat, ſolicitè; quod verò Dei, negligenter curauerim. O bone IESV, qui Patris tui rebus adeò ſemper attentus fuiſti, vt planum exiſtimares, eos, qui te noſcerent, ignorare non poſſe, vbi quærendus & inueniendus eſſes: Adiuua me obſecro, ne alijs ego attendam, aut extra ea, quæ diuini ſunt obſequij, inueniar; ſed in eis amandis & exequendis ſemper occuper. Iuſtum certè eſt, memoriam, mentem, & voluntatem, omnes ſenſus meos, meq; ipſum totum in te & ea, quæ ad honorem tuũ ſpectant, omninò impendere; ſiquidem tu ſemper ijs occuparis, quæ meum commodum concernunt.

PVNCTVM V.

QVINTÒ conſiderandum: *puerum* IESVM cùm reſpondendi finem feciſſet, abſque alia mora *deſcendiſſe cum eis: & veniſſe Nazareth, fuiſſeq; illis ſubditum*. Eſt verò fas credere, matrem in itinere, diſtinctiùs quæſiuiſſe, quid toto illo triduo feciſſet; eumque ea narraſſe: *Ipſam vero, conſeruaſſe omnia verba hæc in corde ſuo*, eaque magno ſuo ſolatio ac profectu contuliſſe, & expendiſſe. Ex quo diſcam etiã in memoria conſeruare, quod me Deus docebit, vt ex eo proficiam: alioqui eueniet mihi, quod Propheta dixit: a *Comediſtis, & non eſtis ſatiati: & qui mercedes cõgregauit*, non eſt ditatus, quia *miſit eas in ſacculum pertuſum*. I. a *Aggæi* 1.6.

DEINDE, perpendam, quàm in poſterum II.

cauta

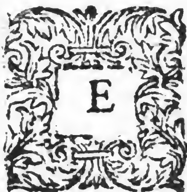
cauta circumspectaque fuerit Virgo sanctissima, ne, si è filij conspectu longius discederet; simile quid iterum eueniret. Eandem verò cautelam meritò & ego adhibebo, præteritorũ lapsuum memor; ne iterum mihi cõtingat, Christum, eiusve dona amittere. O virgo beatissima, congratulor tibi ex animo de inuento, & cautiùs in posterum custodito filio: intercede, quæso, ne vnquam illum ego amittam, aut ab eo discedam; donec tecum eo fruar in æterna gloria. Amen.

MEDITATIO XXXI.

DE VITAE RATIONE Christi Domini in Nazareth, vsque ad trigesimum ætatis annum.

PVNCTVM I.

a Luc. 2. 53.

T IESVS a *proficiebat sapientia, & ætate, & gratia apud Deum & homines.*

I. PRIMVM: Perpendendum Christum Dominum, ab ipso conceptionis suæ instanti, ita quidem plenum fuisse sapientiâ & sanctitate immensa, vt reipsa non posset amplius in ea crescere; sed creuisse tamen in eius exercitijs; maiora indies

scien-

ſcientiæ & virtutis; ſapientię & ſanctitatis internæ indicia edendo: ſicut ſol, etſi non creſcat in ſe, eius tamen lux ab aurora ſemper creſcit vſque ad mediam diem. Quod ita Deus diſpoſuit, vt eius nos doceret exemplo: quàm ipſi gratum ſit, filios ſuos creſcere, & quotidie in virtute proficere. Hoc enim inter terreni & cœleſtis Adami filios intereſt; quod illi b *ab adoleſcentia ſua in malum ſint proni*, & vt ætate, ita malitiâ creſcunt, iuxta illud Dauidis: c *Superbia eorum, qui te oderunt, aſcendit ſemper*: Hi verò Adami cœleſtis filij, vt Ieremias ait, d *portant iugum* diuinæ legis *ab adoleſcentia ſua, & leuant ſuper ſe*: qui, vt annis, ita virtutibus creſcunt, ſpiritum quotidie ſupra ſeipſos leuantes; & ſuper ea, quæ priùs habebant e *ea, quæ retrò ſunt*, vt faciebat Apoſtolus, *obliuiſcentes*, vt ad maiora excelſioraque alia, *ſe extendant*, donec ad perfectionis culmen perueniant. Hoc itaque ſingulari fauore matrem ſuam, S. Ioannem Baptiſtam, aliosque ſanctos, qui ab ipſa infantia Deo ſeruire cæperunt, proſecutus eſt Chriſtus, vt f *procederent creſcentes vt lux matutina vſque ad perfectam diem.*

b *Gen.* 3.21. c *Pſal.* 73. d *Thren.* 3.27. e *Phil.* 3.13. f *Prou.* 4.18

II.

SED eadem, adhuc magis in particulari, expendens, intelligam: varias eſſe hominum Deo ſeruire incipientium, ſiue in infantia, ſiue in adulta ætate, conditiones. Alij enim, cùm progrediendum eſſet, inchoatã virtutis viam deſerentes, retrocedunt. De quibus dixit ipſe Chriſtus: g *qui mittit manum ſuam ad ara*

g *Luc.* 9.6.

trum,

trum, & respicit retrò, non est aptus regno Dei: erit itaque aptus inferno. Timendum est ergo mihi, si contingat retrocedere, ne eueniat
h Luc. 17. 32. quod h *vxori Loth* (quo exemplo Christus est
i Gen. 19. 26 vsus) i *quæ, cùm exiuisset ex Sodomis, respiciens post se, versa est in statuam salis,* & in lapidem & signum cautelæ similis periculi ijs, qui inchoatum virtutis iter non prosequuntur. ALII, cum feruore incipientes, dum progrediendum erat, deficiunt: studiosa aliqua exercitia, quibus profecissent, dimittentes, aut feruorem in eis primum remittentes. Hi autem, etsi adhuc iusti sunt, magno se tamen pereundi periculo exponunt: sicut Episcopus ille, quem Christus à bona quidem vita laudauit:
l Apoc. 2. 4. 5. l *Sed habeo,* inquit, *aduersum te pauca: quod charitatem tuam primum reliquisti,* feruorem videlicet, quem initio adhibebas. subijcitque: *Memor esto itaque, vnde excideris, & age pœnitentiam, & prima opera fac: sin autem, venio tibi, & amouebo candelabrum tuum, de loco suo.* atque si clarius minaretur ei: veniam, & rationem exigam à te, ac istâ dignitate spoliabo: nam feruorem amisisse, cecidisse est ex altiori ad inferiorem locum: nisi ergò repares, indignus es, qui altum & honorificum locum occupes, in quo te collocaueram. ALII, & incipiunt, & pergunt, sed lento ac tepido gressu; nullo animo aut spiritu proficiendi, aut extendendi se ad anteriora. Et hi, & si in exteriori homine deficere non videantur; in interiori tamen plerunque eunt retrò; ac denique

defi-

deficiunt omninò. Vt enim SS. Patres asserunt, in via ad cœlum statio esse non potest: sed aut progredimur, aut retrocedimus. ALII, statim atque incipiunt, m *cum Dei auxilio, ascensiones disponunt in corde suo*; vt *in valle* hac *lachrymarum* progressum faciant, & voti compotes fiant: *euntes de virtute in virtutem, donec videant Deum Deorum in Sion.* Hi sunt Christi verè imitatores, quos par est me persequi; & erubescere, quòd sæpè hactenus in via virtutis retrò aspexerim; & à feruore primo, quo cœperam, deciderim, aut hæream certè in tepida quadam ac remissiori vitæ ratione. Meipsum ergò iam extimulabo, vt feruore magno in posterum crescam, ipsi Christo Domino dicens: O iustitiæ Sol, ita, obsecro, illustra, & accende animam meam, vt eius gressus, instar sint lucis matutinæ, quæ progreditur & crescit vsque ad perfectam diem. O legislator summe, copiosam tuam benedictionem mihi impertire, vt iuxta desiderium tuum crescam in virtute & sanctitate: ascendens à gradu in gradum, donec te videam in cœlesti Sion, in secula. Amen.

S. Bernard. epist. 91. Greg lib. 1. in 1. Reg. Aug. serm. 15. de verb. Apost.
m *Psal. 83. 6.*

PVNCTVM II.

DEINDE considerandum, coram quibus, & in quo IESVS crescere dicatur.

I. *Modus in virtute proficiendi.*

PRIMVM ait Euangelista: *Crescebat coram Deo & hominibus*: quo nos exẽplo duo, quæ vitio dantur extrema vitare docuit.

ALTE-

ALTERVM indiſcretè feruentium; qui nullâ hominum habitâ ratione, ſiue ædificentur, ſiue ſcandalizentur, coram Deo tantùm creſcere præſumunt: non attendentes eos, qui Deum amant, debere proximos etiam amare; & cuique ita profectum proprium quęrere licere, vt ne id in alterius cedat detrimentum. Attendendum enim præcipit Apoſtolus, vt a *quæ ædificationis ſunt, inuicem cuſtodiamus*. ALTERVM eſt extremum priori omninò contrarium, & eorũ, qui fictè, & hypocritarum more, omne ſuum ſtudium collocant in profectu coram hominibus, apud quos maiorem quærunt Sanctitatis opinionem; non interim ſoliciti de vero ſolidoq; illo profectu, quem Dauid b *Aſcenſiones cordis* appellat. Sed Chriſtus Dominus noſter, exemplo ſuo ita nos docuit, amplecti vtrunque, vt neutrum alteri noceat: primo tamen loco collocandum eſſe profectum ſolidum in conſpectu Dei; deinde etiam coram hominibus: c *prouidentes*, ait Apoſtolus, *quod bonum eſt* etiam *coram* eis, nõ vt nos in honore habeant, aut laudent; ſed d *vt Deum glorificent*, ipſi verò ędificentur, exemploque illo proficiant: Quod ſi, me, quod meum eſt, faciente, aliquis culpâ ſuâ ſcandalizatur, aut non ædificatur; non propterea creſcere deſinam coram Deo, & coram prudentibus & ſanctis, qui hominis nomine digni ſunt.

a Rom. 14. 19.

b Pſal. 83. 6.

c Rom. 12. 17

d Matt. 5. 17

II. DEINDE *Creſcebat*, ait S. Lucas. *ſapientia & gratia*: quę duo veri profectus ſunt materia.

PRIVS

PRIVS enim in sapientia & actibus, qui ab ea procedunt, proficitur; quales sunt Meditatio, & rerum cœlestium Contemplatio; Prudentia & discretio in actionibus & negotiis gerendis; rerum æstimatio in gradu, quo oportet; æternæ enim magni, terrenæ parui fieri debent: & porrò vt verba *sermoq; noster* hac sapientia *condiantur*. DEINDE, in Gratia est proficiendum, & in earum virtutum actibus, quæ nos apud Deum gratos & sanctos; apud homines amabiles reddunt: in quibus Christus hoc se tempore exercebat. quales erant heroici actus Amoris Dei, & ardentis zeli gloriæ eius, salutisque animarum: Dolor intensus offensionum eius, & iacturæ earum; Orationis continuæ, ne perirent. Quibus adeò gratiosius gratusque Deo reddebatur, vt (quod ipse apud Isaiam dixit) e *Complacuerit sibi in eo anima eius*. Aedificabat præterea homines; raræ modestiæ, humilitatis, patientiæ, mansuetudinis, & erga parentes subiectionis exemplis: ob quæ omnibus, quibuscũ versabatur, erat amabilis. vt enim idem Isaias adiecit, f *non erit tristis, neq; turbulentus*, nec offensionis occasionem alicui dabit, aut morosus erit. O IESV dulcissime, sapientiâ gratiaque plenissime, ex cuius plenitudine iusti omnes augmentum accipiunt in vtraque, me quoque vtraque reple, ac iuua in eisdem quotidie proficere.

Colos. 4. 5.

e Isai. 42. 1.
f 4.
e Mat. 18. 18.

III. VLTIMO, vt magis meipsum animem, perpendam, B. Virginẽ his filij sui exemplis haud

vulgariter profecisse; & sapientiâ gratiâque apud Deũ & homines semper creuisse, exultãte ipso Christo, dum matrem suam videret omnia quæ faceret ipse, æmulantem. O mater æternũ benedicta, patrocinio me tuo, quæso, adiuua, quo & ego crescam, sicut & tu crescebas; eum imitãdo, quẽ tu tã sedulò imitabare.

PVNCTVM III.

TERTIÒ considerandum, quòd Christus Dominus, toto eo tempore, a duodecimo vsque ad trigesimum ætatis annum,
a Luc. 2. 52. vt ait Euang. a *Erat subditus illis*, Matri & S. Ioseph in omnibus obediens. Vbi hæc sunt perpendenda: quis sit ille qui obedit, cui, quibus in rebus, & quo modo obediat.

I. QVI obedit, verè est Deus infinitus, creator & supremus mundi monarcha, cui omnes se subiicere & parere tenentur. & quamuis magnum non erat, quod, qua homo, æterno se Patri subiiceret: admirationem tamen adfert, quòd matri etiam, & pauperi fabro pareat; & Creator, Dominus, Rex, creaturis, seruis, subditis suis se submittat. Quo facto meam confundit superbiam ac pertinaciam. O vilissime vermis, cur te homini non subiicis propter Deum, qui se homini subiecit propter te? Si Deus, hominis voci paret: cur tu miser, Dei voci non pares? O iustitiæ sol, qui iuxta horũ duorum vocem aut mouebaris, aut subsistebas, quibus te, mei amore, subiecisti: da mihi precor vt me illis, quos tui loco, mihi constituisti, omninò & ad nutum subiiciam; propria semper

volun-

voluntate abnegata, vt tuam amplectar.

II. DEINDE, in iis eum obedire, perpende quæ fieri solent in pauperis fabri domo & cogita illa omnia, eoque modo impleuisse, quo filij solent pauperibus parentibus ministrare. Id enim faciebat Christus humillimè, exactissimè, promptissimè, & summâ animi lætitiâ, ac perfectione, quam perfecta exigit obedientia: quæ parua æquè ac magna: difficilia, atque facilia: honorifica atque abiecta & contemptibilia complectitur. Postquam enim Deus ad aliqua abiecta præstanda sese demisit, nihil eorum abiectum ampliùs: sed omnia in obedientiæ æstimatione altissima & honoratissima sunt censenda: nec rem vllam in Dei domo vilem reputat obedientia, quam Deus ipse iubet: satis ad rei dignitatem esse rata, quòd eam Deus, imperio suo dignam censeat. sicut b *Raphael* summo honori sibi duxit. *Tobiæ* etiam in rebus alioqui abiectis *seruire*; postquam id Deus ei imponere statuit. Ex quo intelligam, spiritalis vitæ excellentiam, non tam consistere in gloriosis & præstantibus actionibus, quales sunt concionari, docere, gubernare: quàm in his, quas Deus iubet, etiam si abiectis alioqui, modò ratio eas præstandi sit excelsa, qualis est magnus Dei amor, pura gloriæ ipsius intentio, promptitudo magna, cordis hilaritas, & inflammatum ipsi Deo in his omnibus placendi desiderium. & in hoc sensu consulit Sapiens: c *In omnibus ope-*

b *Tob.* 5. & 9.

c *Eccl.* 33. 23.

ribus tuis præcellens esto: talem eis adhibendo modum, qui ea faciat in Dei conspectu præcellere: propter quem modum, spiritu sanctitatis operandi, à Christo adhibitum, non minus eius opus excellebat, cum serrâ ligna secaret; quàm cùm prædicaret, aut patraret miracula: Nec B. Virgo minus sanctitatis ostendebat, dum neret, filave duceret; quàm dum aliud obsequium filio suo exhiberet; aut aliquid eius causa pateretur. Quare meritò contendam, filium & matrem in hac agendi ratione imitari, si breui compendio magnam cupio assequi perfectionem.

PVNCTVM IV.

QVARTO considerandum, Christum Dominum, ad annum vsque trigesimũ, fabrilem artem exercuisse, vt ex verbis conciuium eius conijcitur: dicebant enim (teste S. Marco) a *Nonne hic est faber, filius Mariæ?* Sed expendendæ hic sunt causæ, cur eam artem elegerit, quam etiam post S. Iosephi mortem exercuerit: (si verum est illud, quòd ante trigesimum Christi annum diem ille suum obierit.)

a *Marc.* 6. 3.

I. PRIMA causa fuit, vt otium fugeret, nobisque laborandi, beneque nos occupandi præberet exemplum. Nam vt Sapiens ait. b *Multam malitiam docuit otiositas*.

b *Eccl.* 33. 29

II. SECVNDA causa fuit, vt maledicto, quo Deus Adamum obstrinxit, seipsum sponte subiiceret: cui dixit;

xit: c *In sudore vultus tui vesceris pane.* Quarę toto illo tempore manuum labore panem lucrabatur: à quo S. Apostolus, aliique sancti, laborandi exemplum accipientes, labore manuũ vitam sustentabant. TERTIA fuit, exercendæ humilitatis causa, in vili illo abiectoque labore. Christus enim Dominus, mundi & suorum iudicio, non sponte, vt sapientes aliqui & nobiles, qui mechanicam aliquam artem, fallendi, vt dicitur, temporis causa, addiscunt; sed necessitate compulsus, quò sustentare se posset, eam exercebat: nec aliter à principibus & nobilibus viris tunc ipse tractabatur; quàm similes nunc mechanici à similibus tractentur. Ex quibus omnibus affectum hauriã admirationis & imitationis, perpenso simul spiritu, quo eam artem Christus exercebat: qui dum laborabat corpore, corde orabat: vt, cùm corporalis mihi aliqua incumbet occupatio, meminerim, corde simul orare, vt eum imitari studeam: more etiam militum illorum Machabæorum, de quibus scriptum est: d *quod Manibus quidem pugnantes; sed Dominum cordibus orantes*: qui & gloriosam obtinuerunt victoriam: siquidem, S. Augustino teste, benè se compatiuntur hæc duo: vt manus laboret; cor autem & lingua oret. III.

d 2 Mach. 15. 27.

S. August. de opere Monachorum.

PVNCTVM V.

QVINTO, considerabo, Etsi Christus Dominus, omnes in se sapientiæ & scientiæ Dei thesauros haberet, omnesque

 gratias,

eum, toto illo triginta annorum spatio, rarum humilitatis exemplũ præbere, omnia illa extraordinario silentio occultando. neque enim aut concionatus, aut docuisse, aut disputationibus & literatorum conuentibus interfuisse; Scholas aut Vniuersitates accessisse dicitur, vt
a *Ioan.* 7.15. ex ijs, quæ de eo Iudæi dicebant, colligitur: a *Quomodo*, aiebant, *hic literas scit, cùm non didicerit?* Ex quo factum est, vt, cùm ex suis nonnulli idiotam & rerum ignarum existimantes, audirent prædicantem (vt S. Marcus aduertit)
b *Marc.* 3.21. b *tenere eum* voluerint, *dicebant enim, quoniã in furorem versus est*. neque enim assequi poterant, talia verba & opera ab eo posse prodire, quem vili illa fabrili arte semper nouerant occupatum. Ex quo adeò raro exemplô, discam tacere; & dona talentaque Dei, nisi necessitas ad gloriam eius aliud iubeat, occultare. Item non leuiter mihi ipsi credere, in meis rebus, ante tempus, ostentandis, proprijs alicuius honoris & inanis gloriæ intuitu: sed libenter potiùs vt ignotus latere; aut, si ita Deus permiserit, stultus etiam haberi: Ac denique altas humilitatis & familiarissimi eius socij, silentij radices iacere; cùm ipsum Christũ tam exactè hæc videam amplectentem: etiãsi enim salutis animarum sitientissimus esset, illud tamen eas iuuandi desiderium tantò tẽpore continuit. Quamuis enim 25. ætatis suæ anno, & citius prædicare potuisset; abstinuit tamen: quia eo mortificationis & silentij exẽplo nobis interim prædicabat; & tutiorem humili-

tatis viam docebat: simul instruẽs, neminem debere Concionatoris, aut Magistri munus ante perfectam ætatem auspicari: in qua didicerit in silentio, quæ possit alios verbo docere: & iactis in occulto humilitatis radicibus, in publicum tutiùs exire, & aliis exemplo vitæ prodesse. Nec mysterio vacare censendum est: quòd tantus Magister triginta annos siluisse dicatur: vt paulò ampliùs quàm tres concionaretur, qui, numeri trigesimi, sunt pars decima: sed indicare & hoc voluit, multò plus temporis par esse, humilitatis exercitiis ad profectum nostrum tribuere: quàm iis, quæ ad alienum diriguntur: vt absque iactura nostra, aliis benefaciamus. O SVMME MAGISTER, cuius mihi silentium, non minus quàm sermo prædicat: confiteor tibi, tantam meam esse superbiam, vt, ignarus cùm sim, sapiens tamen haberi velim: & inaniter modicum illud, quod habeo, manifestare. Doce me, obsecro, solidioris humilitatis tenere viam, tuisq; vestigiis insistentem, hic me ita humiliare, vt tecum postea regnem, in secula, Amen.

S. Gregor. Hom. 1. in 5. c. Ezech.

SECVNDAE PARTIS
Finis.

IHS

